20 NOV. 1992

imburgs agblad

Milanee

nderdag 19 november 1992

74e jaargang nr. 274.

tgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,60

Weinig kans beroep wsw-instellingen
PAGINA 13

ZOL-besluit zet aan tot denken
PAGINA 14

Enquête onder pleeggezinnen
PAGINA 15

België bijna zeker van WK
PAGINA 19

FC Den Bosch wil Michel Haan
PAGINA 19

Steffi Graf uitgeschakeld
PAGINA 21

● *Michel Haan*

Ex-Joegoslaven volgende maand naar Brunssum

DOOR JAN HENSELS

BRUNSSUM – Huize Tieder in Brunssum gaat vanaf volgende maand dienst doen als Tijdelijk Opvang Centrum (TOC) voor ex-Joegoslaven. Minstens tweehonderd ontheemden komen vanaf uiterlijk eind december naar het voormalige bejaardenoord in Brunssum.

Een woordvoerster van het ministerie van WVC in Den Haag heeft dat gisteren desgevraagd laten weten.

Met de gemeente Brunssum heeft het ministerie overeenstemming bereikt over de opvang van ex-Joegoslaven.

Binnenkort zal de gemeente een concept-overeenkomst tekenen. Daarin worden afspraken vastgelegd over de duur van de opvang, het aantal ontheemden en extra politiemensen.

Huize Tieder wordt het elfde TOC voor ex-Joegoslaven in ons land. WVC verwacht dat nog meer centra nodig zijn. Tieder in Brunssum wordt na de Ernst Casimirkazerne in Roermond het tweede TOC in Limburg voor ontheemden.

Voor het beheer zorgt de Interim Stichting Opvang Asielzoekers (ISOA). Het ministerie had al drie maanden een optie op Huize Tieder.

John Bröcheler weigert aanbod Scala

Van onze kunstredactie

HEERLEN – John Bröcheler zal in maart en april 1994 niet in de Scala van Milaan zingen. De Limburgse bariton heeft het aanbod van het befaamde Italiaanse operahuis om in de periode aan Parsifal van Wagner mee te werken, afgeslagen, omdat hij niet meer wil samenwerken met dirigent en artistiek leider Ricardo Muti.

De onenigheid tussen de meest succesvolle Limburgse operazanger aller tijden en één van de grootste dirigenten van dit moment dateert van 1987. De Italiaanse maestro vond Bröcheler toen niet goed genoeg om de première-uitvoering van de opera Alceste van Gluck te zingen.

Volgens Bröcheler omdat Muti een door hem uitgezochte Italiaan wilde laten zingen, wat de in Eperheide wonende zanger deed besluiten definitief te breken met de Scala.

Ook het Italiaanse operahuis liet toen weten geen gebruik meer te zullen maken van de diensten van de Limburgse zanger.

Met het aanbod van deze week is de Scala op deze beslissing teruggekomen. Maar John Bröcheler blijft bij zijn weigering om onder Muti te zingen. „Niet omdat ik hem geen geweldige dirigent zou vinden," aldus de Limburgse zanger, „maar omdat ik hem als mens niet zie zitten. Aan een nieuwe samenwerking zou ik kapot gaan."

Aids-patiënt van ziekenboot afgestuurd

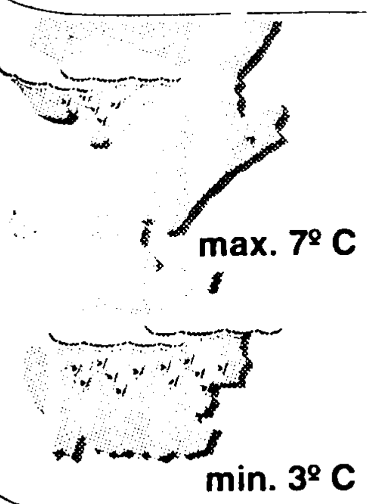
TTARD – Een Limburgse aidspatiënt is vorige week van een boot van de Zonnebloem afgestuurd tijdens een tocht voor zieken in Duitsland. De bootreis was georganiseerd door de landelijke vereniging van de Zonnebloem in Breda.

Een woordvoerder van het nationaal bureau wilde gisteren niet op het voorval ingaan. „De kwestie is met de betrokkenen uitgesproken. De zaak is daarmee voor ons afgehandeld," was het enige dat hij kwijt wilde.

Over de juiste toedracht van het voorval wilden diverse betrokkenen gisteren niets zeggen. Zij bleven het antwoord schuldig op de vraag waarom de patiënt in de loop van de week van boord werd gezet, toen al enkele dagen van de reis waren verstreken.

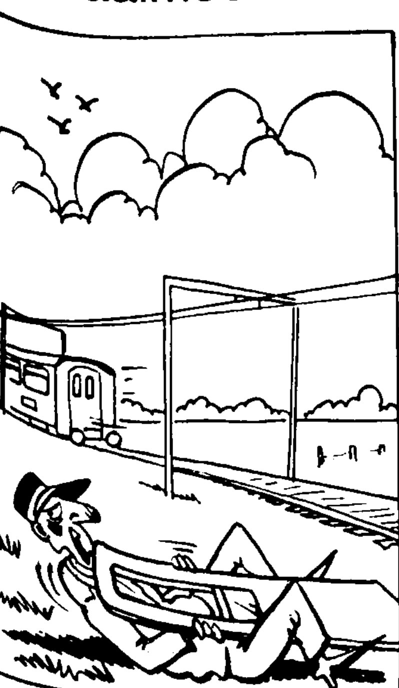
De aids-patiënt werd vergezeld door zijn buddy. Dat is een vrijwilliger die de begeleiding van een aids-patiënt op zich neemt. De buddy was aangesloten bij het steunpunt Zelfzorg in Sittard, dat de begeleiding van aids-patiënten op zich heeft genomen.

Een woordvoerder van het steunpunt was gisteren niet voor commentaar bereikbaar.

LATER WEER REGEN
Met een krachtige noordwestelijke stroming wordt polaire lucht aangevoerd, waarin naast opklaringen ook enkele buien voorkomen. De meeste buien vallen echter in het noorden van het land en sommige daarvan gaan gepaard met hagel of onweer. De wind is vrij krachtig tot krachtig uit een westelijke richting. De middagtemperatuur loopt op tot ongeveer 7 graden en vannacht koelt het af tot 3 graden.
Voor informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.
VANDAAG:
zon op: 08.07 onder: 16.42
maan op: 01.52 onder: 14.01

NS controleren portieren op metaalmoeheid

...'Afgekeurd!'...

Hirsch Ballin noemt normvervaging als oorzaak toename misdaad

Nederland steeds crimineler

DEN HAAG – Het aantal slachtoffers van geweldsdelicten, zoals bedreiging en mishandeling, is in Nederland de afgelopen vier jaar sterker toegenomen dan in andere Europese landen. Uit de Internationale Slachtoffer-enquête blijkt dat ons land het hoogste percentage geweldplegingen kent van Europa.

Eén op de drie Nederlanders werd vorig jaar slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit (in 1988 bedroeg het slachtofferpercentage nog 17 procent). Nederland is daarmee een van de zes crimineelste landen ter wereld, samen met de Verenigde Staten, Canada, Australië, Polen en Nieuw-Zeeland.

Het onderzoek, waarvan de resultaten gisteren in Rome bekend werden gemaakt, werd in opdracht van de Verenigde Naties uitgevoerd in twintig landen door het Amsterdamse enquêtebureau Inter/View. Het stond onder leiding van prof. J. van Dijk, hoofd directie criminaliteitspreventie van het ministerie van Justitie.

Steden

Uit de Slachtoffer-enquête wordt duidelijk dat de meeste misdaad in verstedelijkte gebieden (zoals Nederland) voorkomt. Een uitzondering hierop is Japan. Volgens minister Hirsch Ballin van Justitie is er in Nederland sprake van normvervaging, men heeft minder respect voor elkaars bezit. De bewindsman is bezorgd over deze ontwikkeling, maar noemt die niet verrassend. Cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek wezen vorig jaar al op een stijging van de geregistreerde misdaad en daling van het aantal opgehelderde zaken.

De misdaad in ons land neemt niet alleen meer toe dan elders, maar verhardt ook, vooral door normvervaging bij de jeugd, aldus Hirsch Ballin.

Fietsen

Uit het onderzoek, waarvoor per land 2000 mensen telefonisch werden ondervraagd, wordt duidelijk dat Nederland vooral hoog scoort met fietsendiefstal (vorig jaar 10 procent, tegen het gemiddelde percentage van 3) en diefstal van auto's (7 procent, tegenover gemiddeld 5 procent in Europa).

Bedreiging

Ons land scoort ook hoog met bedreiging/mishandeling (4 procent van de bevolking had daar vorig jaar mee te maken, tegenover een Europees gemiddelde van 3 procent). Twintig procent van de Nederlanders zegt zich 's avonds op straat niet veilig te voelen; dat percentage ligt gemiddeld in Europa hoger, namelijk 30 procent.

● *Leidse archeologen hebben in St. Odiliënberg, vlakbij boerderij Overen op het grensgebied met Linne, de eerste boerennederzetting in de zandstreken van Nederland ontdekt. In een akker troffen zij sporen aan van een boerenwoning, die daar 4300 vóór Christus moet hebben gestaan. Ook legden zij een graf bloot en vonden ze aardewerk en vuurstenen werktuigen. Vorig jaar al gaf een veldonderzoek door de heemkundevereniging Roerstreek aanwijzingen voor een mogelijk belangrijke vondst. Er zijn toen bladspitsen, spitsklingen (aangescherpte messen) en grote krabbers gevonden. Leiden heeft vervolgens de lokatie opgenomen in een archeologisch project in het Maasdal (van Graetheide tot Den Bosch) in verband met een promotie-onderzoek.*

Zie verder pagina 14
● **Ouderdom nederzetting op 6300 jaar geschat**

Politie ontdekt wapenarsenaal van maffia

CATANIA - Een dag na de grootste politie-actie tegen de maffia in Italië sinds 1984, hebben carabinieri gisteren in een boerderij in Catania in Sicilië een groot wapenarsenaal ontdekt.

In de gebouwen lagen 500 kilogram springstof, twee kisten met handgranaten, tientallen kalasjnikov-geweren en pistolen, alsmede grote hoeveelheden munitie en twee raketwerpers opgeslagen.

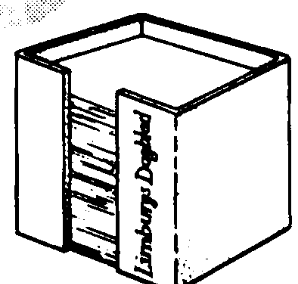
De wapens die waren verstopt in een onderaardse gang, zijn zo goed als zeker van de maffia, zo deelde een politiewoordvoerder mee.

In Napels zijn 15 personen gearresteerd, die lid zouden zijn van de Camorra, de Napolitaanse versie van de maffia. De autoriteiten in Napels namen huizen en bezittingen van vermeende Camorraleden in beslag met een gezamenlijke waarde van 16 miljoen gulden.

Dinsdag werden verspreid over Italië meer dan 100 mensen opgepakt. Naast verschei- dene lokale politici zijn volgens de autoriteiten ook parlementsafgevaardigden in Rome in zaken van de maffia verwikkeld.

De christendemocraten Silvio Coco en Rudolf Maira en de sociaaldemocraat Gianfranco Occhipinti moeten zich op bevel van de officier van justitie in Caltanisetta op Sicilië ter beschikking van justitie stellen op beschuldiging van het kopen van stemmen bij verkiezingen.

k

uit de kunst

Hemel

DOOR JOS FRUSCH

Om tot in de eeuwen der eeuwen elke dag opnieuw samen met de Almachtige Vader aan de rechter hand van God te moeten zitten, leek me al lang geen echt opwekkend vooruitzicht, maar de meest recente onthullingen van onze Heilige Vader uit Rome doen de hemeldeur dicht.

„Niet alleen zal er in Het Paradijs geen sprake meer zijn van lichamelijk contact, maar evenmin van huwelijkse verhoudingen," aldus Johannes Paulus II tijdens een preek in een Romeinse parochiekerk. Volgens de paus 'zijn zij die zijn opgestaan in het hiernamaals gelijk aan engelen'. Waaruit mag worden afgeleid dat engelen geslachtsloze wezens zijn of in elk geval niet ontvankelijk voor de verleidingen des vlezes.

Wat eng lijkt me dat, en saai, geen lichamelijk contact. We wisten dat er geen bier is in de hemel. Oké, daar viel nog mee te leven. Maar geen sex? Tot in de eeuwigheid niet? Wat een helse gedachte...

Nu zult u zich afvragen: wat heeft dit in godsnaam met kunst te maken? Alles, denk ik, want deze opzienbarende onthulling van de paus – en die is per slot van rekening onfeilbaar – heeft heel wat consequenties voor onze taal, en in verband daarmee voor onze literatuur. Want net als alle taalgebruikers zullen schrijvers voortaan rekening moeten houden met dit onzalig gegeven en hun vergelijkingen, beeldspraak en verwijzingen moeten aanpassen aan de nieuwste stand van de godsdienstige wetenschap. Aan het gegeven dus dat een verblijf in de hemel niet méér lijkt te zijn dan een eeuwigdurend patronaatsfeest in een streng gereformeerd Zeeuws plattelandsdorpje anno 1900. Een feest zonder Wein, Weib und Gesang, een hele afknapper voor stervelingen die gewend zijn aan de geneugten van het Rijke Roomse Leven.

Enkele voorbeelden, die de gevolgen van deze nieuwe feiten duidelijk maken: wens je iemand voortaan hel en verdoemenis toe, dan moet je hem de hemel in prijzen. En voel je je klote, depressief, lijkt de hele wereld zich tegen je te keren, dan ben je in de zevende hemel.

Brandende vraag hierbij is of je uit de woorden van de Heilige Vader mag afleiden dat in de hel wèl alles mag. Dat het daar niet alleen heerlijk warm is, maar ook minder saai. Dat je daar volop kunt genieten van de verboden vruchten die voor eeuwig uit de hemel zijn verbannen. Het lijkt me van wel. Een mens moet toch wat, ook na zijn dood.

Dat betekent dat die gelukzalige toestand van groene weiden vol bloemetjes en bijtjes, dartele lammeren, zwierige nymfen en ruisende bergbeken voortaan met de hel in verband moet worden gebracht.

Het is hier de hel op aarde, gaat dan de uitdrukking luiden. En je wenst iemand naar de hemel, als je een klere hekel aan hem hebt.

De hel, dat zijn we zelf, sprak ooit Thomas E. Eliot.

Bedoelde hij daar nu de hemel mee?

Studium Chorale viert vierde lustrum met 'Messiah'

'Nieuwsgierigheid is kenmerk van ons koor'

DOOR JOS FRUSCH

MAASTRICHT – Feest bij Studium Chorale, het semi-professionele kamerkoor van Eric Hermans. Het Maastrichtse ensemble viert dit jaar zijn twintigjarig bestaan en geeft in het kader daarvan volgende week vier uitvoeringen van de Messiah van Händel: in Venlo (Martinuskerk, 26/11), Maastricht (Theater aan het Vrijthof, 27/11), Heerlen (Pancratiuskerk, 28/11) en Utrecht (Augustinuskerk, 29/11).

Het getuigt van de instelling van het koor dat Studium Chorale heeft gekozen voor een stijlzuivere uitvoering van dit oratorium, dat kan worden gerekend tot de meest populaire werken uit de koorliteratuur. Wat betreft de keuze van begeleiding en solisten heeft Studium de allerhoogste criteria gehanteerd. Dat heeft geresulteerd in een samenwerkingsverband met het Amsterdamse ensemble La Borea, dat is samengesteld uit gespecialiseerde musici die spelen in de orkesten van Frans Brüggen, Jos van Immerseel en Ton Koopman. Als solisten zullen de befaamde Duitse sopraan Barbara Schlick, de Duitse countertenor Kai Wessel, de uit Nieuwenhagen afkomstige tenor Hein Meens en de Amsterdamse bas Harry van der Kamp hun medewerking verlenen. „Hoogwaardige mensen, die een extra dimensie aan het concert geven," vindt Eric Hermans. En relativerend: „Maar ik respecteer de kwaliteiten van iedere zanger of musicus." Hermans valt zijn eigen leden niet gauw af.

● *Studium Chorale repeteert onder leiding van Eric Hermans aan de Messiah.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

'Vlaggeschip'

Zang- en koorpedagoog Eric Hermans verzamelde ruim twintig jaar geleden een zestiental getalenteerde en enthousiaste zangers en zangeressen om zich heen. Het doel: het uitvoeren van repertoire dat door de moeilijkheidsgraad door 'normale' koren niet kan worden uitgevoerd. Zorgvuldige studie van stijl, periode en muziek moesten aan de uitvoeringen vooraf gaan. Het 'vlaggeschip van de Limburgse koren' legde zich aanvankelijk toe op muziek uit de middeleeuwen, renaissance en barok. Vanaf 1980 kwam de specialisatie van het moderne repertoire: Badings, Berio, Stockhausen, De Leeuw, Escher, Britten en ook de Limburger Henri Delnooz, van wie de fascinerende composities 'Elis' en 'Zwei Bilder von Auschwitz' werden uitgevoerd.

Waarom bij de viering van het vierde lustrum een monument uit de barok? „We wilden rekening houden met de wensen van het koor én van het publiek," aldus zangeres en pr-vrouw Paula Hermans, samen met haar man de drijvende krachten achter het koor. „Bij de viering van een lustrum hoort een feestelijk programma met volle zalen."

Spannend

Het is voor het eerst dat Studium Chorale samenwerkt met een instrumentaal ensemble. Dinsdag beginnen de gezamenlijke repetities en Eric Hermans kijkt daar vol opwinding naar uit. „Heel spannend," vindt de koordirigent die in Nederland een grote reputatie heeft opgebouwd door de nauwgezette en integere wijze waarop hij met muziek omgaat. „Ik heb veel gepraat met Johannes Leertouwer, de concertmeester van La Borea. Hij is een echte specialist waardoor je specifieke facetten van de voorbereiding kunt delegeren."

Hermans wil The Messiah zo transparant mogelijk laten weerklinken, de verstaanbaarheid van de tekst moet voorop staan. „Leertouwer speelt hartstochtelijk graag barokviool, maar hij isoleert zich niet. Hij streeft geen authenticiteit na, wel zuiverheid van stijl. Uitvoeringspraktijk moet voortkomen uit muzikaliteit. Het is zoals Van Immerseel zegt: Je moet het weten, vervolgens vergeten en doen wat je mooi vindt. Wat La Borea betreft: ze weten het, maar gaan heel musikantesk met hun kennis om."

Grote naam

De kritische opstelling van dirigent en zangers, het streven naar perfectie en de enorme gedrevenheid hebben het koor niet alleen in Limburg, maar ook buiten de landsgrenzen een grote naam gegeven. De deelname – op uitnodiging – aan het Festival de Musica Antiga, in september van dit jaar in Lissabon en Obidos, is een bewijs van die erkenning. De pas afgestudeerde zangers en zangeressen van het Maastrichts conservatorium zullen dus wel op de stoep staan om mee te mogen doen met 'de uit de hand gelopen hobby van een stelletje fanaten'.

Eric Hermans reageert fel. En ontkennend: „Op het conservatorium wordt de mentaliteit gekweekt dat koorzang beneden de stand van een zanger zou zijn. Dat is de tragiek van dat instituut. Er is dus geen opleiding voor koorzanger in Maastricht. Toen Léon Schoenmakers hier directeur was, zijn er wel vergaande plannen ontwikkeld om te komen tot professionele koorzang. Ik zou als extern deskundige de zaak opstarten. Toen Schoenmakers werd verwijderd, zijn die plannen ook weer in de ijskast gestopt." Eric Hermans betreurt die gang van zaken hevig. „Als instrumentalisten niet kunnen zingen, dan zingt hun instrument ook niet."

Kunstgrepen

Studium Chorale heeft heel wat kunstgrepen moeten uithalen om de begroting van de vier lustrumconcerten sluitend te krijgen. WVC gaf geen subsidie omdat de pot leeg was en de provincie Limburg gaf 20.000 gulden minder dan gehoopt. Sponsors hebben het gat grotendeels opgevuld. „Er is zelfs een periode van paniek geweest waarin we dachten dat de concerten niet zouden kunnen doorgaan," aldus Paula Hermans. „We zijn daarom noodgedwongen in de begroting gaan strepen. De Borea in een kleinere bezetting, de vergoeding van de dirigent geschrapt, de solisten voor een vriendenprijs proberen te krijgen. En dagelijks bij potentiële sponsors op de stoep. Je voelt je net een bedelaar." Eric Hermans: „Je wil iets professioneels, maar je hebt er de middelen niet voor. De organisatie ontbreekt. Dat betekent telkens weer aanpassen. Al heeft de artistieke kwaliteit nooit ter discussie gestaan."

Studium Chorale is ontstaan als hechte vriendenclub en is dat nog steeds. Het koor heeft nooit een voorbeeldfunctie willen vervullen, maar put zijn bestaansrecht uit de behoefte samen iets fijns te willen doen én uit de ergernis aan slechte dingen. Eric Hermans: „De eerste jaren hebben we alleen maar gerepeteerd, geen uitvoeringen gegeven. Het aspect om te laten horen wat we hadden bereikt kwam pas veel later, op aandringen van vrienden. Studium Chorale is eigenlijk zelfbevrediging. Of beter: zelfverrijking. Nieuwsgierigheid, dat is het kenmerk van ons koor."

Internationale kunst in Stein

STEIN – Het Kunstenaars Kollektief Overmunthe is initiatiefnemer van de internationale kunstmanifestatie die komend weekeinde in het gemeentehuis van Stein wordt gehouden. De manifestatie verenigt beeldende kunst, muziek en poëzie.

Morgenavond om 20.00 uur wordt een expositie geopend met werk van vijf kunstenaars: Mealies Wessels en Silvia Bruning uit Nederland, Miet Ignoul en Lut Verhelst uit België en Wolfgang Kohl uit Duitsland. Deze tentoonstelling loopt tot en met 6 december en is geopend van maandag tot en met vrijdag van 9 tot 12 uur, woensdag en vrijdag ook van 14 tot 16 uur, zaterdag en zondag van 14 tot 18 uur.

Tijdens de manifestatie dit weekeinde is de tentoonstelling op zaterdag en zondag van 11 tot 18 uur te bezichtigen. Op zaterdagmiddag draagt Ger Rapaille (Ger Bertholet) voor uit eigen poëzie- en prozawerk. Zondagmorgen om 11.30 is er een optreden van het Trio Martien Groeneveld en 's middags om 14 uur beginnen enkele korte optredens van Accordeon Vereniging Elsloo.

Museumprijs voor Boymans

ROTTERDAM – „De wijze van exposeren van de eigen verzameling, het toegankelijk maken ervan voor het publiek en het vermogen wetenschappelijk en speels met het eigen bezit om te gaan, is voorbeeldig. Museum Boymans-van Beuningen voldoet daarbij aan die extra toetssteen die de jury geacht wordt te hanteren: de voorbeeldfunctie." De Prins Bernhard Fonds Museum Prijs is gistermiddag met deze motivering uitgereikt aan de directeur van het museum, dr. W. Crouwel. Juryvoorzitter dr. B. Haak citeerde onder meer uit het juryrapport: „Het nieuwe paviljoen Van Beuningen-de Vriese heeft in het kader van de prijs een doorslaggevende rol gespeeld."

verde

MAASTRICHT – Isolde L (blokfluit), Barbara Gerbe rokcello) en Léon Berden (cymbel) geven morgen een cert in de Waalse Kerk, St terstraat in Maastricht. Ti het concert, dat om 20.00 u gint, worden composities voerd van Dollé, Cou Bach, Graun en Corelli. He de concert staat zondagmi op het programma in het St museum van Valkenburg, G straat Centrum 31. Ballets Impulse, Wyckergrachtstra in Maastricht, houdt zat een balletauditie voor de vakopleiding van het Konin Conservatorium in Den H De auditie is bedoeld voor lingen, die komend schoo naar groep 6, 7 of 8 van de b school gaan, danwel naar de ste of tweede klas van het v gezet onderwijs. Voor mee i matie: 070-3814251.

VAALS – Het Limburgs S foon Kwartet geeft zondag concert in museum De Ko molen in Vaals. Vanaf 20.00 zullen Jo Hennen, F Meuwissen, Huub Claessens Jos Dobbelstein compos uitvoeren van Bach, Sc Singelée, Schoonenbeek en senclos.

ROERMOND – Harmonie tekrans Linne en harmonie Jozef Kaalheide geven zo een concert in de Oranjerie Roermond. Het betreft een cert, dat programmatisch vr geheel bestaat uit arrange ten. Zo voert Kaalheide o leiding van Alex Schill onder meer werken uit van W ner, Enescu, Sullivan en Stan Linne heeft composities van colai, Kodaly en Bernstein zijn programma genomen. P de resistance is echter Rich Strauss' meeslepende comp tie Vier Letzte Lieder in een rangement van dirigent F Scheepers. Sopraan José Kalt is soliste. Het concert begint 20.00 uur.

GELEEN – Organist P Gelissen en saxofonist Ton V hiel geven zondag een concer de Augustinuskerk in Geleen worden composities uitgevo van de Limburgers Gerard S Jan Steevens en Ton Verhiel van Lioncourt, Amel Monnikendam en Boelmann.

● *Dirigent Frans Scheepe van harmonie Lentekra Linne.*

EN HA l mens eidsbur os staa de af erder gt nu n an een aar lig ntal va en. He au vo CBS) prake ndens ren b eerde eze tij tabiel

Gr
T

Van

EN H ek ng va lings nklijl n. M atre orui die gen rps d ui

s gev nom n inl uctu mil ester inge La hera eld a at on steri r on ir er nstp

t sc eni han die ef a n te r w mo enst ndh el b omst

ok h en

I

Oplossing van gisteren

GLEE POP BITS
J GEVOELSMENS
AF K B IJ B N Z
KLIJ K AKS K FE
OO KNIP ACNE V
DO U VIS E AE
CD VLO S ALE N
IEME LOERT TES
ER LOM R ELS L
MV L IER I WA
PU MILD UTAH P
ATA M OBI S WE
AS W K R U E R
N VERKWIKKEND
KUIP ELK GAAI

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN Bank Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

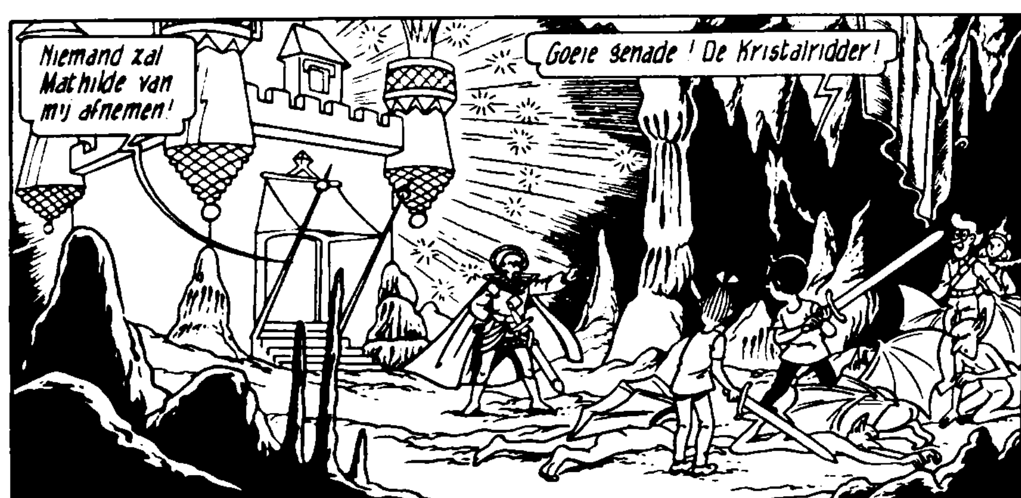
Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Heerlen-Centrum	045-717719
Kerkrade	045-452932/455506
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577
Valkenburg	04406-15045

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen.
Bij automatische betaling:

per maand	ƒ 27,45
per kwartaal	ƒ 82,35
Per acceptgiro:	
per maand	ƒ 28,45
per kwartaal	ƒ 83,35
losse nummers	ƒ 1,60
	Bfr. 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

het kristallen kasteel

recept

Griekse bloemkool

DOOR HUUB MEIJER

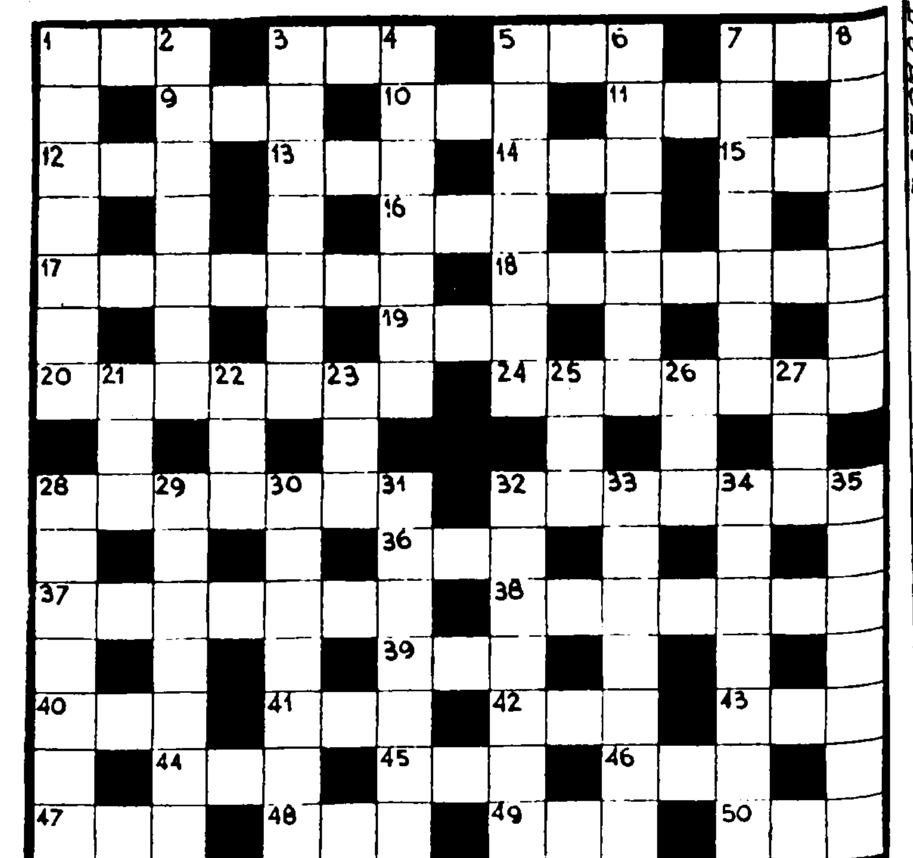
Een kleurrijke en pikante manier van serveren van met kruidige gehaktballetjes.

Benodigdheden voor 4 personen: 6 el tomatenpuree, 3 el olijfolie, 1 dl witte wijn, 1 ui, 1 teen knoflook, een kleine tl gemberpoeder, ca. 4 dl water, 1 grote bloemkool, eventueel citroensap en gehakte peterselie.

Pel de ui en knoflook teen en hak beide fijn. Breng tomatenpuree, olijfolie, witte wijn, fijngehakte ui, knoflook, gemalen koriander en gemberpoeder samen met het water aan de kook. Draai de warmtebron laag en laat dit geheel 20 minuten pruttelen. Maak ondertussen de bloemkool schoon en verdeel de groente in roosjes. Voeg de roosjes aan de tomatensaus toe en laat de groente gierin gaar worden in ongeveer 10-15 minuten.

Proef of eventueel nog enkele druppels citroensap, peper en/of zout moet worden toegevoegd en serveer de bloemkool in de tomatensaus bestrooid met fijngehakte peterselie.

puzzel van de dag

Horizontaal: 1. insekt; 3. geval; 5. muzieknoot; 7. woonschip; 9. ik; 10. speelgoed; 11. uitroep; 12. kort ogenblik; 13. danskoor; 14. titel; 15. bittervocht; 16. gevangenis; 17. onderdanigheid; 18. dwerg; 19. tijdperk; 20. een keer; 24. melkwol; 28. kettingen; 32. tot rust komen; 36. groet; 37. tijd dat men reist; 38. alcoholist; 39. plaats in Gelderland; 40. toiletartikel; 41. vod; 42. pret; 43. jongensnaam; 44. groet; 45. plaats in België; 46. een zekere; 47. streep; 48. drank; 49. kloosterlinge; 5 ontkenning.

Verticaal: 1. leerwijze; 2. onderworpen; plaats in Spanje; 4. klos; 5. krullijn; huisvesten; 7. moe; 8. militair; 21. pla in Gelderland; 22. vermoeid; 23. eng bier; 25. dorpje in Overijssel; 26. meisje naam; 27. vlaktemaat; 28. rijtuig; 29. b roep; 30. korzelig; 31. dichterbij kom 32. aalmoezen vragen; 33. boren; 34. o poken; 35. bedwelming.

...EN HAAG – Het aan... mensen dat bij de ar... eidsbureaus als werk... oos staat geregistreerd, ... de afgelopen maand ...erder gestegen. Het ...gt nu niet alleen hoger ...an een maand eerder ...aar ligt ook boven het ...ntal van een jaar gele... ...en. Het Centraal Bu... ...eau voor de Statistiek ...CBS) zegt nu dat er ...prake is van een reële ...endens. In voorgaande ...aren bleef de geregis... ...eerde werkloosheid in ...eze tijd van het jaar ...tabiel of daalde zelfs.

Werkloosheid stijgt verder

Het CBS telde over de maanden augustus tot en met oktober een gemiddeld aantal werklozen van 307.000. Vorig jaar lag dat gemiddelde op 302.000. Een maand geleden werd als gemiddelde over de maanden juli tot en met september 288.000 berekend. Dat was toen al 14.000 meer dan het gemiddelde van de maanden juni tot en met augustus.

De maandcijfers van het CBS wijken overigens af van de aantallen die het Centraal Planbureau in zijn prognoses voor komende jaren hanteert. Het CBS kijkt naar het aantal mensen dat zonder baan zit, werk zoekt en zich daartoe heeft ingeschreven bij een arbeidsbureau. Het CPB rekent ook mensen mee die ook graag weer aan de slag zouden gaan maar zich niet bij een arbeidsbureau als werkzoekende hebben laten registreren. In die cijferopstelling stijgt het aantal werkzoekenden volgend jaar volgens het CPB van 480.000 tot boven de 500.000.

Kabinet blijft bij wao-plan

DEN HAAG – Het kabinet houdt vast aan zijn wao-voorstellen. Premier Lubbers zei gisteren tijdens algemene beschouwingen in de Eerste Kamer geen aanleiding te zien om ze te wijzigen. De premier vreest overigens dat 1 januari als invoeringsdatum niet meer wordt gehaald.

Over de wao-voorstellen bestaan scherpe tegenstellingen in de coalitie. Het CDA gaat akkoord met het kabinetsplan, de PvdA verzet zich tegen de bevriezing van lopende uitkeringen van arbeidsongeschikten onder de vijftig jaar. De oppositiepartijen steunen de PvdA.

Het kabinet blijft van mening 'dat we het goed gedaan hebben', aldus Lubbers. „Er is geen reden om het voorstel te wijzigen." De premier hoopt dat de wao-voorstellen nog voor de jaarwisseling in de Tweede Kamer behandeld kunnen worden. De behandeling in de Senaat lukt echter niet meer voor dat tijdstip. Het uitstel zal het Rijk honderden miljoenen kosten, omdat er in de begroting voor 1993 rekening is gehouden met de invoeringsdatum 1 januari.

Lubbers steunde het pleidooi van de senatoren Kaland (CDA) en Luteijn (VVD) om de uitgaven voor inkomenssubsidies en uitkeringen te verlagen. Hij maakte een uitzondering voor de aow. Op andere terreinen kan echter een stapje worden teruggedaan, aldus de premier.

Identificatie

Lubbers wees het pleidooi van CDA-fractieleider Kaland voor een algemene identificatieplicht van de hand. Het kabinet heeft gekozen voor een beperkte identificatieplicht om bepaalde regelingen beter te kunnen uitvoeren. De identificatieplicht is geen doel op zichzelf, aldus de premier.

Lubbers sloot overigens niet uit dat in de toekomst vaker om een legitimatie gevraagd zal worden. „Maar de overheid moet dan wel aangeven waarom dat nuttig en nodig is." Lubbers slaagde er niet in Kaland te overtuigen. De CDA-senator zou er geen bezwaar tegen hebben als de politie willekeurig mensen op straat om hun legitimatie zou vragen. Hij verwees naar een radioprogramma, waaruit bleek dat 95 procent van de ondervraagden geen bezwaar heeft tegen een volledige identificatieplicht.

...rootste deel van Defensiebezuinigingen bij de Landmacht

...er Beek schrapt herhaling

Van onze parlementaire redactie

...EN HAAG – Minister Ter ...eek (Defensie) wil met in...g van 1 januari 1993 de her...lingsoefeningen bij de Ko...nklijke Landmacht afschaf.... Met deze bezuinigings...atregel loopt Defensie ...oruit op het afschaffen van ...dienstplicht. Ook de oefe...gen van het Eerste Leger...rps worden geschrapt om ...ld uit te sparen.

...gevolg van de tegenvallende ...nomie moet Ter Beek 380 mil...n inleveren, waarvan 180 miljoen ...uctureel. De Landmacht moet ...miljoen van de 380 miljoen op...sten. De invulling van de bezui...ingen heeft de bevelhebber van ...Landstrijdkrachten, luitenant-...neraal Couzy, deze week meege...eld aan zijn commandanten. Het ...t om het vooruitschuiven van in...eringen in groot materieel, min...onderhoud aan de infrastruc...r en het aantrekken van minder ...enstplichtigen dan was voorzien.

...schrappen van de herhalingsoe...eningen levert circa 8 miljoen op ...hangt samen met het voornemen ...dienstplicht af te schaffen. In de ...ef aan de commandanten wordt ...termijn genoemd van vier à vijf ...waarin het beroepsleger gestal...moet krijgen. Ter Beek wil de ...enstplicht in 'slapende' vorm ...ndhaven. Dat betekent dat de wet ...blijft bestaan, maar dat de op...enstplicht wordt geschrapt.

...ok het schrappen van de oefenin...van het Eerste Legerkorps is ...signaal voor de toekomst. Het ...erste Legerkorps bestaat voor een ...root deel uit pantserbrigades die ...gevormd moeten worden tot ge...echaniseerde brigades. De Defen...nota voorziet bovendien in in...mping van de huidige tien naar ...ven brigades in 1995. Maar daar ...het dus niet bij blijven.

...er Beek ontvouwt zijn verdere toe...omstplannen op 18 december in ...evaluatie van de Defensienota, ...ok wel de Prioriteitennota gehe...

Bhutto woedend

● *De Pakistaanse oppositie-leider Benazir Bhutto schreeuwt de pers toe nadat de politie hardhandig een eind maakte aan de protestmars* Foto: REUTER

Bhutto verbannen en protestmars verhinderd met machtsvertoon

RAWALPINDI – Met uitgebreid machtsvertoon van politie en legertroepen hebben de Pakistaanse autoriteiten gisteren verhinderd dat de oppositie een protestmars kon houden van Rawalpindi naar de 18 kilometer verderop gelegen hoofdstad Islamabad. Oppositieleidster Benazir Bhutto, die in Rawalpindi was opgepakt toen zij in een jeep de stoet naar Islamabad aanvoerde, wordt voor 30 dagen uit Islamabad verbannen naar de zuidelijke havenstad Karachi, waar zij ook een huis heeft.

„Ik zal terugkeren om de lange mars te leiden," riep Bhutto journalisten toe voordat zij door de politie in een auto werd afgevoerd. De oppositie wil de campagne voortzetten om de twee jaar geleden aan de macht gekomen regering van premier Nawaz Sharif ten val brengen. De politie in Rawalpindi schoot met scherp en vuurde traangasgranaten af om de duizenden aanhangers te verdrijven uit het park waar de protestmars zou starten.

Ook in een aantal andere Pakistaanse steden werden betogingen gehouden tegen de regering, ondanks de inzet van een indrukwekkende politie- en legermacht.

Behalve Bhutto pakte de politie ongeveer 50 andere oppositieleiders op, alsmede Bhutto's moeder Nusrat Bhutto die met haar dochter de Pakistaanse Volkspartij PPP leidt, de grootste oppositiepartij. In het hele land zijn volgens de oppositie de afgelopen dagen meer dan 15.000 mensen opgepakt. De regering spreekt van 1.600 arrestaties.

Illegalen land uitgezet na inval atelier

...MSTERDAM – Een aantal over...eidsdiensten in Amsterdam heeft ...steren een inval gedaan in een ...aai-atelier bij het Centraal Station ...vijftien mensen aangehouden ...illegaal in Nederland waren. ...de eigenaar van het atelier ...leek niet in het bezit van een geldi...e verblijfsvergunning.

...olgens de politie zijn de vijftien ...ensen afkomstig uit India en Tur...ije en worden zij allen uitgewezen ...naar hun vaderland. „Twee van de ...ijftien bleken een uitkering te heb...en, die door de gemeentelijke so...iale dienst is stopgezet," aldus de ...olitie. De Belastingdienst en het ...GAK, beide betrokken bij de actie, ...hebben vooralsnog geen aanslagen ...opgelegd. Er werd niets in beslag ...genomen.

Treinverkeer vertraagd door stroomstoring

...TRECHT – Het treinverkeer van ...en naar Utrecht heeft gisteren de ...hele dag hinder ondervonden van ...een stroomstoring die zich rond ze...ven uur 's ochtends voordeed op ...het Centraal Station van Utrecht. ...De stroomstoring legde aanvanke...lijk het hele treinverkeer rond ...Utrecht lam. Pas in de loop van de ...dag reden de meeste treinen weer ...volgens dienstrooster.

...Tot laat in de middag weigerden ...nog steeds een aantal bovenleidin...gen op Utrecht CS dienst. NS was ...daardoor genoodzaakt om de toege...voegde avondspitstreinen van Rot...terdam naar Arnhem/Nijmegen en ...van Eindhoven naar Amersfoort/...Zwolle niet in te zetten.

...Duizenden passagiers kwamen als ...gevolg van de storing 's ochtends te ...laat op de plaats van bestemming.

Mogelijk 1600 Bosniërs naar Terschelling

DEN HAAG – Terschelling gaat waarschijnlijk 1600 Bosnische vluchtelingen herbergen. Een initiatiefgroep en het gemeentebestuur van het eiland doen momenteel een onderzoek. Zij willen nagaan of er onder de bevolking een breed draagvlak is voor de komst van de vluchtelingen. Woordvoerder Ronald van Zandwijk van de initiatiefgroep is daar optimistisch over: „De geluiden onder de bevolking zijn bemoedigend. Ook zijn we in onderhandeling met het ministerie van WVC over het vervoer van de vluchtelingen en de extra faciliteiten die we bij hun komst nodig hebben."

Volgens Zandwijk staat WVC positief tegenover het plan.

„Morgen gaan we met WVC om de tafel zitten. Hier op Terschelling, waar buiten het seizoen zoveel appartementen en bungalows leeg staan, zijn voortreffelijke opvangmogelijkheden van tijdelijke aard. Wat dan moet wèl duidelijk zijn: dat de opvang van tijdelijke aard is. We hopen met ons initiatief ook de andere Waddeneilanden uit te dagen."

Frankrijk dreigt met veto bij GATT-overleg

Van onze correspondenten

PARIJS/BRUSSEL – Frankrijk heeft zich gisteren opnieuw krachtig verzet tegen een nieuw landbouwakkoord tussen de Verenigde Staten en de Europese Gemeenschap. Als de onderhandelaars van de Verenigde Staten en de EG een akkoord tekenen dat nadelig is voor de Europese - en vooral Franse - landbouw, dreigt Frankrijk haar veto uit te spreken. Dat valt op te maken uit een communiqué van het Elysée.

Enkele uren voordat de onderhandelingen over een nieuw wereldhandelsakkoord tussen de EG en de VS in Washington hervat zouden worden, hield de Franse president Mitterrand een soort crisisberaad met zijn meest betrokken ministers.

Frankrijk zal zich volgens het communiqué blijven verzetten tegen toezeggingen van Europese zijde als die op gespannen voet staan met de eerder dit jaar overeengekomen hervorming van het Europese landbouwbeleid. Het woord 'veto' werd in het communiqué niet genoemd. Zowel de regerende socialisten als oppositieleider Jacques Chirac hebben echter de afgelopen dagen voor een Frans veto tijdens de komende EG-ministerraad gepleit als het akkoord nadelig uitpakt voor de Franse boeren.

De Franse regering zit in een uiterst lastig parket. Als de regering inderdaad een veto uitspreekt over een akkoord tussen de EG en de VS, leidt dat ongetwijfeld tot een zeer ernstige crisis binnen de Europese Gemeenschap. Bovendien zou de positie van Jacques Delors wel eens in gevaar kunnen komen.

Als de Franse regering instemt met een akkoord tussen de VS en de EG, zal dat ongetwijfeld tot ernstige boerenopstanden leiden. De Franse boeren, toch al woedend over de hervorming van het Europese landbouwbeleid, hebben aangekondigd dat ze zich met hand en tand zullen verzetten tegen een akkoord dat volgens hen niets anders is dan 'een dictaat van de Verenigde Staten'.

Naar schatting tweeduizend Franse boeren demonstreerden gistermiddag in Parijs voor de Amerikaanse ambassade uit protest tegen de opstelling van de Verenigde Staten. Na afloop kwam het tot enkele ongeregeldheden met de oproerpolitie.

Standaardpolis wellicht 7 procent duurder in 1993

UTRECHT – Staatssecretaris Simons van Volksgezondheid is eventueel bereid om de premies van de goedkope standaardpakketpolissen in 1993 gelijk op te laten lopen met andere particuliere polissen. Volgens de particuliere verzekeraars ligt een premieverhoging van tenminste 7 procent dan in de lijn der verwachtingen. De staatssecretaris wil zich echter nog niet vastleggen op percentages, zo stelde een woordvoerster van Simons gisteren.

Simons zoekt naar allerlei wegen om de toeloop te beperken van het aantal verzekerden dat onder de standaardpakketpolis valt. De verliezen op deze polis, waarvoor de overheid moet de hoogte van de premie vaststelt, worden gecompenseerd met een heffing die alle particuliere verzekerden moeten betalen. Die heffing, de zogenoemde wtz-omslag, is nu 414 gulden per jaar en gaat in 1993 niet omhoog. Dat hebben het kabinet en de verzekeraars gisteren in een memorandum vastgelegd.

VS-ministerie bekritiseerd om doorzoeken dossiers Clinton

WASHINGTON – Het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken is met haar onderzoek tijdens de verkiezingscampagne gebruikt 'om de uitkomst van de presidentsverkiezingen te beïnvloeden'. Dit heeft de Amerikaanse inspecteur-generaal Sherman Funk gisteren verklaard na een enkele weken durend onderzoek.

Het onderzoek naar het gedrag van Buitenlandse Zaken werd uitgevoerd nadat bekend was geworden dat in september en oktober, toen president George Bush achterstond in de peilingen, Clintons dossiers over paspoortaanvragen en consulaire documenten waren onderzocht. „We hebben geen belangrijke fraude gevonden," zei Funk. „In breder zin echter is wat we vonden nog storender. Wat we vonden was een poging om de dossiers en werknemers van een regeringsbureau, het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken, te gebruiken om de uitslag van een presidentsverkiezing te beïnvloeden," zei hij.

Tienduizenden lijden nog ernstig onder WO II

DEN HAAG – Naar schatting 90.000 oudere Nederlanders ondervinden nog steeds ernstige gevolgen van de oorlog met Duitsland en Japan en de strijd om de onafhankelijkheid van Indonesië.

Zij slapen slecht, hebben nachtmerries, angsten en depressies. Ze 'herbeleven' de oorlog, proberen herinneringen eraan te vermijden en zijn vaak extra prikkelbaar. Herinneringen aan bombardementen komen het meest voor.

Ondanks deze cijfers blijken er veel mensen te zijn die ernstige oorlogservaringen zelf en zonder hulp hebben verwerkt. Verder vinden 400.000 Nederlanders in dezelfde leeftijdscategorie de oorlog het ergste dat ze hebben meegemaakt.

Dat concluderen de universiteiten van Leiden en Amsterdam na een onderzoek dat ze dit jaar hebben gehouden.

punt uit

● **Moord**
De rijkspolitie Groningen is achter de identiteit gekomen van het tweede slachtoffer van de moordpartij in het Groningse Scharmer. Het gaat om een 34-jarige man uit Winschoten.

● **Mirages**
Frankrijk gaat zestig geavanceerde Mirage-gevechtsvliegtuigen (type 2000-5) leveren aan Taiwan, zo is in welingelichte bronnen in de hoofdstad Taipei vernomen. De levering, die ook raketten voor de korte en middellange afstand betreft, heeft een totale waarde van ruim 3,5 miljard dollar.

● **Scholen**
Minister Ritzen (Onderwijs) en de hbo-scholen zijn het eens geworden over de verkoop van schoolgebouwen. Met de verkoop door het ministerie aan de hbo-scholen is een bedrag gemoeid van 1,2 miljard gulden. Daarvan is 900 miljoen bestemd voor de begroting van Onderwijs en Wetenschappen.

● **Loonkosten**
Premier Lubbers vindt dat de loonkosten voor de bedrijven in ons land vijf procent te hoog te zijn. Tijdens de algemene politieke beschouwingen in de Eerste Kamer beklemtoonde de premier dat die te hoge loonkosten de werkloosheid vergroten.

● **Koerden**
Minister Pronk van Ontwikkelingssamenwerking heeft voor in totaal 7,3 miljoen gulden aan noodhulp beschikbaar gesteld voor de Koerden in Noord-Irak. De hulp wordt via verschillende organisaties verstrekt en is vooral bedoeld om de Koerden te helpen de komende wintermaanden door te komen, aldus een woordvoerster van Pronks departement.

● **Bijlmer**
Het plan voor de vernieuwing van de Bijlmermeer zal normaal voortgang vinden. Dat houdt onder meer ook de sloop in van 830 woningen in de flats Geinwijk en Gerenstein. Daarmee wordt volgend jaar begonnen. Ondanks de emoties die in de Bijlmer rond de te slopen flats leven na de vliegramp, ging een meerderheid van de Amsterdamse gemeenteraad gisteren daarmee toch akkoord.

● **Beroemdheden**
Zes bekende internationale persoonlijkheden hebben gisteren in Genève hun diepe bezorgdheid over de situatie in Bosnië-Hercegovina uitgesproken en een beroep op de strijdende partijen gedaan de oorlog zo snel mogelijk te beëindigen. „De wreedheden moeten stoppen anders zal de tragedie zich naar gebieden buiten Bosnië uitbreiden", zeggen de zes in een verklaring, waarin zij de term 'volkerenmoord' bezigen. De verklaring is ondertekend door de twee voormalige Amerikaanse presidenten Ronald Reagan en Gerard Ford, de voormalige Britse premier Margaret Thatcher, Jeane Kirkpatrick, oud-ambassadeur van de VS bij de VN, Alexander Haig, (de voormalige Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken), en prins Sadruddin Aga Khan, bij de VN in het recente verleden verantwoordelijk voor vluchtelingenzaken.

● **Syfilis**
Dat niet Columbus maar de Vikingen Amerika als eersten ontdekt hebben, was al bekend. Columbus dreigt nu uit de geschiedenisboeken te verdwijnen als degene die de gevreesde geslachtsziekte syfilis in Europa introduceerde. Volgens een team Franse en Hongaarse wetenschappers kwam de geslachtsziekte al in de vierde eeuw in Europa voor.

Van onze redactie binnenland

Justitie slijpt messen na arrestatie beruchte crimineel

Meester-ontsnapper kan clementie wel vergeten

OTTERDAM – Justitie zal er les aan doen om Mohammed arjane, de wegens moord verrdeelde man die gisteren na n derde gewelddadige ontnapping in Rotterdam werd pgepakt, nu zo lang mogelijk p te bergen'. „Een vent die iets doet, is wat ons betreft ed voor nog een flink tijdje hter de tralies," aldus de Asnse officier van justitie mr. H. arquart Scholtz gisterochtend.

en arrestatieteam van de Rotrdamse politie arresteerde de 8-jarige Marjane gisteren rond et middaguur 'ergens in de ad'. Op de uit Zwijndrecht afomstige man was een landelije klopjacht gaande sinds hij op 3 oktober uit gevangenis De rittenborgh in Hoogeveen ontnapte. Marjane zat een gevangeisstraf van twintig jaar uit egens het doodschieten van de wijndrechtse bankfiliaalhouder Jan Nouwen, in 1986.

De ontsnapping uit de extra beveiligde inrichting De Grittenborgh in Hoogeveen, op 23 oktober, was de derde op rij. Nog voor de Marokkaan in 1986 voor de moord op Jan Nouwen voor de rechtbank kwam, ontsnapte hij uit het Pieter Baancentrum in Utrecht na gijzeling van een psychiater. Ook bij de twee volgende uitbraken werden mensen gegijzeld. Begin september verdween hij uit het Rotterdamse Huis van Bewaring De Schie. Op weg naar de bezoekruimte bedreigde hij samen met enkele medegevangenen een aantal bewakers met messen en gijzelde hen tot hij buiten was. Op 22 september kreeg een arrestatieteam hem weer te pakken, maar precies een maand daarna wist hij op identieke wijze te ontkomen uit De Grittenborgh.

Volgens officier van justitie Scholtz zal Marjane in elk geval worden gedagvaard voor de gijzeling en wederrechtelijke vrijheidsberoving van bewakers in Hoogeveen. „Wat hij daar heeft gedaan is op zich alweer goed voor een fikse straf. De maximumstraf die op die feiten staat is vijftien jaar. Dat zal hij niet krijgen, maar op een eis van één tot twee jaar mag je toch zeker rekenen."

Goed gedrag

De straf die de crimineel nog krijgt, wordt opgeteld bij de periode die hij nu nog moet uitzitten. Voor de moord op bankbeheerder Jan Nouwen en een reeks andere feiten (overvallen en de gijzeling van de psychiater) was hij uiteindelijk tot twintig jaar celstraf veroordeeld. Op grond van de Nederlandse regel dat veroordeelden slechts tweederde van de straf hoeven uit te zitten, zou hij op 9 augustus 2000 vrij moeten komen. Mr. Scholtz: „Vroeger was dat een voorwaardelijke invrijheidstelling, die je moest verdienen met goed gedrag. Sinds enkele jaren is het een recht van elke gedetineerde. Maar in dit geval gaan we zeker bekijken of we hard kunnen maken dat deze vent het niet verdient om vervroegd in vrijheid te worden gesteld. We kunnen het gerechtshof in Arnhem vragen de vervroegde vrijlating uit te stellen of helemaal niet te laten doorgaan."

Van twee andere criminelen die op 23 oktober ontsnapten uit De Grittenborgh ontbreekt elk spoor.

Grote angst voor nieuw 'bommen-offensief' Ira

Londen houdt de adem in

NDEN – Londen is bang het Ierse Republikeinse ger een dezer dagen hard toeslaan in de Britse ofdstad. Nadat het afgelon weekeinde twee bomnslagen waren verijdeld ordat de politie, deels bij val, de explosieve ladinn vond, is in de stad een kere spanning voelbaar.

Ira noemde het maandag 'dompech' dat de twee bommen van ton het afgelopen weekeinde t zijn afgegaan en bezwoer zjn npagne te zullen voortzetten. ligheidsfunctionarissen vrezen de Ira-cellen die in Londen aczijn na de mislukte pogingen te vastberadener zijn een daad stellen.

or de winkeliers in de Londense nenstad kan de Ira-campagne k zonder dat er nog iets gebeurt slecht uitpakken. De angst bij de nsen zit er goed in. „Ik doe mijn rstinkopen dit jaar in het dorp," t een zakenman die in Wooton vers woont, op twee uur rijden n Londen. „Het is gewoon het rio niet waard." Een inwoner uit t noordelijk deel van Londen proert het centrum van de stad zo el mogelijk te mijden en wil, als t even kan, zijn kinderen niet eenemen naar Oxfordstreet 'met dat gepraat over bommen'.

ewapend

r zijn inmiddels al veiligheidsaatregelen getroffen. De vuilniskken in de stad zijn afgesloten dat er geen bommen in verstopt nnen worden en de politie conleert vrachtwagens op bommen. et publiek is opgeroepen gewoon n gang te gaan, maar wel alert te ijven en verdachte zaken bij de litie te melden.

et geweer gewapende soldaten onden maandagavond op wacht en premier John Major in de middeleeuwse Guildhall een rede hield ot zakenlieden en diplomaten. „Naurlijk is dit geen normale veiligeidsmaatregel," aldus een politieman. „Maar het is ook niet normaal at mensen rondlopen om te probeen bommen van een ton te laten ntploffen."

Ook bij de Britse verzekeraars heeft e onzekerheid toegeslagen. Zij oefenen druk uit op de regering met en overheidsplan te komen voor chadevergoeding voor ondernemingen wier bezit door guerrillaacties wordt beschadigd. In Noorderland geldt al een dergelijke regeing.

Grote verzekeringsmaatschappijen willen dekking uitsluiten voor zogenoemde 'terreurschade' aan commercieel eigendom en bezorgen akenlieden daarmee de koude rillingen bij het vooruitzicht dat zij ich niet meer zouden kunnen verzekeren of dat verzekeringen onbetaalbaar worden.

De Ira is in zijn huidige campagne, de intensiefste op het Britse vasteland sinds de jaren zeventig, niet kieskeurig in zijn doelwitten. Zowel politieke- , economische- als burgerdoelen komen in aanmerking.

In april van dit jaar richtte een explosieve lading van 45 kilo vernielingen aan in het Londense financiële district, de dag na de verkiezingsoverwinning van de Conservatie Partij van John Major. Daarbij kwamen drie mensen om het leven en de schade bedroeg honderden miljoenen.

In oktober werden zestien kleine bommen tot ontploffing gebracht, waarbij een dode viel. Deze maand wilde de Ira het kennelijk groter aanpakken, want zondag maakte de politie een bom van een ton onschadelijk aan de voet van een torenflat in het kantorencomplex Canary Wharff in de Docklands in het oosten van Londen. Een dag eerder vond de politie in het noordelijke stadsdeel bij een routine-controle in een vrachtwagen een bom van dezelfde grootte. Bommen van die omvang kunnen enorme schade aanrichten, om nog maar te zwijgen over het verlies aan mensenlevens.

● *De Ira heeft dit jaar in Londen al diverse malen aanslagen gepleegd. Op de foto onderzoekt de technische recherche de restanten van een taxi die in juni in het centrum van de Britse hoofdstad werd opgeblazen. Overigens raakte niemand bij de aanslag gewond.*

Archieffoto: LD

Van onze redactie binnenland

Nieuw beveiligingspakket moet dieven afschrikken

Steeds meer overvallen op winkels en horeca

LELYSTAD – Het aantal overvallen op winkels en horecabedrijven in Nederland is in elf jaar ruim verdrievoudigd en dreigt met minstens tien procent jaarlijks toe te nemen. Onder meer politie, justitie, gemeenten en ondernemersorganisaties buigen zich vandaag in Lelystad over dit probleem op het symposium 'Overvalcriminaliteit en bedrijfsleven'.

Eén van de maatregelen voor een oplossing is het basispakket beveiliging. De winkeliers in het hoofdstedelijke winkelcentrum De Amsterdamse Poort gaan zo'n pakket uitproberen. „Ik vind het op zijn minst verbazingwekkend dat zowel werkgevers als werknemers nog steeds zo zorgeloos met hun geld, hun personeel en met zichzelf omgaan," aldus J. Horn, landelijk coördinator van het Bureau Voorkoming Misdrijven.

Verplaatsing

Tot nu toe hebben overvallen op het bedrijfsleven vooral in de grote steden plaats, zegt Horns' medewerker Victor Jammers: „Amsterdam en Rotterdam voeren de lijst aan. Utrecht heeft al behoorlijk veel last van dit soort overvallen, Den Haag komt eraan. Maar uit analyses blijkt dat ook andere gemeenten in de komende jaren in toenemende mate te maken zullen krijgen met deze vorm van criminaliteit."

Bovendien leiden de inspanningen die de grote gemeenten zich getroosten om het probleem op hun grondgebied beheersbaar te maken – zo is het oplossingspercentage in Amsterdam al tot bijna vijftig procent gestegen – tot verplaatsing van het fenomeen roofoverval naar elders. Roofovervallers zoeken hun heil steeds vaker buiten de grote steden, zegt ook de Nederlandse Vereniging van Banken. Dat de politie de klus alleen zou kunnen klaren, is een idee-fixe. Jammers: „De dienders zitten aan de grens van hun inspanningen op dit gebied."

Uit onderzoeken is een profiel van de daders ontstaan. Ze zijn twintig jaar en vaak jonger, komen uit de achterstandswijken en hebben (dus) geen toekomstperspectief en weinig tot geen binding met de rest van de samenleving. Ze roven vaak om de kick, om zich status (binnen hun bende) te verschaffen die ze in de maatschappij missen. Het geld wordt aan eten, drank, gokken, auto's en vakanties uitgegeven.

De jonge overvallers – 90 procent van hen is gewapend – hebben vaak al het nodige op hun kerfstok. Jammers vindt dat justitie eerder en harder moet optreden. „De jongeren beginnen met winkeldiefstallen en glijden via woninginbraken af naar roofovervallen, waarbij het grote voordeel is dat ze snel veel geld in hand krijgen zonder al te grote problemen."

Ondernemers kunnen in de hele kwestie vanzelfsprekend een belangrijke rol spelen. Veiligheid is mede hun verantwoordelijkheid. Horns bureau presenteert hen daarom een met de Amsterdamse politie ontwikkeld, samenhangend pakket van preventieve maatregelen die zich richten op twee hoofdpunten: vermindering van de agressie jegens ondernemers en verlaging van de buit. Het basispakket beveiliging bestaat uit een kluis, een overvalknop, een burenhulpsysteem, een training 'Veilig ondernemen' en een vignet.

Eerste en voornaamste onderdeel is de kleine kluis, waarin al het geld dat de minimaal benodigde hoeveelheid wisselgeld overstijgt, wordt gestort. Deze moet een tijdslot hebben met een vertraging van een kwartier. Dat duurt de overvaller te lang, want hij wil zo snel mogelijk succes met het minste risico te worden betrapt of tegenwerking te krijgen van personeel en omstanders.

Overvallers die desondanks een poging wagen moeten er bovendien ernstig rekening mee houden dat het personeel kans ziet om de overvalknop in te drukken waardoor de politie wordt gealarmeerd. Als het slechts gaat om een lastige of vervelende klant, dan kan de hulp van collega-winkeliers worden ingeroepen via een alarm. Een overmacht laat de overvaller wellicht op de vlucht slaan. Jammers: „Dit burenhulpsysteem werkt met clusters van maximaal acht winkels in elkaars directe omgeving. Voor horecazaken is dit minder geschikt, onder andere vanwege hun afwijkende openingstijden, maar in de steden waar typische horecastraten zijn, zou het kunnen."

Beginnende criminelen bereiden niets voor en besluiten al snel hun actie af te blazen als ze de risico's op mislukking/ontdekking te groot achten. Dat kan om kleinigheden gaan: een iets te stevig gebouwde verkoper, de toevallige aanwezigheid van wat meer klanten, een hond achter de toonbank. Het vignet van het basispakket op de deur of etalageraam kan ook voor afschrikking zorgen.

Installatie van deze voorzieningen geschiedt pas als de ondernemer en zijn personeel de cursus 'Veilig ondernemen' hebben gevolgd. Horn: „De kans dat een bedrijf wordt getroffen door brand is ongeveer gelijk met de kans op een overval. Het is niet genoeg om een brandblusser of een overvalknop te plaatsen, iedereen in de winkel moet ook weten hoe hij er mee moet omgaan. Veiligheid is zelden een kwestie van techniek, maar vooral van veilig gedrag."

● *Een pak hondevoer verdwijnt onbetaald in de tas van een winkeldief.*

Strenge anti-tabakswet nog nauwelijks nageleefd

Franse rokers paffen onverminderd door

DOOR HANS GERTSEN

PARIJS (GPD) – Het gros van de Franse rokers paft rustig door. Rookverbod of geen rookverbod. De strenge anti-tabakswet die sinds 1 november het roken op de werkplek, in besloten ruimtes en zelfs in de horeca drastisch aan banden legt, wordt op grote schaal genegeerd. En de politie staat bepaald niet te trappelen om zondaars op de bon te slingeren, zo blijkt.

In de meeste Parijse cafés en restaurants is voor de vorm een aantal tafeltjes gereserveerd voor niet-rokers. Een caféhouder of restaurant-eigenaar die dat niet doet, riskeert volgens de nieuwe wet een boete van maximaal 1.000 gulden. De niet-rokers worden over het algemeen met de slechtste plaatsen afgescheept. En zijn er desondanks niet van verzekerd dat er naast hen geen kettingroker plaatsneemt.

„Ik ga geen klanten wegsturen als er geen plaats meer is in de rokers-afdeling," zegt de eigenaar van restaurant 'Le Jardin du Curé' in het elfde arrondissement in Parijs. Van de drie tafels gereserveerd voor niet-rokers, zijn er twee bezet. Aan beide tafels wordt stevig gerookt.

Veel caféhouders in hetzelfde arrondissement hebben ondanks de wettelijke verplichting nog geen enkele maatregel genomen. Zelfs niet voor de vorm. Ze geloven niet dat de politie het in zijn hoofd zal halen om op te treden. „Die wet is een lachertje. De politie heeft wel wat beters te doen dan cafés te controleren," zegt kastelein Jean-Claude. Zelf voelt hij er al helemaal niet voor om in zijn eigen zaak de agent te gaan spelen. Het resultaat: alles blijft bij het oude. Wet of geen wet.

De enige instantie die bevoegd is om horeca-ondernemers die geen rookvrije ruimtes hebben ingericht of rokers die een verbod negeren op de bon te slingeren, de police judiciaire (gerechtelijke politie), loopt bepaald niet over van enthousiasme voor de nieuwe wet. Op de vraag hoeveel overtreders er sinds de eerste november in de regio Parijs op de bon zijn geslingerd, luidt het simpele antwoord: „Nul." Waarna de woordvoerster van de police judiciare gniffelend een sigaret opsteekt. „We hebben wel wat beters te doen", zo verzekert ze. „Het staat iedereen vrij om te roken of niet te roken. Ja toch?"

Metro

De enige plaatsen waar het rookverbod enig effect lijkt te hebben, zijn de Parijse metrogangen en stations. Sinds 1 november wordt de reiziger er bij iedere ingang op attent gemaakt dat de metro voortaan 'espace non-fumeurs' is. Rookvrije ruimte. Het aantal reizigers dat in afwachting van een trein nog snel even een sigaret opsteekt, is zienderogen gedaald. „Er zijn nog wel wat mensen die in een reflex een sigaret opsteken, maar in de meeste gevallen doven ze die zonder problemen als één van onze agenten hen op het verbod wijst," zo vertelt een woordvoerster van het Parijse vervoersbedrijf, de RATP.

'Ongeschikt voor voorzitterschap EG'

Kritiek op Denen in Europarlement

STRAATSBURG – „Denemarken zou zijn beurt als voorzitter van de Europese Gemeenschap voorbij moeten laten gaan. We kunnen Kopenhagen daar niet toe dwingen, maar het is een kwestie van fatsoen en goede smaak." Tot deze slotsom kwam Jean Penders, voorzitter van de Nederlandse christendemocratische fractie in het Europees Parlement, gisteren tijdens een debat in Straatsburg over de ratificatie van het Verdrag van Maastricht door Denemarken.

Penders vertolkte het groeiend onbehagen onder het merendeel van de Europarlementariërs over de gang van zaken rond de ratificatie van Maastricht, met als grote boosdoeners het Verenigd Koninkrijk en Denemarken. Penders zei het jammer en onterecht te vinden dat „de lamentabele gang van zaken in het Verenigd Koninkrijk geen deel uitmaakt van het debat."

Het wordt volgens hem tijd dat de Britse premier eindelijk eens zijn functie als voorzitter van de Europese Raad gaat uitoefenen. Hij vond het dan ook niet nodig om de Britten een 'succesje' te gunnen door tijdens de Europese top in Edinburgh in december het startsein te geven voor uitbreidingsonderhandelingen.

Dat de ratificatie-procedure in het Verenigd Koninkrijk buiten het debat werd gehouden had alles te maken met de opstelling van de Labour-afgevaardigden in de Socialistische fractie van het parlement. Gevreesd werd dat zij het debat zouden aangrijpen om in lijn met de moederpartij, de druk op Major te verhogen met voorbijgaan aan de belangen van het Europees Parlement, dat graag een eensgezind signaal zou willen afgeven ten gunste van spoedige ratificatie.

Penders vroeg de Denen voorts 'in alle vriendschap' op te houden met 'het leggen van een blokkade' tegen Maastricht. Volgens hem moeten de lidstaten met elkaar afspreken dat als Denemarken tegen eind juni van het volgend jaar nog steeds het verdrag niet heeft geratificeerd, het land zich moet aansluiten bij de groep van landen met wie de EG een Europese Economische Ruimte gaat vormen.

De vier Deense afgevaardigden binnen de fractie van de Europese Volkspartij betreurden de opstelling van de christendemocraten. Zij verweten de EVP geen begrip te hebben voor de Deense positie en waarschuwden dat een krachtige resolutie de Denen alleen maar koppiger zouden maken.

Het Britse voorzitterschap en Commissievoorzitter Jacques Delors toonden zich overigens optimistisch over een oplossing voor het wensenlijstje van Denemarken om het verdrag voor hen acceptabeler te maken. De Britse staatssecretaris voor buitenlandse zaken Tristan Garel Jones zei echter nog geen enkele voorspelling te kunnen doen over de definitieve vorm waarin een oplossing voor hun wensen gevonden kan worden gevonden. Dat hangt af van de uitkomst van de discussies die nu tussen de lidstaten worden gevoerd.

Met de dienstplicht verdwijnen ook veel tradities

Taak beroepsmilitair zal sterk veranderen

DOOR MARGREET VERMEULEN

EN HAAG – De 'klassieke' eroepsmilitair bij de landacht die nooit meer van het uitenland te zien krijgt dan e Noordduitse laagvlakte en dere vrijdagmiddag bijtijds aar huis kan, is gedoemd tot itsterven. Het beroepsleger aar ons land op afstevent, eeft behoefte aan vaklieden ie het avontuur verkiezen oven zekerheid en een carère. De Koninklijke Landacht staat een duizelingekkende reorganisatie te achten. „Want alleen met et vervangen van dienstlichtigen door vrijwilligers reëer je natuurlijk nog geen professioneel beroepsleger", vaarschuwt oud-brigade generaal en lid van de Adviesaad voor Vrede en Veiligeid, Bram Schulte.

Een beroepsleger wordt hoe dan ook een kleiner leger. Dat alleen heeft enorme consequenties voor de personeelsopbouw, want de beroepsofficier ziet zijn carrière-perspectief ineenschrompelen in zo'n verkleind bedrijf. Van je 19e tot je 55e bij de landmacht blijven plakken, is er straks natuurlijk niet meer bij. Na een xantal jaren zullen de meeste beroeps op zoek moeten naar een tweede carrière, buiten het leger. In Engeland gebeurt dat al jaren. Daar zijn bijvoorbeeld veel politiefunctionarissen voormalig militairen", aldus Schulte, die eind jaren '60 een studie verrichtte naar het Britse beroepsleger in opdracht van de commissie-Peijnenburg die de minister adviseerde over de dienstplicht.

Bij de landmacht vormen de beroepsmilitairen van nu het kader dat de dienstplichtigen begeleidt. De beroeps vormen het skelet en de dienstplichtigen zijn de spieren. De ene helft instrueert en commandeert, de andere helft voert uit. Die tweedeling moet bewust verdwijnen als je een beroepsleger invoert, want anders krijg je nooit een professioneel leger dat is toegesneden op de nieuwe defensie-taken zoals crisisbeheersing en vredesoperaties".

Saaie baantjes

De beroepsoldaat-van-de-toekomst moet dus meer dan zijn dan een vrijwilliger die een jaar of twee de taak van een dienstplichtige overneemt. „Omdat dienstplichtigen in relatief korte tijd worden opgeleid, zijn de militaire functies in kleine stukjes gehakt. De een is tankchauffeur, de ander tankschutter en de derde is tankcommandant. In een beroepsleger moeten die drie functies door een en dezelfde man of vrouw uitgevoerd kunnen worden. Dan krijg je professionals op het uitvoerende niveau die multi-functioneel inzetbaar zijn. En de saaie, oninteressante baantjes zullen verdwijnen".

Schulte vindt dat een beroepsleger korte metten moet maken met alle niet-militaire functies. „De hele rimram van koken, schoonmaken en wachtlopen moet je uitbesteden aan particuliere bedrijven. Die simpele rotbaantjes lieten we alleen door militairen doen omdat we er genoeg hadden".

Zo'n opzet maakt het volgens Schulte ook gemakkelijker voldoende beroepssoldaten te werven. De meest gehate baantjes verdwijnen en het resterende werk wordt gevarieerder waardoor je de nieuwe generatie beroepssoldaten langer aan landmacht kunt binden dan pakweg een jaar of twee.

Schulte heeft veel kritiek op het scenario voor een beroepsleger dat onlangs werd geschetst door de adviescommissie-dienstplicht onder leiding van Wim Meijer, Commissaris van de Koningin in Drente.

„In dat scenario worden de dienstplichtigen vervangen door kortverbanders die twee jaar blijven. Toen ik dat las, dacht ik: die zijn de landmacht van de jaren '40 aan het invoeren. Want toen duurde de dienstplicht bijna twee jaar". Schulte pleit voor het Amerikaanse en Britse systeem. Daar verbindt de militair zich om te beginnen voor pakweg zes jaar aan de krijgsmacht. Na zoveel jaar bekijken beide partijen, zowel werkgever als werknemers, hoe het verder moet. „Dat past prima in deze tijd, waarin iedereen het heeft over de mobiliteit op de arbeidsmarkt".

Gesloten

Minister Ter Beek (Defensie) en minister-premier Lubbers hebben zich uitgesproken voor een geleidelijke invoering van een beroepsleger. „Een typisch serieuze en Noordnederlandse aanpak", lacht Schulte. „Een lange-termijnaanpak heeft het voordeel dat je grote aantallen gedwongen ontslagen kunt voorkomen, dat is waar. Maar ik zou de Belgische variant van de schoktherapie niet meteen verwerpen. De Belgen hangen het bordje 'wegens verbouwen gesloten' op de kazerne-poort en zetten in één keer rigoureus de knop om. Als er ooit een periode in de geschiedenis is geweest waarin zoiets kon, dan is het nú".

Over de kosten van een beroepsleger worden veel sprookjes verteld, vindt Schulte. „Een beroepsleger is áltijd duurder, hoe je het ook wendt of keert". Ook als de landmacht dramatisch wordt verkleind? „Ook dan. De salarissen komen op arbeidsmarktniveau te liggen, zo simpel is dat. Er zal veel meer aan personeelszorg gedaan moeten worden; de voeding moet verbeterd, evenals de huisvesting. Bovendien zal Defensie vrouwen nodig hebben om het beroepsleger vol te krijgen. Om de landmacht aantrekkelijk te maken voor die andere helft van de arbeidsmarkt, moet heel wat gebeuren, denk maar aan zwangerschapsverlof en kinderopvang".

De beroeps die daadwerkelijk uitgezonden worden naar crisishaarden, hebben recht op behoorlijke gevarentoeslagen, vindt Schulte. „Met dat kleinzielige gedoe van nu redt Defensie het natuurlijk niet. Die gevarentoeslagen moeten omhoog, naar het voorbeeld van wat Shell zijn mensen op booreilanden biedt, om maar een voorbeeld te noemen".

Uitvreters

Schulte pauzeert even. „Nu ziet het parlement het leger nog als 'onze jongens'. Maar als we straks een beroepsleger, hebben zijn het 'eters uit de staatsruif'. Dat is nog de grootste verandering die ons te wachten staat".

● *In de toekomst zullen de beroepsmilitairen nog veel meer dan tot nu toe worden ingeschakeld bij 'vredesoperaties'. Op dit moment zijn er Nederlandse soldaten actief in delen van ex-Joegoslavië en in Cambodja. Vanuit dat laatste land arriveerde gisteren – eerder dan verwacht – een Nederlands transportsquadron op het vliegveld Eindhoven. De familieleden hadden toestemming gekregen om langs de landingsbaan te wachten op hun dierbaren.* Foto: ANP

Clinton verwacht vruchtbare samenwerking

Koude oorlog met Congres is voorbij

DOOR HANS DE BRUIJN

WASHINGTON – Onder de nieuwgekozen president Bill Clinton zal sprake zijn van een veel betere relatie tussen het Witte Huis en het Congres, het Amerikaanse parlement. „Ik wil dat er een eind komt aan de Koude Oorlog tussen het Congres en het Witte Huis", zei de Democraat deze week. Die koude oorlog heeft vier jaar lang de samenwerking tussen president Bush en het Congres verlamd.

Maar George Bush moest dan ook opboksen tegen een door de Democraten gecontroleerd Congres, terwijl vanaf 20 januari beide huizen van het Amerikaanse wetgevende stelsel in Democratische handen zijn, voor het eerst sinds 1980. De Democratische leiders in de Senaat en het Huis van Afgevaardigden hebben Clinton hun volle medewerking beloofd, zo vertelden zij op een persconferentie.

Clinton sprak urenlang met topdemocraten. Het was een uitzonderlijke ontmoeting, omdat dit soort overleg meestal pas plaatsvindt in januari, als de nieuwe president zijn beleidsplannen klaar heeft.

Daar is bij Clinton nog geen sprake van. Hij liet in Little Rock, Arkansas, weten zijn tijd te nemen en eerst met zijn adviseurs te willen overleggen. Toch kreeg hij van de drie Democratische leiders de toezegging dat zij een eind zullen maken aan de patstelling tussen het Witte Huis en het Congres. Ook zullen zij de werkzaamheden van het Congres zo organiseren, dat de wetsvoorstellen waarmee Clinton gaat komen snel behandeld kunnen worden.

Clinton zei nog eens 'daden en geen woorden, verantwoordelijkheid en geen beschuldigende vingers' te willen. Richard Gephardt sprak over 'teamwork'. De toekomstige president herhaalde dat het scheppen van banen, het verhogen van de inkomens en het gezondmaken van de economie zijn belangrijkste prioriteiten zijn. Een van de kwesties waarmee hij het in het begin echter het moeilijkst zal krijgen, is zijn voornemen om het leger open te stellen voor homoseksuelen.

Schade aan flora en fauna nu al onherstelbaar

Donaudam leidt tot politieke spanningen

DOOR RUNA HELLINGA

BOEDAPEST – Het water van de Donau in Boedapest is inmiddels weer op het peil van voor 24 oktober, de dag dat de Slowaken begonnen met afsluiten van de rivier en het vullen van het kanaal van de waterkrachtcentrale bij Gabcikovo. Maar honderd kilometer stroomopwaarts ziet de situatie er anders uit. Duizenden dode vissen, uitgedroogde rivierkreken en een dramatische grondwaterdaling vormen voor de Hongaren de bevestiging van hun gelijk: de dam is een natuurramp.

Hoe groot de schade uiteindelijk wordt, is op dit moment niet te becijferen. De huidige situatie is maar een tijdelijke, want uiteindelijk zal er meer water door de Donau stromen dan in deze eerste weken waarin het kanaal moet worden gevuld.

Maar de eerste gevolgen van de afsluiting zijn niet onaanzienlijk. Juist in een jaargetijde waarin het krekengebied ten zuiden van Gabcikovo vanwege het hoge water geheel onder water zou moeten staan, is de waterstand lager dan ooit. Sommige delen dreigen zo sterk uit te drogen dat de schade aan flora en fauna volgens deskundigen onherstelbaar is.

Met zorg wordt ook gekeken naar het grondwaterpeil, dat op sommige plaatsen met een tot anderhalve meter gedaald zou zijn. Veel dorpen in de regio zijn afhankelijk van water uit putten. Als de situatie zo blijft, komt ook de landbouw ernstig in gevaar.

Voor de Slowaken is de schade nog ernstiger dan nodig was geweest. Bij het in gebruik nemen van de sluizen die de waterstand in het kanaal en in de Donau moeten regelen, bleken de deuren niet open te gaan.

Maar er is niet alleen materiële schade. Naast de spanningen tussen Budapest en Bratislava voelt nu ook Praag zich door de Slowaken voor gek gezet. Nauwelijks hadden Tsjechoslowaakse onderhandelaars in Brussel eind oktober een tijdelijke opschorting van de werkzaamheden toegezegd, of de eerste vrachtwagenladingen betonblokken werden in de rivier gestort.

De EG reageerde boos en de federale Tsjechoslowaakse regering dreigde zelfs met aftreden als de Slowaken zich niet aan de Brusselse afspraken zouden houden. De Tsjechoslowaakse ministerpresident Miroslav Macek, zelf een Tsjech, meende dat de Slowaakse opstelling schadelijk is voor de Tsjechische belangen. Daarom moet Slowakije waar het om Gabcikovo gaat in het vervolg maar zelf de verantwoordelijkheid dragen.

De Slowaakse minister van buitenlandse zaken Milan Knazko zei daarop dat Praag kon afspreken wat het wilde, maar dat Slowakije het project zou voltooien. Het eenzijdige besluit toch met de afsluiting van de Donau te beginnen, was volgens de Slowaken nodig omdat verder uitstel betekend zou hebben dat de waterstand in de Donau te zeer zou stijgen en de werkzaamheden tot volgend voorjaar hadden moeten worden uitgesteld.

Knazko zei vorige week in Wenen wel dat zijn regering bereid is een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van de EG, Tsjechoslowakije en Hongarije onderzoek naar de stuwdam te laten doen. Als die een negatief oordeel zou vellen, zal Bratislava zich daarbij neerleggen. Maar de Slowaken speculeren er niet geheel ten onrechte op dat zo'n commissie zeer waarschijnlijk niet zal besluiten dat Gabcikovo moet worden afgebroken.

Het is juist die angst, waarom Hongarije nog steeds een voorbehoud bij zo'n internationaal onderzoek maakt. De Hongaren menen dat hun parlement zich uiteindelijk over het onderzoek moet uitspreken. En als dat het resultaat verwerpt, zal de Hongaarse regering zich tegen Gabcikovo blijven verzetten.

In korte tijd machtsfactor van betekenis geworden

Burger Unie: Russisch redelijke alternatief

DOOR HANS GELEIJNSE

MOSKOU – Een echt Russisch zooitje ongeregeld, zo op het eerste gezicht. Industriëlen, patriotten, oud-communisten, nieuwe democraten, allemaal bijeen in de Burger Unie. Maar president Jeltsin kan niet meer om ze heen. De Burger Unie bestaat krap een half jaar en heeft de vacante centrumpositie in de Russische politiek onmiskenbaar voor zich opgeëist.

Het gezicht van de Burger Unie naar buiten wordt bepaald door de industrieel Arkadi Volski, de Russische vice-president Aleksandr Roetskoi en, voor de westerse buitenwacht in wat mindere mate, Nikolai Travkin. Volski namens de Bond van Industriëlen en Ondernemers, Roetskoi namens de Volkspartij voor een Vrij Rusland en Travkin als vertegenwoordiger van de Democratische Partij van Rusland.

Omdat Volski's organisatie geen echte politieke partij is, richtte een aantal fabrieksdirecteuren onder leiding van Aleksandr Vladislavlev in mei de politieke partij 'Vernieuwing' op. Hoeveel leden deze partij heeft, is onbekend. Roetskois partij claimt er honderdduizend, die van Travkin vijftigduizend. Tot zover is het blok nog overzichtelijk: De industriëlen die zich uit hun fabrieken gejaagd voelen door de 'radicale hervormers' van het slag Gaidar. De Roetskoi-patriotten die menen dat de 'democraten' Rusland uitverkopen aan het Westen en Travkins spijtoptanten, teleurgestelde Jeltsinaanhangers die het opbreken van de Sovjetunie een onvergeeflijke zaak vinden.

Travkins partij liep eind vorig jaar weg uit het blok Democratisch Rusland. DR was Jeltsins politieke achterban, leidde de succesvolle campagne voor zijn verkiezing tot Russisch president en vierde met Jeltsin de overwinning op de staatsgreep vorig jaar augustus.

Minder duidelijk wordt het met de steun aan de Burger Unie van parlementsfracties die niet bij een van de drie Unie-pilaren zijn aangesloten. Dat geldt bijvoorbeeld voor de fractie Smena (Verandering), een verzameling van merendeels jonge parlementariërs, in feite het tweede echelon van de voormalige communistische bureaucratie. Smena is onderling weer verdeeld in gematigden die geneigd zijn tot steun aan Jeltsin en behoudenden, die gevoelsmatig dichter bij de oppositie van orthodoxe communisten en extreme nationalisten staan.

Met steun van de kleinere fracties Vrij Rusland, Centrum-Links en Niet-Gebonden zou de Burger Unie op een meerderheid in het parlement kunnen rekenen. Dat geldt zowel voor het kleine, permanent vergaderende parlement, de Opperste Sovjet, als het Congres van Volksafgevaardigden, dat tweemaal per jaar vergadert en meer dan duizend leden telt.

Maar omdat fractiediscipline een onbekend begrip is in de Russische volksvertegenwoordiging, en de samenwerking binnen de Unie nog veel te wensen overlaat, is het lang niet zeker dat op beslissende politieke momenten de Unie kan bogen op een meerderheid.

Aleksandr Vladislavlev, de 56-jarige leider van de Vernieuwingspartij, is echter zeker van zijn zaak. De regering-Gaidar heeft in de politiek en in de maatschappij vrijwel geen steun meer, luidt zijn opinie. Jeltsin zal naar onze kritiek moeten luisteren, wil hij een meerderheid van het parlement niet tegen zich krijgen, weet Vladislavlev. Begin december komt immers het Volkscongres bijeen, dat moet beslissen over Jeltsins uitgebreide presidentiële volmachten en zal aandringen op wijzigingen in het kabinet-Gaidar.

Te snel

Volgens Vladislavlev heeft de schoktherapie waarmee het team-Gaidar Rusland naar de vrije markt wilde brengen het averechtse resultaat opgeleverd. Door te snel te gaan, is niets opgebouwd, maar neergehaald wat nog goed werkte, redeneert hij.

In de versimpeling van de ingewikkelde politieke werkelijkheid die nieuwsmedia zich moeten opleggen, wordt de Burger Unie vaak gekenschetst als 'conservatief', 'rechts', 'nationalistisch'. Voorzover deze begrippen nog wat waard zijn in Rusland, gelden ze zeker niet voor de Unie als geheel. De overgang naar een vrije markt wordt in Rusland alleen echt bestreden door de lawaaischoppers van de orthodox-communistische en extreem-nationalistische groepen.

Vladislavlev betoogt bijvoorbeeld dat zijn partij niet tegen bedrijfssluitingen is. „Maar dan moet je niet, zoals het kabinet-Gaidar deed, hele bedrijfstakken in problemen brengen. Je moet per bedrijf kijken of overheidssteun gewenst is of niet", zegt hij.

Afgelopen weekeinde bleek opnieuw dat Jeltsin zich de gebundelde kracht van de Burger Unie behoorlijk bewust is. Jeltsin weet dat hij niet buiten de Unie kan als straks bij het Volkscongres de wagonladingen kritiek op 'zijn' kabinet-Gaidar losbarsten. Hij prees Volski en de zijnen als 'echt constructieve politici', waarmee kan worden samengewerkt. Jeltsins probleem is, dat het politieke leiderschap van de Unie bestaat uit mensen die zijn eeuwige rivaal Gorbatsjov een warm hart toedragen.

Teleurstelling

Maar achter Volski, Travkin en Roetskoi gaat een generatie van jongeren schuil, die teleurgesteld is in de onmacht en anticommunistische retoriek van het democratische blok. Die jongeren, zowel in het bestuursapparaat als het bedrijfsleven, willen niet terug naar het socialisme, maar zien in dat zeker in het post-communistische Rusland de staat een behoorlijke greep op de economie moet houden. Wat het Internationaal Monetair Fonds daar ook van mag vinden.

● *Terwijl de kritiek op zijn beleid steeds luider wordt, bezoekt president Jeltsin het ene buitenland na het andere. Gisteren kwam hij in Zuid-Korea aan.* Foto: AP

Stel, u heeft vaak last van snotteren. Vervelend. Dan gaat u naar de dokter. Natuurlijk. Die verwijst u naar de Opel dealer. Begrijpelijk. Dáár staat de Astra voorzien van luchtrecirculatie-systeem met pollenfilter. Pardon? Maakt niet uit. Vat alleen geen kou als u gaat.

Bent u ook iemand die alleen al bij het hor van het woord "stof" naar de zakdoek grijpt?

Dan hebben we met u te doen. Vooral wanne u geen Opel Astra rijdt. En het dus moet stellen zo der het unieke ventilatiesysteem met pollenfilter, d standaard aanwezig is op elke Astra.

Het bestaat uit microfilters die de kleinste sto en roetdeeltjes buiten houden en een luchtrecircula tiesysteem. Dit verwarmings- en ventilatiesystee schakelt met één druk op de knop over van buite lucht op gezuiverde interieurlucht.

Dus u hoeft het niet meer benauwd te krijge wanneer u weer eens in de file staat of door een zome weidelandschap rijdt. Dat is één.

Daarnaast biedt de Astra nog tal van standaar extra's. Waaronder gordelspanners op de veiligheids gordels vóór en veiligheidsbalken in de portieren.

De Opel dealer kan u informeren [illegible] mogelijke invloed [illegible] BPM-heffing.

Maar ook een in delen neerklapbare achterbank het "dual function"-display en een 6-speakersysteem met antenne. Over compleet gesproken...

Voor een geringe meerprijs verschaft u zich d extra luxe van de Astra GLS die onder andere beschik over centrale deurvergrendeling met "safe-lock", elek trisch verstelbare en verwarmbare buitenspiegels getint glas, middenarmsteun met skiluik, bred "175/65 R14"-banden, een in hoogte verstelbar bestuurdersstoel, hoofdsteunen achter, veloursbe kleding en een toerenteller.

Geen andere auto in deze klasse heeft zoveel te bieden. Het enige wat er nu nog overblijft, is het maken van een uitgebreide proefrit.

Daarvoor verwijzen we u graag naar de Ope dealer. Maar doet u wel een jas aan?

Prijs inclusief B.T.W., exclusief kosten rijklaar maken. Prijs- en specificatiewijzigingen voorbehouden.

Look at Opel now

OPEL

Afgebeeld: Astra Sedan GLS. U rijdt ... Opel Astra vanaf ƒ 28.350

BIJ DE OPEL DEALER STAAN ZE KLAAR VOOR DE TOEKOM

Slechts vijf procent karton in papierbak

DEN HAAG – Slechts vijf procent van de lege pakken van hagelslag, waspoeder en lampen belandt in de papierbak. Dat is veel te weinig, vindt het Haagse promotiebureau Pro-Carton. Consumenten moeten beseffen dat de fraai bedrukte bonbondoos en het piepkleine pakje van de fotorol niet in de vuilnisbak thuishoren. Ook kartonnen afdankertjes hebben recht op een plaatsje tussen oude kranten en tijdschriften, betoogt de organisatie.

Jaarlijks dumpt Nederland ruim 150.000 ton karton in de vuilniswagen. Eigenlijk moeten die duizenden tonnen bij het oud papier, maar de meeste mensen weten dat helemaal niet, constateert Pro-Carton. „De dozen zijn vaak glad en bedrukt met afbeeldingen. Mensen denken al gauw dat er plastic in verwerkt is. Maar dat kun je gemakkelijk controleren. Kun je het karton makkelijk scheuren, dan kan het bij het oud papier," vertelt Robert Jelgershuis Swilders van Pro-Carton.

Maar consumenten moeten gebruikt karton ook apart willen houden, erkent de zegsman. Karton vouwen kost meer moeite dan kranten opzij leggen. Een oud rijstpak is nog wel plat te vouwen, maar de doos van de wasverzachter is een geduchte tegenstander. Daar moet je eerst het plastic laagje uithalen en dan flink stampen, liefst met klompen.

Niet alleen het milieu, maar ook de kartonfabrikanten zijn gebaat bij grote stapels opgespaard en ingezameld gebruikt karton. Voor de meeste kartonnen verpakkingsdozen gebruiken producenten 67 procent oud papier. Als er meer oud karton is, is er meer grondstof om weer nieuwe kartonnen verpakkingen te maken.

Hoewel voor sommige verpakkingen honderd procent nieuw karton nodig blijft. „Als er op de dozen teksten en foto's moeten, kan dat niet op karton dat alléén van hergebruikt karton is gemaakt. Dat materiaal is wel geschikt voor de achterkant van een schrijfblok of een eenvoudige doos," aldus Pro-Carton.

Aantal bank komt met plannen voor verhoging

Rabo verhoogt toch tarieven betalingen

DEN HAAG – In navolging van de ABN AMRO gaat ook de Rabobank zijn tarieven voor het particuliere betalingsverkeer per 1 januari 1993 verhogen. Wat er precies gaat gebeuren, wil Rabo niet zeggen, maar het eerder dit jaar fel bekritiseerde vaste tarief wordt niet alsnog ingevoerd. Eerst moeten de leden van de Rabobank de voorstellen goedkeuren.

Belangrijker is echter dat de bank zijn klanten niet op stang wil jagen. „Elke lokale bank zal zijn klanten persoonlijk benaderen en informeren." De Verenigde Spaarbank en de Nutsspaarbank Den Haag werken overigens ook aan nieuwe tarieven.

In december vorig jaar kondigde de Rabobank een abonnementstarief van 25 gulden aan voor betaaldiensten. Vooral het abonnementstarief schoot veel klanten in het verkeerde keelgat. Ongeveer 25.000 Rabo-klanten zegden toen hun rekening op. De Postbank, die verklaart betalingen gratis te blijven uitvoeren, noteerde toen een opmerkelijke stijging in het aantal nieuwe rekeningen.

Pas

Bij Rabo kost de Europas 17,50 per jaar. Als een klant per jaar meer dan zestig Eurocheques gebruikt, kost hem dat twee kwartjes per cheque. De eigen Rabopas is gratis, tenzij de klant de pas in heel Nederland wil gebruiken, dat kost 5 gulden per jaar. Verder betaalt hij 3,50 gulden voor elke balie-opname bij een andere Rabobank, dan waar hij normaal gebruik van maakt.

In het eerdere plan wilde de bank ook dure betaalvormen – zoals het verzenden van bankafschriften, handgeschreven opdrachten en acceptgiro's en het halen van geld aan de balie wanneer er ook een geldautomaat aanwezig is – een limiet stellen. Deze handelingen zouden nog maar beperkt gratis blijven.

De VSB Groep (Verenigde Spaarbank en Nutsspaarbank) werkt ook aan de invoering van nieuwe tarieven in 1993.

De ING Bank heeft 'geen concrete plannen', meldt de voorlichter. De SNS Bank Nederland laat weten voorlopig geen verhoging van de tarieven te voorzien.

munt uit

● Chrysler

Het Amerikaanse automobielconcern Chrysler verkoopt het merendeel van zijn financieringsactiviteiten buiten de autobranche voor 2,1 miljard dollar aan NationsBank, de op drie na grootste bank in de Verenigde Staten. Chrysler verkocht eerder dit jaar al andere belangen om zijn financiële positie te versterken, waaronder ongeveer de helft van de deelneming van elf procent in de Japanse autoproducent Mitsubishi.

● Verzekeraar

Delta Lloyd Verzekeringsgroep, dochteronderneming van de Britse verzekeraar Commercial Union, heeft over de eerste negen maanden van dit jaar een lagere winst geboekt dan verleden jaar. Zij verwacht over geheel 1992 een 'lager' resultaat dan de 'uitzonderlijk' hoge uitkomst van 1991. In het laatstgenoemd jaar steeg de nettowinst van f 171 miljoen tot f 202 miljoen of per aandeel van f 68,40 tot f 80,80. De eerste negen maanden hebben Delta Lloyd dit jaar een nettowinst van f 126,1 miljoen of f 50,44 per aandeel gebracht vergeleken met f 134,5 miljoen of f 53,80 per aandeel vorig jaar.

● Impulsen

De Canadese regering zal op korte termijn een omvangrijk programma presenteren voor overheidsinvesteringen in de infrastructuur op de terreinen telecommunicatie en transport, zo heeft premier Mulroney aangekondigd. De al twee jaar in een recessie verkerende economie moet daardoor nieuwe impulsen krijgen. Het percentage werklozen onder de Canadese beroepsbevolking bedraagt 11,3, het hoogste niveau in acht jaar.

● Overname

Pierson Options Clearing, een dochter Pierson, Heldring & Pierson, neemt alle aandelen in OCA Clearing over. Dat is gisteren bekendgemaakt. De huidige aandeelhouders van OCA zijn Rabobank Nederland, F. van Lanschot Bankiers, Delta Holding Amsterdam en Hobijn. OCA Clearing is één van de vier EOE-leden voor beroepshandelaren op de optie- en termijnbeurs die de transacties afwikkelen.

● Bussen

De Duitse onderneming MAN gaat de produktie van bussen uitbreiden en investeert daartoe 45 miljoen mark in de fabriek in Salzgitter. De produktie van touringcars moet omhoog gaan van 120 in het eind juni 1993 aflopende boekjaar tot 200 in 1993/94 en 300 in 1995/96.

Chaos dreigt rond sluitingstijd winkels

Van onze redactie economie

DEN HAAG – Wie na 1 januari na zes uur 's avonds nog gauw wat boodschappen wil doen, moet maar afwachten of dat ook kan. De nieuwe Winkelsluitingswet die dan ingaat biedt middenstanders weliswaar de gelegenheid door de week tot 18.30 uur en op zaterdag tot 18.00 uur geopend te blijven, maar het is onduidelijk welke winkels van die gelegenheid gebruik zullen maken.

De levensmiddelenhandel lijkt te gaan kiezen voor een doordeweekse sluitingstijd van 18.30 uur. Voor het extra uurtje op zaterdag wordt bedankt. Marktleider Albert Heijn heeft die keuze in ieder geval gemaakt. De Zaanse kruidenier heeft echter in veel gevallen te maken met zelfstandige ondernemers (franchise-nemers), die soms een eigen koers willen varen.

Kleinere supermarktketens laten weten de openingstijden van plaats tot plaats verschillend aan te passen.

De warenhuizen hebben over het algemeen beslist wèl gebruik te maken van het extra winkeluurtje op zaterdag, maar af te zien van het verruimen van de openingstijden door de week.

Kleinere winkelketens in de nonfood sector zeggen met een besluit over langere openingstijden te wachten tot het moment waarop duidelijk is wat 'de concurrent' doet.

Volgens de nieuwe Winkelsluitingswet, die 1 januari ingaat, mag het totaal aantal openingsuren per week worden uitgebreid van 52 naar 55 uur.

Wapen tegen vuile grond

● *Vanaf de scheepswerf De Schelde werd gisterochtend een 25 meter lange en 120 ton wegende voordroger getransporteerd naar een schip. Het apparaat is bestemd om verontreinigde grond te zuiveren en wordt door een bodemsaneringsbedrijf in Schiedam in gebruik genomen.* Foto: ANP

Omvang produktie industrie omlaag

DEN HAAG – De omvang van de industriële produktie lag in het derde kwartaal 0,7 procent lager dan in het tweede. In de eerste twee kwartalen was nog sprake van groei, met 2,6 respectievelijk 0,3 procent. Over de eerste negen maanden werd nog sprake een stijging met 0,8 procent geconstateerd ten opzichte van de eerste drie kwartalen van 1991.

Sterker dan de gehele industrie groeiden de voedings- en genotmiddelensector, de chemie, de basismetaal en de hout- en bouwmaterialenindustrie. De papier- en grafische sector, de elektrotechnische industrie en de rest van de metaalindustrie bleven gelijk, terwijl de textiel-, kleding- en leerindustrie fors terrein verloor (min 6,9 procent).

Inkopers cd's gaan fusie aan

BERKEL EN RODENRIJS – Rigu Sound in Berkel en Rodenrijs en Rotonde Holdings in Haarlem hebben overeenstemming bereikt over een fusie. Samen vormen de twee bedrijven nu de grootste inkooporganisatie op het gebied van compactdiscs in Nederland. Rotonde is een onderdeel van Face Holdings in Hilversum. Dat is een holding van verschillende bedrijven in de muziek- en video-industrie, zoals de platenmaatschappij CNR.

Rotonde bezit acht groothandels voor cd's in Nederland en koopt haar produkten in Nederland in. Rigu Sound houdt zich bezig met het direct importeren van cd's uit onder meer de Verenigde Staten en Australië. Rigu kan nu rechtstreeks leveren aan de detaihandel via de groothandels van Rotonde.

Het Haarlemse bedrijf kan dank zij de nieuwe combinatie zijn assortiment uitbreiden met import-cd's. De nieuwe inkooporganisatie neemt ruim tien procent van de cd-markt in en vertegenwoordigt een consumentenomzet van ongeveer 120 miljoen gulden. Het aantal werknemers bij Rigu en Rotonde blijft voorlopig gelijk.

Hypotheekrente verder omlaag

AMSTERDAM – De hypotheekrente is verder aan het dalen. Het verzekeringsconcern Delta Lloyd kondigde gisteren, voor de derde keer in nog geen twee maanden tijds, een verlaging aan, nu met 0,2 procent. Nog geen maand geleden deed de maatschappij er al 0,3 procent af. Daarvóór waren de rentetarieven al 0,2 procent naar beneden gegaan.

Delta Lloyd brengt met haar laatste maatregel de basis-hypotheekrente op 8,3 procent; begin september lag die nog op 9 procent. Voor hypotheken waarvan de rente voor twee jaar of voor meer dan 20 jaar vastligt, gelden overigens hogere percentages.

Export gelijk gebleven

VOORBURG – De uitvoer van ons land bedroeg over de eerste drie kwartalen van dit jaar 184,6 miljard gulden. Dat is ongeveer even veel als in dezelfde periode vorig jaar.

Zowel in het eerste als het tweede kwartaal steeg de export nog met één procent, maar het derde kwartaal liet een daling zien van 3 procent. De uitvoer naar Duitsland daalde in de eerste negen maanden van dit jaar met 3 procent tot 53,5 miljard gulden.

De invoer daalde in de eerste drie kwartalen met één procent tot 176,3 miljard gulden. Het saldo op de handelsbalans oftewel het uitvoeroverschot steeg al met al van 8,5 miljard tot 10,5 miljard gulden, aldus gisteren vrijgegeven, voorlopige cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Tegenover een gedaalde uitvoer naar Duitsland stond een stijging van de export naar de Verenigde Staten met 6 procent tot 7,2 miljard gulden. De uitvoer naar Spanje nam met 9 procent toe tot 4,9 miljard gulden.

De invoer uit België en Luxemburg steeg met 2 procent tot 25,4 miljard gulden, die uit Japan met 5 procent tot 6,5 miljard gulden, terwijl de invoer uit Saoedi-Arabië daalde met 16 procent tot 3,1 miljard gulden.

De invoer van energie daalde met 12 procent tot 15,5 miljard gulden, terwijl de uitvoer met 16 procent afnam tot 16,6 miljard gulden. Het uitvoeroverschot van energie daalde daardoor van 2 miljard tot 1,1 miljard gulden.

In september daalde de invoer met 4 procent ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar. Dit ging gepaard met een stijging van de export met één procent.

beurs

Naargeestig

AMSTERDAM – Op de Amsterdamse effectenbeurs heerste gisteren een naargeestige stemming. Over een breed front gingen de koersen in de loop van de dag terug, waarbij de CBS-koersindex 1,2 punt daalde tot 193,70. De EOE-index zakte 1,41 tot 278,47. De aandelenomzet bedroeg f 526 miljoen.

Boosdoener was dit keer, bij gebrek aan bedrijfsnieuws, de dollarkoers die door winstnemingen bijna twee cent verloor.

Op de hoofdmarkt lag Bührmann-Tetterode onder druk. Uit vrees voor slechte kwartaalcijfers duikelde de koers met ruim 5 procent. Het slot was f 1,50 lager op f 27,30. Zwak in de markt kwamen enkele financiële waarden te liggen. Een bijstelling van de winstverwachting door het niet-genoteerde verzekeringsconcern Delta Lloyd zorgde voor enige verkoopdruk. Dit kwam ING op een verlies van f 1 te staan op f 48,30, terwijl ABN Amro eveneens f 1 moest inleveren op f 49,10.

Enkele uitgevers moesten eveneens fors terug. Zo duikelde Elsevier f 2,10 achterover naar f 112,90 en moest VNU f 1,50 prijsgeven. Enkele belangrijke internationals zagen zich eveneens terrein ontgaan. Unilever verloor f 1,50 op f 182,20, Akzo f 1 op f 132,30 en Koninklijke Olie f 0,40 op f 146,80.

Aan de andere kant kon Daf zich van een laagste dagkoers van f 8,60 opwerken naar f 9,40 en dat betekende een herstel van f 0,60. KLM trok f 1,10 aan tot f 24,50.

Fokker mocht f 0,40 vooruit naar f 15,40 en Van Ommeren klom f 0,80 naar f 32,50. Zelfs Hoogovens kon veertig cent klimmen naar f 23,80.

Hoofdfondsen

	v.k.	s.k.
ABN Amro	50,10	49,10
ABN Amro A.in F.	77,00	77,10
ABN Amro Obl.Gr.f.	188,40	188,40
Aegon	73,70	73,60
Ahold	82,20	81,80
Akzo	133,30	132,30
Alrenta	203,20	203,70
Amev cert.	61,20	61,50
Bols cert.	39,80	38,60
Bührm.Tet. c.	28,80	27,30
CSM cert.	100,90	100,90
DAF	8,80	9,40
Dordtsche Petr.	135,30	135,00
DSM	70,50	70,60
Elsevier cert.	115,00	112,90
Fokker cert.	15,00	15,40
Gist-Broc. cert.	32,60	32,40
Heineken	174,00	173,70
Hoogovens nrc	23,40	23,80
Hunter Douglas	38,60	38,50
Int.Müller	53,00	52,40
Int.Ned.Gr. c.	49,30f	48,30
KLM	23,40	24,50
Kon. KNP	30,40	30,20
Kon. Olie	147,20	146,80
Nedlloyd	35,00	34,10
Océ-v.d.Gr.	40,70	40,10
Pakhoed cert.	37,50	37,30
Philips	19,90	19,80
Polygram	47,30	46,90
Robeco	94,10	94,30
Rodamco	44,80	45,10
Rolinco	92,40	92,80
Rorento	79,70	79,50
Stork	24,00	24,00e
Unilever cert.	183,70	182,20
Van Ommeren nrc	31,70	32,50
Ver.Bezit VNU	85,50	84,00
Wessanen cert.	96,80	95,90
Wolters-Kluwer	81,20	81,50

Avondkoersen Amsterdam

KLM 24,70-24,80 (24,50)
Kon.Olie 146,80-147,50 (146,80)
Philips 19,80-20,00 (19,80)
Polygram 46,90 (46,90)
Unilever 182,50-183,00 (182,20)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	43,00	43,00
ABN AmroHld.prf.	6,22	6,20
ACF-Holding c.	32,80	32,90
Ahrend Groep c.	75,50	76,00
Asd Options Tr.	8,30	8,30
Asd. Rubber	2,40	2,40
Ant. Verff.	400,00	–
Atag Hold. cert	112,00	112,50
Athlon Groep	39,00	39,00
Athlon Groep nrc	39,00	39,00
Aut.Ind.R'dam	53,00	54,00
BAM Groep	74,00	73,00
Batenburg	149,20	149,20
Beers	114,80	113,00a
Begemann Groep	76,00	80,00
Belindo	305,00	305,00
Berkel's Patent	0,35	0,34b
Blydenst.-Will.	22,00	22,00
Boer Boekh. Kon.	21,50	21,50
Boer De Winkelb.	57,30	57,40
Borsumy Wehry	51,00	50,60
Boskalis Westm.	24,30	24,50
Boskalis pref.	24,40	24,30
Braat Beheer	24,10	24,10
Breevast	8,90	9,20
Burgman-Heybroek	2540,00	2450,00a
Calvé-Delft pref	805,00	805,00
Calvé-Delft cert	1172,00	1167,00
Cindu Intern.	120,30	120,30
Claimindo	300,00	300,00
Content Beheer	20,20	20,20
Credit LBN	24,50	24,50
Crown v.G. cert.	102,00	101,50
CSM	100,30	100,30
DAF cert.	9,50	9,50
Delft Instrum.	14,50	13,50
Desseaux	104,30	104,50
Dorp-Groep	36,30	36,30
Draka Holding	22,90	22,90
Econosto	21,70	21,60
EMBA	200,00	180,00a
Eriks Holding	80,00	79,00f
Flexovit Int.	44,50	44,50
Frans Maas cert.	54,50	54,50
Fugro McClelland	25,50	25,60
Gamma Holding	93,50	94,00
Gamma pref.	5,60	5,70
Garzarelli $	9,50	9,50
Getronics	32,20	32,00
Geveke	20,00	20,10
Giessen-de N.	118,00	129,00
Goudsmit	24,00e	26,00
Grolsch	189,50	187,50
GTI-Holding	196,00	196,00
Hagemeyer	117,40	115,30
HAL Trust B	12,60	12,70
HAL Trust Unit	12,80	12,80
HBG	192,00	190,20
Heineken Hold.	151,00	150,80
Hes Beheer c	18,00	18,00
Hoek's Mach.	54,50	54,50a
Holl.Sea S.	0,36	0,35
IHC Caland	86,20	86,20
Kas-Associatie	28,40	28,40
Kempen & Co	8,20	8,20
Klene Holding	99,00	99,00
Kondor Wessels	29,50	30,00
KBB	56,70	55,00
Kon. Sphinx	45,00	44,80
Koppelpoort	333,00	333,00
Krasnapolsky	235,00	200,00a
Landré & Gl.	45,50	45,00
Macintosh	25,70	25,50
Maxwell Petr.	118,50	117,50
Moeara Enim	1175,00	1174,00
M.Enim OB-cert.	15600,00	15600,00
Moolen Holding	26,00	26,80
Mulder Boskoop	40,00	40,00
Multihouse	3,20	3,00
Naeff	470,00	–
NAGRON	58,50	57,70
NIB	660,00	658,00
NBM-Amstelland	7,50e	7,50
NEDAP	28,30	28,30
NKF Holding	118,00	115,00
Ned.Part.Mij	51,10	51,20
Ned.Springst.	7300,00f	7280,00
Norit	15,50	15,70
Nutricia GB	117,50	117,50
Nutricia VB	124,00	123,50
Nijv.-Ten Cate	74,80	74,80
Omnium Europe	8,50b	–
OPG cert.	30,50	30,40
Orco Bank cert.	71,60	71,30
OTRA	242,00	240,00
Palthe	32,00	33,00
Pirelli Tyre	13,00	13,10
Polynorm	133,20	132,50
Porcel. Fles	139,00	139,00
Randstad	42,50	41,30
Ravast	12,50	12,50
Reesink	74,50	74,00
Samas Groep	21,70	20,80
Sarakreek	13,90	13,90
Schuitema	1720,00	1720,00
Schuttersveld	32,80	32,80
Smit Intern.	21,00	20,00e
Telegraaf De	83,50	83,90
Textielgr.Twente	82,50	82,50a
Tulip Computers	9,80	9,90
Tw.Kabel Holding	115,50	115,10
Un.Dutch Group	0,55	0,55
Vereenigde Glas	508,00	516,00
Verto cert.	20,30	20,30
Volker Stevin	46,50	46,00
Volmac	11,40	11,60
Vredestein	15,90	15,70
VRG-Groep	20,50	20,60
Wegener	64,80	64,50
Wolters Kluwer	323,00	322,00
Wyers	16,50	16,50

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	78,10	77,80
ABN Amro Albefo	49,80	49,90
ABN Amro Amer.F.	68,50	67,80
ABN Amro Eur. F.	66,30	66,90
ABN Amro Far EF.	47,30	47,70
ABN Amro Liq.Gf.	169,00	169,10
ABN Amro Neth.F.	82,00	82,40
Aegon Aandelenf.	33,70	33,70
Aegon Spaarplus	5,05	5,05
Aldollar BF $	28,60	28,70
Alg.Fondsenbez.	221,00	221,00
Alliance Fund	10,30	10,30
Amro North Am.F.	66,80	66,50
Amvabel	86,30	86,00
Asian Tigers F.	70,40	68,90
Asian Select. F.	67,10	66,10
Austro Hung. F.	3,80	3,80
Beleg.f. Ned.	62,40	62,10
Bemco RentSel.	59,00	59,00
Bever Belegg.	2,70	2,80
CLN Obl. Div. F.	111,20	111,10
CLN Obl.Waardef.	119,40	119,40
Delta Lloyd Inv.	24,70	24,60
DP America Gr.F.	35,50	35,80
Dp Energy.Res.	45,00	–
EGF Investm.	104,50	104,50
EMF Rentefonds	76,90	77,00
Eng-Holl.Bel.Tl	10,00	10,00
Envir.Growth F.	41,80	42,70
Esmeralda part.	32,10	32,00
Eur.Ass. Trust	5,70	5,70
EMS Growth Fund	100,20	100,20
EMS Income Fund	97,50	97,50
EMS Offsh. Fund	98,20	98,20
EOE Index Fnd	303,00	301,50
Euro Growth Fund	39,00	39,00
Euro Spain Fund	6,80	–
Far East Sel.F.	52,90	52,50
Gim Global	49,60	49,90
Groeigarant	1,29	1,29
Holland Fund	67,50	66,90
Holl. Eur. Fund	45,80	45,30
Holl. Obl.Fonds	136,00	136,50
Holl. Pac. Fund	87,30	89,00
Holl. Sel.Fonds	87,00	87,20
ING Bnk Dutch Fnd	43,70	43,70
ING Bnk Geldm.Fnd	56,17	56,17
ING Bnk Glob.Fund	44,30	44,10
ING Bnk Oblig.Fnd	35,50	35,50
ING Bnk Spaard.F.	105,81	105,82
ING Bnk Rentegr.F	123,90	123,90
ING Bnk Vastg.Fnd	31,60	31,60
Innovest	39,70	39,80
Interbonds	520,00	524,00
Intereffekt 500	24,30	24,20
Intereffekt wt	37,50	38,80
Investa part.	63,80	–
IS Himal.Fund $	7,20	–
Jade Fonds	147,50	146,10
Japan Fund	15,90	17,00
Jap.Ind.Alpha F.	5900,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	4840,00	–
Korea Pac.Tr. $	7,80	7,80
Liquirent	50,75	50,75
Mal.Capital F.$	11,00	11,20
Mees Obl.Div.F.	119,00	118,90
Mexico Income F.	22,00	22,00
MK Int.Ventures	10,00a	–
Mondibel	74,80	74,90
Nat.Res.Fund	57,50	58,00
Nedufo A	114,10	–
Nedufo B	122,00	–
Nevas	46,50	46,00a
Nevas 17 cumpref.	44,70	44,70
New Asia Fund	5,50	5,50
Nomura Warr. F.	0,23	0,22
Obam, Belegg.	252,30	252,20
OAMF Rentefonds	12,10	12,15
Orange Fund	18,50	18,40
Pac.Dimensions	84,40	84,00
Pac.Prop.Sec.F.	27,80	27,80
Pierson Rente	118,80	118,80
Postb.Aand.f.	50,10	50,10
Postb.Belegg.f.	57,70	57,70
Postb.Verm.gr.f.	57,40	57,40
Rentalent Bel.	159,80	159,80
Rentotaal NV	37,00	37,00
RG America F.	106,90	106,50
RG Divirent F.	53,40	53,40
RG Europe F.	92,60	92,60
RG Florente	120,60	120,60
RG Pacific F.	88,80	89,20
RG SP Groen	56,90	56,90
RG SP Blauw	54,10	54,10
RG SP Geel	49,30	49,40
Rodin Prop.$	84,00	84,00
Rolinco cum.p	82,20	–
Schrod.Int.Pr.F	23,20	23,20
Sci/Tech $	11,00	11,00
Suez Liq.Grf.	187,80	187,90
Technology Fund	17,00	17,00
Tokyo Pac.Hold.	161,00	161,00
Trans Eur.Fund	73,10	72,90
Transpac.F.Yen	241,00	248,00
Uni-Invest	17,10	17,10
Unico Inv.Fund	74,00	74,70
Unifonds DM	27,30	27,30
Vaste Waard.Ned	51,00	50,50
Vast Ned	91,20	91,20
VIB NV	52,40	52,50
VSB Mix Fund	50,40	50,40
VSB Obl.Gr.f.	105,00	105,00
VSB Rente Fonds	110,50	110,50
WBO Intern.	65,00	65,20
Wereldhave NV	79,00	78,50
Yen Value Fund	72,70	73,80
ZOM Florida F.$	22,00	22,00

Parallelmarkt

Alanheri	28,80	28,80
ABF	109,80	109,80
Austria Global	1031,00	1031,00
Berghuizer Papier	28,00	28,00
Besouw Van cert.	29,50	25,00
Biogrond Belegg.	10,70	10,70
Comm.Obl.F.1	100,20	–
Comm.Obl.F.2	96,90	–
Comm.Obl.F.3	100,40	–
De Drie Electr.	11,10	11,10
Delta Ll.Dollarf.	64,80	65,00
Delta Lloyd ECU	56,70	56,60
Delta Lloyd Mix	60,00	59,80
Delta Lloyd Rent	60,40	60,30
Dico Intern.	55,80	55,80
DOCdata	3,80	3,70
Dutch Take Ov.T.	37,40	37,40
Ehco-KLM kleding	37,20	37,20
E&L Belegg.1	68,20	68,10
E&L Belegg.2	74,40	74,30
E&L Belegg.3	109,80	109,80
E&L Belegg.4	77,30	77,30
E&L Kap.Rente F.	110,50	110,50
German City Est.	25,00	25,00
Gouda Vuurvast	38,00	40,00
Helvoet Holding	36,30	36,30
Holland Colours	45,20	45,20
Inter/View Eur.	2,80	2,90
Kühne+Heitz	27,00	27,20
Management Share	3,10	2,90
New Eur.Htls DM	18,00a	–
Pan Pac. Winkel	10,30	10,30
Pie Medical	4,70	4,00
Simac Techniek	8,80	8,90
Suez Gr.Fund	51,40	51,40
Vilenzo Int.	16,80	15,20
Wereldhave	4,10	–

Parallel top-15

Free Record Shop	11,80	12,00
Geld. Papier c.	53,40	53,00
Groenendijk	27,50	27,50
Grontmij	37,70	37,80
LCI Comput.Gr.	2,90	2,80
Melle, van nrc	53,50	54,00
Nedcon Groep	41,80	41,80
Nedschroef	62,40a	61,40a
Neways Electr.	5,00	4,80
Ordina Beheer	13,70	13,70
P & C Groep	75,20	75,20
Sligro Beheer	49,70	49,70
Welna	33,40	33,00
Weweler	20,50	19,40
Wolff	48,40	48,40

Wall Street

allied signal	56	55 5/8
amer.brands	41 1/2	41 1/4
amer.tel.tel	46	46 7/8
amoco corp	49 1/2	50 5/8
asarco inc.	23 3/8	23 3/8
bethl. steel	13 1/2	13 3/8
boeing co	34 1/2	34 1/2
can.pacific	10 3/4	10 7/8
chevron	68 1/4	68 5/8
chiquita	17	16 7/8
chrysler	27 3/4	27 3/4
citicorp	17 7/8	18 1/8
cons.edison	31 1/4	31 1/4
digit.equipm.	32 3/4	32 1/4
dupont nemours	45 7/8	46 5/8
eastman kodak	40 3/8	40 1/8
exxon corp	58 3/4	60
ford motor	39 5/8	38 7/8
gen. electric	77 7/8	78 3/4
gen. motors	30 1/2	30 3/4
goodyear	68 5/8	68 1/8
hewlett-pack.	55 3/8	58 3/4
int. bus.mach.	64 1/4	63 1/8
int. tel.tel.	68 1/2	68 3/8
klm airlines	13 3/8	13 7/8
mcdonnell	55 5/8	54 7/8
merck co.	45 7/8	46 1/2
mobil oil	59 7/8	60 1/2
penn central	18	18 3/4
philips	11	11 1/4
primerica	44 1/2	44
royal dutch	81 3/4	82 1/2
sears roebuck	42 5/8	42 7/8
sfe-south.pac.	12 3/4	13 1/4
texaco inc.	59 1/8	60
united techn.	42 1/4	42 3/8
westinghouse	11 1/4	10 7/8
whitman corp	13 7/8	14
woolworth	32	32 3/8

Advieskoersen

amerik.dollar	1,720	1,840
austr.dollar	1,16	1,28
belg.frank (100)	5,30	5,60
canad.dollar	1,340	1,460
deense kroon (100)	27,80	30,30
duitse mark (100)	109,90	113,90
engelse pond	2,58	2,83
finse mark (100)	33,25	35,75
franse frank (100)	31,70	34,45
griekse dr. (100)	0,75	0,95
ierse pond	2,81	3,06
ital.lire (10.000)	12,05	13,75
jap.yen (10.000)	139,00	145,00
noorse kroon (100)	26,05	28,55
oost.schill. (100)	15,70	16,20
port.escudo (100)	1,15	1,33
spaanse pes. (100)	1,48	1,65
turkse lira (100)	0,0175	0,0265
zweedse kr. (100)	28,35	30,85
zwits.fr. (100)	120,50	125,00

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,78085-1,78335
antill.gulden	0,9805-1,0105
austr.dollar	1,2207-1,2307
belg.frank (100)	5,4730-5,4780
canad.dollar	1,39575-1,39825
deense kroon (100)	29,220-29,270
duitse mark (100)	112,4600-112,5100
engelse pond	2,7140-2,7190
franse frank (100)	33,340-33,390
griekse dr. (100)	0,8150-0,9150
hongk.dollar (100)	22,7250-22,9750
ierse pond	2,9765-2,9865
ital.lire (10.000)	13,155-13,205
jap.yen (10.000)	143,380-143,480
nwzeel.dollar	0,9172-0,9272
noorse kroon (100)	27,590-27,640
oostenr.sch. (100)	15,9840-15,9940
port. escudos (100)	1,2510-1,2910
spaanse pes. (100)	1,5655-1,5755
surin.gulden	0,9785-1,0185
zweedse kr. (100)	29,850-29,900
zwits.frank (100)	123,305-123,355
e.c.u.	2,2120-2,2170

Index Amsterdam

CBS-koersindex(1983=100)

algemeen	194,90	193,70
id excl.kon.olie	185,10	183,60
internationals	197,70	196,80
lokale ondernem.	193,70	192,10
id financieel	153,60	151,60
id niet-financ.	233,00	231,70

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	289,60	287,80
id excl.kon.olie	258,00	255,90
internationals	306,60	305,20
lokale ondernem.	270,60	268,40
id financieel	241,50	238,40
id niet-financ.	304,40	302,60

CBS-stemmingsindex (1990=100)

algemeen	104,50	104,00
internation	109,70	109,30
lokaal	103,40	102,90
fin.instell	138,40	137,20
niet-financ	97,60	97,10
industrie	106,60	105,80
transp/opsl	92,80	93,80

Goud en zilver

Goud onbewerkt 18,930-19,530, vorige 19,060-19,660, bewerkt 21,130 laten, vorige 21,260 laten.

Zilver onbewerkt 180-250, vorige 180-250 bewerkt 290 laten, vorige 290 laten.

Dow Jones

Industrie 3207,35
+ 14,03

OPTIEBEURS

	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	j95	45,00	220	7,30a	6,50
buhr	p	jan	30,00	223	2,90	3,80
daf	c	jan	17,50	230	0,30a	0,30
d/fl	c	dec	180,00	264	3,50	3,00
d/fl	c	jan	180,00	209	5,00	4,50
d/fl	c	jan	185,00	209	3,25	2,70
d/fl	c	jun	185,00	317	7,40	7,00
d/fl	c	sep	190,00	445	6,50	6,00
d/fl	p	sep	180,00	400	7,00a	6,70
dsm	p	jan	75,00	417	6,10	6,00
eoe	c	nov	275,00	214	6,00	4,40
eoe	c	nov	280,00	1430	1,80	1,00
eoe	c	nov	285,00	765	0,30	0,10
eoe	c	dec	285,00	185	3,30	2,80b
eoe	c	dec	310,00	301	0,20	0,10
eoe	p	nov	275,00	513	0,40	0,30
eoe	p	nov	280,00	1904	1,40	1,80
eoe	p	nov	285,00	507	4,80	6,00
eoe	p	nov	290,00	242	10,00	11,00
eoe	p	dec	270,00	291	1,50	1,60
eoe	p	dec	275,00	332	2,50	2,70
eoe	p	dec	280,00	795	3,90	4,40
eoe	p	dec	290,00	238	9,50	10,50
eoe	p	jan	290,00	191	10,00	10,70
eoe	p	apr	290,00	258	11,50	12,50
goud	c	feb	370,00	300	1,80a	1,20
hoog	c	jan	27,50	205	0,70a	0,50
hoog	c	apr	25,00	518	2,20	2,80a
ing	c	apr	52,50	510	1,10	0,90
ing	p	jan	50,00	537	1,20	2,20
klm	c	dec	22,50	200	–	2,50
nedl	p	jan	35,00	277	2,40	3,30
nedl	p	jan	40,00	388	5,80	6,20
phil	c	nov	20,00	380	0,30	0,30
phil	c	jan	20,00	505	1,30	1,20
phil	c	jul	22,50	560	1,80	1,70
phil	c	okt	30,00	202	0,90	0,90
phil	c	o95	20,00	320	6,00	5,90
phil	p	jan	17,50	331	0,60	0,60
polyg	c	feb	45,00	250	5,00a	4,20
polyg	p	feb	45,00	276	1,80	2,00
olie	c	nov	145,00	225	2,60	2,10b
olie	c	jan	150,00	186	2,90	2,70
top5	c	nov	500,00	323	6,30	4,70
top5	c	nov	510,00	592	1,50	0,50
top5	p	nov	510,00	446	6,50	7,10
unil	c	jan	190,00	516	2,90	2,00
unil	p	nov	185,00	460	1,50	2,80
unil	p	jan	185,00	326	4,60a	5,30
vo	c	apr	35,00	828	1,20	1,20

a = laten
b = bieden
c = ex-claim
d = ex-dividend
e = gedaan + bieden
f = gedaan + laten
g = bieden + ex-div.
h = laten + ex-div.
k = gedaan + h
l = gedaan + g
vk = slotkoers vorige dag
sk = slotkoers gisteren

FIJNE BOUCLE Scotchgard
Modern bouclé tapijt. Verkrijgbaar in diverse kleuren, met vrolijke dessins, o.a. in roze en antraciet. Breedte 400cm.
Per str. meter. GELEGD.
ADVIESPRIJS 115
CARPET-LAND 89
65

WOONKAMER TAPIJT
Fijn lussentapijt van sterke synthetische garens. Verkrijgbaar in diverse kleuren. Breedte 400cm. Foamrug.
Per strekkende meter.
GELEGD VAN 95 **75**

LUSSENTAPIJT
Solide lussentapijt geschikt voor de woonkamer. Verkrijgbaar in diverse rustige tinten. Breedte 400cm. Foamrug.
Per strekkende meter.
GELEGD VAN 129 **95**

HAARTEGEL Heuga
Exclusief voor Carpet-land gemaakt. Supersterke haartegel. In diverse rustige tinten. Maat 50 x 50cm.
Per tegel.
VAN 9,95 **6,9**

PRAKTISCH VINYL
Praktisch vinyl voor licht huishoudelijk gebruik. Verkrijgbaar in diverse kleuren motieven. Breedte 200cm.
Per strekkende meter.
VAN 35 **2**

DESIGN VINYL
Modern vinyl voor huishoudelijk gebruik vrolijk gekleurd granitodessin, o.a. Verkrijgbaar in rood en zwart. Breedte 200 cm
Per strekkende meter.
VAN 55 **3**

Carpet-land is jarig en trakteert op flinke porties feestkorting!

We vieren ons 9-jarig bestaan in Nederland met fantastische feestprijzen! En wij bedanken onze honderdduizenden klanten in Nederland voor hun vertrouwen in Europa's voordeligste tapijtspecialist. Het feest wordt gevierd met kortingen op een groot gedeelte van de kollektie, aanbiedingen die absoluut nooit meer terugkomen! Nergens anders vind je zo'n feest, want niemand anders is zo suksesvol als Carpet-land. En wie profiteert daarvan? U!

RELIEF TAPIJT
Woonkamer tapijt met fraaie hoog-laag struktuur. In 3 kleuren, o.a. grijs en beige. Breedte 400cm. Action-back rug.
Per strekkende meter.
GELEGD VAN 149 **105**

STERKE BOUCLE
Sterk synthetisch bouclé tapijt met grove nop. Verkrijgbaar in diverse gemêleerde tinten. Breedte 400 cm. Jute-rug.
Per strekkende meter.
GELEGD VAN 175 **129**

FRISE TAPIJT lano
Schitterend frisé tapijt in diverse warme kleuren o.a. beige, licht-grijs en mauve. Breedte 400cm. Sterke action-back rug.
Per strekkende meter.
GELEGD VAN 198 **129**

WOLLEN BERBER BOUCLE
Zware bouclé met grove nop van 100% zuiver scheerwol. Fraai naturel getint. Breedte 400cm. Jute-rug.
Per strekkende meter.
GELEGD VAN 198 **165**

ENORME KOLLEKTIE GORDIJNEN
Alleen tijdens onze verjaardag de met rode stip gemerkte gordijnen*
-20% KORTING
***Alleen in onze ster-filialen**

FIJN LUSSENTAPIJT
Schitterend bouclé tapijt voor een absolute bodemprijs. Verkrijgbaar in licht-grijs en brique. Breedte 400cm. Sterke jute-rug. Trapgeschikt.
Per strekkende meter.
ADVIESPRIJS 109
CARPET-LAND 79
45

KAMERBREED VINYL
Fraai kamerbreed vinyl met een smaakvol granito dessin. Geschikt voor huishoudelijk gebruik. In o.a. antraciet en zalm. Breedte 400cm. GELEGD.
Per strekkende meter.
ADVIESPRIJS 149
CARPET-LAND 105
79

FRAAI VINYL
Sfeervol gedessineerd vinyl geschikt voor huishoudelijk gebruik. Verkrijgbaar in diverse pasteltinten en dessins.
Per str. meter. GELEGD
ADVIESPRIJS 85
CARPET-LAND 69
5

MARMER VINYL
Fraai verend vinyl met een extra dikke Marmer gedessineerd o.a. verkrijgbaar in blauw en beige. Breedte 400 cm.
Per strekkende meter.
GELEGD VAN 155 **139**

ORGINELE DHURRIES
Handgeknoopte karpetten van 100% wol in vele fraai gekleurde vrolijke motieven. Maat 170 x 240cm.
Alleen bij Carpet-land.
ADVIESPRIJS 299
CARPET-LAND 249
175

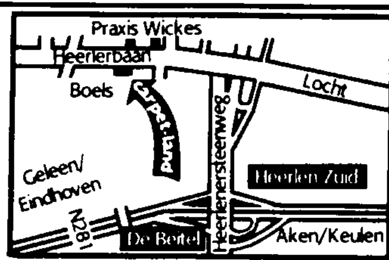
MAROKKAANSE BERBERS
Smaakvolle tijdloze berbers met een warme uitstraling. 100% wol. Prachtig te combineren. In vele afmetingen.
Maat 165 x 235cm.
VAN 650 **529**

Merkartikelen van Desso, Bergoss, Bonaparte, Louis de Poortere, Forbo Krommenie, Heuga en Lano, ook uit voorraad leverbaar.

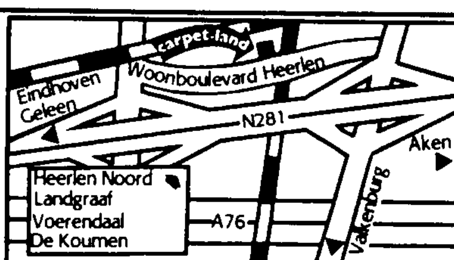
NIEUW OP DE WOONBOULEVARD IN HEERLEN

EUROPA'S GROOTSTE TAPIJTSPECIALIST

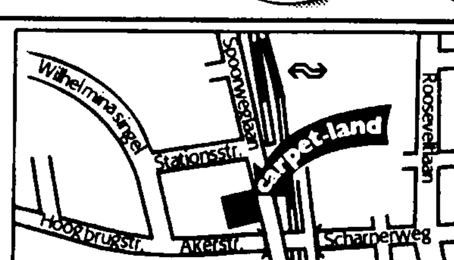
Nu ook bij Carpet-land een enorme keus in behang, bijpassende gordijnstoffen en zonwering, vrijwel alles uit voorraad leverbaar.

HEERLEN
Heerlerbaan 218a (tegenover Praxis).
Tel. 045 - 42 83 10
Geopend: Maandag t/m vrijdag 10.00-18.00 uur.
Zaterdag 9.00-17.00 uur.
Koopavond tot 21.00 uur.

HEERLEN*
In den Cramer 152 (woonboulevard).
Tel. 045 - 75 41 74
Geopend: Maandag 13.00-18.00 uur
Di/vr. 9.00-18.00 uur
Zaterdag 9.00-17.00 uur.
Koopavond tot 21.00 uur.

MAASTRICHT
Spoorweglaan 20 (hoek Akerstraat).
Tel. 043 - 25 69 26
Geopend: Maandag t/m vrijdag 10.00-18.00 uur.
Zaterdag 9.00-17.00 uur.
Koopavond tot 21.00 uur.

Limburgs dagblad voor oostelijk zuidlimburg

Donderdag 19 november 1992 ● Pagina 11

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Rechter laat beleid justitie ongemoeid

Leeghalen van koffieshop mag

Van onze verslaggever

DEN HAAG – Justitie heeft het recht om via invallen beslag te leggen op de drankvoorraad van koffieshop Rif in Hoensbroek.

Dat blijkt uit een vonnis van de Haagse rechtbankpresident Van Delden. Rif had Van Delden gevraagd de invallen te verbieden, omdat ze een veel te zwaar middel zouden zijn en een oneigenlijke methode om Rif te sluiten.

De gemeente Heerlen wil de wildgroei van koffieshops aan banden leggen. Rif fungeert daarbij als test case. De koffieshop overtrad de vergunningbepalingen en verkocht soft drugs. De gemeente trok toen de drankvergunning in en sloot de zaak. De Raad van State trok die laatste maatregel in, maar de politie nam, gesteund door justitie, tot vijf keer toe de drankvoorraad in beslag. Argument: Rif exploiteert zonder drankvergunning.

Volgens de advocaat van Rif is dit een oneigenlijke methode om Rif te sluiten. De invallen moesten daarom stopgezet worden totdat definitief is beslist over de nieuwe vergunningsaanvraage van Rif.

Rechtbankpresident Van Delden wil echter niet tornen aan de beleidsvrijheid van justitie. Daarbij beperkt hij zich slechts tot marginale toetsing: „Aan ingrijpen door een rechter valt slechts te denken als deze officier van justitie doet wat geen enkele redelijk denkende officier zou doen." En daar is volgens Van Delden geen sprake van.

Wel maant hij de gemeente Heerlen tot spoed bij de behandeling van de nieuwe vergunningaanvraag. Rif maakt van deze opmerking gebruik door ze aan de gemeente door te brieven.

Ziekenhuis moet 13,3 miljoen bezuinigen

Forse financiële aderlating AZM

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Het Academisch Ziekenhuis Maastricht moet het komend jaar 13,3 miljoen gulden bezuinigen. Dat blijkt uit de conceptbegroting voor 1993. Na een periode van groei moet nadrukkelijk de broekriem worden aangetrokken. In het personeelsblad Traject kondigt L. Bans Brabant, portefeuillehouder financiën in de Raad van Bestuur, ingrijpende maatregelen aan.

De aderlatingen zullen niet alleen in de personele en materiële budgetten van de diverse ziekenhuisafdelingen plaatsvinden. Het AZM streeft ook naar het terugdringen van het bedbezettingspercentage dat met 93 procent een stuk hoger ligt dan dat van de andere academische ziekenhuizen. Ook zal bezuinigd moeten worden op kostbare voorzieningen en dure implantaten en prothesen. Verder denkt het AZM te kunnen besparen op de vervangingskosten van zieke medewerkers. Nu kunnen deze na vijf maanden vervangen worden. Voortaan zal dat pas na twaalf maanden mogelijk zijn.

Tenslotte onderzoekt het ziekenhuis of bepaalde werkzaamheden niet afgestoten of zelfs gestopt moeten worden. Momenteel lopen gesprekken over de uitbesteding van het mortuarium. „Maar met deze maatregelen zijn we er nog niet. Er moet nog voor minimaal drie miljoen omgebogen worden voor 1993," aldus Bans Brabant die het personeel uitnodigt suggesties aan te dragen.

De noodzaak tot de forse bezuiniging vloeit vooral voort uit de kortingen op de inkomsten van het rijk en uit de pot van ziekenfondsen en ziektekostenverzekeraars.

Zo heeft het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen voor de academische ziekenhuizen een bezuiniging van 26 miljoen gulden in zijn begroting voor 1993 opgenomen. Voor het Maastrichtse ziekenhuis komt dat neer op een korting van 2,6 miljoen. Daarnaast moet het AZM om en nabij de 1,7 miljoen bezuinigen omdat het vorig jaar de produktie-afspraken met het ministerie heeft overschreden.

Bans Brabant noemt verder nog het wegvallen van de prijscompensatie, de korting van een half procent op het personeelsbudget en de onzekerheid of de academische ziekenhuizen een compensatie krijgen voor de financiële gevolgen van wijzigingen in functiewaardering voor verpleegkundigen en de invoering van de 48-urige werkweek voor artsassistenten.

Bovendien wil het AZM geld reserveren voor het onderhoudsfonds voor het nieuwe ziekenhuisgebouw en moet rekening worden gehouden met een stijging van de kosten van geneesmiddelen.

Het totale budget van het AZM voor komend jaar bedraagt overigens 334 miljoen gulden.

Maastrichtenaar met mond vol drugs

MAASTRICHT – De politie probeerde gistermiddag een praatje te maken met een man in het parkje langs de Maas waar veel verslaafden komen, maar kreeg aanvankelijk geen antwoord. Na enkele vragen kwam het 'hoge woord' eruit: tien bolletjes heroïne. De politie nam het onverwachte 'antwoord' in beslag.

Brutale overval in Genk

GENK – Drie gewapende en gemaskerde mannen hebben gisteren een brutale overval gepleegd op het postkantoor in de Molenstraat in Genk. De buit is waarschijnlijk gering omdat het trio vluchtte toen een personeelslid alarm sloeg. De mannen waren 's nachts via een lichtkoepel binnengedrongen en wachtten het personeel op. De werkster, die als eerste arriveerde, werd met een vuurwapen bedreigd, hardhandig aangepakt, gekneveld en opgesloten. De vrouw is zwaar gewond naar het ziekenhuis overgebracht. Even later werden de postontvanger en de postbediende overvallen. De postontvanger werd gedwongen de kluis open te maken, waarna hij opgesloten werd. Hij moest later met een shock in het ziekenhuis worden opgenomen, maar kon na een tijdje weer naar huis. Vervolgens arriveerde een personeelslid dat onraad rook en de politie waarschuwde.

Heerlen gelast diepgaand onderzoek De Koumen

Hoge gasconcentratie onder bedrijventerrein

Van onze verslaggever

HOENSBROEK – In de bodem onder bedrijventerrein De Koumen in Hoensbroek bevindt zich een sterk verhoogde gasconcentratie. Maar volgens de brandweer bestaat op dit moment geen verhoogd risico voor explosies.

Dat schrijft het Heerlense college in een brief aan de gemeenteraad. Het adviesbureau Oranjewoud heeft opdracht gekregen voor een diepgaand onderzoek, omdat de gemeente geen enkel risico wil nemen.

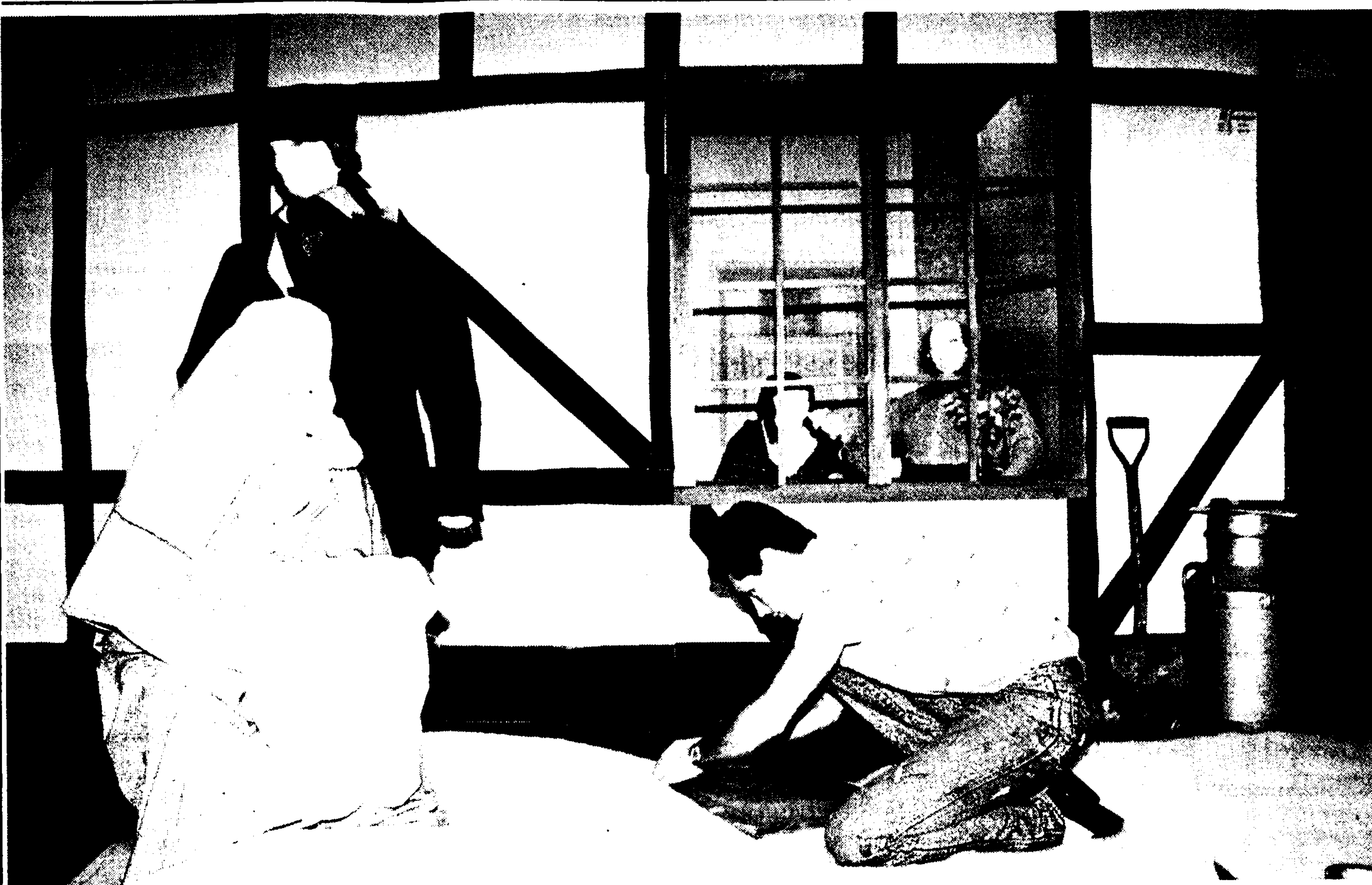
Bij de gasconcentraties gaat het vooral om methaan en kooldioxide. Methaan is lichter dan lucht en stijgt daarom uit de bodem op. Bij 27 boringen werd in totaal vier keer een gasconcentratie aangetroffen.

Stort

De vermoedelijke veroorzaker is een voormalig stort (1964-1972) van de gemeente Hoensbroek. Dat lag waar nu het westelijke deel van De Koumen is en deels ook onder de later aangelegde Terhoevenderweg. Bovenop die 4,5 meter huisvuil werd later tien meter mijnsteen gestort.

Volgens deskundigen kan het gas alleen ontploffen als het zich kan ophopen in een kruipruimte. In het risicogebied, met als globaal middelpunt de loods van de Gulpener bierbrouwerij, is echter in de enige aanwezige kruipruimte geen gas aangetroffen.

De verhoogde gasconcentratie werd voor het eerst medio september ontdekt door het energiebedrijf Mega Limburg. De gemeente Heerlen heeft gisteren de ondernemers in het risicogebied op de hoogte gebracht. Het onderzoek door Oranjewoud begint zo snel mogelijk.

● Maria en Jozef, gadegeslagen door een Maastrichtenaar vanuit zijn vakwerkhuis. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Maastrichtse kerstgroep naar kribbenexpo Arles

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De levensgrote kerststal van de parochie De Heeg in Maastricht zal te zien zijn op een internationale tentoonstelling van kerstkribben in het Zuidfranse Arles, gelegen in de Provence op 95 kilometer ten noord-westen van Marseille. De groep stelt een man en een kind voor die zich achter het raam van een Zuidlimburgs vakwerkhuis in een winters landschap bevinden en die kijken naar Maria, Jozef en het kind Jezus die langskomen. Het kersttafereel heeft hetzelfde karakter en dezelfde stijl als de kruiswegstaties die wijkbewoner Theo Kuijpers heeft geschilderd voor de parochiekerk, zodat deze persoon in feite de ontwerper van deze kerstgroep is.

De organisatie van de jaarlijkse expositie van kerstgroepen in Arles met de uitvoerige naam 'Association des Amis du salon Internatinal des Santonniers', heeft dit jaar aan de tentoonstelling het thema 'Europa' gegeven. En daarbij werd ook de blik op Maastricht gericht.

Kerkbestuur

Via kerkmeester Paul Menheere werd aan het kerkbestuur van De Heeg gevraagd de kerstgroep die een lokale sfeer uitstraalt, uit te lenen voor de tentoonstelling in Arles van 28 november tot 17 januari. Het Monulfus en Gondulfus-gilde van deze parochie is al enkele weken bezig met het opknappen van het decor van de vakwerkboerderij in een afmeting van 7,5 bij 2,5 meter. Ook de vijf beelden moesten worden opgelapt.

Vanaf volgende week zaterdag staat de kerstgroep op de kribben-expositie die plaatsvindt in het monumentaal middeleeuws kloostercomplex van Arles. De Provence kent een rijke traditie op het gebied van kerstkribben. In diverse plaatsen in deze streek worden kerstgroepen van aardewerk gemaakt, die soms wel uit 70 figuurtjes bestaan.

Een zes man sterke delegatie uit De Heeg zal het transport van de kerststal die wordt ineengeschoven tot een groot bouwpakket, begeleiden.

De afstand van Maastricht tot Arles is ongeveer 1100 kilometer. De gemeente Maastricht en het missiebureau van het bisdom Roermond hebben bijgedragen in de kosten van het opknappen en uitlenen van de Maastrichtse kerststal.

Concentraties cadmium hoog in lössgrond

Van onze verslaggever

HEERLEN – In de bovenlaag van de Zuidlimburgse lössgronden worden hoge concentraties cadmium aangetroffen. Onderzoek heeft aangetoond dat de cadmiumgehalten van gewassen, geteelt op deze lössgronden, op of dicht tegen de warenwetnorm aanliggen.

Tot die vaststelling komt de directeur Landbouw, Natuurbeheer en Openluchtrecreatie, dr. ir. Harrie Curfs, in zijn nieuwe Provinciale Landbouwontwikkelingsnota (PLON). De verontreiniging wordt toegeschreven aan Belgische zinksmelterijen.

In de nota wordt aangedrongen op verder onderzoek naar de ernst van de cadmiumproblematiek. Afhankelijk daarvan zullen oplossingen in gewaskeuze en teeltadviezen moeten worden gezocht.

Ook vinden de samenstellers van de nota dat het cadmiumgehalte in het Maaswater tot acceptabele normen moet worden teruggebracht en dat een regelmatige controle van oevergronden en gewassen noodzakelijk is.

Dialyse-afdeling Heerlen vernieuwd

HEERLEN – De nieuwe, uitgebreide dialyse-afdeling van het De Weverziekenhuis in Heerlen wordt aanstaande vrijdag van 14 tot 16 uur in gebruik genomen. Aansluitend vindt voor patiënten, partners, artsen en verpleegkundigen een symposium plaats met als thema 'Transplantatie: een zorg voor ons allen'. Tijdens deze bijeenkomst worden betrokkenen geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen op het gebied van transplantatie en nierziekten. Het symposium begint om 16.30 uur en wordt gehouden in de Wenckebach Zaal van de torenflat op het De Weverterrein.

Kamervragen over 'rijbewijstoerisme'

DEN HAAG - De fractie Groen Links in de Tweede Kamer eist maatregelen tegen het 'rijbewijstoerisme'. Het gaat hierbij om Duitsers wier rijbewijs in eigen land is ingehouden wegens strafbare feiten en vervolgens in onder andere Limburg snel een nieuw rijbewijs halen. Volgens Groen Links is dit ontoelaatbaar, zo blijkt uit schriftelijke vragen aan minister Hanja Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat. Groen Links wil tevens weten welke garanties Maij kan geven dat het omgekeerde niet ook plaatsvindt: dat Nederlanders aan wie de rijbevoegdheid is ontzegd in Duitsland een nieuw rijbewijs halen. Eerder stelde het CDA over dezelfde problematiek schriftelijke vragen.

Inbraak in universiteit

DIEPENBEEK – Onbekenden hebben ingebroken in de computerzaal van het Limburgs Universitair Centrum (LUC) in Diepenbeek. De camera waarmee de zaal bewaakt wordt, werd afgedekt. De inbrekers ontvreemdden harde schijven en chips van zeven personal computers. Waarschijnlijk is het de bedoeling dat materiaal op de zwarte markt voor computergebruikers te brengen. Vier jaar geleden was er ook al eens een inbraak in het LUC. Toen gingen dieven aan de haal met twee Macintosh-computers.

Meer bedrijven Limburg failliet

DEN HAAG – Het aantal faillissementen in Limburg is in de eerste negen maanden van 1992 sterk gestegen in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Het stijgingspercentage ligt echter lager dan het landelijk gemiddelde, zo blijkt uit een door het CBS verstrekt overzicht. In de eerste drie kwartalen van dit jaar gingen in Limburg 201 bedrijven failliet tegenover 175 vorig jaar. Dat is een stijging van bijna vijftien procent. Landelijk ligt dat percentage een stuk hoger, op 25. In Flevoland steeg het aantal faillissementen met maar liefst 65 procent. In totaal gingen in de eerste negen maanden van dit jaar 3565 bedrijven failliet.

Kritiek op NS-retour naar Duitse markten

EINDHOVEN – De Eindhovense Kamer van Koophandel vindt het onjuist dat de NS in grote advertenties in de krant het publiek uitnodigt om sinterklaasen kerstinkopen te doen in Keulen, Düsseldorf of Mönchengladbach.

Secretaris drs. W. Smits van de Kamer schrijft dit aan hoofddirecteur drs. R. den Besten van de NS.

In de advertenties biedt de NS een zogenaamd 'shopping retour' aan met een korting van 40 procent op het normale tarief. „De Eindhovense Kamer van Koophandel protesteert daartegen. Onze regio heeft vele goede winkelcentra. Het weglokken van consumenten door een Nederlandse organisatie die door de overheid wordt gesubsidieerd achten wij te enen male onjuist," aldus secretaris Smits in zijn brief.

Duitsland fout bij inschakelen incassobureaus in Nederland

DEN HAAG – Duitsland mag geen incassobureaus inschakelen om in Nederland verkeersboetes te innen. Minister Hanja Maij-Weggen van Verkeer en Waterstaat zal hierover snel contact opnemen met haar Duitse ambtsgenoot. Dat schrijft de minister in antwoord op schriftelijke vragen van de CDA-fractie in de Tweede Kamer.

Het CDA had de vragen gesteld naar aanleiding van persberichten over het optreden van de Duitse autoriteiten tegen Nederlanders die in Duitsland verkeersovertredingen hebben begaan en de daarvoor opgelegde boetes niet betalen. Volgens Maij is er geen wettelijke basis waarop Duitsland kan besluiten tot het inschakelen van incassobureaus over te gaan.

Duitsland kan wel op grond van een internationaal verdrag de Nederlandse autoriteiten om hulp vragen bij het innen van de opgelegde boetes. Probleempje: Duitsland heeft dat verdrag nog niet bekrachtigd. Maij zal de Duitse regering daar binnenkort op wijzen.

Nuth moet raadhuis beveiligen

NUTH – Het gemeentehuis in Nuth blijkt volgens de overheid onvoldoende beveiligd te zijn tegen de diefstal van met name paspoorten. De gemeente Nuth moet nog deze week zaken doen met een gespecialiseerd bedrijf in beveiligingsapparatuur om het hiaat op te lossen.

De gemeente Nuth heeft alsnog tot 1 januari 1993 de gelegenheid om nog de benodigde beveiligingsapparatuur aan te brengen. Slaagt Nuth daar niet in, dan mogen er geen paspoorten meer worden uitgegeven. De installatiekosten worden geraamd op 74.000 gulden.

In het raad begreep de 'hoge nood' en stelde het benodigde krediet gisteren tijdens de spoedvergadering beschikbaar. Loco-burgemeester Lenoir zegde de raad toe dat het gemeentehuis in Nuth voor 1993 inbraakveilig zal zijn.

Drukte bij grens Bocholtz

BOCHOLTZ – Als gevolg van de Duitse 'Buß- und Bettag' hebben zich ook dit jaar weer verkeersopstoppingen voorgedaan voor de grensovergang Heerlen/Bocholtz. De politie moest gisteren tussen half vijf en tien uur alle vrachtwagens op de autosnelweg richting Duitsland naar de rechter weghelft en de vluchtstrook leiden, omdat de Duitse douane tot tien uur vrijaf had wegens de nationale feestdag. Daarna mocht het vrachtverkeer de grens passeren. Hier en daar vond een aanrijding met blikschade plaats. Er deden zich geen persoonlijke ongevallen voor.

uit angst voor gezichtsverlies

worden pas echt modderfiguren geslagen

punaise

†

Na een werkzaam en liefdevol leven voor het gezin, dat alles voor haar betekende, geven wij met droefheid kennis, dat heden, na een kortstondig ziekbed van ons is heengegaan onze innig geliefde moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus, tante en nicht

Anna Maria Bosch-Reinartz

weduwe van

Jan Jacob Bosch

Zij overleed op 81 jarige leeftijd in het De Weverziekenhuis te Heerlen.
Wij bevelen haar in uw gebeden aan.

Ubach o/ Worms: **W.J.H. Bosch**
A.M. Bosch-Everts
Nieuwenhagen: **H.W.M.J. Bosch**
M.H.F. Bosch-Reumkens
Monique en René
Nieuwenhagen: **H.A.M.Th. Handels-Bosch**
H.G.J. Handels
Familie Reinartz
Familie Bosch

Schaesberg, 17 november 1992
Hoofdstraat 251
Corr.-adres: Groenstraat 235, 6374 JP Landgraaf

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 21 november a.s. om 11.00 uur in de dekenale kerk van de H.H. Petrus en Paulus, Hoofdstraat te Schaesberg.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Rozenkransgebed is op vrijdag 20 november a.s. om 18.40 uur, aansluitend avondmis, in voornoemde dekenale kerk.
Onze dierbare overledene is opgebaard in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen.
Gelegenheid tot afscheid nemen dagelijks van 18.00 tot 18.15 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Dankbaar voor het vele goede dat hij ons tijdens zijn leven heeft gegeven, hebben wij onverwacht afscheid moeten nemen van onze broer, schoonbroer en heeroom

de zeereerwaarde heer

Dominicus Rongen

* 19-11-1915 Schinveld † 18-11-1992 Eygelshoven

kapelaan Wittevrouwenveld, Maastricht
kapelaan St. Pancratius, Heerlen
pastoor H. Pastoor van Ars, Eygelshoven
weekend-ass. Huls, Simpelveld
pastoraal werker Verzorgingstehuis De Dormig, Landgraaf
assistent Zusters v/h H. Sacrament, Kerkrade

Eygelshoven: **Anny Frings**
Venlo: **Hub Rongen**
Truus Rongen-Backus
Maastricht: **Leentje Beckers-Rongen**
Gerard Beckers
Sittard: **Lieske Canisius-Rongen †**
Wiel Canisius †
Maastricht: **Tiny Satijn-Rongen**
Ton Satijn
Heerlen: **Wiel Rongen**
Troutje Rongen-Navis
Kerkrade: **Leo Rongen**
Lieske Rongen-Gooijen
Heerlen: **Mia Pagen-Rongen**
Dré Pagen †
Maasbracht: **Frans Rongen**
Pauline Rongen-de Beer
al zijn neven en nichten

Molenweg 3a, 6471 HA Eygelshoven
De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 21 november a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Joannes de Doper te Eygelshoven.
De crematie zal in alle stilte plaatsvinden.
Bijeenkomst in voornoemde parochiekerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene vrijdag 20 november a.s. om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.
Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkapel van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.15 tot 18.30 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Bedroefd om haar heengaan, dankbaar voor haar werkzaam en voorbeeldig leven, geven wij kennis dat heden van ons is heengegaan op de leeftijd van 83 jaar, onze moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Pauline Kleintjens

weduwe van

Hubert Bisscheroux

In dankbare herinnering:
Simpelveld: **Mien en Pierre Schols-Bisscheroux**
Nuth: **Leontien en Toon Zautsen-Bisscheroux**
Nuth: **Joseph en Felice Bisscheroux-Herrman**
Sittard: **Hub en Riet Bisscheroux-Queis**
Venray: **Jean en Miets Bisscheroux-Bekkers**
Nuth: **Annie en Sjef Coort-Bisscheroux**
en klein- en achterkleinkinderen
Familie Kleintjens
Familie Bisscheroux

17 november 1992.
Corr.adres: Parallelstraat 22, 6361 XL Nuth.
De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op zaterdag 21 november as. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Bavo te Nuth, gevolgd door de begrafenis op de begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.
De dierbare overledene zal bijzonder worden herdacht tijdens de avondwake van vrijdag 20 november as. om 18.30 uur in de kapel van bejaardenhuis Op den Toren te Nuth.
U kunt afscheid nemen in een der rouwkamers van De Universele, Hoofdstraat 100 te Hoensbroek; bezoekgelegenheid dagelijks van 19.00 tot 20.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, toch nog onverwacht, in de leeftijd van 61 jaar, mijn dierbare echtgenoot, onze goede en zorgzame vader, broer, schoonbroer, oom en neef

Jacobus Jansen

echtgenoot van

Christine Wennekes

De bedroefde familie:
Eygelshoven: **Christine Jansen-Wennekes**
Raymond
Patrick
Familie Jansen
Familie Boon
Familie Wennekes

6471 CM Eygelshoven, 17 november 1992,
Veldhofstraat 150.
De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op vrijdag 20 november om 11.00 uur in de parochiekerk St.-Johannes de Doper te Eygelshoven.
Bijeenkomst in de kerk.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven, is er geen condoleren.
Tijdens de avondmis op donderdag as. om 19.00 uur, zal de overledene bijzonder worden herdacht in voornoemde kerk.
De overledene is opgebaard in het mortuarium van het De Weverziekenhuis te Heerlen; gelegenheid tot afscheid nemen van 16.00 tot 17.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

Wij delen u mede dat, na een liefdevolle verzorging in de Hamboskliniek, afd.3, te Kerkrade, geheel onverwacht is overleden, onze dierbare zus, schoonzus, tante en nicht

Maria Gibbels

Zij overleed, voorzien van de h.h. sacramenten der zieken, in de leeftijd van 80 jaar.

Broer, zusters en schoonzusters

Kerkrade, 17 november 1992.
Kapellaan 2.
Corr.adres: Dr. Ackenspl[illegible]
6462 CS Kerkrade.
De plechtige eucharistieviering [illegible] op zaterdag 21 november [illegible] parochiekerk H. An[illegible] te Kerkrade-Bleijerheide, [illegible] crematie in het crematorium [illegible]
De urn zal worden [illegible] familiegraf te Bleijerheide.
Bijeenkomst in voornoemde kerk. Er is geen condoleren.
Voor vervoer van de [illegible] crematorium en terug is gezorgd.
[illegible] bijzonder worden herdacht [illegible] 19.00 uur in bovengenoemde kerk.
Afscheid nemen dagelijks van 18.00 tot 19.30 uur in het mortuarium [illegible], Schifferheiderstraat 7 te Kerkrade.
Wilt u, indien wij zijn vergeten u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Een trouw priester, herder in hart en nieren, bezorgd om de Blijde Boodschap ook in onze tijd verstaanbaar te maken, is plotseling en onverwacht van ons heengegaan

pastoor

Dominicus Rongen

priester van het bisdom Roermond
pastor in de Kapel van de [illegible] Zusters

[illegible] in onze gedachten en [illegible] preken.
Ons medeleven [illegible] Anny Frings en aan zijn familie.

De Witte Zusters en de bezoekers van onze Kapel

Enige en algemene kennisgeving

Onverwacht, in de volle kracht van zijn leven, ging van ons heen, in de leeftijd van 45 jaar, mijn lieve man, zorgzame vader, schoonzoon, broer, schoonbroer, oom en neef

May Feijts

echtgenoot van

Marlies de Waal

M. Feijts-de Waal
Solange en Olav
Familie Feijts
Familie De Waal

Soto - Cu[illegible], [illegible] november 1992,
Rio M[illegible]
De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden [illegible] 21 november as. om 11.00 uur in de parochiekerk [illegible]nus te Wyck-Maastricht, gevolgd door de b[illegible] in het familiegraf op de r.-k. begraafplaats [illegible]
Schriftelijk condoleren achter in de kerk.
Bezoek uitvaartcentrum Sassen, St.-Maartenslaan 44-48 te Wyck-Maastricht, dagelijks van 17.00 tot 18.[illegible] uur.

[illegible] iedereen persoonlijk [illegible] heel [illegible] dankzeggen voor de vele blijken van medeleven [illegible] het overlijden van onze moeder, oma en overgrootmoeder

Maria Catharina Quaedvlieg-Pijls

Een speciaal woord [illegible] aan pastoor P. Bongarts en aan afdeling C[illegible] van het St.-Gregoriusziekenhuis in Brunssum.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

De zeswekendienst zal plaatsvinden [illegible] 21 november as. om 19.00 uur [illegible] Brunssum.

Dankbetuiging

Daar het ons onmogelijk is iedereen persoonlijk te bedanken voor het medeleven ondervonden bij het overlijden en de begrafenis van onze dierbare moeder en oma

Lisette Diederen-Bruls

willen wij u allen langs deze weg hartelijk bedanken voor de vele condoléances, h.h. missen en bloemen.

Kinderen en kleinkinderen Diederen

Puth, november 1992.
De plechtige zeswekendienst vindt plaats op zaterdag 21 november 1992 om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Petrus Canisius te Puth.
De eerste jaardienst voor mijn [illegible] vader en opa vindt plaats op zondag 15 december 1992 om 11.00 uur in bovengenoemde kerk.

Na een langdurige ziekte [illegible] een liefdevolle verzorging in St. Odilia [illegible] Geleen, is tot onze droefheid, in de leeftijd van 74 jaar, van ons heengegaan

Gerrit Jan (Harrie) Kolenbrander

echtgenoot van

Tinie Dorgelo

Munstergeleen: **T. Kolenbrander-Dorgelo**

6151 CL Munstergeleen, 17 november 1992
Kerkstraat 8-12
De afscheidsdienst, waarin voorgaat ds. Tieuwen, zal plaatsvinden zaterdag 21 november om 14.00 uur in de Ned. Hervormde kerk, Gruizenstraat 3 te Sittard, gevolgd door de crematieplechtigheid in [illegible] Vouerahof 1 te Geleen.
Samenkomst in de kerk, [illegible] gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
De overledene is opgebaard in uitvaartcentrum Dela, Vouerahof 1 te [illegible] donderdag en vrijdag van 19.30 tot 19.00 uur.

Met grote verslagenheid namen wij kennis van het overlijden van

Jacob Jansen

Wij verliezen in hem een toegewijde collega en een onvervangbare vriend.
Zijn echtgenote en kinderen wensen wij veel sterkte bij het dragen van dit voor hen zo grote verlies.

Verenigde Heren Bedrijven Eygelshoven

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van ons gewaardeerd lid

Jacob Jansen

Zijn inzet en toewijding voor onze spaarclub zijn voor een ieder van ons een groot voorbeeld geweest.

Leden spaarclub de Laatste Cent

Dankbetuiging in plaats van kaarten

Voor de vele blijken van medeleven na het overlijden en de aanwezigheid bij de uitvaartdienst en de crematie van mijn innig geliefde man, mijn onvergetelijke vader, schoonvader en lieve opa

Hens Nacken

echtgenoot van

Annie Dohmen

zeggen wij u allen hartelijk dank.

A. Nacken-Dohmen
Fia, Frank, Ralph Debets-Nacken

Kerkrade, november 1992.
De plechtige zeswekendienst wordt gehouden op zaterdag 21 november as. om 19.00 uur in de H. Hart van Jezuskerk te Haanrade.

Uw belangstelling en medeleven bij het overlijden en de begrafenis van mijn dierbare man, onze zorgzame vader, schoonvader en lieve opa

Math Rademakers

hebben wij zeer gewaardeerd.
Dit zal ons sterken.
Wij danken u oprecht hiervoor.

T. Rademakers-Pomme
Jos, Gertie en Robbie

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden zondag 22 november as. om 11.00 uur in de Grote St. Jan te Hoensbroek.

De tijd heelt alle wonden, maar de pijn die blijft.

Het is alweer een jaar geleden dat wij afscheid moesten nemen van mijn dierbare man, onze vader en opa

Sjef Meertens

De plechtige eerste jaardienst wordt gehouden op zondag 22 november as. om 11.00 uur in de St. Jozefkerk, Kerensheide-Stein.

A. Meertens-Klinken
Kinderen en kleinkinderen

Enige en algemene kennisgeving

†

[illegible] van ons heengegaan

Lieske Mevis

echtgenote van wijlen

Jan Hubert Schaapkens

echtgenote van wijlen

Johannes Mathijs Huijts

Zij overleed in de leeftijd van 90 jaar, voorzien van de h. sacramenten.

Uit aller naam:
Familie Mevis
Familie Huijts
Familie Schaapkens

Ubachsberg, 18 november 1992
Kerkstraat 9
Corr.-adres: Langstraat 36, 6333 CE Schimmert
De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatsvinden op zaterdag 21 november om 11.00 uur in de St. Catharinakerk te Ubachsberg.
Er is geen condoleren.
Vrijdagavond om 19.00 uur wordt de avondmis gehouden in voornoemde kerk.
Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 18.30 tot 19.00 uur in de rouwkamer van uitvaartcentrum Daemen, Prins Mauritslaan 5 te [illegible]

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, toch nog onverwacht, voorzien van de h.h. sacramenten der zieken, in de leeftijd van [illegible] onze goede en zorgzame moeder, schoonmoeder, lieve oma

Maria Mechtildis Ruiters

echtgenote van

Frans Joseph Wijnen

Wij bevelen haar ziel in uw gebeden aan.

De [illegible]
Kerkrade: **Zus Wijnen**
Kerkrade: **Frans Wijnen**
Riet Wijnen-Dorlinger
Lianne en David
Frans en Marielle
Marcel en Lianke
Familie Ruiters
Familie Wijnen

6461 EP Kerkrade, 17 november 1992,
Einderstraat 42.
De plechtige eucharistieviering zal plaatsvinden op zaterdag 21 november om 14.00 uur in de dekenale kerk St.-Lambertus, waarna aansluitend begrafenis op het r.-k. kerkhof te Kerkrade-Centrum.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren vanaf 13.30 uur.
Tijdens de avondmis op vrijdag as. om 19.00 uur, zal de overledene bijzonder worden herdacht in voornoemde kerk.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Dankbaar voor het vele goede dat zij ons tijdens haar leven heeft gegeven hebben wij onverwacht afscheid moeten nemen van mijn lieve moeder en schoonmoeder, onze zus, schoonzus, tante en nicht

Paula Piekarz

weduwe van

Pieter van Zon

Zij overleed in de leeftijd van 80 jaar.

Kerkrade: **Paula Schmeets-van Zon**
Frans Schmeets
Familie Piekarz
Familie van Zon

Heerlen, 17 november 1992.
Op de Nobel 31
Corr.-adres: Veldhof 116, 6462 HC Kerkrade
De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op zaterdag 21 november as. om 10.00 uur in de dekenale kerk van St. Pancratius te Heerlen-Centrum, waarna aansluitend de crematie zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen, dagelijks van 19.30 tot 20.00 uur.

Vervolg familieberichten zie pagina 26

Enige en algemene kennisgeving

†

Zonder bij leefde, is hij gestorven: in alle eenvoud.
Heden hebben wij afscheid moeten nemen van onze lieve broer, schoonbroer en neef

Peter (May) Reulings

Hij overleed op 18 november 1992 te Kerkrade, in de leeftijd van 46 jaar.
Wij nemen in stilte afscheid van hem.

Familie Reulings

Kerkrade, 18 november 1992.
Vinkestraat 16
6464 GL Kerkrade.

Wegens sterfgeval is
autobedrijf Stan Weber
Basisstraat 38, Landgraaf, tel. 045-314175
vrijdag 20 november gesloten

Dankbetuiging

Jullie medeleven bij het overlijden van

Reyn Smit

[illegible] dat jullie met [illegible] heel veel steun [illegible]

Ellen Smit-Ede[illegible]
en kinderen

De eerste plechtige jaardienst voor mijn echtgenoot en onze zorgzame vader en schoonvader

Ewald R. Hein

zal plaatsvinden op zaterdag 21 november om 18.00 uur in de dekenale kerk St.-Lambertus te Kerkrade-Centrum.

Paula Hein-[illegible]
Alfons en Annie

Kerkrade, november 1992.

VVD vreest wegvallen van fiscale grenzen

DEN HAAG - De VVD-fractie in de Tweede Kamer vreest dat Nederland veel belastingopbrengsten gaat mislopen na het wegvallen van de fiscale grenzen binnen de EG op 1 januari 1993. Dat komt doordat allerlei (indirecte) belastingen op goederen in België en Duitsland lager zijn, waardoor veel bewoners van de grenstreek in het aangrenzende buitenland inkopen gaan doen. „Een ritje van een half uur naar België levert al snel 200 gulden op," aldus Van Rey.

De liberaal vreest ook dat Nederlanders met het wegvallen van de fiscale grenzen een loopje gaan nemen met de wet. Van Rey wijst erop dat een auto in Duitsland duizenden guldens goedkoper is doordat er geen verbruiksbelastingen op worden losgelaten. Van Rey voorspelt dat Nederlanders in Duitsland een auto gaan kopen, met een Duits kenteken blijven rijden en de auto 's avonds toch gewoon thuis voor de deur zetten. Dat is niet geoorloofd.

De remedie van de VVD: de verbruiksbelastingen zoveel mogelijk in overeenstemming brengen met het buitenland of zelfs afschaffen.

Staatssecretaris Marius van Amelsvoort Financiën voelde echter niets voor de suggestie van Van Rey. Volgens hem zullen de grenseffecten wel meevallen, terwijl het juist ook de bedoeling is dat er vrij goederenverkeer over de grens ontstaat.

Van Amelsvoort zegde echter wel aan de Kamer toe zich tot het uiterste in te spannen om nieuw werk te vinden voor een groep van 200 (van de 1400) douaniers die door het wegvallen van de EG-grenzen op 1 januari hun baan verliezen. Deze douaniers kunnen wel werk krijgen in het westen van het land, maar willen dat niet.

Een aantal van hen is tot milieuambtenaar omgeschoold, maar vindt geen werkkring bij de verschillende overheden. Van Amelsvoort gaat nu op zoek naar nieuwe banen voor de douaniers in hun eigen regio, binnen en buiten de belastingdienst. In de tussentijd moeten zij wel in het westen gaan werken (met reiskostenvergoeding).

Ook voortbestaan LSO op het spel

Kamer waarschuwt voor mislukken deal opera

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG - De regeringsfracties in de Tweede Kamer zijn bezorgd en teleurgesteld over de financieringsproblemen rond Opera Zuid in Maastricht. Zij waarschuwen de betrokken Limburgse en Brabantse autoriteiten voor de mogelijke gevolgen als zij niet tot een akkoord komen.

Volgens PvdA-woordvoerder Frits Niessen ontstaat daardoor een nieuwe situatie, waarbij de parlementaire steun voor een rijksbijdrage van anderhalf miljoen gulden jaarlijks aan de zuidelijke operakern op de tocht komt te staan. Zowel Niessen als CDA-woordvoerder Marten Beinema waarschuwen dat op termijn ook de positie van het Limburgs Symfonie orkest (LSO) in Maastricht op het spel staat.

Zoals bekend kende minister Hedy d'Ancona van WVC onder zware druk van de Kamer dit voorjaar jaarlijks 1,5 miljoen toe aan Opera Zuid. Voorwaarde was dat Brabant en Limburg met een even groot bedrag over de brug moesten komen. Opera Zuid moest bovendien met Het Brabants Orkest (HBO) in Eindhoven en het aanvankelijk in zijn voortbestaan bedreigde LSO moeten gaan samenwerken. HBO zou hoofdzakelijk symfonische concerten moeten verzorgen, LSO moet vooral Opera Zuid gaan begeleiden.

De provinciebesturen van Limburg en Brabant zijn nu wel bereid ieder een half miljoen gulden voor Opera Zuid uit te trekken, maar de gemeente Eindhoven weigert iedere bijdrage en Maastricht zal dat voorbeeld zeer waarschijnlijk volgen. Dat is voor een brede meerderheid in de Brabantse Staten weer reden de steun aan Opera Zuid in twijfel te trekken.

PvdA-Kamerlid Niessen 'weigert echter te geloven dat het zuiden het laat afweten.' Hij wijst erop dat Eindhoven en Maastricht in de praktijk wel degelijk hun steentje bijdragen omdat ze respectievelijk voor de huisvesting van HBO en LSO betalen. Het 'gat' naar de vereiste anderhalf miljoen is volgens Niessen dan ook niet zo groot meer.

Het Kamerlid hoopt bovendien op financiele steun van Rotterdam. Die stad zou bereid zijn de kosten van één produktie van Opera Zuid te delen, zo heeft Niessen van Opera Zuid-directeur Jan Nijsten begrepen. Nijsten weet echter van niets.

Als de financiering van Opera Zuid niet rondkomt, staat over een paar jaar ook weer het voortbestaan van LSO op het spel, waarschuwt de PvdA-woordvoerder. De belangrijkste bestaansgrond van het Limburgse orkest - operabegeleiding - is dan immers weggevallen.

Ook CDA-woordvoerder Beinema wijst erop dat dan in ieder geval een belangrijke functie van LSO wegvalt. Dit Kamerlid wijst er tevens op dat de rijksbijdrage aan Opera Zuid ter discussie kan komen te staan als de bijdrage vanuit de regio niet wordt gehaald. Beinema zal daar zelf overigens niet het initiatief toe nemen.

In ieder geval zal het aantal produkties van Opera Zuid sterk verminderen, waarschuwt een teleurgestelde Beinema. De Limburgse cultuurgedeputeerde Ger Kockelkorn liet overigens kort geleden weten dat hij van het ministerie van WVC signalen heeft gekregen dat de rijksbijdrage aan Opera Zuid in dat geval niet ter discussie komt te staan.

Weinig kans beroep Limburgse wsw-instellingen

Navordering Ter Veld terecht volgens Kroon

Van onze Haagse redacteur

DEN HAAG - De kans dat de besturen van de de ZOL-bedrijven in Heerlen en de MTB in Maastricht met succes een miljoennavordering van het ministerie van Sociale Zaken kunnen aanvechten, is zeer gering. In een soortgelijk conflict met een wsw-instelling (sociale werkvoorziening) heeft de Kroon, op advies van de afdeling geschillen van bestuur van de Raad van State, het rijk in het gelijk gesteld.

Staatssecretaris Elske ter Veld van Sociale Zaken heeft de uitspraak gisteren aan de Tweede Kamer gestuurd. Ter Veld gaat bij het bestuur van de ZOL-bedrijven in Heerlen (de gemeenten in de Oostelijke Mijnstreek, Vaals Wittem, Valkenburg en Gulpen) ruim 3,3 miljoen gulden terugvorderen over de jaren 1986-1988. Maastricht, Meerssen en Margraten, de bestuurders van de MTB, wacht zelfs een claim van bijna 5,4 miljoen. Venlo moet 631.000 gulden terugbetalen.

Sociale Zaken vordert dit geld terug omdat de betrokken wsw-instellingen in de jaren 1986-1988 voor de door hun verrichte diensten bij gemeenten en andere instanties een te laag uurloon zouden hebben berekend. Volgens Sociale zaken had dit minimaal 7,50 gulden moeten zijn.

De bestuurders van de MTB en ZOL-bedrijven hebben al aangekondigd de navorderingen aan te zullen vechten bij de Kroon. Volgens hen was absoluut niet duidelijk welke uurtarieven gehanteerd moesten worden.

De Kroon denkt daar echter anders over. In een door een wsw-instelling in IJsselstein (Utrecht) aangespannen beroepsprocedure bepaalt de Kroon dat de door Sociale Zaken gehanteerde norm van (minimaal) 7,50 gulden per uur aanvaardbaar is. De wsw-instellingen hadden uit circulaires van het ministerie ook kunnen afleiden dat zij dat minimumtarief moesten berekenen. De Kroon wijst daarom het beroep van de Utrechtse wsw-instelling tegen een navordering van 164.000 gulden over 1986 af.

De uitspraak van de Kroon betekent een forse steun in de rug voor Ter Veld. Alle grote fracties in de Tweede kamer vinden namelijk de navorderingen van Sociale Zaken te hoog, zo bleek onlangs uit schriftelijke vragen aan Ter Veld. De bewindsvrouw houdt echter vast bij stuk. In totaal gaat zij nog ruim vijftig miljoen gulden terugvorderen bij diverse wsw-instellingen in het land.

Jaar cel voor hulp criminelen

MAASTRICHT - De rechtbank in Maastricht heeft gisteren de 26-jarige drugsverslaafde Valérie D. uit België veroordeeld tot een jaar gevangenisstraf.

De rechtbank achtte de blondine medeplichtig aan een afpersing van een motorrijder op parkeerplaats De Kruisberg langs de A2 in Meerssen op 16 juli van dit jaar.

Valérie bracht de Belgische criminelen - Thierry Muselle en Thierry Bougard - in een auto naar de parkeerplaats.

De beide Thierry's trokken een spoor van geweld door België en Nederlands Limburg in de zomer waarbij ze drie mensen om het leven brachten.

Valérie betoogde bij de rechtbank zelf het slachtoffer te zijn van de beide Thierry's en hield vol onschuldig te zijn.

Officier van justitie mevrouw mr. Verbaas eiste twee weken geleden een celstraf van anderhalf jaar tegen Valérie.

Architectuurhistorie

● *Jan Peutz overhandigt het Peutz-archief symbolisch aan wethouder Zuidgeest (links).*

Foto: FRANS RADE

Archief Peutz aan Heerlen overhandigd

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het archief van de architect Frits Peutz is gisteren opgenomen in het Heerlense stadsarchief voor een periode van tien jaar. Jan Peutz, zoon van de in 1974 overleden architect, overhandigde het archief symbolisch door het eerste ontwerp van zijn vader, een café en kapperhuis op de Molenberg, aan wethouder Jos Zuidgeest te geven.

Zuidgeest en Jan Peutz spraken beiden de hoop uit dat de overdracht van het Peutz-archief een aanzet is tot een Euregionaal studiecentrum voor architectuur. „Het is de bedoeling dat het archief toegankelijk is voor studie en onderzoek," zegt de Heerlense stadsarchivaris Roel Braad. „Dat willen we ook stimuleren. Behalve het archief van Peutz hebben we ook dat van de architect Wielders ondergebracht."

Het Euregionale studiecentrum moet de aandacht vestigen op ontwikkelingen en kenmerken van de bouwkunst in de Euregio.

„Het archief van Peutz bestaat onder andere uit 120 bestektekeningen, zes tekenkasten, driehonderd kokers en nog een aantal losse tekeningen en prenten," vertelt Roel Braad. Hij schat dat het drie tot vijf jaar zal duren om het archief te inventariseren. „De eerste aanzet daarvoor is al gegeven in de vorm van de historicus Volmar Delheij, die tot september 1993 de zaak gaat ordenen."

Architect Frits Peutz heeft een groot aantal gebouwen in Heerlen ontworpen. Zijn bekendste werken zijn het Retraitehuis Mgr. Schrijnen uit 1931, Modehuis Schunck Glaspaleis (1933), het Stadhuis van Heerlen (1936/1942) en Bioscoop Royal uit 1937.

Peutz was een omstreden architect met eigenzinnige opvattingen. Zijn werk is veelzijdig en onderling verschillen zijn ontwerpen erg van elkaar. Zo volgde hij de nieuwste ontwikkelingen in de bouwkunst, zoals het Nieuwe Bouwen (Functionalisme), maar werkte hij ook in de meer traditionele baksteen- en natuursteenarchitectuur.

Geinteresseerden kunnen het archief van Peutz na de inventarisatie gratis inzien in de studiezaal van het Heerlense stadsarchief. Het is de bedoeling dat het Peutz-archief na tien jaar definitief in handen van Heerlen komt.

Verdachten op vakantie: dagvaarding niet geldig

MAASTRICHT - Een hele dag had de rechtbank gisteren voor de behandeling van een belastingfraudezaak tegen een echtpaar uit Valkenburg aan de Geul uitgetrokken, maar al binnen een kwartier kon de zitting worden afgeblazen. Een duizend pagina's dik dossier kon weer terug in de kast.

De beide verdachten waren namelijk op vakantie in het buitenland en zodoende had de politie van Valkenburg de dagvaarding niet aan hen kunnen uitreiken. Het echtpaar dat een zaak in Valkenburg dreef, maar de inkomsten van een deel van de gegrilde kippetjes in 1986 en 1987 voor de Belastingdienst verzweeg, wist dus niet dat hun strafzaak vandaag voor zou komen. Daarom moest het proces worden uitgesteld.

Officier van justitie mr Van Opstal: „Bij een eerlijk proces moet men de verdachte gelegenheid krijgen zich te verdedigen. Ik heb begrepen dat ze begin volgend jaar terug zijn van vakantie. Dan wordt de dagvaarding opnieuw uitgereikt - desnoods niet persoonlijk maar via een aparte regeling - en als ze dan niet naar de rechtbank komen, kan de zaak toch worden behandeld."

Provincie bevriest bijdrage aan Liof

MAASTRICHT - Als Gedeputeerde Staten hun zin krijgen, wordt de provinciale bijdrage in de apparaatskosten van de Limburgse Industriebank Liof de komende twee jaar bevroren. Onduidelijk is nog, in welke mate de provincie de Liof-kas wil blijven spekken in de periode na 1994.

Momenteel neemt de provincie ruim tien procent van de apparaatskosten van het Liof - met een maximum van acht ton per jaar - voor haar rekening. De komende twee jaar wordt die bijdrage op hetzelfde niveau gehandhaafd.

GS hebben definitief afgezien van een verhoging van de provinciale bijdrage, omdat ook het ministerie van Economische Zaken zijn aandeel in de apparaatskosten van het Liof niet verhoogt. Tot voor kort had de provincie nog de stille hoop dat Economische Zaken de recente korting (bijna zes ton) van het ministerie van Binnenlandse Zaken aan het Liof-adres deels zou compenseren.

Hoe het provinciale subsidieplaatje er voor het Liof na 1994 komt uit te zien, blijft zeker tot volgend jaar een open vraag. GS willen hun standpunt mede afhankelijk maken van de uitkomsten van de behandeling door het parlement van een evaluatienota over het functioneren van de regionale ontwikkelingsmaatschappijen, waaronder het Liof.

Pas dan immers wordt duidelijk in hoeverre het Rijk het Liof financieel blijft ondersteunen.

Nieuwe woonbeurs in Mecc

● *Honderden nieuwsgierige bezoekers namen gistermiddag een kijkje bij Huis & Sfeer, een nieuwe beurs voor woninginrichting in het Mecc in Maastricht. Na de officiële opening door Chriet Titulaer, gingen om 13 uur de deuren open voor het publiek. Het Mecc verwacht de komende dagen zo'n 20.000 bezoekers. Huis & Interieur duurt tot en met zondag.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Boek over invloedrijke bouwkunst in Maasdal

MAASTRICHT - De Stichting Maaslandse Monografieën heeft een nieuw historisch kunstboek gepresenteerd dat een overzicht geeft van de Romaanse architectuur en beeldhouwkunst in de Maasvallei. Het boek, dat geschreven is door de Leidse kunsthistorica Elisabeth Den Hartog, is het achtste deel in de reeks grote uitgaven van de stichting.

Voorzitter D. van Waes van de stichting betitelt het nieuwe boek als 'wetenschappelijk van groot belang'. „Het Maasdal was eeuwenlang in architecturaal opzicht de voorloper van Europa. Allerlei bouwstijlen werden in deze regio verwerkt en verder verspreid over een gebied dat nagenoeg samenvalt met Noordwest-Europa.

Men kan gerust stellen dat het Maasdal in de Middeleeuwen in bouwkundig opzicht een leerschool was voor Duitsers, Belgen, Fransen en Nederlanders. Het boek van Den Hartog geeft door een beschrijving van een groot aantal bouwwerken in het Maasdal een uitstekend beeld van deze ontwikkeling."

Het boek, dat wegens het grensoverschrijdende belang in het Engels is geschreven, is het resultaat van een promotie-onderzoek van de kunsthistorica. Elisabeth Den Hartog maakt deel uit van de vakgroep Kunstgeschiedenis en Archeologie van de Rijksuniversiteit Leiden. Hoofd van deze vakgroep is professor Meischke, die in Maastricht naam heeft gemaakt door zijn bijdrage aan de restauratie van het befaamde Stokstraatkwartier.

Den Hartog heeft niet zonder reden juist de Maasvallei, die samenvalt met het vroegere diocees Luik, uitgekozen voor haar publicatie. „Het Maasland is een prachtig gebied, met veel fraaie kerken en oude steden, waarvan de een de tand des tijds wat beter heeft doorstaan dan de andere. Nergens in Nederland vindt men, zoals in Maastricht, twee Romaanse kerken bij elkaar. De vroegere macht straalt er van af.

Ook een wandeling door Luik is intrigerend door de ouderdom en het verval van de gebouwen die vragen oproepen aangaande de reconstructie van deze eens zo voorname bisschopsstad."

'Romanesque Architecture and Sculpture in the Meuse Valley' telt 229 bladzijden. Het rijk geïllustreerde boek is verkrijgbaar in de boekhandel.

Vertrek Karel Appelraam niet echt betreurd

'Kerkgangers vonden het toch te modern'

DOOR STEP VAESSEN

GELEEN – Dichtgetimmerd en met een kogelgat in het midden ziet het niet op zijn voordeligst uit. Het Karel Appelraam in de Geleense Kruiskerk heeft licht nodig om zijn kleurenpracht tot zijn recht te laten komen. Het kunstwerk van twee ton moet echter in de verlaten Kruiskerk tegen vandalen beschermd worden, zodat het zoveel mogelijk ongeschonden kan worden overgedragen aan de nieuwe eigenaar.

„Toen ik zes jaar geleden als dominee bij de Kruiskerk kwam, vond ik het een raar ding. Al die felle kleuren in de witte kerk. Maar in plaats van dat het ging vervelen, ging ik er steeds meer in zien. Het symboliseert de veelkleurigheid en pluriformiteit van onze kerkgemeenschap."

Dominee J. Compagner van de protestantse kerk in Geleen vindt het jammer dat het Karel Appelraam gaat verdwijnen, maar echt missen zal hij het niet. „Het raam was op zijn mooist als de zon erop scheen. Aangezien het raam aan de westkant zit kon alleen het avondzonnetje haar licht erop laten schijnen. Helaas waren we op dat tijdstip nooit in de kerk."

Na lang wikken en wegen heeft het college van beheer van de protestantse kerk Geleen/Beek/Urmond twee jaar geleden besloten het raam te verkopen. De Kruiskerk zou verdwijnen en in de nieuwbouw kon het niet geplaatst worden. Er was eenvoudigweg geen plaats voor het kunstwerk dat ruim vier meter breed en bijna twee meter hoog is.

Inmiddels hebben zich tussen de vijf en tien serieuze kopers aangediend. Hieronder waren het nieuwe DSM-kantoor in Sittard en het Academisch Medisch Centrum in Amsterdam. De gemeente Geleen die beleefdheidshalve de eerste keus kreeg, wilde niet meer dan 60.000 gulden betalen, de door het veilinghuis Christie's geschatte waarde. De kerk denkt echter twee ton voor het kunstwerk te vangen. Het bedrag dat veilinghuis Sotheby's genoemd heeft.

Jan van den Berg, cultuurambtenaar van de gemeente Geleen vindt het wat overdreven om te zeggen dat het verdwijnen van het kunstwerk een groot cultureel verlies is voor de stad. „Het is wel jammer maar we wisten toch nog niet wat we ermee aan moesten.

Het heeft natuurlijk zijn waarde maar volgens kenners is het zeker niet één van de sterkste werken van Appel."

● *T. Van Hoek van het college van beheer van de kerk voor het kunstwerk van Karel Appel.* Foto: PETER ROOZEN

Het kunstwerk is met de bouw van de Kruiskerk in 1956 door de architect voor een paar duizend gulden naar Geleen gehaald. „Het stampt uit de wilde jaren van Appel," zegt T. Van Hoek van het college van beheer van de kerk.

„Het was best een gewaagde keus in die tijd. Appel werd door veel mensen verguisd. De combinatie kerk – Appel was daarom erg vooruitstrevend van het kerkbestuur. Maar voor de kerkgangers bleef het toch te modern."

Trots vertelt hij hoe Karel Appel in eigen persoon kwam kijken naar de bestemming van zijn werk. „IJskastte wit," had hij in plat Amsterdams uitgeroepen, toen hij zijn kleurige werk in de witte kerk zag hangen.

Niet meer dan drie roc's in Limburg

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Het aant[al] op te richten Regionale Opl[ei]dingscentra (roc's), waarin [de] instellingen voor middelba[ar] beroepsonderwijs, volwass[e]nen- en basiseducatie dien[en] op te gaan, blijft in Limburg [zo] goed als zeker beperkt tot dr[ie]. Het streven van de provinc[ie] om zowel in Noord- als in Mi[d]den-Limburg een afzonderlij[k] roc te vormen, blijken ni[et] haalbaar.

Dat laten Gedeputeerde State[n] weten in hun ontwerp-advie[s] over de spreidingsplannen vo[or] het voortgezet algemeen volwa[s]senenonderwijs en het beroep[s]begeleidend onderwijs.

Op basis van de schaalvergro[t]tingsvoornemens van de betro[k]ken instellingen concluderen G[S] dat in Noord- en Midden-Lim[burg] tezamen slechts ruimte [is] voor één roc.

Eerder was al bekend dat i[n] Zuid-Limburg plannen worde[n] ontwikkeld voor de vorming va[n] twee roc's.

Gisteren nog zette de afdelin[g] Limburg van de onderwijsva[k]bond Abop grote vraagtekens b[ij] de in haar ogen al te grootschali[ge] fusie-operaties binnen d[e] Limburgse instellingen voor be[roeps]- en volwasseneneducatie.

Provinciale Staten moeten zich nog vóór het eind van dit jaa[r] over de plannen uitspreken. D[e] uiteindelijke beslissing ligt ver[volgens] in handen van Onder[wijs]minister Ritzen.

ZOL-besluit zet aan tot denken

DOOR WIM DRAGSTRA

HEERLEN – De dag na het ZOL-besluit lijkt de rust weergekeerd in de gelederen van de sociale werkvoorziening. Maar niets is minder waar. Het algemeen bestuur van het Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg heeft weliswaar de richting aangegeven voor de toekomst, maar het is beslist niet zo dat alle betrokkenen zich daar nu 'con amore' bij neerleggen. De discussie over de toekomst van de sociale werkvoorziening heeft tot gevolg dat de kwestie publiekelijk besproken wordt. Er is opeens grote aandacht voor de wsw-perikelen, niet in de laatste plaats bij lokale bestuurders.

Onder grote publieke belangstelling schaarde het algemeen bestuur zich dinsdagavond in het Motel te Heerlen achter voorzitter Jan Mans, die de wsw-bedrijven in Oostelijk Zuid-Limburg (ZOL, WPM en een deel van de SBF) samen goed voor bijna 6000 werknemers, wil laten fuseren. Hij verwacht dat dat plan in 1993 gerealiseerd kan worden, maar als WPM en SBF niet meewerken zou het ook wel eens drie jaar kunnen gaan duren. Mans wil nu zo snel mogelijk met de Werkplaats Particuliere Mijnen (WPM) en met het sociale werkvoorzieningschap van de vroegere staatsmijnen (SBF) om de tafel gaan zitten om te praten.

achtergrond

Capabel

De politiek vraagt zich af wat er nu precies gebeurd is. De 24 vertegenwoordigers van de 12 gemeenten in Oostelijk Zuid-Limburg merkten opeens dat ze een behoorlijk belangrijke beslissing moesten nemen. Her en der wordt in politiek Limburg nu de vraag gesteld of zo'n club van goedwillende vroede vaderen wel capabel is om na DSM de grootste werkgever van Limburg te zijn. De afgevaardigde raadslieden zijn bestuurlijke amateurs en de wethouders en burgemeesters die in het bestuur zitten moeten het wsw-werk er ook maar 'bij doen'.

Verder vragen politici zich af wat voor een nieuwe problematiek op hen afkomt. Het sterkst speelt die vraag in Heerlen. De gemeente Heerlen is van plan paal en perk te stellen aan de uitgaven voor deze vorm van werkvoorziening. Het Heerlense college vergadert binnenkort over de vraag: hoeveel geld hebben wij hier nog voor over? En als dat bedrag bepaald is, wil Heerlen in ieder geval geen cent méér beschikbaar stellen. Zeker niet voor nieuwe onderzoeken door onderzoeksbureaus waar men beslist geen vertrouwen in heeft. Het zou best eens kunnen zijn dat meerdere gemeenten in de regio het voorbeeld van Heerlen gaan volgen.

De vakbonden (CFO en AbvaKabo) hebben de vergadering van dinsdagavond met teleurstelling gevolgd. De AbvaKabo kondigde reeds aan naar de commissie Van der Grinten te stappen omdat er onzorgvuldig is omgesprongen met het Georganiseerd Overleg. Dat gebeurt nu ook. „Verder ben ik van mening dat er een keihard besluit is gevallen over de koers, ook al zeggen de bestuursleden van niet. Volgende week hebben we weer Georganiseerd Overleg, maar waarover moeten we dan praten. De besluiten zijn toch al genomen," meent AbvaKabo-bestuurder Lex Veldhuizen.

Er mag dan wel een ZOL-besluit zijn genomen, de discussie is geenszins voorbij. Daarvoor liggen er nog veel te veel vragen op tafel. Vragen over de juiste competentie en over de juiste personen. De gemeenten in het Heuvelland bijvoorbeeld hebben net geleerd dat het met al te snel genomen beslissingen over ambitieuze plannen – we doelen op Primosa – wel eens vies mis kan lopen.

Vervolg van pagina 1

Ouderdom nederzetting op 6300 jaar geschat

ST.-ODILIËNBERG/LEIDEN – Een van de leiders van het onderzoek, drs. M. Wansleeben van het Instituut voor Prehistorie van de Rijksuniversiteit in Leiden, deelde gisteren mee dat tijdens de opgravingen de resten van een huis werden aangetroffen dat 24 meter lang en vijf meter breed geweest moet zijn. „De woning was oorspronkelijk van hout dat geheel is vergaan, maar de sporen van de palen waren in de bodem nog goed zichtbaar." De opgravingen vonden plaats in oktober en november.

Vlakbij het huis lag een graf waarin iemand was bijgezet. Het lichaam was destijds gecremeerd, maar de onderzoekers troffen nog enkele botresten aan.

Rond de boerenwoning stuitten de archeologen op aardewerk, vuurstenen werktuigen en maal- en slijpstenen. „Door overeenkomsten in aardewerkvormen en werktuigen schatten wij de ouderdom van de nederzetting uit de Steentijd op 6300 jaar."

Er waren, aldus Wansleeben, al duizend jaar vóór de nederzetting in St.-Odiliënberg boeren in Nederland woonachtig. Maar deze werkten alleen in het uiterste zuiden van het land, namelijk in de gebieden waar löss voorkomt. De opgraving in St.-Odiliënberg betrof de eerste boeren die de zandgronden van Nederland bewerkten.

Wansleeben, die samen met drs. L. Verhart van het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden de leiding van de opgraving had, noemt de vondst in St. Odiliënberg zeer bijzonder.

„Het terrein is nauwelijks verstoord door activiteiten van latere bewoners. Dikwijls komt het voor dat mensen, die vroegere nederzettingen bevolkten, de sporen daarvan later uitwisten," aldus Wansleeben. De opgraving maakt deel uit van een groot promotie-onderzoek naar de overgang van het mesolithicum naar het neolithicum. Het is de periode waarin de mens, die de jacht en het verzamelen van voedsel als belangrijkste economische activiteit had, langzamerhand overging op het uitoefenen van het boerenbedrijf. Dit omvangrijke onderzoek, dat sinds 1987 wordt uitgevoerd, staat bekend als het Maasdalproject.

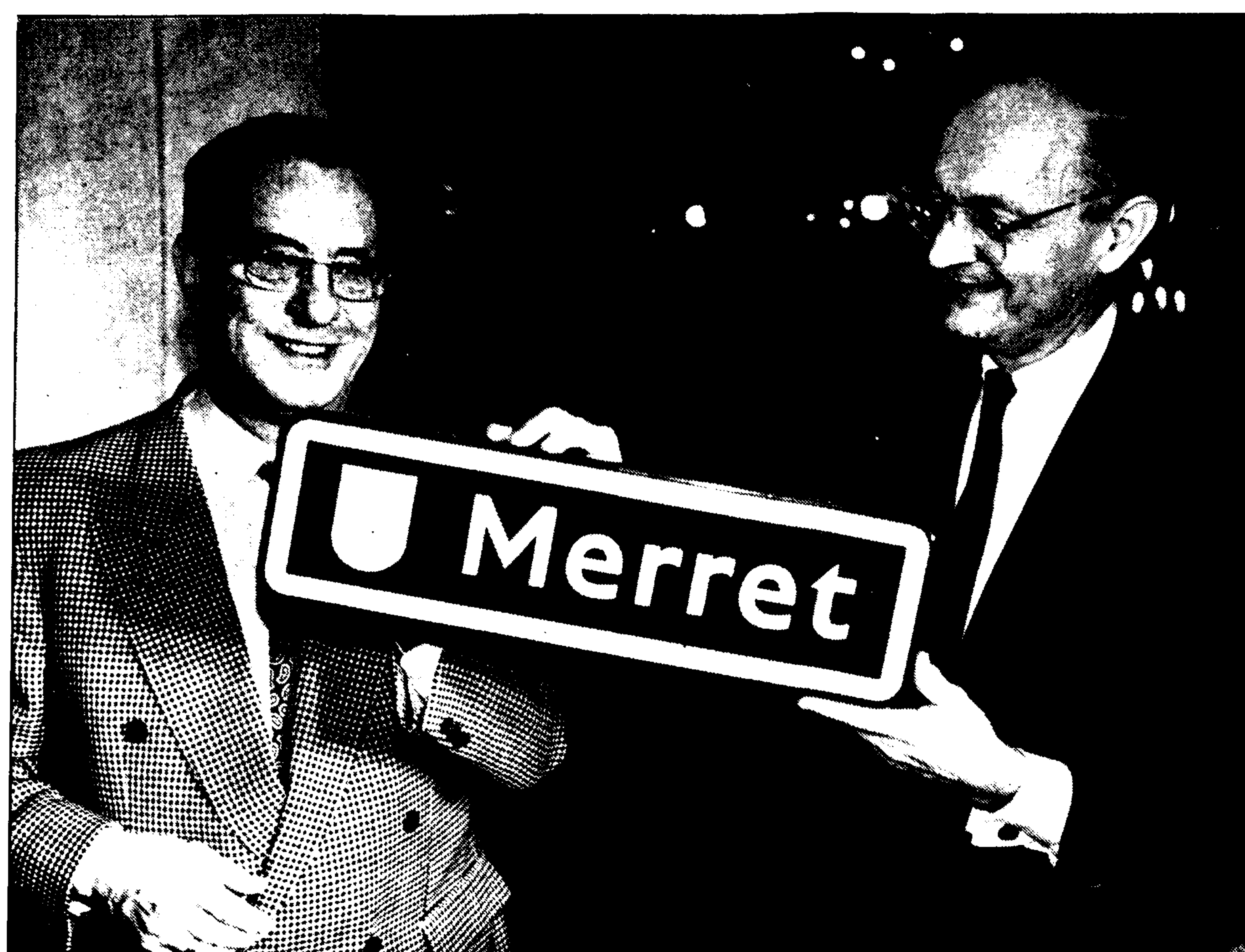
Essers: 'Hoegfies Mestreechse taolkultuur'

'Liergaank Mestreechs' vliegt over de 'winkelbank'

Burgemeester Houben kreeg van Bèr Essers ook een nieuw naambord voor de Markt. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN.

Vaan euze verslaaggever'

MAASTRICHT – Het was voor de Maastrichtse cultuur dinsdag 'hoegfies' in Fort Sint Pieter. Daar hield de Veldeke-krink Mestreech de onvervalste 'Liergaank Mestreechs' ten doop. Daarmee is voor elke belangstellende de mogelijkheid geschapen om het Maastrichtse dialect onder de knie te krijgen. Dat wil zeggen voor degenen die al eerder hebben ingeschreven of die nog een exemplaar van de tweedelige leergang 'Speulentere Spelle' en 'Rijstartele of veters?' voor 45 gulden op de kop kan tikken bij boekhandel Veldeke in Maastricht. Sinds dinsdagavond mindert volgens de exploitant van deze zaak de nog beschikbare stapel leergangen 'schrikbarend'.

'Hoegfies', aldus Veldeke-kring voorzitter Bèr Essers in zijn dooprede tot een groot publiek waaronder burgemeester Houben en echtgenote van Maastricht en de directeur van de Open Universiteit Heerlen prof. Van de Bergh. Beide autoriteiten kregen de eerste exemplaren van de leergang aangeboden. Om zo'n zelfde dag in herinnering te roepen ging de feestredenaar terug naar het jaar 1955, toen de 'Diksjenaer van 't Mestreechs' door dr. H.Endepols werd uitgegeven.

Burgemeester Houben werd bovendien verrast met een straatnaambord voor de Markt, in het Maastrichts 'Merret' genoemd. Die naam was niet zomaar gekozen uit de veelheid van straatnamen. Het woord 'merret', zo legde Bèr Essers uit, is heel speciaal omdat daar enerzijds het marktplein mee bedoeld wordt – compleet met stadhuis waar het gemeentelijk beleid wordt geproduceerd – maar anderzijds omdat dit woord een fonetisch schrift heeft dat afwijkt van andere woorden met een e-klank zoals bijvoorbeeld kerk, werk en melk. In al deze gevallen blijven het éénlettergrepige woorden, in het Maastrichts dialect geschreven als: kèrk, werk en mèlk. Maar 'merret' heeft een tweede lettergreep gekregen met een toonloze e. Essers zei dat dit taalverschijnsel een Svarabhaktivocaal wordt genoemd. In zijn toespraak zei de burgemeester even later dat dit begrip uit het Indiase Sankriet stamde, hetgeen overigens ook op pagina 62 van deel I, wordt uiteengezet.

De burgemeester kreeg niet alleen het naambord, maar ook vier één-toersschroeven overhandigd met het verzoek het bord nu spoedig en veilig op de Markt te laten aanbrengen. Daarmee wil Veldeke Maastricht nog eens inhaken op wat CDA-fractievoorzitter Theo Bovens vorig jaar al te berde bracht namelijk om de straten van de binnenstad aan te duiden met een dubbele naam, één in het Maastrichts en één in het Nederlands. Voor de kosten hoeft men het niet te laten, meent Essers, die er niet zozeer de gemeente mee wil opschepen, maar het initiatief vooral wil overlaten aan de binnenstedelijke winkeliers: 'als leuk reliëf voor de Maastrichtse taalcultuur'

Het doel van de leergang is iedereen de schrijfwijze en de betekenis van de Maastrichtse woorden en begrippen bij te brengen, evenals de grammatica. De auteurs zijn fenomenen op dit gebied als Pol Brounts, Phil Dumoulin, Jan Coumans, Piet Geelen en Joop Kurris. De boekjes zijn zó magistraal samengesteld en verlucht dat ze vooral ook bij het taalonderricht op scholen gebruikt kunnen worden. Voor dit doel heeft de gemeente Maastricht voor 10.000 gulden op de uitgave ingetekend. Ook voor niet-Maastrichtenaren (de schrijvers spreken van 'import-Maastrichtenaren') kan deze leergang een welkome inleiding vormen op de taal die hen omringt. 'Dan zullen ze zich hier nog vollediger gaan thuisvoelen'.

Ruim helft van drugsgebruikers Euregio ontkent gevaar van aids

HEERLEN – Bijna veertig procent van de drugsgebruikers uit de Euregio weet niet goed dat zij een grote kans op aids loopt. Met name de gebruikers in Duitsland en België zijn hier vaak niet van op de hoogte. Dit blijkt uit een enquête die gehouden is onder ruim driehonderd drugsgebruikers in het Euregiogebied.

Het onderzoek maakt deel uit van het aidspreventieproject Boule de Neige dat is opgezet door het CAD in Limburg en Hasselt, Centre Alfa in Luik en het Sozial-Psychologisches Zentrum in Aken. Het project werd grotendeels uitgevoerd door drugsgebruikers en ex-gebruikers die goed ingevoerd zijn in de drugsscene.
Deze zogeheten jobisten staan dichter bij de gebruikers en kunnen daarom vaak meer bereiken dan de professionele hulpverleners.

Het onderzoek is in de zomer uitgevoerd in Aken, Luik, Hasselt, Maastricht, Heerlen, Kerkrade, Brunssum en Sittard. In totaal zijn 33 jobisten met ieder tien vragenlijsten op zoek gegaan naar drugsgebruikers om hen op de risico's van aids te wijzen. De jobisten hebben de gebruikers een aantal vragen gesteld en hen vervolgens een condoom, een schone spuit en een folder gegeven.

Uit de enquête is naar voren gekomen dat drugsgebruikers het vooral met sex niet zo nauw nemen. Met name bij sex met de eigen partner denken de verslaafden ten onrechte dat zij geen risico lopen.

Van het gevaar van besmette spuiten bleken zij veel beter op de hoogte. De grotere risico's die spuiters, snuivers en rokers nemen in Duitsland en België zijn te wijten aan het strakke drugsbeleid en de geringe hulpverlening in die landen.

Project-begeleider John Wekx noemt de buitenlandse gebruikers veel nonchalanter. In totaal vertoonde ongeveer tien procent zeer risicovol gedrag, volgens Wekx.

Informatiedag Down's Syndroom

MAASTRICHT – De kern Zuid-Limburg van de Stichting Down's Syndroom houdt aanstaande zaterdag een informatiedag over 'early intervention', een uit het buitenland overgewaaide, op wetenschappelijke leest geschoeide hulpvorm voor kinderen met ontwikkelingsachterstand.

De nieuwe hulpvorm gaat ervan uit dat ouders, mits goed geïnstrueerd, veel geschikter zijn voor een optimale begeleiding van hun eigen kind dan specialisten. Aan de hand van een uitgebreide lijst wordt ouders geleerd te bepalen wat hun kind wel en niet kan. Vervolgens wordt geprobeerd de ontwikkeling in kleine stapjes uit te bouwen. De beste resultaten worden gehaald als ouders al in een vroegtijdig stadium met deze hulpvorm werken.

De informatiedag vindt plaats in de Maria-Virgoschool aan het F. van der Laarplein 3 in Maastricht en duurt van 10 tot 16 uur. Deelnemers betalen een onkostenbijdrage van twintig gulden.

Informatie en opgave bij Gregor en Willemien Franssen (043-472759) of het landelijk bureau van de Stichting Down's Syndroom in Wanneperveen (05228-1337).

De kinderen in het voormalige Joegoslavië vliegen de kogels om de oren. Maar ook in menig Nederlands gezin kan het oorlog zijn, aldus Jeannie Gijzen, bureauhoofd van de Centrale voor Pleeggezinnen in Sittard. Zij kan goed begrijpen dat het oorlogsgeweld in het verscheurde Balkanland 225 Limburgse hoekstenen van de samenleving ertoe bewogen heeft zich aan te melden als pleeggezin. En dat na de eerste informatie-avond slechts 30 à 40 gezinnen zijn overgebleven, komt ook niet echt als een verrassing voor haar. Maar wél opmerkelijk en eigenlijk ook onbegrijpelijk vindt Gijzen het dat van al die behulpzame gezinnen tot nog toe slechts twee te kennen hebben gegeven ook een Nederlands kind op te willen vangen, nu de kans op de komst van ex-Joegoslaafjes vrijwel nihil is. „Natuurlijk is de nood in Joegoslavië acuut. Dat maakt het emotionele appèl natuurlijk sterker. Maar ook in Nederland is de nood wel degelijk aanwezig. Ook hier zijn kinderen die geholpen kunnen worden."

Pleeggezinnen vallen af nu Joegoslaafjes niet komen

'Ook in Nederland kunnen kinderen geholpen worden'

in het nieuws

DOOR HANS GOOSSEN

SITTARD – Het zwaaien met een beschuldigend vingertje blijft uit. Maar Jeanny Gijzen is wel heel nieuwsgierig naar de precieze beweegredenen van mensen om zich wél aan te melden voor een Joegoslavisch kind, maar niet voor een Nederlandse blaag. Vandaar dat de Centrale voor Pleeggezinnen besloten heeft om een enquête te houden. Een onderzoekje dat duidelijk moet maken waarom gezinnen in het ene geval wel en in het andere niet als pleeggezin willen optreden.

Een rondje langs een aantal gezinnen dat afgehaakt is, nu de komst van de oorlogskindjes vrijwel zeker van de baan is, leert dat vooral de schrijnende beelden uit het geteisterde Joegoslavië tot de aanmelding als pleeggezin hebben geleid. Diep bewogen door bijvoorbeeld de tv-beelden van de beschoten bus vol weeskinderen hebben een gevoel opgeroepen van 'hier moet geholpen worden', vertelt Gijzen.

Het bureauhoofd van de Limburgse Centrale voor Pleeggezinnen verzekert echter dat medelijden alléén niet genoeg is.

Neem bijvoorbeeld die ene mevrouw die meldt dat ze het zo verschrikkelijk vindt wat in Joegoslavië gebeurde. En dat ze zich daarom heeft aangemeld voor de opvang van een Joegoslaafje. Op de vraag waarom zij dan nu niet de pleegzorg voor een Nederlands kind op zich wil nemen, antwoordt zij geen tijd te hebben omdat ze drie dagen in de week werkt. Of een man die vertelt dat zijn gezin er nog niet helemaal uit is, maar dat hij vreest dat hij bij Nederlandse kinderen niet alleen de problemen van het kind maar ook die van de ouders op zich neemt.

„Zo krijg je meer frappante antwoorden," glimlacht Jeanny Gijzen. „Soms heb ik wel eens het idee dat mensen denken dat de opvang van een Joegoslavisch kind een makkie is. Als het kind maar weg is daar. Dat het alleen een kwestie van rust en verzorging is. Maar dat is echt niet zo. Vergeet niet dat het kinderen het liefst in hun eigen thuissituatie willen, die ontheemd zijn. Die los van hun eigen omgeving zijn en dat op hun eigen manier verwerken, door juist heel stil of heel druk te zijn, heel veel aandacht te vragen."

In principe dezelfde problematiek die ook bij een Nederlands pleegkind aan de orde komt. Met als grote verschil het taalprobleem. „Die kinderen hebben misschien de verschrikkelijkste dingen voor hun ogen zien gebeuren. Ga dan maar eens proberen om hen in gebarentaal gerust te stellen als ze nachtmerries hebben."

● *Jeanny Gijzen is nieuwsgierig naar de precieze beweegredenen van mensen om zich wél aan te melden voor een Joegoslavisch kind, maar niet voor een Nederlandse blaag.* Foto: PETER ROOZEN

Vijftig kleine Limburgertjes heeft Gijzen momenteel 'in de aanbieding'. Variërend van kinderen die voor een langere periode onderdak geholpen moeten worden, tot kinderen die slechts een korte tijd of gedurende een paar weekeinden per maand of tijdens vakanties opgevangen moeten worden.

Het kind van een moeder die in een psychiatrische inrichting is opgenomen, de ongewenste boreling van een moeder die zelf nog minderjarig is en pas over een tijdje in staat is om haar kind zelf op te voeden. De jongen in het internaat die niet elk weekeind thuis terecht kan.

Met haar relaas wil Gijzen de afgehaakte gezinnen ook zeker geen schuldgevoel bezorgen. Maar zelf ziet zij, met alle begrip voor de erbarmelijke toestand in het voormalige Joegoslavië, het verschil niet zo. De kogels vliegen de kinderen hier niet om de oren, maar ook hier zijn zij de dupe. Is er nood die gelenigd kan worden.

Zelf verwacht zij dat een aantal gezinnen later nog wel zal reageren. „Vergeet niet dat het voor de meeste mensen het eerste contact met de pleegzorg is. Denken ze nu 'toch maar niet', maar komen ze daar in een later stadium op terug. Dat is geen onbekend verschijnsel. Soms zit daar wel vier jaar tussen."

En dan duurt het misschien wat langer voordat de tekst op de wervingsposter werkelijkheid wordt: 'Terwijl mijn pleegmoeder thee zette, gaf de kat al kopjes'.

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Unforgiven, do t/m zo 18.30 en 21 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za zo ook 16 uur. Wittand, za zo wo 14 uur. **Rivoli:** Memoirs of an invisible man, do t/m zo 19 en 21.15 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za zo ook 14.30 en 16.30 uur. **Maxim:** Patriot Games, do t/m zo 18.30 en 21 uur, ma t/m wo 18.15 en 20.30 uur, za zo ook 16 uur. Peter Pan, za zo wo 14 uur. **H5:** A leage of their own, dag. 14.30 18.45 en 21.30 uur. Flodder, za zo 16.45 uur. California man, dag. 14.15 18.45 en 21.15 uur, za zo ook 16.30 uur. Boomerang, dag. 14 18.30 en 21 uur, za zo ook 16.15 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, za zo wo 14 uur, za zo ook 16 uur. Unlawful Entry, dag. 18.30 uur, do vr ma di ook 14 uur. Beethoven, dag. 14 en 18.15 uur, za zo ook 16 uur. 1492, dag. 20.30 uur. Basic Instict, dag. 21 uur. **Filmhuis de Spiegel:** Le petit criminel, vr zo 21 uur.

● SCHAESBERG

Autokino: The hand that rocks the cradle, vr t/m zo 20 uur. Gladiator, vr t/m zo 22.15 uur.

● KERKRADE

Wijngrachttheater: Cape Fear, wo 20 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Unforgiven, do t/m zo 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur, ma t/m wo 21 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Housesitter, do t/m zo 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur, di wo 21 uur, za zo wo ook 14.30 uur. The silence of the lambs, ma t/m wo 21 uur. Strictly Ballroom, do t/m zo 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.45 uur, ma wo 21 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Patriot Games, do t/m zo 21.15 uur, vr t/m zo ook 18.30 uur, ma di 21 uur. Peter Pan, za zo wo 14.30 uur. **Ciné-K:** Howards end, dag. 20.30 uur. **Cinema-Palace:** A leage of their own, dag. 14.15 18 en 21.15 uur. Boomerang, dag. 14.30 en 21.30 uur. 1492, dag. 20.30 uur. Basic Instinct, dag. 18.30 uur. Unlawful entry, dag. 18 uur, do vr ma di ook 14.15 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, za zo wo 15 uur. **Lumière:** J'embrasse pas, dag. 20 uur. Nuit et jour, dag. 20.30 uur. Europese Filmweek, dag. 22 uur; do: Schrei aus Stein, vr: J'embrasse pas, za: De drie beste dingen uit het leven, zo: La carne, ma: De Bunker, di: Paper Mask, wo: Hear my song. The Commitments, do vr za 23 uur. **Kinderfilmhuis Zoem: Swiss family Robinson, zo 14 uur.**

● GELEEN

Roxy: Boomerang, dag. 20.30 uur. Strictly Ballroom, dag. 20.30 uur.

● SITTARD

Forum: The Medicine Man, dag. 20.30 uur. California Man, dag. 20.30 uur. **Filmhuis Sittard:** Proof, wo 20.30 uur.

● ECHT

Royal-MicroRoyal: Strictly Ballroom, vr t/m zo 19.30 en 22 uur, zo ook 14.30 uur. California Man, vr t/m zo 19.30 en 22 uur. Sneeuwwitje en de zeven dwergen, zo 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Boomerang, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. **Royaline:** Housesitter, dag. 20.30 uur, zo ook 16.30 uur. **Filmhuis Roermond:** Le petit criminel, do 20.30 uur.

● VENLO

Filmhuis Perron 55: Proof, do di 20.30 uur, za 20 uur.

in de theaters

HEERLEN:
- **do. 19:** muziek: LSO met medewerking van Shlomo Mintz en Gil Sharon
- **vr. 20/11:** toneel: Theater Antigone met Herfst en Winter
- **za. 21 en zo. 22/11:** musical: Hello Dolly door Koninklijk Ballet van Vlaanderen
- **ma. 23/11:** operette: Eine Nacht in Venedig door Staatsoperette Warschau
- **wo. 25/11:** muziek: Jaap van Zweden en het Combattimento Amsterdam

KERKRADE:
- **do. 19/11:** operette: Eine Nacht in Venedig door Staatsoperette Warschau
- **vr. 20/11:** ballet: The State Dance Ensemble of Beylorussia
- **za. 21/11:** muziek: European Community Chamber o.l.v. Eivind Aadland met Mozart, Britten en Haydn
- **di. 24/11:** muziek: Maastricht Salon Orkest o.l.v. Andre Rieu

MAASTRICHT:
- **vr. 20/11:** muziek: LSO met medewerking van Shlomo Mintz en Gil Sharon (20.15 uur)
- **di. 24/11:** toneel: John Lanting's Theater van de Lach met Kink in de kabel (20.15 uur)
- **wo. 25/11:** muziek: lunchconcert met Jaap Kooi (piano) en Armand Gouder de Beauregard (viool) (12.30 uur)

SITTARD:
- **za. 21/11:** muziek: Eine Nacht in Venedig door Staatsoperette Warschau
- **zo. 22/11:** muziek: concert door Cantus ex Corde (12.00 uur)
- **di. 24 en wo. 25/11:** muziek: muziek- en dansshow van Up with People

ROERMOND:
- **vr. 20/11:** musical: Eine Nacht in Venedig door Staatsoperette Warschau
- **za. 21/11:** dans: The State dance Ensemble of Byelorussia
- **di. 24/11:** concert: harmonie Lentekrans Linne en harmonie St. Jozef Kaalheide
- **di. 24/11:** cabaret: Ockhams scheermes met Titus Tiel Groenestege en han Romer
- **wo. 25/11:** musical: A slice of saturday night

WEERT:
- **vr. 20/11:** dans: Introdans
- **za. 21/11:** cabaret: De Types met 'Opgejaagd'
- **di. 24/11:** poppenspel: Studio Peer presenteert Fred Delfgaauw in De Terugreis
- **wo. 25/11:** muziek: speculkaasconcert met Maastrichts Salon Orkest

Tenzij anders aangegeven beginnen de voorstellingen om 20.00 uur.

streeksgewijs

Rombouts huldigt zilveren leraren

BRUNSSUM – Het Rombouts-college in Brunssum viert vrijdag het zilveren schooljubileum van de docenten Hub Dohmen, Dion Joppen en Rob Waltmans met een receptie, die van 17 tot 19 uúr gehouden wordt in de aula van de school.

Skat-toernooi in Schinveld

SCHINVELD – Skatclub 'Ohne Sechs' houdt op zondag 22 november een internationaal skat-toernooi in café 't Heukske, Pres. Rooseveltstraat 28 te Schinveld. Er wordt één ronde gespeeld van 64 spelen. De prijzen zijn gegarandeerd. Inschrijven à f 10,- per persoon vanaf 12.30 uur. Het toernooi begint om 14 uur.

Gouden paar

● *Het echtpaar Sjeng en Lieske Ummels-Hendrix, wonende aan Mgr. Mannenstraat 71 in Merkelbeek, viert zaterdag het gouden huwelijksfeest. De dankmis wordt om 16.30 uur opgedragen in de St. Clemenskerk. Het gouden paar houdt van 19 tot 20.30 uur receptie in eetcafé Smeets te Douvengenhout.* Foto: FRANS RADE

per persoon

Jubilarissen

● Het kerkelijk zangkoor St. Gertrudis Amstenrade huldigde afgelopen weekeinde Lei Meijers (50 jaar koorzanger), Jan Crijns en Aloïs Strouken, 40 jaar koorzanger en 40 jaar lid van het koor. Tevens werd het feit herdacht dat dirigent H. Fleuren 12,5 jaar de muzikale leiding heeft.

Jubilarissen 2

● Het zangkoor St. Caecilia van de Lambertusparochie in Kerkrade zet zondag om 10.30 uur het patroonsfeest in met een feestelijke mis in de parochiekerk. Aansluitend vindt in verenigingslokaal Goebbels de huldiging plaats van de jubilarissen Math Willems, 60 jaar lid; Frits Keulen en Max Vliex, 50 jaar lid; Jo Mijnes 40 jaar lid en Piet Paffen 25 jaar lid.

Jubilarissen 3

● Het St. Caeciliafeest van de Fanfare Abdissenbosch staat zaterdag in het teken van het gouden muzikantenjubileum van Walter L'Ortye. Walter blaast sinds de oprichting van fanfare Abdissenbosch de cor-partij. Verder is hij voor zijn korps actief als loten- en donateurskaartenverkoper, ophaler van oudpapier en kioskenbouwer. Ter ere van de gouden jubilaris geeft de fanfare Abdissenbosch zaterdag van 20 tot 21 uur een receptie in gemeenschapshuis De Residentie.

● *De jubilarissen van het Gertrudiskoor (v.l.n.r.): Aloïs Stroucken, Lei Meijers en Jan Crijns.* Foto: PETER ROOZEN

Jubilarissen 4

● Het kerkelijk zangkoor van de H. Familieparochie in Schaesberg viert zaterdag het St. Caeciliafeest. Om 19 uur luistert het koor voor het eerst onder leiding van dirigente Gerda Engelen de mis op. Na de mis wordt in de aula van scholengemeenschap Brandenberg de zilveren organist Gerard Notermans in de bloemetjes gezet.

Jubilarissen 5

● Het patroonsfeest van de harmonie St. Caecilia Nieuwenhagen wordt zondag opgedragen aan vier zilveren jubilarissen. Drie van hen zijn 25 jaar lid van het damescomité: Clara Simons, Annie Vincken en Marleen Heerings. Bruno Pitczak maakt 25 jaar deel uit van de vaandeldragergroep. De huldiging van de jubilarissen vindt om 14 uur plaats in de Harmoniezaal op het Sunplein.

Heruitgave videofilm Heerlerheide

HEERLEN - De videofilm 'Gezichten van Heerlerheide' zal nog voor de komende feestagen opnieuw verkrijgbaar zijn.
De video over Heerlerheide werd in 1991 door Kunstwielrijdersvereniging de Heidebloem voor het eerst uitgebracht. De nieuwe oplage van dit Heerlerheide-document is beperkt.
'Gezichten van Heerlerheide' is gebaseerd op de zwart/wit film 'Heerlerheide; Hoe het hier reilt en zeilt' uit 1961. Deze film werd eveneens gemaakt door de Heidebloem en laat onder andere de woonkernen, het verenigingsleven, de scholen en de inwoners van Heerlerheide zien. De zestig minuten durende video werd in 1991 voorzien van nieuw, aktueel commentaar. De video is telefonisch te bestellen ☎ 045-211329. De inschrijfprijs bedraagt ƒ 59,60.

Bloeddonoravond van Rode Kruis

LANDGRAAF – Het Rode Kruis vraagt mensen bloed te geven op de tweede bloeddonoravond van 1992, die op vrijdag 20 november in Landgraaf plaatsvindt.
Omdat er een tekort is aan donoren doet het Rode Kruis een beroep op iedereen tussen 18 en 70 jaar om bloed te geven. Aanmelden als donor kan op de avond zelf. Iedere donor ondergaat voor de bloedafname een korte medische keuring.
De bloeddonoravond wordt gehouden in de dependance van scholengemeenschap Brandenberg aan de Hereweg 175 van 18.30 tot 21 uur.

kort

HEERLEN
● In De Nor, Geerstraat 302, vindt tot 30 november een expositie plaats van Serge Heederik.

● Ten bate van de stichting Algemeen Welzijn voor Gehandicapten houdt de Gehandicapten Organisatie Nederland (NOG) zondag van 12 tot 22 uur een poppenverkooptentoonstelling in café Oud Welten aan de Weltertuynstraat.

● In gemeenschapshuis De Caumerbron wordt zondag om 10.30 uur een concert verzorgd door fluit- en tamboerkorps Prinses Marijke Heerlerbaan en harmonie St. Callistus Terwinselen.

● Harmonie St. Gerardus Heksenberg houdt vrijdag de jaarlijkse dropping/puzzeltocht. Gestart wordt vanaf 19 uur aan de kantine van RKVV Heksenberg.

● Sjpasskapel D'r Zeute Inval houdt zondag om 13 uur een sjpasskapellen-treffen in café Oud Molenberg. In optocht wordt vertrokken naar de dependance van de Broederschool aan de Voskuilenweg, waar om 14.11 uur de optredens beginnen.

HOENSBROEK
● Fanfare St Gabriël houdt zondag om 16 uur een Wiener-treffen in dancing Het Groene Dal in Weustenrade. De opbrengst is voor nieuwe instrumenten.

LANDGRAAF
● In bejaardenverzorgingstehuis De Dormig wordt vrijdag en zaterdag een hobby/verkoop-tentoonstelling gehouden door de bewoners. Het zangkoor van De Dormig opent vrijdag om 10 uur de tentoonstelling. Het publiek kan vrijdag van 11 tot 12.30 en van 13.30 tot 18 uur terecht en zaterdag van 10.30 tot 18 uur.

● Basisschool De Wendelwiek houdt zaterdag van 14 tot 17 uur open dag.

● In het Ora, Maastrichterlaan 82, kunnen op dinsdag 24 november om 20 uur adventskransen gemaakt worden onder leiding van een bloemsierkunstenares. Het materiaal moeten de deelnemers zelf meenemen.

KERKRADE
● De Uniformencommissie van de fanfare van KV Burgerslust houdt zondag van 11 tot 17 uur een rommelmarkt in het Socio-projekt.

● Onder het motto: 'De wereld pakt uit' houdt de missionaire wekgroep Gracht/Spekholzerheide komend weekeinde een solidariteitsmarkt in de kerk van OLV van Louders op de Gracht. De verkoop vindt plaats na afloop van de vieringen op zaterdag en zondag. Ook kan men zondag van 14 tot 17 uur terecht.

● De afdeling Kerkrade-West van de Industriebond FNV huldigt vrijdag om 19.30 uur dertien jubilarissen. De feestelijke bijeenkomst vindt plaats in gemeenschapshuis Heilust, Ons Limburgstraat 57.

BRUNSSUM
● De afdeling Treebeek van De Zonnebloem en de St. Barbara Ouderenvereniging houden zaterdag van 10 tot 14 uur een snuffelmarkt in In de Kaj aan de Sterrestraat.

● Harmonieorkest Concordia Treebeek houdt zaterdag om 19 uur een treffen voor jeugdorkesten in het Jeugdhuis, Maanstraat 20. De jeugdafdelingen van harmonieorkest Brunssum en De Berggalm Klimmen verlenen medewerking.

Info-avond voor bewoners Eikenderveld

HEERLEN – De gemeente Heerlen houdt op dinsdag 24 november een informatie-avond voor de bewoners van de wijk Eikenderveld. Het onderwerp luidt: de haalbaarheid van een project buurtbeheer.

Na een korte inleiding volgt een videofilm over sociale vernieuwing. Daarna kan gediscussieerd worden over de zin van sociale vernieuwing, over waar je de ideeën vandaan kunt halen en welke weerstanden overwonnen moeten worden. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de bewoners zelf aan het woord komen.
De avond begint om 19.30 uur in het Eekehoes aan de Diepenbrockstraat. Het initiatief voor de bijeenkomst werd genomen door de basisschool, woningbouwvereniging Samenwerking Glück Auf, de wijkraad en het opbouwwerk.

Vereniging Stadsvernieuwing: 'Motor voor Céramique'

Wyck wil stadskantoor de brug over hebben

DOOR MAURICE UBAGS

MAASTRICHT – „Een historische en stedebouwkundige vergissing," noemt de Vereniging Stadsvernieuwing Wyck (VSW) de plannen om het 'gat van de Markt' dicht te bouwen met onder andere het nieuwe stadskantoor. „Dat moet op het Céramiqueterrein komen, een unieke kans. Het stadskantoor zou de motor worden van het Céramiqueproject als de eerste grote klant en als publiekstrekker levendigheid van het nieuwe stadskwartier garanderen. Ook Wyck zou daarvan profiteren."
De stadskantoren aan de Markt moeten afgebroken worden omdat ze verouderd zijn. Maar moet een nieuw stadskantoor weer aan de Markt komen of juist niet? Wethouder John Wevers van ruimtelijke ordening vindt van wel. Hij noemt het stadskantoor een pijlaar van het Maas-Marktproject. Een project dat het 'gat van de Markt' dicht en op die plaats voorziet in een nieuw stadskantoor, winkels en appartementen.

Architect H. Ebus, makelaar H. van Gerwen en R. van Ochten, allen van VSW zijn vurige pleitbezorgers voor de komst van de ambtenaren naar het Céramiquegebied. VSW heeft daarover aan de wethouder al op 21 oktober een brief gestuurd, maar daar tot op heden nog geen antwoord op gekregen.

Ebus: „Baeten, oud-burgemeester van Maastricht, riep al dat Wyck een gelijkwaardig deel van het stadscentrum is. Maar daar is nog nooit iets van gebleken. Wyck heeft nog niet één aansprekende functie. Het Theater aan het Vrijthof is ook niet naar de Céramique gekomen, hoewel daar een schitterende locatie aan de Maas mogelijk was. De gemeente kan nu laten zien dat ze ook werkelijk doet wat ze almaar zegt."

„Het zal Maastricht-West zeker pijn doen als het stadskantoor verdwijnt, maar dat is niet erg. Functies naar de Céramique brengen die aan de andere kant van de Maas gemist kunnen worden, daar hebben we niks aan. Dat geldt ook voor de komst van Europese instituten. Die trekken de gewone burger niet naar het Céramique. Maar voor een stadskantoor moet de burger komen voor bijvoorbeeld een rijbewijs of een uittrekseltje. De gewone man moet een binding hebben met de Céramique wil het een onderdeel van de stad worden. Anders wordt het Céramique een tweede Randwyck," meent de architect.

Volgens Van Gerwen is vestiging van het Stadskantoor op de Céramique ook goedkoper dan nieuwbouw op de Markt. „De huurprijs zal dan een stuk lager zijn. Voordeel van een kantoor op de Céramique is ook dat daar zo kan worden ingetrokken. Als je de huidige verouderde stadskantoren eerst gaat slopen en later op die plaats weer gaat opbouwen, zijn twee dure verhuizingen en een tussenoplossing voor de bouwperiode noodzakelijk. De burger van Maastricht moet dat betalen."

Van Ochten: „Het Maas-Marktproject zou geheel toegespitst kunnen worden op winkels en daarboven gelegen woningen, twee functies die de gemeente in de binnenstad wil versterken. Anders dan bij vestiging op de Markt, zou er op het Céramiqueterrein ook voldoende parkeerruimte zijn voor ambtenaren en burgers."

Door de beslissing het stadskantoor in Wyck te vestigen, zal het project de injectie krijgen waar nu nog alle gegadigden op wachten, zo verwacht het drietal. „Niemand wil als eerste een huurcontract tekenen voor iets waarvan hij nog niet weet hoe het eruit ziet. Een winkelier wil weten hoeveel mensen iedere dag langs zijn deur lopen. Als zo'n middenstander weet dat het Stadskantoor met alleen al honderden ambtenaren er komt, hapt hij snel toe," is de gedachte. Volgens VSW moet voorkomen worden dat het ABP zelf gegadigden en bestemmingen gaat zoeken. De gemeente moet dat sturen nu het nog kan.

Volgens VSW ontstaat door de komst van het Stadskantoor naar de Céramiqe een prachtige 'bestuursallee': „Van het provinciehuis en de stadskantoren op het Céramique via de Wilhelminasingel naar het stadhuis op de Markt. Leider van het project Jo Coenen heeft zelf het woord 'bestuursallee' bedacht."

De haalbaarheid van dat project, waardoor 'het gat van de Markt' moet worden gedicht, wordt momenteel in opdracht van de gemeente onderzocht door de projectontwikkelaar MBO/Ruyters en belegger Nationale Nederlanden.

Wethouder Rien de Bruijn gooit balletje op

Kans op nieuwbouw Unitas Brunssum

BRUNSSUM – Een nieuw Unitasgebouw aan de Oude Markt in Brunssum. De kans op een nieuw gemeenschapshuis daar is niet uitgesloten. Wethouder Rien de Bruijn (Borger) ziet wel iets in dat alternatief.

De Bruijn: „Om het huidige Unitasgebouw brandveilig te maken moet ook geld in gestoken worden. Het gebouw mag er best blijven staan. Maar je kan je afvragen of er met dat extra geld niet beter voor nieuwbouw gekozen kan worden. Voor aanpassingen van het huidige Unitas zal de huurprijs omhoog gaan. En wie betaalt dat? Daar moeten we de ogen niet voor sluiten. Want de dertien verenigingen die van Unitas gebruik maken, zoeken ook tevens vervangende huisvesting voor de gebruikers van Sheltur, zoals het Hardrockcafé en de Rozengaardjeugd. Die kunnen dan misschien ook terecht in een nieuw onderkomen. Maar let op, dit is geen collegestandpunt, ik zit maar hard op te denken. Wel is al over dit alternatief gesproken in het college."

Een definitief standpunt over de toekomst van Unitas moet nog in het college besproken worden. De kwestie houdt reeds maanden de gemoederen bezig in Brunssum. Binnen het college eens men niet eensgezind over het onderwerp. De uitersten: van Unitas een monument maken of sloop van het gebouw.

Het college wacht nu op een rapport van een Heerlens adviesbureau. B en W hopen dat het bureau feiten aandraagt waardoor ze met een eensgezind voorstel naar de raad kunnen komen.

Het bureau onderzoekt in ieder geval de mogelijkheid van nieuwbouw. Andere opties zijn aanpassen van het huidige Unitas of sloop en het onderbrengen van de verenigingen in bijvoorbeeld de Brikke Oave. Het college hakt uiterlijk in december de knoop door. Voor het einde van het jaar moeten de gebruikers van Unitas en Sheltur duidelijkheid krijgen.

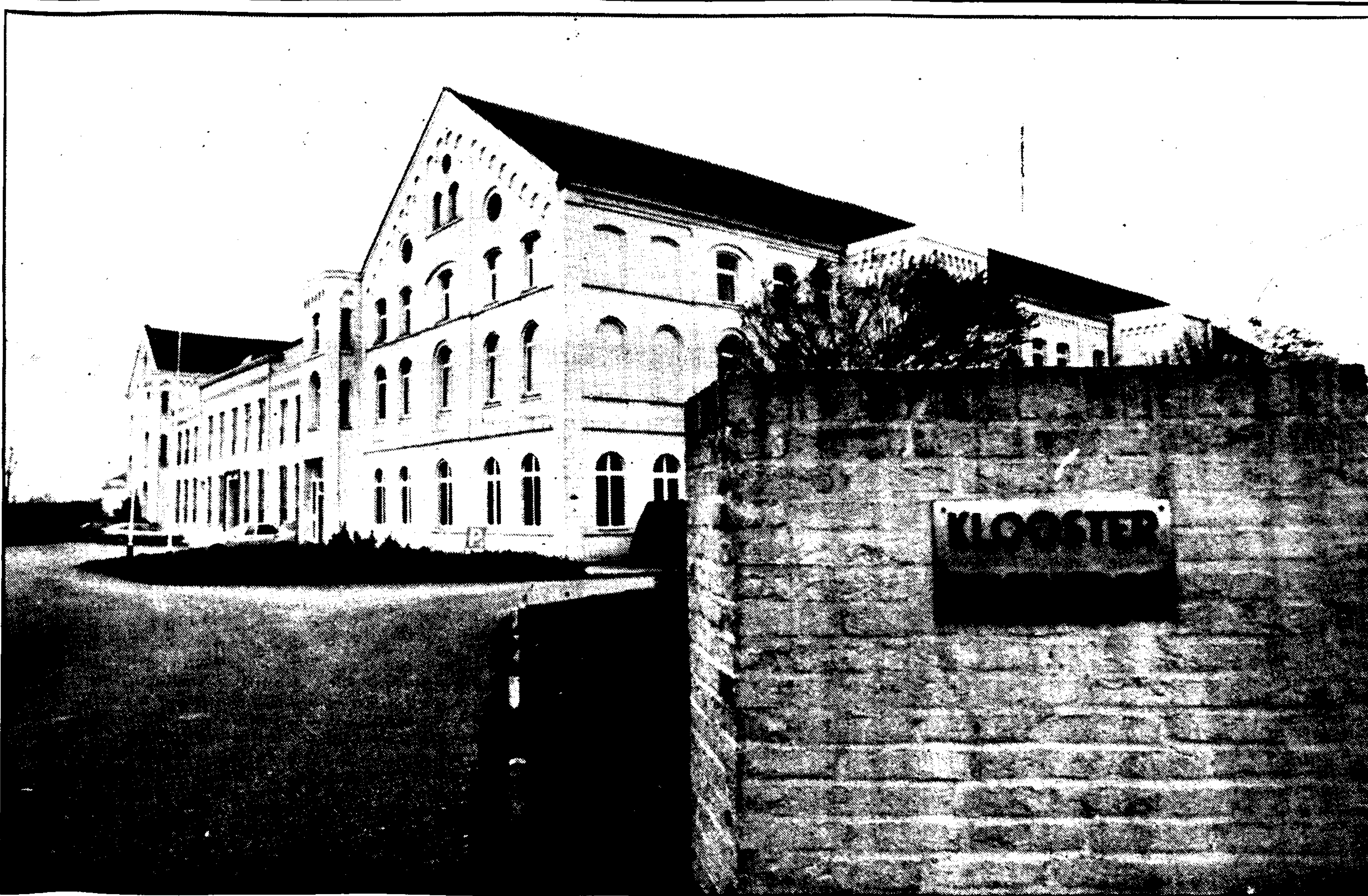
Raad Nuth klaar in drie minuten

NUTH – De raad van Nuth heeft gistermorgen om acht uur tijdens een spoedvergadering binnen drie minuten besloten dat de sporthal in Hulsberg voor 1,4 miljoen wordt gekocht van Beleggingsmaatschappij 'Dornick' in Nijmegen.
Na aankoop wordt de sporthal, inclusief tennisbanen, kantine, restaurant en bijbehorende gronden voor 925.000 gulden meteen doorverkocht aan de Amsterdamse vennootschapsdirecteur Dé Stoop.

De transactie betekent voor de gemeente Nuth een eenmalige investering van 475.000 gulden. Hier staat echter tegenover dat Nuth geen huurverplichtingen meer heeft. Wethouder Hub Wiekken is blij met de transactie: „In het oude contract moest Nuth zich houden aan een vast uren-aantal dat op jaarbasis de gemeente bijna 114.000 kostte. Daar kwamen nog eens jaarlijks 12 mille aan stookkosten bij. Door deze transactie bespaart Nuth per jaar zo'n 47 mille."

De gemeenteraad kwam gisteren in alle vroegte bijeen omdat de driehoeksverkoop voor morgen beklonken moest zijn.

Hotel voor gehandicapten

● *Het kloostercomplex Ravensbos dat in trek is als hotel voor gehandicapten.* Foto: FRANS RADE

Nuther raadslid heeft twijfels over initiatief

Valkenburg werkt mee aan plan klooster Ravensbos

Van onze verslaggever

VALKENBURG/NUTH – De gemeente Valkenburg wil medewerking verlenen aan de plannen van de Heerlense initiatiefnemer Tax om het omvangrijke kloostercomplex Ravenshout, grenzend aan het Hulsbergse kerkdorp Arensgenhout, te verbouwen tot een hotel voor gehandicapten. In het klooster verblijven nu nog negen paters Oblaten.

„Het plan is ons bekend," zegt een woordvoerder van de gemeente Valkenburg. „Maar meer ook niet. Tekeningen, schetsen en een concretere uitwerking van Tax' plannen zijn er niet. Valkenburg staat achter de plannen. De wijziging van het bestemmingsplan tot horecagebied zal geen problemen opleveren. Verder wacht de gemeente af."

Zo'n honderdvijftig bewoners van het Hulsbergse kerkdorp Arensgenhout zijn dinsdagavond op uitnodiging van de paters Oblaten in kennis gesteld van de plannen rond het kloostercomplex Ravensbos, dat op Valkenburgs grondgebied ligt.
„De paters Oblaten hebben steeds een goede band met de bewoners van Arensgenhout gehad," zegt provinciaal overste Van de Berg. „Wij vonden het netjes om hen het eerst te informeren over de plannen. Meer wil ik voorlopig echter niet kwijt."

Ambitieus

Math Vliegen, raadslid van de gemeente Nuth, was als inwoner van Arensgenhout ook aanwezig op de informatiebijeenkomst.
Hij vindt het plan ambitieus: „Té ambitieus zou ik bijna willen zeggen. De investeerders willen het hotel voor gehandicapten inclusief zwembad en restaurant reeds in juni van het volgend jaar openen. Ik vraag me af in hoeverre dat haalbaar is. De wijziging van het bestemmingsplan, de hinderwetvergunning en het verlenen van de bouwvergunning moeten plaatsvinden. Het plan moet bovendien nog tet visie worden gelegd. Op 1 december willen de plannenmakers al met de bouw van start gaan."
Vliegen heeft zo zijn twijfels: „In het contract dat de paters afsluiten met de initiatiefnemers staat onder andere dat de bij het kloostercomplex gelegen begraafplaats tot dertig jaar na de dood van de laatste pater Oblaten gehandhaafd moet blijven. Ook de kapel mag voorlopig niet verdwijnen. Ik vraag me af hoe dat hard gemaakt kan worden?"

Geneugten

Raadslid Vliegen zegt dat er nog meerdere addertjes onder het gras zitten: „Het klooster ligt op Valkenburgs grondgebied, maar is alleen bereikbaar via wegen op Nuther grondgebied. Wie gaat straks de toeristenbelasting innen? Valkenburg zeker de geneugten en Nuth opzadelen met de infrastructurele voorzieningen? Ik heb mijn twijfels over de haalbaarheid van het plan."

De nieuwe huisvesting van de paters Oblaten is nog niet bekend. Indien zij geen geschikt bestand gebouw vinden, wordt overwogen in de directe nabijheid van Ravensbos nieuwbouw te plegen.

De initiatiefnemers voor de bouw van het gehandicaptenhotel waren gisteren niet voor commentaar bereikbaar.

Klimmen heeft tekort aan seniorenwoningen

VOERENDAAL – Het Voerendaalse kerkdorp Klimmen heeft een groot tekort aan seniorenwoningen. De vergrijzing van de bevolking in de buurtschap is 25 procent hoger dan in de rest van de gemeente, maar toch heeft Klimmen slechts enkele bejaardenwoningen. Deze liggen in Kinkershof nabij de kerk.
De ouderen in het gehucht blijven volgens raadsleden Guus Mertens en Hub Winthagen van de fractie Algemeen Gemeenschaps Belang (AGB), veel te lang in hun huidige woning zitten. „Dit zijn meestal huizen voor een heel gezin en dus veel te groot voor de ouderen, zeker als ze ook nog alleenstaand zijn. Maar omdat ze in Klimmen willen blijven, zien ze geen andere mogelijkheid," meent Mertens.

De twee raadsleden dringen al sinds 1985 aan op de bouw van seniorenwoningen in het kerkdorp. „De gemeente wil hier maar niet aan. Het hele contingent van Klimmen gaat naar andere projecten, zoals het kernplan Oud-Voerendaal. Dat heeft een hogere prioriteit," zegt Winthagen. „Een goed plan voor Klimmen krijgen de ambtenaren niet op de rails omdat andere projecten voorrang krijgen."

Het tekort aan geschikte woningen voor ouderen bemoeilijkt de doorstroming op de Klimmense huizenmarkt. „Voor de jongeren zijn natuurlijk ook geen woningen beschikbaar, als de ouderen niet weg kunnen."

De gemeente Voerendaal houdt vanavond een inspraakavond over het zogenaamde plan Overheek in Klimmen. Hier worden in de toekomst ongeveer tweehonderd huizen gebouwd. De eerste aanzet wordt het volgend voorjaar gegeven met de bouw van veertig woningen in de vrije sector.

Het plan voorziet ook in tien huizen in de sector sociale woningbouw. „Ook veel te weinig voor Klimmen," menen Mertens en Winthagen. Het woonwagenkampje aan de Steinweg wordt volledig geïntegreerd in de nieuwe wijk.

De inspraakavond vindt plaats in het Voerendaalse gemeentehuis om 19 uur. De AGB-raadsleden tonen zich hoogst verbaasd hierover. „Het verkeersveiligheidsplan voor Ubachsberg werd ook in dat kerkdorp behandeld. Waarom moeten de mensen uit Overheek nu naar Voerendaal komen?"

'Grondwater stortplaats verontreinigd'

SCHINNEN – Het grondwater onder de fasen 1 en 2 op de regionale stortplaats in Schinnen is matig tot sterk verontreinigd. Dat beweert de PvdA-fractie in de Schinnense gemeenteraad.

Een en ander zou blijken uit grondwatermonsters over 1991. De fractie wil zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gebracht van de resultaten van de bemonstering, die in juni is heeft plaatsgevonden. De uitslag ervan wordt pas aan eind dit jaar verwacht.

Buit tasjesroof tachtig cent

HEERLEN – Een 80-jarige vrouw werd dinsdagavond omstreeks acht uur in de Burg. Waszinkstraat in de Heerlense wijk Bekkerveld van haar handtas beroofd door een voorbijrijdende fietser.

In de gele handtas van de bejaarde Heerlense zat een toilettasje en welgeteld tachtig cent. Van de dader ontbreekt ieder spoor.

Gegevens voor maken van beleid in wijken

Heerlen introduceert het buurtvolgsysteem

Van onze verslaggever

HEERLEN – De gemeente Heerlen wil in 1994 het zogeheten buurtvolgsysteem invoeren. Door het systematisch bijhouden van gegevens over een bepaalde wijk krijgen de gemeente c. q. de welzijnsinstellingen materiaal waarop ze hun beleid kunnen baseren.

Er komt een coördinatiepunt waar gegevens verzameld worden over bijvoorbeeld migratie, volkshuisvesting en criminaliteit. Dit Heerlense centraal 'bureau voor de statistiek' geeft zo per wijk een gedtailleerd overzicht van kengetallen.

„De aandachtspunten kunnen per wijk variëren," zegt wethouder Dorien Visser. Dat kan vrij eenvoudig omdat daarvoor al speciale computerprogramma's bestaan.
Het ligt voor Visser voor de hand dat het wijkvolgsysteem het eerst van start gaat in de sociale-vernieuwingswijken Zeswegen, Vrieheide en Kasteelbuurt.

Maar eerst wil de gemeente de reorganisatie van het professionele welzijnswerk voltooid hebben. De gemeente zal zich nadrukkelijker met het beleid van de instellingen gaan bezig houden. „We betalen alleen nog voor diensten die we willen," zegt Visser.

De zes instellingen moeten 1,4 miljoen bezuinigen. De gemeente heeft het Centrum voor Maatschappelijk Werk, Zymose, Beheer Welzijnswerk en de Vrijwilligerscentrale al bereid gevonden te fuseren.

De nieuwe werkwijze betekent volgens Visser een efficiencyvoordeel dat in de tonnen kan lopen. Maar exact inzicht daarover ontstaat pas als in april een nadere uitwerking van de plannen volgt.

Traditie

● *Voor het eerst sinds mensenheugenis hebben de Nuther raadsleden gisteren noodgedwongen een traditie moeten breken. Steevast gaat de raad na een vergadering een pilsje pakken in stamlokaal 't Oude Centrum aan de Stationsstraat. Gelet op het vroege aanvangstijdstip van de vergadering – acht uur 's morgens – en het einde van de speciale bijeenkomst over de aankoop en verkoop van sporthal Hulsberg – drie minuten later – moest de naborrel worden verschoven naar een andere datum. „Jammer," opperde wethouder Wiekken, „Leike de kastelein is op dit tijdstip nog niet wakker..."*

Muur

● *Een Amerikaanse fastfoodgigant (we gaan geen reclame maken) heeft bij de Chinese regering een verzoek ingediend om in en op de Chinese Muur een hele keten hamburgertenten te openen. Het verzoek is al helemaal uitgewerkt met perspectieftekeningen, een maquette en uiteraard een kostenplaatje. Het kwam erop neer dat na iedere honderd kilometer een fastfoodrestaurant moet verrijzen. In traditioneel Chinese stijl, wel te verstaan.*

Muur 2

● *We hebben het even nagerekend. Het houdt in dat er in totaal 25 hamburgertenten gebouwd gaan worden op de Wan-li-tsj'ang-tsj'eng, want zo heet de muur in het Chinees. De baas van de restaurants, George Winston Wang, heeft nog meer grootse plannen, in combinatie met de hamburgers uiteraard. Om te beginnen wil hij een etappewedstrijd voor mountain-bikes over de muur organiseren. U begrijpt natuurlijk al uit hoeveel etappes die wedstrijd moet bestaan en waar die etappes moeten eindigen.*

Muur 3

● *Ook heeft Wang iets willen doen met het gegeven dat de Chinese Muur het enige menselijke bouwwerk is, dat men kan zien vanuit de ruimte. Wang wil parachutisten vanuit de ruimte droppen richting Chinese Muur. Het eerste deel, als zij buiten de dampkring zitten, krijgen zij een motor op hun rug. Vervolgens is het voor de springers een kwestie van goed mikken en richten. Een 'copiloot' kan hen vanuit een straaljager nog enigszins bijsturen, mocht dit nodig blijken. Wang wil de daken van zijn restaurants daartoe opvallend markeren, maar ook verschillend waarderen. Landen bij het middelste resaurant levert het meeste punten op, enzovoorts.*

Muur 4

● *Gisteren belden wij de Chinese regering om een reactie. Deze was niet mis te verstaan. De voorlichter Kwok Hoeng Ping zei: „Meneer Wang kan oprotten. Om twee redenen. Ten eerste, het feit dat Amerika volgestouwd is met Chinese restaurants wil niet zeggen dat hij nu in China zijn gang kan gaan. En ten tweede is voor 95 procent wetenschappelijk bewezen dat 63 procent van de Han-Chinezen puistjes krijgen van hamburgers. Maar ik vergeet bijna het belangrijkste. De Chinese Muur is niet het enige bouwwerk dat je vanuit de ruimte kunt zien. De verlichte Belgische autowegen kun je ook vanuit de ruimte zien. Laat Wang zijn parachutisten daar maar op springen." Wang was gisteren niet bereikbaar voor commentaar.*

Warm

● *De techniek staat voor niets. Eierkokers, de vreemdste keukenapparaten electrische dekens, noem maar op. Gemak dient den mens, en het is zo gek niet of het is wel uitgevonden. Soms gaat er wel eens iets mis met zo'n handig apparaat, zoals met de electrische deken van een familie aan de Limburgiastraat in Heerlen. Daar vatte dinsdagnacht om vier uur een electrische deken vlam. De bewoonster had de deken enkele uren eerder aangezet. De brandweer wist de binnenbrand te blussen. De totale brandschade is niet bekend.*

Bij Edah vindt u alles voor uw dagelijkse boodschappen. Behalve hoge prijzen, daar komt u vanzelf wel achter tijdens het afrekenen (wat nu trouwens veel sneller gaat dan u gewend was).

Want met honderden blijvend laag geprijsde artikelen bent u veel goedkoper uit. En niet alleen deze week of volgende week, nee, bij Edah zijn de prijzen laag en blijven ze laag.

Een greep uit ons blijvend laag geprijsd assortiment:

D.E. Aroma roodmerk koffie
vacuum verpakt, snelfiltermaling, pak 500 gram ~~4.99~~ — **4.79**

Roodmerk koffie
vacuum verpakt, gemalen, pak 500 gram ~~3.98~~ — **3.79**

Roodmerk koffie
vacuum verpakt, gemalen, pak 250 gram ~~2.09~~ — **1.99**

Moccona oploskoffie Roodmerk
pot 200 gram
~~8.89~~

Koffie filterzakjes
no. 4, 80 stuks ~~1.49~~ — **1.19**

Pickwick theezakjes
Engelse melange, pak 20 x 4 gram ~~1.55~~ — **1.44**

Gebroken rijst
zak 1000 gram ~~1.19~~ — **99**

Surinaamse rijst
zak 4,5 kilo ~~10.05~~ — **9.45**

Honig spirali 4-granen
pak 500 gram ~~2.29~~ — **2.09**

Spirali macaroni L'Italiana
zak 500 gram ~~99~~ — **89**

Cornflakes
pak 375 gram ~~1.79~~ — **1.59**

EDAH Aardappelpuree
2 x 110 gram ~~1.69~~ — **1.29**

Tarwebloem
pak 1000 gram ~~89~~ — **75**

Boerencakemix
pak 400 gram ~~1.89~~ — **1.59**

Bakmeel
pak 500 gram ~~65~~ — **59**

Cakemeel
pak 500 gram ~~79~~ — **69**

Vlaaibodem
200 gram ~~1.49~~ — **1.29**

Vanille suiker
pakje 10 x 8 gram ~~79~~ — **65**

Dole ananasstukjes
blik 234 gram ~~89~~ — **79**

Halve perziken
blik 850 ml. ~~1.79~~ — **1.49**

Tropische fruitcocktail
blik 850 ml. ~~2.19~~ — **1.99**

Appelmoes
pot 370 ml.
~~99~~

Biscottes
pak 36 stuks ~~1.89~~ — **1.59**

Gebroken sperziebonen
blik 850 ml. ~~1.09~~ — **99**

Chinese sperziebonen
blik 567 gram ~~1.59~~ — **1.49**

Witte bonen in tomatensaus
blik 850 ml. ~~1.29~~ — **1.09**

Unox maaltijdsoepen
diverse smaken, blik 800 ml.
~~2.79~~

Gesneden champignons
blik 315 ml. ~~1.39~~ — **1.09**

Klinkhamer koek
gember of Groninger, 500 gram ~~2.39~~ — **1.99**

Gouda's Glorie mayonaise
tube 170 ml. ~~79~~ — **69**

Calvé whisky/cocktailsaus
flesje 250 ml. ~~1.99~~ — **1.69**

Tonijn in olie
blik 185 gram ~~1.69~~ — **1.49**

Tonijn in pikante saus
blik 185 gram ~~1.29~~ — **1.09**

Sardines in olie
blik 125 gram ~~99~~ — **89**

Hazelnootpasta
pot 400 gram ~~1.99~~ — **1.79**

Calvé yofresh yogospread
diverse smaken, pot 300 gram ~~2.49~~ — **2.39**

Smarties
zak 225 gram ~~2.99~~ — **2.89**

Mini Lila Pause
praliné of wit, zak 200 gram
~~3.99~~

Zoute stengels
pak 2 x 125 gram ~~1.39~~ — **99**

Melba toast
pak 100 gram ~~1.09~~ — **1.06**

P.C.D. doppinda's
zak 250 gram ~~1.39~~ — **99**

EDAH Sinaasappelsap
pak 1 liter ~~1.69~~ — **1.59**

Glacees
pak 4 stuks ~~1.89~~

Cocoskransen
pak 8 stuks ~~1.69~~ — **1.39**

EDAH Appelsap
pak 1 liter ~~1.59~~ — **1.39**

EDAH Ananassap
pak 1 liter ~~2.19~~ — **1.89**

EDAH Grapefruitsap
pak 1 liter ~~2.19~~ — **2.15**

Bavaria bier
krat 12 x 30 cl. ~~6.65~~ — **5.94**

Doperwten
zeer fijn, diepvries, zak 450 gram
~~1.89~~

Volle melk
houdbaar, pak 1 liter ~~1.29~~ — **1.15**

Halfvolle melk
houdbaar, pak 1 liter ~~1.05~~ — **97**

Vruchtenkorfje yoghurt
houdbaar, diverse smaken, bekertje 150 gram ~~69~~ — **49**

Boerenwit
gesneden, verpakt, heel ~~2.15~~ — **1.99**

Boerentijger
gesneden, verpakt, heel ~~2.15~~ — **1.99**

Tarvo moutbrood
gesneden, verpakt, heel
~~2.15~~

Minipuntjes
zak 10 stuks ~~1.59~~ — **1.05**

Witte puntjes
zak 8 stuks ~~1.89~~ — **1.55**

BEL 06-0506 GRATIS

EDAH SERVICELIJN. Van maandag t/m vrijdag van 10 tot 12 en van 2 tot 4 uur kunt u gratis bellen met onze service-afdeling. Zet- en drukfouten en prijswijzigingen t.g.v. overheids- en/of fabrikantenmaatregelen voorbehouden. Ondanks nauwkeurige planningsaktiviteiten kan het soms voorkomen dat bepaalde artikelen (tijdelijk) zijn uitverkocht. Hiervoor onze excuses. De prijzen in deze advertentie gelden niet voor onze filialen in Helmond en Aarle-Rixtel.

Edah heeft honderden artikelen blijvend laag geprijsd.

W-47-07

Belgen kunnen WK-tickets bestellen na 2-0 overwinning tegen Wales

Rode Duivels op rozen

BRUSSEL – Met het maximale puntenaantal uit vijf wedstrijden zijn de Belgische Rode Duivels dicht bij kwalificatie voor de eindronde van de wereldtitelstrijd in de Verenigde Staten gekomen. De vijfde overwinning kwam in Brussel tot stand tegen Wales, dat door twee treffers in de tweede helft werd gevloerd.

Bondscoach Paul van Himst gaat er vanuit dat vijftien punten in groep vier voldoende zijn voor de reis naar de USA. Met duels tegen de voetbaldwergen Cyprus en Faröer nog op het programma is voor de Belgen duidelijk dat uit de overige drie duels één punt moet worden gehaald. Een opgave, waar de Rode Duivels geen probleem in zien.

Een mogelijk beslissende stap zette de Belgische ploeg gisteravond op het doorweekte grasveld van het Anderlecht-stadion tegen Wales. De Britse tegenstander was in de kwalificatie voor de Europese titelstrijd voor de Belgen nog het grootste struikelblok gebleken. In Cardiff gingen de Rode Duivels twee jaar geleden met 1-3 ten onder, voor eigen publiek kwamen ze daarna niet verder dan 1-1.

Sluitpost

Op de zware ondergrond was de eerste helft een nagenoeg gelijkwaardige ontmoeting. De Belgen probeerden via Scifo en Degryse doelman Southall van afstand uit. De geroutineerde sluitpost van Everton kwam enkele keren onder druk, maar maakte geen fout.

In de tweede helft kreeg met name Scifo meer overwicht op het middenveld. De Italië-ganger zorgde in die periode wel voor voldoende aanvoer bij de spitsen, van wie Czerniatinsky zijn plaats na rust moest afstaan aan Nilis. De spits van Anderlecht zorgde met zijn teamgenoot Degryse voor meer gevaar. Binnen een kwartier besliste de ploeg van Van Himst het duel.

Staelens, die zijn tiende interland afwerkte, zette de thuisclub in de 53ste minuut met een volley op voorsprong. Vijf minuten later toonde Degryse zijn kwaliteiten bij een blunder op het middenveld, na een uittrap van Preud'homme. De spits van Anderlecht schoof de bal beheerst tussen de benen van Southall door: 2-0.

Tip leidt tot moord

BUKAREST – Een bijna juiste voorspelling van een voetbalwedstrijd heeft een 82-jarige Roemeense supporter naar nu pas bekend is geworden het leven gekost. Ioan Blajiu, aanhanger van Steaua, had beter niet kunnen zeggen dat Olympique Marseille het Europacupduel tegen Dinamo Bukarest met 3-0 zou gaan winnen. Een 30-jarige buurman, hartstochtelijk fan van Dinamo, werd daarop zo kwaad dat hij zijn bejaarde rivaal tijdens de rechtstreekse tv-uitzending van het duel, door de Franse kampioen met 2-0 gewonnen, met een bijl om het leven bracht.

IJzersterke come-back

● *Paul Gascoigne haalt vernietigend uit voor de 1-0 van Engeland tegen Turkije. De van een knieblessure herstelde 'Gazza' zou nóg een keer scoren.* Foto: REUTER

Gascoigne schiet uit zijn slof

LONDEN – In de kwalificatiegroep van Nederland heeft het Engelse voetbalelftal ruim afstand genomen van Turkije. Op het fraaie gras van Wembley werd het 4-0 voor het thuisspelende land. Het was de eerste zege voor de Britten sinds zes duels. En de Engelsen hadden de overwinning nodig ook. Eerder verspeelde de formatie van bondscoach Taylor op eigen veld een punt aan de verrassende Noren (1-1). Tegen Turkije kwam Engeland echter nauwelijks in gevaar. Voor een belangrijk deel dankte het land dat aan Paul Gascoigne.

De met afstand lastigste man uit de selectie maakte twee doelpunten en was bovendien het aanspeelpunt in het elftal. De speler van Lazio Roma was ook nadrukkelijker aanwezig dan een andere 'Italiaan', de meestal produktieve Platt van Juventus.

Haast

Gascoigne is met de nodige haast teruggebracht als international. Na vijftien maanden blessureleed maakte hij pas begin van dit seizoen een voorzichtige rentree bij Lazio, waar hij op het middenveld samenspeelt met oud-Ajacied Winter. Niet eens honderd procent fit diende hij onlangs met Engeland al op te draven tegen de Noren. Het ontbrak de Engelsen ook sinds de komst van Taylor niet eens zo zeer aan resultaat (26 duels, 2 nederlagen), wel aan een vormgever. Vandaar de haast met Gascoigne, die anderhalf jaar geleden uitgerekend in de Cupfinal in zijn laatste wedstrijd voor Tottenham zwaar geblesseerd raakte. De Engelsen zijn zoekende. Niet voor niets heeft Taylor het elftal vergeleken met de Europese titelstrijd al op zes plaatsen gewijzigd.

Daarnaast kon Engeland een doelgerichte speler goed gebruiken. Sinds het vertrek van topschutter Lineker naar Japan schortte het aan de produktie. Ook daarom was de hoge score goed voor het zelfvertrouwen. Ook al omdat één van de doelpunten op naam kwam van Linekers kandidaat-opvolger Shearer, die normaal gesproken bij Blackburn succesvoller is. Voor Engelands duurste speler was het zijn tweede doelpunt in zes interlands.

Wonder

Turkije, getraind door de Duitser Piontek, deed nauwelijks serieus mee. De aanstaande tegenstander van Nederland (16 december, in Istanboel), kreeg echter wel twee goede kansen. In de beginfase, met nog een 0-0 stand, schoot Unal in de rebound op de lat, nadat Hasan in riante positie doelman Woods had aangeschoten. Kort na de rust was Ugur dichtbij een Turks doelpunt. De lob van de invaller ging net over. Dat was geen wonder. In zes ontmoetingen is Turkije er nog nooit in geslaagd te scoren tegen de Engelsen, laat staan ze te verslaan.

GROEP 1
Zwitserland-Malta 3-0 (2-0). 2. Bickel 1-0, 42. Sforza 2-0, 90. Chapuisat 3-0. Toeschouwers: 14.200.
Zwitserland: Pascolo; Hottiger, Egli, Geiger en Rothenbuehler; Bickel (80. Bonvin), Bregy en Sforza; Sutter, Knup (75. Türkyilmaz) en Chapuisat.
Malta: Cluett; Brincat, Galea (15. Edwin Camilleri), Buttigieg en Silvio Vella; Joe Camilleri, Ray Vella (75. Scerri), Gergory, Saliba; Busuttil, Buhagiar.

Schotland-Italië 0-0. Scheidsrechter: Schmidhuber. Toeschouwers: 33.029. Gele kaart: Whyte (Sch), Bianchi (Ita).
Schotland: Goram; PcPherson, Malpas, McStay en McLaren; Whyte, McAllister, Durrant en Boyd; McCoist en Durie (71. Jess).
Italië: Pagliuca; Mannini, Baresi, Di Chiara (7. Costacurta) en Maldini; Albertini, Bianchi, Eranio en Lentini; Signori (65. Donadoni) en Baggio.

Zwitserland	4	3	1	0	7	14-3
Italië	2	0	2	0	2	2-2
Schotland	3	0	2	1	2	1-3
Portugal	1	0	1	0	1	0-0
Malta	2	0	1	1	1	0-3
Estland	2	0	1	1	1	0-6

GROEP 2
Engeland-Turkije 4-0 (2-0). 16. Gascoigne 1-0, 28. Shearer 2-0, 60. Pearce 3-0, 63. Gascoigne 4-0.

Noorwegen	4	3	1	0	7	15- 2
Engeland	2	1	1	0	3	5- 1
Polen	2	1	1	0	3	3- 2
Turkije	3	1	0	2	2	4- 6
Nederland	2	0	1	1	1	3- 4
San Marino	3	0	0	3	0	1-16

GROEP 3
Noord-Ierland-Denemarken 0-1 (0-0). 51. Larsen 1-0. Toeschouwers: 11.000.

Spanje-Ierland 0-0. Toeschouwers: 33.000.

Ierland	4	2	2	0	6	6-0
Spanje	4	1	3	0	5	3-0
Denemarken	4	1	3	0	5	1-0
Litouwen	5	1	3	1	5	5-5
Noord-Ierland	4	1	2	1	4	5-3
Letland	6	0	4	2	4	3-8
Albanië	5	0	3	2	2	2-9

GROEP 4
België-Wales 2-0 (0-0). 53. Staelens 1-0, 58. Degryse 2-0. Scheidsrechter: Damgaard (Den). Toeschouwers: 21.000.
België: Preud'homme; Medved, Albert, Grün en Smidts; Staelens (82. Wilmots), Van der Elst, Scifo en Boffin; Degryse en Czerniatynski (46. Nilis).
Wales: Southall; Phillips, Symons, Blackmore en Young; Bowen (62. Giggs), Horne, Hughes en Speed (78. Pembridge); Saunders en Rush.

België	5	5	0	0	10	9- 1
Roemenië	4	2	1	1	5	13- 3
Wales	4	2	0	2	4	8- 7
Tsjechoslowakije	3	1	1	1	3	6- 3
Cyprus	3	1	0	2	2	2- 2
Faeroër	5	0	0	5	0	2-22

Duitsland-Oostenrijk 0-0. Scheidsrechter: Worrall. Toeschouwers: 46.000. Rode kaart: 73. Kirsten (Duitsland), Artner (Oostenrijk).
Duitsland: Köpke; Reuter, Buchwald, Kohler en Hellmer; Hässler, Effenberg, Doll en Reinhardt (46. Möller); Riedle (69. Kirsten) en Klinsmann.
Oostenrijk: Wohlfart (46. Konsel); Zsak, Posch, Streiter en Stöger; Pfeifenberger, Artner, Feiersinger en Schöttel (47. Kühbauer); Ogris (69. Polster) en Herzog.

Polen-Letland 1-0 (0-0). 70. Mielcarski 1-0. Toeschouwers: 12.000.

Zwitserland loopt uit op Italië

BERN/GLASGOW – De Zwitserse voetbalploeg is de trotse koploper in groep één van de kwalificatiestrijd voor de eindronde om de wereldtitel. De Zwitsers versloegen dreumes Malta met 3-0, terwijl Italië de tweede tegenvaller incasseerde. De ploeg van Arrigo Sacchi, de voormalige trainer van AC Milan, verspeelde na het gelijke spel tegen Zwitserland opnieuw een punt. In en tegen Schotland werd het 0-0. Zwitserland heeft uit vier duels zeven punten, Italië volgt in de groep met twee uit twee.

Italië had zich veel voorgesteld van de terugkeer van libero Baresi. Verdedigend klopte het wel bij de Italianen, aanvallend konden Baggio en nieuweling Signori niet veel klaarmaken. Signori kreeg de voorkeur boven Juventus-spits Vialli, op grond van zijn zeer trefzekere optreden in de Serie A, maar werd na ruim een uur vervangen door Donadoni.

Zondag wellicht al met Brabanders tegen Feyenoord

FC Den Bosch wil Michel Haan

Van onze sportredactie

KERKRADE – De kans is groot dat Michel Haan, die bij Roda JC niet in aanmerking komt voor een basisplaats, zondag zijn debuut maakt in het shirt van FC Den Bosch. De Brabantse club zit met een gigantische blessurelijst en wil de selectie op zeer korte termijn uitbreiden. De aanvaller van Roda JC staat op de eerste plaats van het verlanglijstje van trainer Hans van der Pluym van FC Den Bosch, die eergisteren al contact opnam met Haan. Gisteren werden de onderhandelingen voortgezet en vandaag hoopt FC Den Bosch tot een akkoord met Haan en Roda JC te komen.

Michel Haan, die zich vorige week ziek meldde bij Roda JC, geeft de interesse van FC Den Bosch toe, maar wil nog niet over een vertrek bij Roda JC spreken. „Ik meld me donderdag (vandaag, red.) weer bij Roda voor de training. Van der Pluym heeft inderdaad contact met me opgenomen, maar ik geloof het pas als ik in Den Bosch op het veld sta".

Ook Silvio Diliberto, die bij Roda JC geen nieuw contract kreeg aangeboden en nu van een uitkering leeft, staat in de belangstelling van FC Den Bosch. De Brabanders hebben al contact gezocht met de middenvelder, maar deze vertoeft momenteel op Sicilië voor familiebezoek.

De tuchtcommissie van de KNVB zal vanavond de rode kaart die René Trost afgelopen zondag tegen FC Twente kreeg mondeling behandelen. Roda JC heeft aangedrongen op een mondelinge behandeling, omdat de club vindt dat de verdediger onschuldig is. Aan de hand van tv-beelden hoopt de Kerkraadse club de onschuld van Trost te kunnen bewijzen.

David Nascimento is zondag in de derby op Kaalheide tegen Fortuna Sittard vrijwel zeker weer van de partij. De verdediger had de laatste weken last van een enkelblessure, maar traint de laatste dagen weer voluit mee. Cerdric Ihalauw, Michel Broeders en Max Huiberts zijn voorlopig nog uitgeschakeld.

Service laat Nederlander in de steek tegen Jim Courier

Onnodig verlies Krajicek

● *Richard Krajicek redde het dit keer niet tegen Jim Courier.*

Foto: REUTER

FRANKFURT – Na precies drie uur wist Richard Krajicek dat al zijn werk voor niets was geweest. Geen herhaling van Antwerpen, geen tweede overwinning op de nummer één van de wereld, maar onnodig verlies tegen Jim Courier. Drie sets die min of meer gelijkvormig waren. Niet door de sterke momenten van de ranglijstaanvoerder, niet door bevliegingen van de man die vorige week in België de toptien binnenschoot.

„Wat een vervelend tennis", riep Courier na een van de vele korte slagenwisselingen die vlees noch vis was. Het tweetal speelde in de tweede van de drie sets (6-7, 7-6, 7-5) de zaal leeg. De toeschouwers, die het duel gelaten over zich heen hadden laten gaan, kwamen diep in de derde set weer terug. Net op tijd om na twee uur en drie kwartier een paar rallies te zien die in overeenstemming waren met de mogelijkheden van beide spelers.

Courier, voor het laatst op zijn best in Parijs, maar dat is al weer een half jaar geleden, maakte pas diep in de tweede set de banden los, die hem aan de achterlijn ketenden, wilde eindelijk iets meer dan de soms wat lichtzinnige Krajicek met zijn vol geslagen dreunen aan het net passeren. De Amerikaan, completer, krachtiger, harder geschoold, kon op beslissende momenten iets aan zijn spel veranderen. Voor Krajicek bleef het van het goede begin tot het bittere eind service en volley.

Aces

Juist die service, ondanks zestien aces plus meer dan dertig directe winners, was net niet genoeg voor de winst. Courier kon er te vaak iets mee doen, won duidelijk meer punten op eigen opslag en hield daardoor de druk in stand. Krajicek vloog voortdurend naar het net, maar scoorde daar minder dan veertig procent.

„Wij hebben allebei niet op ons best gespeeld", was zijn eerlijke, maar vooral duidelijke conclusie. „In de eerste set al ging het bij mij een beetje mis. Na de vroege break heb ik kansen gehad op 5-2, maar niet gepakt. Daardoor moest ik lang werken voor ik die set binnen had."

Krajicek heeft geen idee hoe zijn lijf zal reageren op de inspaningen van gisteravond. „Ik voel mij nu best een beetje moe, maar ik heb een volle dag om te herstellen. Tegen Chang zal blijken of ik te veel heb moeten geven. Maar ik heb zelf gekozen voor dit programma. Na Antwerpen, waar ik ook zware partijen heb gehad, wilde ik de eerste dag vrij hebben. Ik wist dus van te voren dat ik drie dagen achter elkaar moest spelen en ik hoop, ook na de nederlaag, dat het er vijf worden, want één verloren partij is in dit toernooi niet het einde."

De verliezer concludeerde terecht dat hij Courier de kans had geboden weer in de wedstrijd terug te komen. In de eerste set moest de Amerikaan terugvechten na een break in het derde spel, in de tweede had Krajicek het voordeel van eerst te mogen serveren. Courier kon die druk echter aan.

Spannend was het toch, doordat de strijd open bleef, maar boeiend werd het zelden. Van de drie uur die de wedstrijd vergde, werd maar net twintig minuten echt gespeeld. In die minuten was Courier nimmer overheersend, „Hij heeft", vond Krajicek, „niet zo goed gespeeld als in het begin van dit jaar, maar wat hij toen deed was inderdaad niet te geloven. Hij heeft ook niet getennist zoals je van de nummer één van de wereld mag verwachten, maar hij is doorgegaan in moeilijke situaties en misschien is dat juist wat de nummer één tekent."

Duitsland zwak in prestigeduel

NÜRNBERG – Het Duitse voetbalelftal heeft in het dertigste prestigeduel met Oostenrijk zwak gepresteerd. In Nürnberg leidde dat tot een teleurstellende 0-0. De opvallendste rol was weggelegd voor scheidsrechter Worrall. De Engelsman gaf in de 73ste minuut twee rode kaarten in het vriendschappelijke duel.

De voormalige Oostduitser Kirsten, pas vier minuten in de strijd, kon vertrekken wegens hard inkomen op doelman Konsell, de Oostenrijker Artner omdat hij onmiddellijk revanche nam. De wedstrijd stond verder in het teken van de herdenking van de zaterdag overleden Ernst Happel. Voor het duel werd een minuut stilte in acht genomen. De Oostenrijkse spelers droegen een rouwband en op de bank naast bondscoach Dietmar Constantini lag de pet van de 66 jaar geworden oefenmeester.

Rasti Rostelli herhaalt Geleense stunt in Rotterdam

Hypnotiseur rijdt geblinddoekt au

Van onze verslaggever

GELEEN/ROTTERDAM – Wat de bekende hypnotiseur Rasti Rostelli eerder al in Geleen uithaalde, doet hij vandaag in Rotterdam nog eens over: geblinddoekt autorijden. Met dit verschil dat hij vier jaar geleden in Geleen zijn auto over een afgesloten parcours stuurde en in Rotterdam dwars door het centrum zal toeren.

In Geleen maakte Rostelli geen brokken en in Rotterdam zal dat ook niet gebeuren, zegt de hypnotiseur die eigenlijk gewoon Ronald van de Berg heet. Maar de Rotterdamse politie ziet de stunt helemaal niet zitten. Rostelli heeft dan ook geen vergunning gekregen voor zijn 'blinde rit' en riskeert een gigantische boete. „Het is voor meneer Rostelli niet te hopen dat hij toevallig een patrouilleauto tegenkomt," zegt een woordvoerder van de politie in Rotterdam veelbetekenend.

Desondanks is de hypnotiseur vastbesloten om vanmiddag om twee uur geblinddoekt achter het stuur te gaan zitten. Net als in Geleen zal hij dan met pleisters twee rijksdaalders op zijn ogen plakken en een zwarte lap om zijn hoofd wikkelen. Vervolgens zal Rostelli achter een hem onbekende automobilist aanrijden. De hypnotiseur beweert dat hij die auto zonder problemen kan volgen door in de geest van de chauffeur te kruipen.

Rostelli geeft ruiterlijk toe dat de rit een publiciteitsstunt is. Tot einde deze maand treedt hij op in Palace in Rotterdam en hij heeft er graag een bekeuring voor over om daar de aandacht op te vestigen. Zijn geblinddoekte rit vier jaar geleden in Geleen deed Rostelli ook om publicitaire redenen. Hij gaf toen hypnoseshows in Maastricht en Beek. Van de twee geplande optredens in Beek ging er maar één door. Burgemeester Van Goethem verbood de laatste voorstelling na een uitzending van Tros-Aktua. Bezoekers die door Rostelli waren gehypnotiseerd, vertelden tijdens dat programma dat ze psychisch in de problemen waren geraakt. De hypnotiseur was woedend en spande een kort geding aan tegen de Tros. Hij eiste een rectificatie en een schadevergoeding, maar kreeg bij de rechter nul op het request.

● *Rasta Rostelli aan het werk tijdens een hypnoseshow.* Archie

Prof. De Fleurquin tijdens bijeenkomst op UTP:

'Ontbreken rechtscultuur doet RK kerk geen goed'

HEERLEN – In het kerkelijk wetboek zijn positieve aanzetten te vinden voor een rechtsorganisatie waarin mondige gelovigen serieus worden genomen. Desondanks valt niet te ontkennen dat er binnen de RK kerk geen rechtscultuur bestaat. Bovendien worden adviezen van mondige mensen volstrekt genegeerd, daarvan mogen niet voortijdig worden gepubliceerd.

Dit merkte de Leuvense kerkjurist prof. dr. L. De Fleurquin gisteren in Heerlen op tijdens de herdenking van de eerste stichtingsdag van het universitair centrum voor theologie en pastoraat (de vroegere HTP).

Volgens De Fleurquin schept het ontbreken van een rechtscultuur conflicten. De kerk vervreemdt zich daardoor van de gelovigen. Bezielend gezag staat altijd in dialoog met de ondergeschikten, aldus de Leuvense hoogleraar. Zijn conclusie luidde dan ook: „Herken de stem van god in de mondigheid van gelovigen in deze tijd."

Verschillende grondrechten kunnen overigens niet langer worden genegeerd. De moeilijkheden in de kerk wijt prof. De Fleurquin eerder aan een ambtscrisis dan aan een geloofscrisis. Goed gezag roept op tot creatief handelen. Mensen wensen niet langer meer automatisch te functioneren. Oproepen is iets anders dan bevelen.

De Tilburgse hoogleraar dogmatische theologie dr. N. Schreurs betoogde dat wetenschappers, ook theologen, vaak weinig bijdragen aan de mondigheid van mensen. De congregatie voor de geloofsleer juicht wel vrijheid van theologisch onderzoek toe, maar de conclusies

Mondig

Pastoor G. Zuidberg uit Utrecht, tot voor kort landelijk voorzitter van de Federatie van verenigingen van pastoraal werkenden, sprak over zijn ervaringen met het mondig worden van gelovigen. Hij pleitte voor een herder die niet voorop, maar achterop loopt en die met de schapen optrekt die het slechtst kunnen meekomen.

Pastores, aldus Zuidberg, moeten niets doordrukken dat sommige mensen nog niet aankunnen. Werken aan de mondigheid van de gelovigen vraagt van de pastores voor alles dat zij zich bewust worden van hun eigen positie en het waarderen van de ervaringen van de kansarmen.

Tijdschrift voor Euregio

HASSELT – 'Buren' is het nieuwe tweemaandelijks verschijnende en grensoverschrijdende tijdschrift dat wordt uitgegeven door het Algemeen Nederlands Congres. Het blad wordt verspreid bij gemeenten, bedrijven en organisaties in de Vlaams-Nederlandse grensstreek. 'Buren' verschijnt in het kader van het Interregio-programma van de EG, en kon dank zij de Europese subsidie voorlopig ook kosteloos gestuurd worden aan belangstellenden. Het adres: Buren, Gollaitstraat 86 in 1210 Brussel (B) tel. 02/241.31.64

Schrijvers over Duits asielbeleid

AKEN – De literatuurvakbonden uit de regio Maas-Rijn willen met de manifestatie 'Zeichen Setzen / Gegen Fremdenfeindlichkeit' hun licht laten schijnen op de huidige ontwikkelingen rond het toelatingsbeleid van immigranten in Duitsland.

Aanleiding tot deze bijeenkomst is de opmars van neo-nazi's en het standpunt dat SPD en de CDU hebben ingenomen ten aanzien van het voornemen om afgewezen asielzoekers direct terug te sturen naar het land van herkomst. Als dat doorgaat, moeten vluchtelingen de beroepsprocedure in het vervolg in eigen land afwachten.

Zeven Duitse schrijvers, waaronder eerste generatie immigranten, geven morgen, vrijdag 20 november, om 20 uur in de Annakirche aan de Annastrasse te Aken hun visie op de problemen.

Euregio-afz groenten e fruit beple

Van onze verslaggever

HEERLEN – In de nieuwe[...] ciale Landbouwontwikkeli[...] (PLON) wordt een gezamen[...] zet van groenten en fruit [...] burg en aangrenzende te[...] den in België en Duitsland [...]

Produktiegebieden houden [...] de landsgrenzen op, zo st[...] samenstellers van de nota. [...] tuinbouwgebied in Noord-L[...] vormt één geheel met het [...] bouwgebied in Straelen en [...] het fruitteeltgebied in Zu[...] burg één geheel met het fr[...] gebied van St.-Truiden in B[...] Bonn in Duitsland.

„Men zou kunnen verwach[...] grensoverschrijdende sa[...] king op het gebied van de a[...] meerwaarde voor alle betro[...] zou kunnen opleveren," op[...] samenstellers van de not[...] stuurlijk zal het bedrijfsleve[...] voor de weg moeten effenen[...]

Duitse uitgeschakeld voor Masters-titel

Onbekende McNeil overrompelt Graf

EW YORK – De twee Masrs-toernooien leveren de uitse tennisfans vooralsnog einig reden tot juichen op. In ankfurt verloor Becker van mpras, in New York ging raf onderuit tegen McNeil. ecker kreeg nog een herkanng, Graf niet. Bij de vrouwen ordt volgens een knock outsteem gespeeld.

raf, de nummer twee van de weld, werd overrompeld door de zesn plaatsen lager geklasseerde cNeil. De donkere Amerikaanse ilde van geen opgeven weten. In e eerste set maakte ze een achterand van 0-4 ongedaan. In de tieeak had ze geen moeite meer met e negentien onnodige missers proucerende Graf: 7-1. In de tweede set leidde de Duitse met 4-2. De laatste vier games waren voor McNeil: 6-4.

Extremen

„De mooiste overwinning uit mijn carrière", juichte de 28-jarige McNeil. Haar coach, John Wilkerson, overdreef: „Lori houdt van extremen. Ze heeft nog wel eens moeite om zich volledig op een partij te focussen. De ene dag wint ze van Jezus Christus, de andere verliest ze van de duivel."

„Ik heb haar geen moment onderschat", aldus Graf die alle negen eerder gespeelde wedstrijden tegen McNeil had gewonnen. De agressieve speelstijl van de Amerikaanse serve-volley-speelster werd de viervoudig Masters-kampioene teveel. „Ik had niet verwacht dat ze constant kon zijn."

Bezinning

McNeil stond in 1988 bij de top-tien. Daarna dacht ze het zelf te kunnen en brak met Wilkerson, de coach die haar al vanaf de studententijd had begeleid. Twee jaar geleden kwam de bezinning en met de rentree van Wilkerson hervond de speelster uit astronautenstad Houston het succes. „Dit is geen uitschieter. Lori kan met de besten mee", aldus Wilkerson na de zege op Graf.

Ook de als zesde geplaatste Mary-Joe Fernandez moest het toernooi al na de eerste ronde verlaten. De Amerikaanse verloor met 7-6 6-2 van Jana Novotna uit Tsjecho-slowakije. Martinez won in twee sets van Katerina Malejeva.

● *Steffi Graf verlaat beschaamd het centre-court.* Foto: REUTER

lotto

Midlotto: winnende getallen: 3-8-15-16-31-33. Reservegetal: 34. Cijferspel: 117877.
Duitse Midweeklotto, trekking A: 11-10-12-22-38-42. Reservegetal: 29. Trekking B: 8-9-19-27-29-45. Reservegetal: 38. Spel 77: 4018091.

Afgang basketbalteam

Van onze correspondent
MARCEL JOOSTEN

EN BOSCH – Bizarre situaties anaf de vrijeworplijn, chaos in en uiten het veld, twee verlengingen 4-74 en 78-78) waren de ingrediënn van een allesbeslissende basketalinterland Nederland-Turkije. elex BSW-center Richard van oelgeest (geblesseerd aan de kant) l met zeer gemengde gevoelens keken hebben naar Oranje, want anaf de vrijeworplijn werd wederm de winst aan de Turken gelaten 4-85).

an Poelgeest miste vorig jaar in ersin (Turkije) de allesbeslissende rije worp, maar zag gisteravond jn teamgenoten eveneens hopeos falen van de vrijeworplijn. erst misten Schilp en teamgenoot an Dinthen de kans op een voortijige beslissing, waarna Okke te elde in de bizarre omstandigheid erecht kwam en zijn tweede vrije orp niet raak mocht schieten. Te elde – zeven op elf driepunters en oed voor 28 punten – moest de weede vrije worp missen anders ou Oranje weliswaar gewonnen ebben met een punt verschil, maar winst met dit minimale verschil zou iet voldoende zijn geweest voor walificatie voor het EK.

erlengingen waren dus noodzakeijk, maar in die extra tijd was er iemand die Oranje de broodnodige scores kon bezorgen. Als een hete ardappel ging de bal van hand tot and en niemand durfde de verantwoordelijkheid te nemen voor het allesbeslissende schot. De Turken toonden voor 3.000 toeschouwers meer durf, schoten met scherp en hadden vanaf de vrijeworplijn beter de zenuwen in bedwang. Cees van Rootselaar miste zeven seconden voor tijd zijn vrije worpen waardoor Turkije vrije baan kreeg en België kan vergezellen naar het EK in Duitsland.

Transfersysteem weer onder schot

GOUDA – De Nederlandse en Europese bond voor profvoetballers (VVCS en Fifpro) hebben namens de werkloze Hans Gillhaus een klacht ingediend bij de Europese Commissie. Beide organisaties vragen voorlopige maatregelen om de voormalige spits van Aberdeen met onmiddellijke ingang speelgerechtigd voor een nieuwe werkgever te krijgen.

Gillhaus staat in de belangstelling van verscheidene clubs in binnen- en buitenland, waaronder Feyenoord. De hoge transfersom, die Aberdeen na afloop van het dienstverband eist, ruim 1 miljoen gulden, staat al bijna een half jaar de loopbaan van Gillhaus in de weg. De aanvaller houdt sinds enige tijd zijn conditie op peil bij PSV, waar hij voor zijn overstap naar Schotland onder contract stond.

Volgens de spelersbonden schenden de Fifa, Uefa en KNVB al vele jaren de artikelen 85 en 86 in het EEG-verdrag, die het vrije verkeer van werknemers in Europa bepalen. In de visie van VVCS en Fifpro monopoliseren de voetbalbonden en clubs als enige werkgevers de professionele competities. Genoemde instanties misbruiken volgens de vakbonden hun machtspositie door het dwingend voorschrijven van transfervoorwaarden, de vergoedingssom en de salarissen van de spelers. De Europese commissie wordt in algemene zin verzocht hiertegen actie te ondernemen, met als doel het transfersysteem af te schaffen en de beperking van het aantal buitenlandse spelers per club op te heffen.

Behoedzame start nationale Masters

AMSTERDAM – De nationale Masters zijn in Amsterdam behoedzaam van start gegaan. Na het late forfait van Richard Krajicek en de vergeefse jacht op een andere tophonderdspeler was de organisatie extra zuinig op de overgebleven publiekstrekkers. Van de geplaatste spelers kwam alleen Johan Vekemans (7) in actie. De Brabander won met tweemaal 6-3 van Roger Warmenhoven, die zich wel erg eenvoudig van het net liet wegdrukken.

Ondanks die voorzichtige start verloor de Mitsubishi-masters al op de eerste dag de nationale buitenkampioen. Ralph Kok leek in de derde set tegen Willem Bruin aan de winnende hand, totdat de scheidsrechter zich actief met het wedstrijdverloop ging bemoeien. „De hele partij verlaat hij zich op zijn lijnmensen. Maar als het spannend wordt, neemt hij het over", foeterde de Rotterdammer. „Ik kon daar absoluut niet tegen en sloeg een beetje door." Wat niet wegneemt, dat Willem Bruin in de beslissende tiebreak uitstekend serveerde: 6-3 1-6 7-6 (7-3).

Bij de vrouwen werden de nummers één en twee een extra vrije dag gegund, hetgeen vooral Manon Bollegraf goed uitkwam. De 28-jarige Ermelose hoopt na vier maanden haar rentree te maken. Tijdens de Federation Cup van half juli struikelde zij over een drempel, waarbij haar enkelbanden afknapten. Tijdens het operatief ingrijpen in het Rotterdamse Dijkzigtziekenhuis werd van een pees uit haar rechtervoet een nieuwe enkelband gemaakt.

Het was een dusdanig gecompliceerde operatie, dat de behandelende chirurg niet verwachtte dat zij dit jaar nog op de tennisbaan zou verschijnen. Maar vorige week bleek het herstel zover gevorderd, dat de behandelend geneesheer toestemming gaf. „Ik ben alweer zover dat ik bij het lopen geen verschil tussen het neerkomen op mijn linker- en rechtervoet voel", aldus Bollegraf.

V&L ontspoord

GELEEN – Het gaat niet goed met V&L. De ploeg leed in het midweekduel tegen het eveneens in de onderste regionen bengelende Tachos haar vijfde nederlaag in acht wedstrijden: 18-19. Onder het toeziend oog van Hirschmann-directeur Roukens, voor contractbesprekingen aanwezig, startte V&L voortvarend.

Na een kwart van de speeltijd leidde de thuisploeg met 7-2. Onbegrijpelijke spelerswisselingen aan Geleense kant beïnvloedden het spelritme. Hoe spelverdeler Wil Jacobs ook ploeterde, samen met trainer Rietbroek kreeg hij de ontspoorde V&L-trein niet meer op de rails. Tachos, onder aanvoering van een irritant spelende Pierre Janssen en een prima afsluitende Piotr Konitz, bracht een verrassende 9-10 pauzesand op de bordjes.

Ook nà de rust kon V&L niet veel aan de wedstrijd toevoegen. In aanvallend opzicht kon men de fors ingrijpende Waalwijkers niet voldoende uitspelen. Daarnaast werd Jacobs voorzien van een wat stringentere bewaking, zodat op de rest van de jonge ploeg de zware taak rustte het scorend vermogen van hun aanvoerder over te nemen. Tachos schakelde een tandje bij en kon, tot eigen verbazing, de stand soepeltjes via 11-15 naar 14-19 tillen. Vijf minuten voor het einde pompte V&L nog een keer alles uit het kastje en kon treffers van Sanders en Cremers laten aantekenen. Te weinig om nog één punt te redden: 18-19. Voor V&L namen Jacobs (6) en Cremers (5) de meeste treffers voor hun rekening.

Scheidsrechters bestolen

GELEEN – Verliezende sportteams willen zich nog wel eens bestolen voelen door de arbitrale leiding. Echter, in de pauze van het handbalduel tussen V&L en Tachos in sportcentrum Glanerbrook, ontdekten de scheidsrechters Glastra en Van Gulik dat zij ditmaal het doelwit waren geweest van dieven. Ongeveer 300 gulden verdweenen uit hun beider beurzen. Met hier en daar wat geleend geld kon men na afloop de lange thuisreis aanvaarden.

Onverwachte nederlaag tegen Paraguay

Zaalvoetballers staan voor schut

HONGKONG – De Nederlandse zaalvoetbalploeg van bondscoach Ron Groenewoud verkeert in Hongkong bij de strijd om de wereldtitel in een moeilijke positie. De verrassende nederlaag tegen Paraguay (1-3) betekent dat Oranje morgen het laatste groepsduel tegen Italië moet winnen om de laatste acht te bereiken.

Paraguay was het evenement gestart met een nederlaag tegen Italië (5-7). Oranje, dat het eerste duel tegen Iran met enig geluk in winst omzette (2-1), dacht een eenvoudige opdracht te hebben. Binnen drie minuten werd die instelling afgestraft. In de openingsfase scoorde de Zuidamerikaanse ploeg twee keer, na dekkingsfouten in de Nederlandse defensie. Carossini en Bobadilla passeerden de in de ploeg teruggekeerde doelman Wentzel twee keer via acties van de zijkant.

„De slaappil was drie minuten te laat uitgewerkt", merkte Groenewoud na afloop cynisch op. De ontluisterende achterstand vormde geen aanleiding voor een energieker optreden van de Oranje-spelers. Nederland liet zich meeslepen in het trage tempo van Paraguay, bezat geen creativiteit en kreeg ook geen kansen.

Kort na de rust kwam Oranje terug in de wedstrijd. Traets lepelde de bal uit een hoekschop bij Hoekema, die van dichtbij scoorde (1-2). Nederland, dat zonder de geschorste Bakker en de geblesseerde Rijsdijk aantrad, miste daarna het vermogen de tegenstander onder druk te zetten. De ploeg had zelfs twee keer geluk dat een Zuidamerikaan de paal in plaats van het net vond.

In de slotfase besliste Ocampos het duel met de derde treffer voor Paraguay. Italië ging verrassend onderuit tegen Iran, waardoor Oranje met het slechtste doelsaldo de laatste plaats bezet in groep B.

● *Wil Jacobs (links) en Rutger Sanders hebben het nakijken bij balbezit van Pierre Janssen van Tachos.* Foto: ERMINDO ARMINO

Hoedemakers coach Haantjes

BEEK – Sjef Hoedemakers is als opvolger van de opgestapte trainer Pierre Bouvrie van ZVV De Haantjes uit Beek aangetrokken. Hoedemakers had dit seizoen geen zaalvoetbalvereniging onder zijn hoede. Afgelopen jaar coachte hij SZV. Als actief voetballer, voorheen onder andere hoofdklasser Panningen, acteert hij momenteel in het Belgische Kessenich.

CSKA Moskou naar Duitsland

GENÈVE – CSKA Moskou wijkt voor alle drie thuiswedstrijden in de halve finale-series van het toernooi om de Europese beker voor landskampioenen uit naar Duitsland. Het eerste duel van de Russische kampioen, op 9 december tegen Glasgow Rangers, vindt plaats in Bochum. Olympique Marseille (3 maart) en Club Brugge (7 april) worden ontvangen in Leverkusen. CSKA wilde alleen de ontmoeting in december in Duitsland spelen, wegens de winter in Moskou. Om competitie-vervalsing te voorkomen heeft de Uefa de club verplicht ook de overige ontmoetingen te verplaatsen.

Voorbereiding Oranje in Zeist

ZEIST – De selectie van het Nederlands voetbalelftal bereidt zich op vrijdag 11 en zaterdag 12 december in Zeist voor op de kwalificatiewedstrijd tegen Turkije voor het WK voetbal, die woensdag 16 december in Instanbul wordt gespeeld. Bondscoach Advocaat twijfelde aanvankelijk over het nut van de extra trainingssessie. De in het buitenland spelende internationals zullen wegens clubverplichtingen niet beschikbaar zijn. Advocaat zal op de oefensessie moeten volstaan met in de eredivisie uitkomende voetballers.

Van der Poel weer tweede

BERLIJN – Adri van der Poel heeft bij een internationale veldrit in Berlijn een mislukte poging ondernomen de Zwitser Thomas Frischknecht van zijn derde achtereenvolgende overwinning af te houden. In het natte en koude Viktoria Park moest de Nederlander ruim een halve minuut op de winnaar toegeven. Zeventig renners stonden in de regen in Berlijn aan de start. Frischknecht trok er in de ronde al tussenuit. Op afstand gevolgd door Van der Poel, de broers Camrda en de Zwitser Wabel. Achter Frischknecht vocht Van der Poel een duel met Beat Wabel uit om de tweede plaats. Halverwege de wedstrijd had de Nederlander, volgend jaar op de weg in Italiaanse dienst, de strijd in zijn voordeel beslist. Frischknecht kon hij echter niet achterhalen.

Joao Havelange wil doorgaan

RIO DE JANEIRO – Joao Havelange wil zich in 1994 herkiesbaar stellen voor zijn zesde termijn als voorzitter van de Fifa. De Brabantse Braziliaan is al sinds 1974 het opperhoofd van de internationale voetbalwereld. Havelange maakte zijn beslissing in Rio de Janeiro bekend. Hij had bovendien nieuws over de wereldtitelstrijd, die over twee jaar in de Verenigde Staten wordt gespeeld. Van de geplande reclame-inkomsten voor het evenement is al bijna 200 miljoen gulden binnen. Dat is twee-derde van het beoogde bedrag.

Zwaar parcours Teleflex Tour

HEERLEN – De Teleflex Tour voor amateurs lijkt Olympia's Ronde door Nederland volgend jaar naar de kroon te steken. De rittenkoers speelt zich voor een belangrijk deel af in het Limburgse heuvelland en is daardoor aanzienlijk zwaarder dan Olympia's Ronde, die voor een belangrijk deel in het noorden van het land wordt verreden. Behalve de Nederlands ploegen die uitkomen in de topcompetitie van de wielerunie, verschijnt er een groot aantal buitenlandse teams aan de start. Belangrijkste obstakels zijn de Cauberg in Valkenburg en de Vaalserberg. Etappeschema: 14 april Valkenburg-Den Bosch 180 km; 15 april Den Bosch-Schijndel 110 km, Omloop St. Oedenrode 90 km; 16 april Schijndel-Helden 160 km; 17 april Helden-Valkenburg 118 km, klimtijdrit Vaals 18 km; 18 april Kerkrade-Herzogenrath 170 km.

Noor bluft Vriesekoop af

BACKNANG – Tafeltennister Emily Noor heeft verrassend het jaarlijkse invitatietoernooi van Backnang, vlakbij Stuttgart, op haar naam geschreven. De struise Brabantse versloeg in de finale haar reisgenote Bettine Vriesekoop in drie games: 17-21 22-20 21-12. Noor (21) verdiende met haar fraaie eindzege een bedrag van 2800 gulden. De verbaasde Europese kampioene moest genoegen nemen met 1700 gulden.

sport in cijfers

TENNIS

New York. Vrouwen, Masters-toernooi, 5,25 miljoen gulden. Enkelspel, eerste ronde: McNeil-Graf 7-6 6-4, Novotna-Mary-Joe Fernandez 7-6 6-2, Martinez-Katerina Malejeva 6-4 6-3.
Frankfurt. ATP-Masters. Mannen, 4,25 miljoen gulden: Rod Laver-groep: Courier-Krajicek 6-7 7-6 7-5.
Amsterdam. Nationale Masters: vrouwen, eerste ronde: Boogert-Hopmans 6-0 6-0, Kiene-Schilder 6-4 6-0, Wegink-Hoogendoorn 6-3 7-5. Mannen, eerste ronde: Vekemans-Warmenhoven 6-3 6-3, Bruin-Kok 6-3 1-6 7-6 (7-3).

TAFELTENNIS

Backnang. Invitatietoernooi (vrouwen) finale: Noor-Vriesekoop 17-21 22-20 21-12.

GOLF

Montpellier. Kwalificatietoernooi Europese Tour: Eindstand na 6 ronden: 1. Goosen 427 slagen, 2. Eskildsen 428, 3. Thuel 429, 4. Alvarez, Ames en McClellan 431.

WIELRENNEN

Berlijn. Internationale veldrit, profs en amateurs: 1. Frischknecht 55.26, 2. Van der Poel 0.31, 3. Wabel 1.30, 4. Pavel Camrda 1.44, 5. Gil 2.32, 6. Bambula 2.33, 7. Kluge 2.46, 8. Schwedler.

Gent. Zesdaagse, tweede dag, stand om 22.00 uur: 1. Gunther/Dauwe 129 punten, 2. De Wilde/Veggerby 113, 3. Pieters/Freuler 105, 4. Tourné/Van Slijcke 48; op één ronde: 5. Krabzov/Ganejev 74, 6. Bincoletto/Lombardi 67, 7. Risi/Betschart 53, 8. Stutz/Van Petegem 41.

BOBSLEE

Winterberg. Wereldbeker, viemansbob: 1. Verenigde Staten (Shimer, Leturgez, Kerby, Jones) 1.52,70, 2. Zwitserland I (Weder, Acklin, Siegenthaler, Semeraro) 1.52,75, 3. Duitsland I (Hoppe, Musiol, Kuehn, Hannemann) 1.52,94, 4. Oostenrijk 1.52,95, 5. Zwitserland II 1.53,12, 6. Canada I 1.53,26, 7. Canada II 1.53,40, 8. Groot-Brittannië I 1.53,45, 9. Groot-Brittannië II 1.53,51, 10. Duitsland II 1.53,65. Stand: 1. Shimer 69 punten, 2. Weder 65, 3. Lori (Canada I) 57.

ZAALVOETBAL

Hong Kong. WK zaalvoetbal, derde dag: groep B: Nederland-Paraguay 1-3 (0-2). 2. Carossini 0-1, 3. Bobadilla 0-2, 24. Hoekema 1-2, 36. Ocampos 1-3. Iran-Italië 7-5. Stand: 1. Iran 2-2 (8-7), 2. Italië 2-2 (12-12), 3. Paraguay 2-2 (8-8), 4. Nederland 2-2 (3-4).

BASKETBAL

Den Bosch. Kwalificatie EK, groep A: Nederland-Turkije 84-85 na twee verlengingen (33-38 74-74 78-78). Scheidsrechters: Mitjana (Spa), Gasperin (Fra). Toeschouwers: 3000. Scores Nederland: Van Rootselaar 9, Franke 5, Bennes 2, Schilp 3, Te Velde 28, Van Dinten 17, Cooper 13, Vrind 7.
Eindstand: 1. Turkije 6-8 (484-484), 2. België 6-8 (417-407), 3. Tsjechoslowakije 6-4 (506-498), 4. Nederland 6-4 (471-498). Turkije en Belgie naar EK eindronde.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,30.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden ƒ 1,15 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,80.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts).
Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,80.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.
Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.
Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Personeel aangeboden

CHARMANTE jonge vrouw, 27 jr., 6 jaar ervaring in leidinggevende functie in modebranche. Zoekt leuke, serieuze baan. Br.o.nr. B-3207 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Personeel gevraagd

Limburgs Dagblad
in Brunssum vraagt voor
Nuth en Schinveld
kandidaat bezorg(st)ers
Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u van ma t/m vrij tijdens kantooruren even langskomen of bellen. Rumpenerstraat 81, Brunssum. Tel. 045-256363

Adia Keser uitzendburo heeft per direkt werk voor
Lichtdrukker
Voor een architektenburo in Heerlen. Het betreft het copiëren van grote bouwkundige tekeningen op speciale apparatuur. Een accurate instelling en precies kunnen werken is een noodzakelijke eigenschap. Wij geven de voorkeur aan kandidaten met een WAO-uitkering of oudere mensen die iets bij willen verdienen. Deze baan is op oproepbasis en van lange duur.

Interesse? Neem voor meer informatie contact op met onze vestiging in Heerlen of met de andere vestigingen.
Dr. Poelsstraat 16, Heerlen, tel. 045-713120
Kouvenderstraat 81, Hoensbroek, tel. 045-231680
Hoofdstraat 39a, Kerkrade, tel. 045-463700
Streeperstraat 48, Landgraaf, tel. 045-326595

ADIA KESER
UITZENDBURO

Dactylo Uitzendburo heeft de banen!

Algemeen boekhouder m/v
Voor een relatie in de omgeving van Heerlen zoeken wij een ervaren kandidaat die in het bezit is van het diploma Mba/Spd of hiervoor studerend. Deze baan biedt goede verdiensten en toekomstmogelijkheden. Informatie bij Dactylo Heerlen.

Produktie medewerkers m/v
Wij zijn op zoek naar gemotiveerde kandidaten voor diverse relaties in de omgeving van Kerkrade voor de 2- en 3-ploegendienst. Deze baan biedt goede verdiensten en toekomstperspektief. Informatie bij Dactylo Kerkrade.

Medewerker grillcounter m/v
Voor een relatie in Kerkrade zoeken wij een gemotiveerde kandidaat die intern wordt opgeleid om bestellingen te bereiden en te bezorgen. Goede verdiensten. In het bezit van eigen vervoer en werk in het weekend is een must. Informatie bij Dactylo Kerkrade en Heerlen.

Diverse personeel m/v
Wij zoeken LTS'ers, MTS'ers, glazenwassers, vleesindustrie medewerkers en een chauffeur met groot rijbewijs.

Bel meteen voor meer informatie of kom langs bij Dactylo Uitzendburo in:
Heerlen, Tempsplein 33, tel. 045-712336.
Kerkrade, Pancratiusstraat 22, tel. 045-353592.

Het Dagblad "De Telegraaf"
is op korte termijn op zoek naar enkele serieuze kandidaat
Bezorg(st)ers
voor werkzaamheden o.a. in Kerkrade-west/Terwinselen/Spekholzerheide en Chevremont. Voor meer informatie kunt U bellen met Dhr. Brouns. Tel. 045-326033.

Moet uw boekhouder het *bed* houden?
Tènce! uitzendbureau

Is uw typiste door het *lint* gegaan?
Tènce! uitzendbureau

Met spoed gevr. part-time TAXICHAUFFEURS m/v evt WAO-er, dag- en nachtdienst en erv. centralist voor de nachtdienst. Julianastr. 6, Brunssum. 045-252444.

Gevr. FOTOMODELLEN-figuranten, ook studentes, lft. en erv. niet belangrijk voor mode, reclame, T.V. Stuur duidelijke foto's met pers. geg. naar Postbus 502, AM Amsterdam. (foto's worden teruggestuurd).

OPPAS gevr. voor kinderen (7, 10 en 12 jr) plm. 17 uur per week. Leeft. 40 tot 50 jr. Tel. inl. na 19.30 uur 045-321821 niet op zat. en zond.

Gevr. parttime CHAUFFEUR voor het ophalen van tapijten in heel Nederland. Tel. 045-441808.

Part-time AUTOMONTEUR met APK-diploma, omgeving Nuth. Tel. 045-244947.

BEZORGERS gevr., min. leeftijd 15 jr, voor Hoensbroek, Heerlerbaan, Brunssum-noord en Merkelbeek. Tel. 045-257974.

BOUW- en Ingenieursburo Kerkrade BV vraagt met spoed timmerlieden, metselaars, ook colonnes voor bouwwerken in Aken, Düsseldorf en Keulen, Duits verzek. en goede sociale voorz. Melden tijdens kant.uren van 9.00 tot 18.00 uur. Tel. 045-428062 of 045-419662.

Jonge part-time HULP gevr. in keuken en bistro, biljartzaal. Hoofdzakelijk voor diensten in weekenden, zowel 's middags als 's avonds Inl. Fairplay biljartcentrum Hoensbroek, telefoon 045-231822. Dhr. H. Jacobs.

BIJVERDIENSTEN! In ons Promotie-team is plaats voor dynam. medewerkers m/v, tussen 25-40 jr. die ƒ 500,- tot ƒ 1.000,- p. week willen verdienen. Werktijden tussen 17.00-20.00 U. Schriftelijke reacties naar: R. Slootman Beheer t.a.v. M. Radermacher Koempel 84, 6372 NB Landgraaf.

Voor direkt gevr. leuke VERKOOPSTER voor onze kaas- vleeswarenafdeling, 32 uur per week. Vrusch Versmarkt, Kerkstraat 59, Brunssum.

Wij zoeken met spoed personen boven 18 jaar met inzet, welbespraakt voor opleiding tot COLPORTEUR/verkoper. Wij hebben voor iedereen, ongeacht opleiding, onmiddellijk een vakature beschikbaar in onze verkoopteams. Personen welke reeds ervaring hebben als verkoper zijn vanzelfsprekend ook welkom. Wij bieden U: goede verdiensten, gratis vervoer, opleiding door ervaren verkopers, aangename werksfeer Inlichtingen en aanmeldingen tijdens kantooruren tel. 09-3211223612.

Te huur gevraagd

Te huur gevraagd APPARTEMENT voor alleenstaande. Max. huur. ƒ 500,-. Tel. 045-412762.

OG te huur

ZUTENDAAL (B) Luxe nieuwb.app. keuk. en badk. voll. inger. met 2 slpk. en gar. Te bezicht. inlichtingen Tel. 09-32.89722001.

Nieuw huis te huur in VOERSTREEK op 3 km. van Slenaken. Tel. 09-3241810832.

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Woonhuis verkopen???
Wij kopen direkt zelf aan zonder bijkomende kosten.
Denis Vastgoed, tel. 045-518428.

WAT UW HUIS AANGAAT:
Geen verkoop, geen kosten!
(nooit advertentiekosten)
VAN OPPEN B.V., Lindeplein 5, Brunssum. 045-254543.

De rente wederom gedaald!
Profiteer nu van de meest recente rente-daling per 16 nov.
Wij verzorgen gratis, snel en vakkundig met of zonder gemeente-garantie, uw bouwfonds
annuïten-hypotheek 8%
max. 15 jaar rentevast.
Nu ook 30 jaar rentevast mogelijk, (8,3%).
Uw bouwfonds
spaarhypotheek 8,2%
max. 15 jaar rentevast. Kies voor de goedkoopste, beste en meest verantwoorde hypotheek.
Op afspraak verzorgen wij ook 's avonds of 's zaterdags uw hypotheek aanvraag.
AKTIE geldig t/m 30 november: Gratis taxatierapport als wij uw spaarhypotheek met gemeente-garantie verzorgen.
VAN DER VENNE VASTGOED voor huis en hypotheek
Rijksweg Zuid 129, Geleen.
☎ 046-757551
Altijd telefonisch bereikbaar.

Open huis zaterdag 21 en zondag 22 november v. 14.00-16.00 uur.
* Maastrihct, Residentie Abtshof
Residentie Abtshof is gelegen op twee minuten van het Vrijthof (centrum). Dit zeer luxe gebouw is inmiddels voor bewoning gereed en er is thans gestart met de verkoop van de laatste appartementen. De appartementen zijn kreatief ingedeeld met een gemiddeld vloeroppervlakte van ca. 125 m2 met 2 of 3 slaapkamers en voorzien van terras of loggia. Lift, wintertuin, eigen afgesloten parkeerplaats. Prijzen vanaf ƒ 311.350,- v.o.n. tot ƒ 351.013,- v.o.n. (inruil van uw eigen woning is beschikbaar). Adres: Patersbaan 10a en b te Maastricht. 10089026.
Inl. Stienstra Makelaardij b.v.
Tel. 043-252933

Uw huis verkopen met behulp van de
echte makelaar
Bel de onroerend goed lijn
046 - 750 000 !
Peters & Partners Geleen

Geen verkoop - Geen kosten

HUIZEN gezocht voor binnen en buitenlandse kandidaten. Verkoper betaalt geen kosten. Wijman & Partners, Schelsberg 149, Heerlen. Tel. 045-728671.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevr., opknappen geen bezwaar. 040-520558.

Spaarhypotheek 8,2%, 20 jaar vast. Unieke mogelijkheden voor 2 inkomens. Bel. 045-712255. STIENSTRA Hypotheek Service.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

KERKRADE-WEST, Akerstr 167-A, appartement met 2 slpks., mooi in orde, met lift. ƒ 135.000,- k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671.

UBACH o. WORMS, Kantstr 96, oudere grote, goed onderhouden woning met tuin. ƒ 145.000,- k.k. Wijman & Partners. 045-728671.

BRUNSSUM, Op gen Hoes 131, eengezinsw. met alle comfort, 2 slpks., in goede staat. ƒ 135.000,- k.k. Wijman & Partners 045-728671

Uitgaanscentrum Globe Beek vraagt
ervaren kelner
en
oproepkrachten
voor buffet. Tel. 046-379297

Fa. R K N Bouw vraagt met spoed TIMMERLIEDEN, metselaren ook kolonnes voor haar werken in Duitsland. 045-274121, H.v. Veldekestr. 3, Brunssum.

Wij je werken als MANNEQUIN, fotomodel, dressmen, bel. 03445-2221 ook zat. Ook gevr. oudere dames en grote confectiematen. U kunt door ons worden opgeleid.

Te koop gevr. HORECA-PAND plm. 100 m2 voor dagzaak in centrum van gr. stad in Limburg 046-757413

Bedrijfsruimte

Te huur gevraagd LOODS met of zonder woonhuis. Tel. 045-225320.

Kamers

JONGEMAN zkt. woonruimte met spoed in of nabij Heerlen-C. Tel. 045-422846

Kamer te huur aan de Markt in SITTARD. Direct te aanvaarden. Tel. 045-724690.

Te h. centr. HEERLEN, grote gestoffeerde kamer 7x5 m., beg.grond, liefst ouder pers. Tel. 045-442192

Bouwen/Verbouwen

Heftruck huren?
Frissen b.v.
bellen
04406-40338
Vroenhof 92, Valkenburg
Komatsu dealer

Transacties

Te koop demontable KANTOORGEBOUW, 30-10 m. of 30-8 m. Tel. 043-632433.

Te k. of te h. WINKEL met woonhuis en grote tuin in centrum van Heerlen. Direct te aanvaarden. 045-724690

Te k. FRITE-SNIJDER merk Slitmaster; Au Bain Marie, 6-pans merk Atag, aardgas. 045-352795, na 12.00 uur.

Bouwmaterialen & Machines

Gratis TEXTIELPAKKETTEN bij aankoop van
sanitair en tegels
Pontmeyer b.v.
In de Cramer 7, Heerlen. Tel. 045-768888.
Wij zijn open: maandag t/m vrijdag 8.30 - 17.00 uur.
Dond. koopavond tot 21.00 uur, zat. van 10.00 - 13.30 uur.

Nu of NOOIT! Op is Op! Te koop. licht besch. nwe binnen- en buitendeuren, Merantie, Merbouw enz. v.a. ƒ 20,- t/m ƒ 85,-; alle soorten dakleer v.a. ƒ 20,- t/m ƒ 50,- p. rol; Laminaat parket ƒ 25,- p. m2; Underlayment plus steriingboard platen va. ƒ 37,50 19mm; hardboard ƒ 5,-; spaanplaat 18 mm ƒ 12,50 (ook wit gelakte); merantie enz., div. grote merantie raamkozijnen; div. soorten isolatie. Rennemigerveldweg 70, Heerlen. Tel. 045-727742/724000

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Winkel & Kantoor

Kantoormeubelen
Wist U dat wij een speciale afdeling gebruikte kantoormeubelen hebben (Ahrend Facet en Ahrend Mehes) o.a.: buro's, kasten, dossierskladenkasten, tafels en stoelen etc.
EMLY KANTOORMEUBELEN
Industriestraat 37, 6135 KG Sittard. 046-523738.

Te koop uit faillissement
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen. Alle soorten directie-buro's, conferentiestoelen, brandkasten, dossierkasten, tekentafels, tekeningladenkasten, ladenkasten, archiefstellingen, magazijnstellingen, nieuwe palletwagens v.a. ƒ 750,-, flip-overs en whiteborden. NERGENS GOEDKOPER!!!
INRUIL INVENTARIS: palletstelling, magazijnstelling, archiefstelling, burokasten, buro's, ladenkasten, burostoelen, enz. enz. teveel om op te noemen. Alles tegen kostprijs. Verder nog 1001 artikelen, teveel om op te noemen. 1000 m2 showroom en 12.00 m2 magazijn. Alles uit voorraad leverbaar, tevens vervoer van complete kantoormeubel-inrichting. De goedkoopste met de meeste service.
Rockmart Kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142. Geopend van ma. t/m vrij. 9.30-18.30 uur en zat. 10.00-16.00 uur.

Aanbieding
Directiestoelen
Burostoelen
Rock Za ƒ 195,-
Armleggers ƒ 50,-
25 verschillende soorten en kleuren burostoelen, Conferentie-, directie- en kantinestoelen tegen fabrieksprijzen. Steeds 500 stuks op voorraad. Nergens goedkoper en 1 jr. garantie op alle modellen.
Rockmart
Kissel 46a, Heerlen.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Reparaties

TV/VIDEO defect, vandaag gebracht, morgen al klaar, prijsopgave en garantie. Tel. 045-231340 E & E Electronica Brunssum

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenboschlaan, Landgraaf. Tel. 045-314122

Diepvries/koelkastreparatie meestal binnen 12 uur. TEBBEN koeltechniek (part) Geen voorrijkosten met garantie. 045-460471

KOELKASTREPARATIE, geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/ 461658.

APK, alle reparaties, wasbeurten, cleaneren, Mercedes revisie-motoren. Auto Services GOOIKER, Apollolaan 154, Heerlen. 045-740041. Ook op zat. open.

Diepvries en KOELKASTREPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 046-745230, service 24 uur.

TV DEFECT? Binnen 4 uur klaar. 24 uur service. Tel. 04750-11667. Knip uit en bewaar!

Auto's

Eurocasions zoals het hoort!!

Citroën C15 bestel 1.4 bezine zwart	11-1992
Ford Sierra 2.0 GL blauwmetallic	01-1984
Renault 5 TL blauwmetallic	06-1985
Mitsubishi Galant 1.6 GL grijsmetallic	04-1985
Citroën BX 1.6 Leader blauwmetallic	05-1986
Citroën BX 1.4 Leader grijsmetallic	05-1986
Nissan Laurel SGX autom. grijsmetallic	06-1987
Citroën AX 1.1 rood	07-1987
Citroën AX 1.1 rood	01-1989
Citroën BX 1.4 Palmares wit	01-1989
Citroën BX 1.4 Basis wit	02-1989
Citroën AX 1.1 rood	06-1989
Opel Corsa 1.2 Swing wit	06-1989
Suzuki Swift 1.3 GLX grijsmetallic	11-1989
Ford Sierra diesel 2.3 CL combi wit	10-1989
Citroën BX Cannes 1.4i wit	10-1990
Citroën BX Toulouse 1.4 grijsmetallic	04-1990
Citroën BX 1.6 TRi bleu rood	08-1989
Citroën BX 1.6 Progress groenmetallic	06-1991
Citroën BX Toulouse grijsmetallic	04-1990
Citroën AX 1.1 TGE rood	12-1989
Citroën BX 1.4 RE grijsmetallic	10-1986
Citroën BX 1.6 TRi grijsmetallic	06-1987

Citroën XM 2.0i Ambiance 10-'89
Citroën XM V6 Ambiance 04-'91
Autobedrijf
SONDAGH BV
De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)
Uw aktieve Citroën-dealer in Zuid-Limburg
Zaterdags geopend van 10.00 tot 17.00 uur.

FIAT
Inruilauto's
7x Fiat Panda v.a. ƒ 4.900,-
15x Fiat Uno v.a. ƒ 2.500,-
Tipo 1.4 I.E. '89 ƒ 17.500,-
Croma diesel '88 ƒ 15.900,-
Alfa 33 '86 ƒ 8.900,-
Citroen BX '88 ƒ 11.900,-
Citroen Axel '85 ƒ 3.900,-
Daihatsu cuore '84 ƒ 3.900,-
Hyundai Pony 1.5 GL 11-'89 ƒ 13.900,-
Sierra 2.3 D '87 ƒ 10.900,-
Ford escort 1.3 '81 ƒ 2.500,-
Nissan Sunny 1.4 LX 10-'89 ƒ 15.900,-
Kadett '84 aut. ƒ 7.900,-
Peugeot 309 '87 ƒ 9.900,-
Seat Marb. 11-'88 ƒ 8.700,-
Seat Ibiza '89 ƒ 12.900,-
Fiat Creusen Heerlen
Parallelweg 34 045 - 74 21 21.

Ford's
Scorpio 20CL 5-drs. '91
Siërra 18CL 4-drs. '89
Escort 18CL diesel 5-drs.'90
Escort 14CL Bravo 5-drs.'89
Escort 14CL Bravo 3-drs.'89
Escort 14CL Bravo 3-drs.'88
Escort 13CL 2x 3-drs. '86.
Inruil, financiering en keuring mogelijk.
Donderdag koopavond.
Smeets Opel
De Griend 2, Maastricht.
Tel. 043-252250.

Ford Orion
1.4 Bravo i.z.g.st., bwj. '88, blauwmet., get.gl., met v.v.n. insp. rap., 1e eig. Vr. pr. ƒ 10.600,-. 043-649968.

Auto KALDEBORN. Wij betalen de hoogste prijs voor uw auto!! 045-411572.

Te k. GOLF C diesel, 5-bak, wit, zonnedak, APK 12-'93, mod.'86, vr.pr. ƒ 7.850,-. Tel 045-222081.

Te koop OPEL Kadett 1600 Diesel, bwj. '88, radio/cass., trekhaak en sportvelgen. Vr.pr. ƒ 10.750,-. Tel. 045-229667.

EEND 2 CV 6 bwj. '82, APK 6-'93, i.z.g.st., ƒ 1.500,-. Tel. 045-217202.

INKOOP auto's. Wij betalen de hoogste prijs! Tevens tourcaravans. 045-416239

Autobedr. Martin JORRITSMA; VW Passat 1.8, 90 Pk, 1990; VW Polo 1.3 CL, 1990 VW Golf 1600, 1988; VW Golf 1300 CL, 1987; VW Golf Diesel, 1987; Audi 80 1.8 S, 90 Pk, 1988; Mercedes 190 E, automatic, 1988; Peugeot 205 XL, 1989; Fiat Uno 45 CL, 1988; Toyota Starlet 1987; Opel Kadett 1.3 Club 1987; Opel Kadett 1.3 GL, 4-drs., 1986; Auto's met bovag-garantie, APK keuringsstation, Pastorijstr. 106, Nuth, tel. 045-242412.

Te k. PONTIAC Transport 3.2, bwj. '91, veel extr., vr.pr. ƒ 52.500,-. Inr. event. mog. 04750-10266 na 18.00 uur.

Te k. AUDI 80 GLS, bwj. '80, APK 7-'93, i.g.st. Tel. 04454-64632.

BMW 524, Turbo diesel, autom., bwj. '87, directieauto, orig. km.st. 129.000, pr. ƒ 15.900,- incl. alle access. 045-410500 of 418163.

Te k. BMW 735i, bwj.'81, APK, mech. 100%, veel extra's, ƒ 3.950,-. 045-725595

CHRYSLER Voyager 2.6 4 cyl., '86, alle opties, Van Bovag-bedr. 045-244947.

Citroën AXEL bwj. '85, APK 11-'93, vraagpr. ƒ 1.650,-. Tel. 045-721474.

STOP?
Machinestrop?
Natuurlijk naar van Dooren!
Een begrip in machines, onderdelen én oplossingen.
van dooren bv
In de Cramer 17, Heerlen
Telefoon 045-711778

Zeldz. mooie Toyota COROLLA 1.6 GT Twincam 16V '86, nw. banden, uitl. 046-518251.

VW GOLF MX type '80, APK 10-'93, i.z.g.st., ƒ 1.350,-. Tel. 045-724993.

Te k. GOLF Diesel, bwj. '80, i.z.g.st., kl. wit, APK 11-'93. Vr.pr. ƒ 2.250,-. Tel. 045-353713.

Te k. VW POLO C Pointer, sept. 1986, km.st. 72.000, serv. boekje aanw., i.z.g.st., vr.pr. ƒ 7.500,-. Tel. 045-245092 b.g.g. 241435

VOLVO 340 DL Sedan, 100% in orde, bwj. '84, pr. ƒ 4.500,-. Tel. 045-753537.

Te koop VOLVO stationcar, 240 diesel, bwj. 5-'85, vr.pr. ƒ 8.750,-. 04409-4476.

Te k. VOLVO 244 GLE, bwj. 1980 ,i.z.g. st. elec. spiegels, open dak, st. glas, stuurbekr. nwe APK met steekproef, t.e.a.b. Tel. 045-253168.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742 / 724000

Ford Escort 1.6 CL '87; Opel Corsa 12S '84 luxe; BMW 320-6 met veel extra's '83; VW Santana 4-drs. met LPG '84; Kadett Caravan 1600 D '82; Mercedes 200 diesel centr. vergr. en schuifd. '82; Toyota Starlet '86; - Inr. en financ. mog. Garage HOOGENHOUT, Wilhelminastr. 146, Hoensbroek. 045-215557.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Mercedes 190 E 2.3 '87; Suzuki Vitara JLX geel kent. '89; VW Golf '88; Volvo 340 D '86; Volvo 343 '80; Honda Civic autom. '79; Opel Kadett '85; Renault 11 TL '86; Nissan Sunny D '86; Lada Samara '87; Renault Express '86; Ford Escort 1.4 CL '89; BMW 318i '85; BMW 320i '83; BMW 520i '88; BMW 320i '84; Suzuki Carry '90; Suzuki Carry 91; Suzuki Swift '88; Suzuki Alto 3x '89; Suzuki Alto '87; Suzuki Alto '85. Autobedrijf REUBSAET, Groenseykerstr. 17, Geleen. Tel. 046-757777. Uw adres voor APK-keuring en alle auto reparaties.

Ford FIËSTA 1100 S, bwj. '81, APK 10-'93, i.z.g.st., ƒ 1.950,-. Tel. 045-724993.

Ford ESCORT 1.6i, bwj. '89, kl. zwart, RS uitbouw, RS velgen, schuif/kant.dak, 50.000 km, auto is nieuw,. Ammonietert 4, Hrl. (Rennemig). 045-232350.

Ford ESCORT 1.6 L, LPG, bwj. '81, APK okt. '93, nw. model, 5-drs.: 045-219253.

Ford SIËRRA Sedan, bwj. '88, trekhaak, centrale vergrendeling, 67.000 km., ƒ 14.250,-. Tel. 045-326420

ESCORT type 1.3 L Bravo, '84, div. acc., zeldz. mooi, ƒ 1.950,-. Tel. 045-424128

Te k. 5-drs. Ford SIËRRA 2.0 GL, i.z.g.st., 65.000 km, ƒ 5.900,-. Tel. 045-250765.

Te koop LADA Samara 1.3, bwj. 1987, prijs ƒ 6.500,-. Tel. 046-374233.

MAZDA GLX 1300 '85, kl. blauw, pr. n.o.t.k. Tel. 04956-3931.

Te k. MAZDA 626 LX 2.0, wit, APK, bwj. '87, 5 bak, i.z.g.st., ƒ 9.550,-. Tel. 04754-85336.

Te koop MERCEDES 280F, bwj. '82, vele access. o.a. elec. schuifd., alarm, radio en winterband., pr. ƒ 12.000,-. Tel. 045-227710

MERCEDES 190 benzine en LPG, november 1985, schuifdak, div. extra's, verkeert in nieuwstaat, inruil mogelijk, ƒ 16.500,-. Tel. 04754-87455.

Nissan BLEUBIRD 2.0 SLX sedan, bwj. 7-'86, st.bekr., sportvlgn., alarm, radio/cass., alles elec., duurste uitv., i.z.g.st. Pr. ƒ 11.500,-. Tel. 045-242964.

Te k. wegens vertr. buitenl. NISSAN Cherry 1200 de luxe, trekh., APK 11-'93, ƒ 1.800,-. Tel. 045-740982.

Opel KADETT City bwj. '78, APK 7-'93, ƒ 1.200,-. Tel. 045-217202.

Te k. Opel KADETT bwj. '78, APK 8-'93, ƒ 1.250,-. Tel. 045-226637.

Te k. OPEL Kadett hatchback 1.3N, kl. groen, bwj. '80, APK '93-4-3, pr.n.o.t.k., i.z.g.st. Tel. 045-460992.

Te k. Opel KADETT 1.2 S, LPG, '85, perfect in orde, ƒ 6.750,-. Tel. 045-316940.

Te k. RENAULT 11 GTL, bwj. 10-'84, 5-drs, kl. rood, trekhaak, techn. i.z.g.st., carr. zonder roest, vr.pr. ƒ 4.750,-. Tel. 045-250570.

RANGE Rover bwj. '85, 2-drs., nw. type, veel extra's, grijze Vogue inter., nw. gril, spoiler, elec. ruiten, stereo, wit, in perf. st., 118.000 km., APK okt'93, pr.n.o.t.k. Tel. 043-254456.

Gebrs. Dominikowski biedt aan: Escort Cabriolet 1.6 rood '85; Scorpio 2.0i GL antr. LPG '88; Ford Siërra 2.0 5-drs laser blauwmetal. '85; Ford Siërra 1.6 5-drs CL beige '83; Escort XR3i wit '86; Escort XR3i zilvermet. '85; Escort 1.6 div. extra's goudmet. '83; Opel Omega LS bordeauxrood LPG '87; Opel Rekord 2.0 4-drs wit LPG '84; Opel Ascona 1.6 LS 5-drs. groen '82; Opel Kadett 1.2 LS rood '85; Opel Kadett 1.3 4-drs '84; Polo CL 3-drs. campagnemet. '86; Honda CRX 1.5i div. extr. rood '85; Honda Jazz de luxe metal. '85; BMW 525i champagnemet. '85; Fiat Panda 45 bruinmet. '84; Fiat 127 i.z.g.st. wit '83; Saab 900 GLi 3-drs. i.st.v.nw. zilvermet. '82; Seat Ibiza 1.5 GLX zilvermet. '87; Seat Ronda 1.6GLX 5-drs blauwmet. '84; Peugeot 309 1.6 GR 5-drs. blauw '86; Peugeot 205 Accent rood '85; Citroën BX 1.6 TRi antr. '87; Citroën BX 1.4 wit '83; Volvo 740 GL zilvermet. LPG '85; Audi 100 aut. katalysator wit '87. Diesels: Ford Siërra 2.3D CL laser 5-drs wit '89; Ford Escort 1.6D 3-drs champ.met. '86; Peugeot 309 GLD 5-drs blauwmetal. '87; Opel Kadett diesel 3-drs beige '84; VW Golf diesel blauwmet. '83. Automaten: Mercedes 190 E groenmet. '85; Opel Kadett 1.6 S groenmet. '83; Opel Kadett 1.3 luxe 4-drs i.z.g.st wit '82; Mazda 626 LX 5-drs. '83. Stationcars: Daihatsu Hijet grijs kent. rood '87; VW Passat Turbo diesel wit '85; Opel Rekord LS blauwmet. '84; Opel Kadett 1.2 grijs kent. wit '86; Opel Kadett Caravan 5-drs blauw '85; Opel Kadett Caravan diesel wit '85; Ford Siërra laser 5-drs blauw LPG onderb. '84. Diverse inruilers v.a. ƒ 750,-. Autobedrijf Gebrs. Dominikowski, Locht 38, Kerkrade. 045-420209.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610 ook 's avonds.

O.K. CARS, Oirsbeek. Hoge najaars korting: Audi 80 diesel '85; Ford Escort XR3 '83; Escort 1.6 '85; Siërra 4 x 4 '88; Escort '83; Fiësta '85; Opel Rekord 2.0 LS '84; Kadett 1.6 nov. '85; Ascona 626 GLX 2.0 HB '86; Honda Prelude EX '83; Mitsubishi Galant TD '85; Lancer 1.2 GL 4-drs. '84. Div. inruilers t.e.a.b. Verlengde Lindelaan 23. Tel 04492-5782.

Te k. ALFA Giulietta 2 ltr., i. z.g.st., bwj. '82, vr.prs. ƒ 2.750,-. Burg. Slangenstr. 54, Hoensbroek.

Te k. CITROËN GSA, bwj. '83, APK tot '93, vr.pr. ƒ 1.150,-. Burg. Slangenstr. 54, Hoensbroek.

Te k. Ford ESCORT 1.3 L, bwj.'83, roestvrij, bijz. mooi, APK '93, pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-460445.

Te k. Opel KADETT 13 S GT bwj.'85, in nw.st., met veel extra's. Tel. 045-441137.

Te k. OPEL Kadett 1.2 S, 11-'83, APK 11-'93, i.z.g.st., ƒ 3.650,-. Tel. 045-453572.

Te k. automatiek RENAULT 5 GTL, km.st. 78.000, t. '83, APK 8-'93, i.z.g.st., ƒ 2.900,-. Tel. 045-219990.

Te k. VOLVO 343, bwj. '78, APK tot mei '93, ƒ 1.450,-. Torenstr. 27, Oirsbeek.

Proficiat!

Proficiat Pappa
José, Patrick, Jacky en Koosje.

Proficiat
Nu sta je dan toch eindelijk in de KRANT!

Guten Morg
Liebe Mama Mart... Zu deinem 68. Geb... wünschen wir Dir alles... Gesundheit und Gl... Bert, Ruth, EE, R... Recha, Stephan, Hild... Silke, Pia und Hun...

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad ... uw oude spulletjes ... kwijt. Piccolo's doen... wonderen... Probeer... Tel. 045-719966.

Heeft u een AUTO te verkopen. Bel dan 045-223451

AANBIEDING: BMW 316 bwj. '84 nw. mod. ƒ 8.750,-; Volvo 360 bwj. '85 ƒ 4.850,-; Escort 1600 bwj. '82 ƒ 3.400,-; Siërra 2.0L bwj. '83 ƒ 4.750,-; Kadett bwj. '86/'87; Toyota Celica 16 ST bwj. '83 en nog 15 andere occasions van ƒ 1.000,- tot ƒ 8.000,-. Autohandel de Anjelier, Anjelierstr. 123a, Heerlerheide. 045-231448.

Autobedrijf John KOULLEN biedt aan ANWB gekeurde auto's met 12 mnd. voll. voll. garantie en autopas. Mercedes 280 GE jeep geel kenteken, v. acc. ƒ 29.500,-; Mercedes 300 SE alle acc., grijsmet. '87 ƒ 34.500,-; Mercedes 200 TE station d.blauw '86 ƒ 29.800,-; Mercedes 190 D rookzilver nw. type '88 ƒ 26.800,-; Mercedes 190 D grijsmet. div. acc. '86 ƒ 21.800,-; BMW 316i 4-drs. felrood '90 ƒ 25.800,-; Citroën BX 1.4-1.6 '86-'88 v.a. ƒ 6.950,-; Alfa 33 bleu v. acc. grijsm. '90 ƒ 16.900,-; Lancia Delta felrood '88 ƒ 13.900,-; Isuzu Trooper '86; Escort geel kent. '88 ƒ 24.500,-; Ford Siërra Cosworth 16V turbo wit '88 ƒ 36.800,-; Fiat Uno 75 SX IE duurste uitv. '91 ƒ 18.900,-; Ford Escort CL '89 zwart 5-drs. model '90 ƒ 22.800,-; Ford Escort Bravo felrood 45.000 km. '89 ƒ 15.500,-; Ford Fiësta 1.4i CLX zwart 18.000 km. '91 ƒ 21.500,-; Ford Scorpio 2.0 CL 5-drs wit '89 ƒ 17.900,-; Ford Siërra sedan 2.0i 1.6 '87-'90 v.a. ƒ 12.900,-; Opel Vectra 1.8 S 1.6i GL '89-'90 v.a. ƒ 19.900,-; Opel Kadett 3-drs. HB '87-'89 v.a. ƒ 11.900,-; Peugeot 405 GLD diesel wit '88 ƒ 12.900,-; VW Golf 1.6 Manhattan wit 54.000 km. '90 ƒ 21.800,-; Volvo 440 DL groenm. '90 ƒ 20.800,-; Renault 19 Chamade blauwm. '91 ƒ 18.500,-; Renault 21 TL groenm. z. mooi '88 ƒ 12.800,-; Honda Civic automaat wit nw.st. '85 ƒ 9.500,-; Alfa 90 2.0 inj. wit '87 ƒ 11.900,-; Honda Prelude 1.8 EX ALB grijsm. '83 ƒ 8.950,-; Toyota Celica 1.6 2.0 wit '83 v.a. ƒ 5.750,-; Opel Ascona 1.6 S HB blauw '84 ƒ 3.900,-; Ford Escort 1.6 L 5-drs. wit '83 ƒ 4.500,-. Stations/bestellers. Mitsubishi L 300 bus personenverv. '89 ƒ 17.900,-; Opel Corsa 1.2 Van wit '87 ƒ 8.500,-; Opel Kadett diesel st. '87-'88 v.a. ƒ 10.800,-; Renault Express Van '87 ƒ 7.950,-. Tev. div. inruilauto's tot ƒ 2.000,-. * 12 maanden volledige garantie (niet ouder dan 5 jaar) * 100% financiering mog. * Inruil auto/motor mogelijk. Autobedr. John Koullen, het adres voor de betere gebruikte auto. Tel. verkoop: 045-426995, tel. werkplaats 045-424268. Locht 17, Kerkrade.

AUTO'S te koop gevraagd, defect of schade geen bezwaar. Tel. 04492-5782.

AUTO'S u belt, wij kopen!!! Ook zondags met vrijwaringsbewijs. 045-427671.

Sloopauto's

Te k. gevr. loop-, sloop- en
Schadeauto's
Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel.045-254049.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. SLOOPAUTO'S. Tel. 045-223451.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen Joep Wolters. Tel. 045-411480.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 045-419637/046-512924

Bedrijfswagens

Te k. FORD Transit D bwj. '89, verh. en verlengd, dubbel cab. Tel. 045-741653 na 18.00 uur.

Onderdelen/acc.

Ink. verk. winter-zomer BANDEN, 10-17". Passartweg 39, Hrl. 045-222675.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

Aanhangwag...

AANHANGWAGEN ... mtr., br. 1.00 mtr., ... 0.30 mtr. Tel. 045-455...

Motoren

SHOPPER Honda ... VT 600 cc, nw. model ... extra's, ƒ 10.500,- ... motor. 045-322111.

(Brom)fietse...

Fiets kopen? Eerst ... OLTHOF de twee... specialist binnen ... Keuze uit meer dan ... nieuwe merkfietsen ... garantie, ATB, city-bikes ... Batavus kollektie ... voorraad. Olthof ... Heerlen, Marisstr. 14, ... zuid. 046-749237.

Te k. Vespa CIAO ... vr.pr. ƒ 500,-. Te ... van Oranjestr. 9, Kaker...

Te koop VESPA ... wielen, verzekering ... Tel. 045-455685.

Caravans

Weg. omst. te k. Ca... HOBBY Prestige 495 ... (blank eiken) interieur ... St. Op camping in V... burg. Te bevr. 05905-...

Campers

Te k. eenv. 3-4 pers. ... PER Nissan Capstar ... bwj. '86, gr. kent. ... vr.pr. ƒ 17.000,-, inr. ... wagen mog. 043-43102...

(Huis)dieren

VOGELS, eenden, ... ten, raskippen, duiven ... pagaaien. Alle hoen... hofdieren. Klein ... Achel(B) 09-32-11644...

De grootste KENNEL ... Limburg. Alle jonge ... hondjes. Meer dan 60 ... sen plus gar. en ... Kl.America, Th.Watson ... Achel(B). 09-32116... Zond. open maand. gesl.

Honderennen, paardeb... hekwerken en alles ... huisdieren. SANE, ... trichtersteenweg ... Maaseik: 09-328956261...

Te k. mooie 4 mnd. ... korthaarige FOXTERR... met stamboom. 045-4...

Te k. zeer mooie Y... SHIRE-TERRIER-pups, ... geënt en ontw. 045-222...

Dierenartsenpraktijk ... sterilisatie POES ƒ 65,- ... 045-244247.

Te koop TERVUERE... herder, teef, 9 mnd. ... Telefoon 04408-2282.

Te k. YORKSHIRE-Te... jes, zeer klein en mooi, ... en ontw. Tel. 046-3335...

Te koop BOBTAIL ... stamboom. Tel. 045-275...

Rijles

Opleiding CHAUFFEU... DIPLOMA VVC-B. St... tum 28 november. Ook ... adres voor opl.motor-... auto, vrachtauto, aanh... wagen, trekkeroplegger, ... en alle chauffeursdiplom... Wij maken het voor u ... DAF's 95. Alle opl. in ... dagen mogelijk. FAM... ANWB erkende verke... school. Leo Cremers, ... weg 139, Landgraaf. ... 045-312558.

Uw RIJBEWIJS op Sab... 8 dagen via autorijschool ... Antillen, nu ook voor ... auto en aanhangwagen. ... 04750-32428.

VRACHTAUTORIJBEWIJS ... snel slagen. Theorie ... in 8 dgn. of 8 wk. op ... 2800 of Daf 95 met extra ... gar. Tev. div. cursus ... uw auto en motor ... keerschool Theo van ... tum, tel. 045-217487.

Dries S.D.L. biedt u aan ... 31-12-'92: RIJBEWIJS ... A-B-C-D of E binnen 8 ... gen op de Ned. Antillen ... vanaf ƒ 3.550,- all in, ... 100% financ. mog. Tel. ... 4626668 of 4666535.

SNELCURSUSSEN! ... alle rijbewijzen). In 10 dagen ... 3, 6, 8, 10 weken Uw ... rijbewijs halen. Tev. ook ch... feurscursussen. Rowa... keerschool Roger Key... Susteren 04499-4844 ... 0652-984720.

Wat VERKOPEN? Ad... teer via: 045-719966.

Voor Piccolo's
zie verder pagina 27

utaties in stuur nnisdistrict

TARD – Tijdens de komen- districtsledenvergadering van ennisbond, zaterdag in Heyt- sen, zullen twee nieuwe le- tot het bestuur van het dis- t Limburg toetreden. Hans nze uit Horn is niet een ge- l nieuw gezicht. Sinds de rjaarsvergadering is hij Jan en, die het secretariaat over- omen heeft, al ad interim evolgd. Bestuurslid Henk gelen uit Herkenbosch heeft kennen gegeven tussentijds te en opstappen. Het bestuur ft als zijn opvolger Lien Udo- khoffs bereid gevonden de ngevallen plaats in te nemen. zij gekozen wordt, is zij de ste dame in het bestuur van district Limburg.

ast de uitreiking van de ver- illende wisselprijzen, waarbij twee nieuwe prijzen voor gdspelers, komt de begroting 3 ter sprake. Deze wordt afge- en met een nadelig saldo van 0 gulden, na een batig saldo 11.000 gulden van vorig jaar. den voor het tekort is volgens nningmeester Math Bertrand, aanpassingen aan het dis- tsbureau.

n dit te kunnen bekostigen, eten de leden een grotere bij- ge leveren. Per competitie- m moet vijf gulden meer in- rijfgeld betaald worden. Dit ert het district 10.000 gulden ra op. Bovendien zal een ex- heffing van 25 cent per lid vraagd worden. Dit is ook er goed voor 12.000 gulden. t is echter de vraag of de le- nvergadering deze drastische hoging zal accepteren.

portkleding oor oslimvrouw

HERAN – De deelneemsters n de eerste sportwedstrijden or moslimvrouwen, die vanaf februari in Teheran worden houden, moeten hun kleding passen aan de voorschriften n de Koran. Het Iraanse pers- eau IRNA meldt dat bijvoor- eld de voetbalsters „speciale mitische broeken" zullen dra- n. Ook voor zwemmen, atle- k, volleybal, basketbal, tafel- nis, schieten en badminton den strikte regels. De kam- enschappen duren negen da- n. De Algerijnse atlete Hassiba ulmerka, die tijdens de Olym- che Spelen in Barcelona de 0 meter won, werd door fun- mentalistische moslims fel kritiseerd voor haar te blote redens in het openbaar. Of zij k in Teheran zal deelnemen, rd niet bekend gemaakt.

helen zonder ag of stoot n boksfinale

MSTERDAM – Bij de loting n de Nederlandse bokskam- oenschappen zijn voor de drie elnemende Limburgse bok- rs de volgende partijen uit de s gekomen: weltergewicht se- oren: Jean Verhaegen (MTS)- ulkan (Boxing '82 Rotter- m); lichtgewicht senioren: cky Tabak (Olympia Hoens- oek)-Medina (BC Schildkamp otterdam). Wim Thelen VH'67) heeft een vrijlot in de chtgewicht-junioren en komt chtstreeks in de finale. Daarin oet hij een prestatiepartij bok- n tegen een nog nader aan te ijzen Duitse tegenstander. e eerste wedstrijden vinden za- rdag in Nieuwegein plaats.

Mascha Hellenbrand afgeknapt op asociale karakter topsport

Leven na het skiën

DOOR FRANS DREISSEN

SITTARD - Vroeg of laat wordt elke topsporter ermee geconfronteerd. Het leven na de sport. Slechts een enkeling is financieel binnen en hoeft zich geen zorgen te maken over de toekomst. Velen haken echter voortijdig af en vallen in een zwart gat. Zo ook Mascha Hellenbrand. Haar hele leven stond tot dusver in het teken van de skisport. Jarenlang, dag-in dag-uit, slalomde ze langs de poortjes. Alleen op zondag had ze vrij. Op een dag besloot Mascha Hellenbrand resoluut een punt achter haar loopbaan te zetten. Ze was afgeknapt op het asociale karakter van topsport. Bezweken onder de druk van het moeten presteren. De 19-jarige skiester bevond zich plots op andere planeet. „Wie ben ik? Waar ben ik en wat doe ik hier eigenlijk?"

Het skiën was een sleur geworden. Prestaties werden alleen geleverd tijdens de trainingen. De echte top bleek verder weg dan ooit. „In februari kampte ik met een liesblessure. Drie weken rust. Alleen in huis. De andere jongens en meisjes moesten immers trainen. Toen heb ik me afgevraagd: wil je dit nog blijven doen? Een skiër bereikt zijn top op z'n 24-ste. Dat zou betekenen dat ik nog eens vijf jaar keihard zou moeten trainen. Alles opzij zetten. Opofferen. Dat wilde ik niet meer"

De Schaesbergse Mascha Hellenbrand had stiekem gehoopt op deelname aan de Winterspelen. De prestaties in de wedstrijden lieten dat niet toe. „Ik was ook mentaal niet rijp genoeg. Er werd een ton per jaar in mij geïnvesteerd. De prestatiedruk was groot. Die kon ik niet aan."

Trainers waren enkel geïnteresseerd in toptijden en hoge klassering. „Ik werkte altijd hard, maar oogstte slechts kritiek. Zodra de klok begon te tikken verkrampte ik." Ze vertikte het om een sportpsycholoog te raadplegen. Dat waren immers zieleknijpers, meende ze. „Ik dacht: ze gaan me zielig vinden." Achteraf heeft ze spijt. „Ik heb het boek van haptonoom Ted Troost gelezen. Een verademing."

Nazorg

Ilja Keizer is namens de NSF belast met de begeleiding van topsporters. Eenmaal in de twee weken geeft Mascha Hellenbrand haar onderste zieleroerselen bloot aan de ex-atlete. De nazorg. Aandacht, die een topsporter in zijn actieve carrière vaak moet ontberen. „Het enige dat voor de trainers telt is winnen."

De druk werd te groot. Er werd niet voldaan aan de verwachtingen. Mascha Hellenbrand zei de skisport vaarwel. Het einde van een droom, van een illusie. „Het is alsof je hebt gebroken met een hele goede vriend." Hellenbrand leefde jaren in de beschermde omgeving van het ski-internaat. Eén grote familie. „Je hoefde maar op je luie achterwerk te zitten. Alles werd voor je geregeld. En plotseling sta je er weer helemaal alleen voor." Contacten werden verbroken. Er wordt geschreven en gebeld. „Ik mis die jongens en meisjes toch wel. Per slot van rekening ben je er jaren intensief mee opgetrokken."

In april kwam Mascha Hellenbrand thuis. Ze kon de ski's, waar ze sinds haar vijfde op had gestaan, niet meer zien. „Het was moeilijk wennen. Ik had thuis geen vrienden meer. Ik ben een maand met vakantie geweest. Daarna heb ik tijdelijk in een sportzaak gewerkt. Dat heeft me goed gedaan."

Budget

Wie skiën zegt, denkt aan sneeuw, zon en apres-ski. Voor de skiërs die, zoals Hellenbrand het laatste jaar, het internaat zijn ontgroeid, is niet alles rozegeur en maneschijn. „Geen vloerbedekking in huis, kou en slechts driemaal uit eten per week. We moesten rondkomen van een bescheiden budget. Je moest constant knokken. Op een gegeven ogenblik was ik op. Mentaal."

Ze stopte aan het eind van het seizoen. 19 jaar. „Nog jong genoeg om een nieuw leven te beginnen. Gelukkig had ik dat havo-papiertje op zak." Mascha Hellenbrand studeert nu aan het CIOS in Sittard, en geeft viermaal per week les op de skibaan in Landgraaf. Aan kinderen van vijf jaar en aan volwassenen. „Het leven is niet meer te vergelijken met dat van vorig jaar. Ik leef vrijer. Voel me gelukkiger. Ik besef nu dat er ook andere leuke dingen zijn. Spijt van al die ski-jaren heb ik evenwel niet. Ze waren leerzaam. Ik was al heel vroeg zelfstandig, leerde snel enkele talen spreken en heb veel gezien."

De vechtlust is gebleven. „Ik haal zeer goede cijfers op het CIOS. Maar ook de angst om weer de mis in te gaan speelt een rol." Je moet in de sneeuw geboren zijn om een goed skiër te worden, luidt een algemene opvatting. Hellenbrand bestrijdt dat. „Iedereen kan de top bereiken. Kijk naar de Noren. Maar je moet iets bijzonders hebben: dat vette ego van Richard Krajicek. Om een topper te worden, moet je eerst denken dat je een topper bent. In dat opzicht was ik misschien te lief. Bovendien wilde ik altijd mezelf blijven".

● *Mascha Hellenbrand: „Een topper moet iets bijzonders hebben: dat vette ego van Krajicek bijvoorbeeld."* Foto: DRIES LINSSEN

● *Harrie Brokking blikt terug. De voormalig bondscoach van Oranje werkt tegenwoordig in Münster.* Foto: DRIES LINSSEN

Harry Brokking geeft trap na

Harry Brokking (43) heeft een nieuwe stek. Niet in België, Frankrijk, of Griekenland. Tot zijn eigen verbazing in Duitsland, op sportgebied algemeen beschouwd als Neerlands onbetwiste aartsvijand. De volleybalcoach treedt er in de voetsporen van Rinus Michels, 'Sir' George Kessler en Arie Haan. USC Münster, na elf jaar weer kampioen, haalde de Amsterdammer voor het vrouwen-topteam in huis. Aan de andere kant van de grens zijn ze daar trots op. Brokking, slachtoffer van de roep om goeroe Arie Selinger, is daar iemand. Krijgt respect, omdat hij Zwerver en de zijnen bij de top van Europa bracht. Het verhaal van een man die zich weer als 'vrouwentrainer' herkent.

MÜNSTER – De gestaalde perfectie op vier wielen uit Japan heeft Harry Brokking verruild voor Duitse degelijkheid met een vleugje sportiviteit. Erna Brinkman, de enige speelster in het Münster-gezelschap waarmee hij z'n 'moers taal' kan spreken, heeft er ook één. Beiden rijden ze voor dezelfde subsponsor. Zomaar een detail, wel illustratief. De Duitse kampioen heeft het allemaal goed voor elkaar. Brokking, sinds 1 augustus bezig als hoofdtrainer van USC Münster, heeft inmiddels het verschil tussen beide automobielen ervaren. Dat zit hem in de kentekenplaten.

Hij rijdt nu 'wit', met bijbehorende sticker. Wanneer hij op de Bundesstrasse 54 achter een serie vrachtwagens van stoplicht naar stoplicht sukkelt - inhalen verboden - en via Gronau/Enschede de A-35 opdraait is hij ineens vreemdeling in eigen land. Voorbij Azelo, op pakweg 150 kilometer van vriendin en kind, wordt hij gewoon als Duitser beschouwd en dat is geen genoegen. Hoofdschuddend en met lichte walging: „Hollanders zijn het meest onbeschofte volk van Europa. Je verwacht dat alleen in een periode voor zo'n voetbalinterland er een anti-Duitse stemming heerst. Maar dat blijkt dus niet zo te zijn. Ik zet een tijdje terug de auto bij me thuis op het woonerf neer. Staat daar een klein jochie van zeven, hooguit acht. 'Mof, mof' roept-ie."

Hij kon het zich, als profeet die in eigen land niet geëerd is, permitteren in Münster voor één jaar te tekenen. „Eerst eens de zaken op een rij zetten, zien hoe het bevalt." luidt zijn verklaring. De familie bleef thuis. Zijn enige zoon gunt hij een Nederlandse school.

USC Münster is zijn werk, zijn hart ligt in Amsterdam. Daar is z'n vriendin zijn belangrijkste klankbord. Was dat al toen hij nog bondcoach was en z'n troon wankelde. Noemt overigens ook Marco Brouwers, z'n maatje bij Martinus. „Een leiderstype," stelt Brokking vast, „en een man die ik de beste kandidaat achtte om na het vertrek van Arie naar Japan, als assistent-trainer bij de ploeg te halen."

Brokking nu, drie jaar later: „Marco had een grote bek maar hij heeft er op zijn manier toch veel mee bereikt." Met medestanders, zoals Bert Goedkoop, werd de basis gelegd voor het topteam Martinus, dat uitgroeide tot het professioneel opererende nationale team. Maar Brouwers werd persona-non-grata bij Oranje en ging daarna gewoon met het afgeroomde Martinus, zijn clubteam aan de slag. „Rob Grabert en Ronald Zoodsma waren tegen. Dreigden, als Marco werd aangesteld, te vertrekken."

Oud-bondscoach: 'Voorzitter Funk zwakke plek in team'

Brokking, hardop de situatie reconstruerend voorzover hij dat wil, ziet daar een gemiste kans in de nog lange aanloop naar olympisch goud in Barcelona. „Was er toen doorgepakt, dan hadden we veel meer tijd gehad om nieuwe mensen in te passen. Ik weet nog dat we in Japan waren voor de World League. Grabert, Zoodsma en Blangé wilden na Posthuma ook weg. Piet de Bruin, als official in Japan, riep me op zijn hotelkamer. Wat doen we, was zijn vraag. Laten gaan, was mijn antwoord, omdat ik wist hoe razend de rest was. Er staan vervangers klaar: Held, Van der Horst en De Reus. Oké, zei De Bruin, als jij er vertrouwen in hebt, heb je mijn vertrouwen."

Met het vertrek van De Bruin, die met penningmeester Jan Bakker de vinger aan de pols hield, gelooft Brokking ook de noodzakelijke rugdekking te hebben verloren. De lichte progessie van het vernieuwde team werd overschaduwd door de gebeurtenissen bij het EK in Duitsland. De derde plaats, achter Italië en de Russen, werd min of meer afgedaan als een wanprestatie. Brokking had die derde plaats het hoogst haalbare resultaat beschouwd.

Het optreden van Funk na die 'catastrofe' zal hem altijd bijblijven. Brokking, rustig formulerend, zonder een spoor van emotie: „In plaats van eerst met mij te praten gaf hij een persconferentie en stelde dat rond het team 'alles bespreekbaar' moest worden gemaakt. Eventueel de terugkeer van Arie Selinger. Terwijl er de zekerheid van een herkansing was via een pré-olympisch toernooi in eigen land." Brokking noemt het paniekvoetbal. „Als nieuwe voorzitter vond hij het kennelijk een geschikt moment zich te laten gelden."

Hij verwijt Funk een reeks van taxatie-fouten, die de bond tot op de dag van vandaag parten speelt. „Het was naïef om te veronderstellen dat ik samen met Arie de rit zou volmaken. Als je denkt dat het zo werkt, heb je geen benul van de menselijke verhoudingen. Het is een blamage voor de bond."

'Klein' Oranje groter dan Duitsland

Van onze correspondent
ROB SPORKEN

NUTH – Het Nederlands elftal voor spelers onder vijftien jaar heeft voor de eerste keer een interland tegen de Duitse leeftijdsgenoten in winst weten om te zetten: 1-0. Zo'n zeshonderd toeschouwers, waaronder veel prominenten uit het profwereldje, zagen op het complex van Minor een leuke wedstrijd, waarin Nederland met name in de tweede helft oppermachtig was.

De gasten, die het voor een groot gedeelte van hun fysieke kracht moesten hebben, hadden op dat moment al hun krachten verspeeld. „Wij selecteren technisch begaafde voetballers. De Duitsers selecteren meer op kracht. Normaal geeft dat de doorslag, maar onder deze omstandigheden moet je de bal het werk laten doen," verklaarde een tevreden bondscoach Jan Derks na afloop. In deze situatie waren hardlopers overduidelijk doodlopers. Het veld was zo zwaar, dat Duitsland na de pauze in de problemen kwam en de grootste moeite had met de lichtvoetige Nederlanders.

Ondanks het feit dat Oranje ook in de eerste helft meer in balbezit was, waren de beste kansen voor Duitsland, dat in Daniel Kallus een levensgevaarlijke aanvaller in huis had. De voorwaartsen van Nederland kregen geen poot aan de grond tegen de stevige Duitse verdedigers, maar moor kansen voor het gastendoel schaars waren.

Overwicht

Na de dubbelblanke ruststand werd het overwicht van Oranje op het middenveld, waar Richard Knopper van Feyenoord en Arno Splinter van Ajax elkaar uitstekend vonden, steeds groter. „In de rust is vooral gehamerd op de goede dingen. Zij kunnen misschien sneller lopen en hoger springen, maar wij moeten voetballend naar een oplossing blijven zoeken," aldus Derks.

Met name het inbrengen van Nick Scheepens - hij verving in de rust de lange spits Jan Lorse, die te veel moeite had met het zware veld - was een gouden greep. De kleine aanvaller van PSV was ongrijpbaar voor de robuuste verdedigers en stond aan de basis van de enige treffer van de wedstrijd.

Na op links twee tegenstanders in de luren te hebben gelegd werd zijn voorzet door Paul Tilmans van FC Utrecht tegen keeper Robert Enke aangeschoten, waarna aanvoerder Splinter de bal ineens op zijn slof nam.

Nederland nam geen gas terug en bleef komen. Met name over rechts werd de Duitse verdediging enkele keren uitgespeeld, maar meer treffers vielen niet.

● *Strijd om de bal in de jeugdinterland tussen Oranje en Duitsland. Nederland won met 1-0.* Foto: DRIES LINSSEN

SATURN: IN PLAATS VAN PLAATJES: NOG LAGERE PRIJZEN

FOTO-TV-VIDEO

DEZE CAMERA KAN „VER KIJKEN"
OLYMPUS AF 10 TWIN
optimale foto's door...
2 brandpuntsafstanden (35/70) en
volautomatische flits!
199,-

PRIJS ZONDER KOMMENTAAR...
FUNAI VHS-VIDEORECORDER MET VPS
375,-

51 cm SAMSUNG Color
in monitorlook (zichtbaar 48 cm)
399,-

RESTANTEN
Panasonic NVJ 45
videorecorder met 4 koppen en longplay,
superstilstaand beeld, slowmotion en en en...
699,-

Nu: voor een helder beeld!
70 cm (zichtbaar 66 cm) kleuren-TV
in monitor design, 20 watt DOME-stereo-sound-
system top Videotext met
geheugen voor 40 pagina's
*Adviesprijs 1.999,-
1349,-

DE FILMMAKER
PHILIPS EXPLORER 6878
camcorder-set
8 x groothoek zoom, 3 lux lichtgevoeligheid, VITC-
aansluiting en digitaal titelgeheugen
incl. Videolamp
gebouwd als PANASONIC G 202
*Adviesprijs 1999,-
1399,-

ELEKTRIK - TRUC 5

...tegen een overweldigende prijs
extreem geruisloze AEG haardroger
7,50

Hij trekt zich over de tafel...
Accu-handzuiger
19,50

EXTRA DRY tegen een zachte prijs...
SIEMENS WT 57010
Kondensdroger
999,-

*Adviesprijs van fabrikant

HIFI

[illegible]
AIWA XC-700
Een werkelijk bijzondere 1-bit-CD-speler met
digitale uitgang
Stereoplay 6/91: Absolute topklasse III
Hi-Fi test 8-9/91: prijs/prestatie zeer goed
Geluid: topklasse
!! 2 jaar garantie !!
*Adviesprijs 498,-
275,-

PIONEER CT-S 609 R
Cassettedeck met snelreverse en computer-
gestuurd zoeken en vanzelfsprekend
Dolby B/C en HX-pro. !! 2 jaar garantie !!
299,-

PHILIPS FW 30
De grote kleine mini-installatie natuurlijk met CD,
dubbelcassettedeck, radio, equaliserversterker,
wekker en 2 schitterende 3-weg-basreflexboxen,
alles met afstandsbediening en voor een
superkleine prijs
*Adviesprijs 898,-
599,-

HET! SONY -PAKET
bestaande uit

SONY STR-GX 390 Receiver		498,-
SONY CDP 297 CD-player		197,-
SONY TCK 490 cassette-deck		348,-
Dynamic Pearl BSL 110 luidsprekers	per paar	396,-
		1439,-

995,-
U bespaart 444,-

CAR-AUDIO

Met zoiets rijdt men nu...
GRUNDIG WKC 2670 VD
Autoreverse-cassetteradio 2 x 20 watt,
code en afneembaar front
*Adviesprijs 448,-
249,-

SUPERAANBIEDING
SONY KP-1
CD-wisselaar voor 10 expl. met
autoreverse-cassetteradio, 4 x 20 watt,
quick-out
699,-

CAR-HIGH-END nu onder 1.000,-
PIONEER DEX-M 88 RDS
RDS-radio-CD-kombinatie
afneembaar front!
*Adviesprijs 1.298,-
999,-

Eigenlijk moest men hierover veel meer
informatie geven, maar 1, is er niet voldoende
plaats en 2, wij willen toch goedkoper zijn!

COMPUTER

[illegible]
Canon BJ 20
Portable inktjet-printer met volautomatische
een-bladsinvoer zorgt fluisterstil
voor een geweldige drukkwaliteit
[illegible],-

[illegible]
aan alle Atari-bezitters,
restanten SC 1224 kleurenmonitor
voor Uw ST
stuk voor stuk
[illegible],-

Een droomwereld van 120.000 CD's!
(honderdtwintigduizend CD's!!)

alle Kuschel Rock - dubbel-CD's

1-5 elk 39,95 =	199,75
6	37,95
	237,70

alle 6 voor een zachte prijs van **177,70**

...maar dit is slechts het begin!!

Pop and Wave - 1 + 2	dubbel-CD	29,95
Let's have a party	dubbel-CD	29,95
The best of 1980-1990, uitgave 1-6,	per dubbel-CD	29,95

En nu de absolute klapper
Neu.. Nieuw.. New.. Nouveau.. Nuevo.. Nieuw..
en dat het ook voor iedereen duidelijk is:
GENESIS LIVE - »The way we walk« CD 23,95

Handtekeningenuurtje+Live gezang bij SATURN
op 19-11-'92, 18.00 uur
met de ensembleleden uit de
WEST SIDE STORY
van het stadttheater Aken
Bij CD's: 'n greep uit west-side story
CD 15,95

+ + last minute + +
+ + last minute + +

PHILIPS 8022
CD-Sound-machine
draagbare 40 W CD-radio met
cassette en bass-booster
199,00

TDK SA 90 SE
10 stuks verpakking
25,85

Hiermee heeft U gespreksstof
AEG LIBERTY CLT 3
draadloze telefoon
399,-

SATURN techno-markt

Bushalte
Hoofdpostkantoor

SATURN Techno-Markt
Franzstraße 6
5100 Aachen
Tel.: 09 49 / 241 / 4 79 89-0

Openingstijden:

Ma.-vrij.	9.30-18.30 uur
Do.	9.30-20.30 uur
Za.	9.30-14.00 uur
Lange zaterdag	9.30-16.00 uur

TOYS"R"US®

SPIELWAREN, DAS SIND WIR!

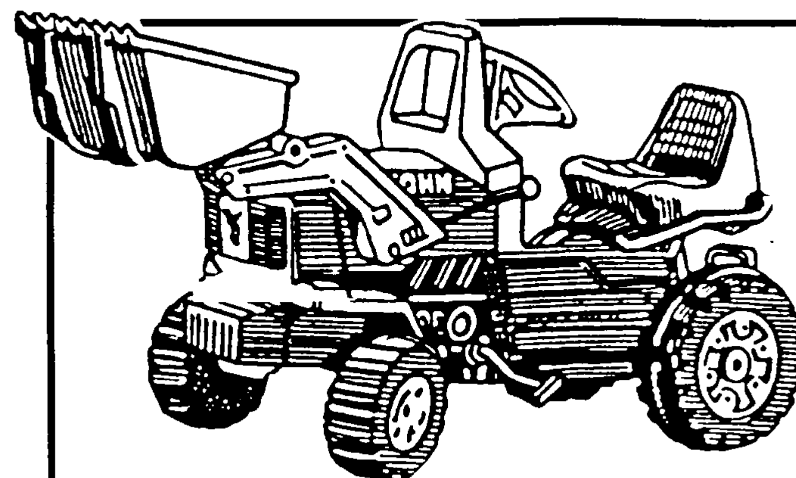
Unsere Auswahl ist riesig!

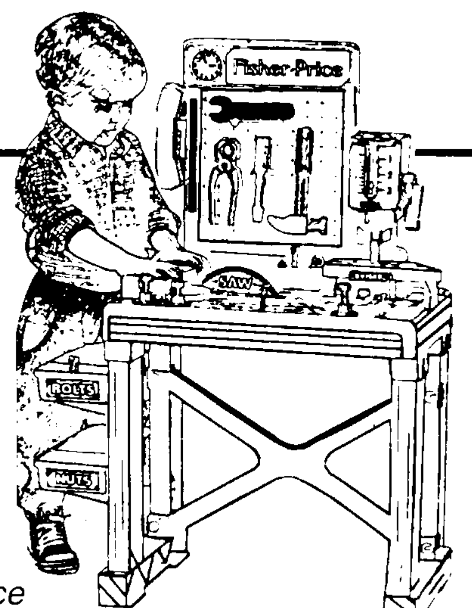
Mattel
DIAMANT BARBIE ODER KEN
Superelegante, verwandelbare Mode mit vielen Accessoires.
Barbies Augen funkeln und glitzern wie Diamanten.
Je Puppe
34⁴⁹

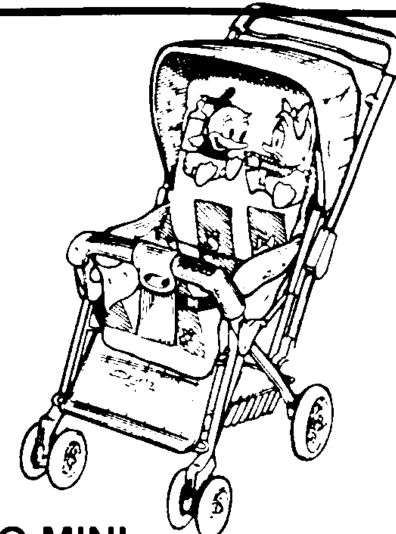
Sega
MEGA DRIVE MAGNUM SET
Mit 2 Control-Pads und 4 Spielen.
359⁷⁸

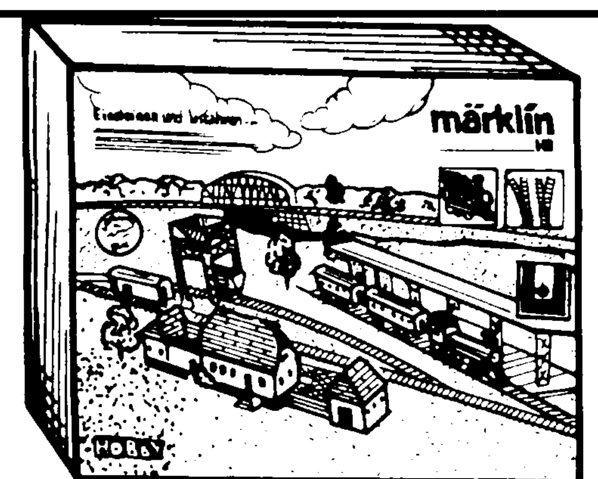
Big
BIG JOHN LOADER
Stabiles Tretfahrzeug.
159⁷⁸

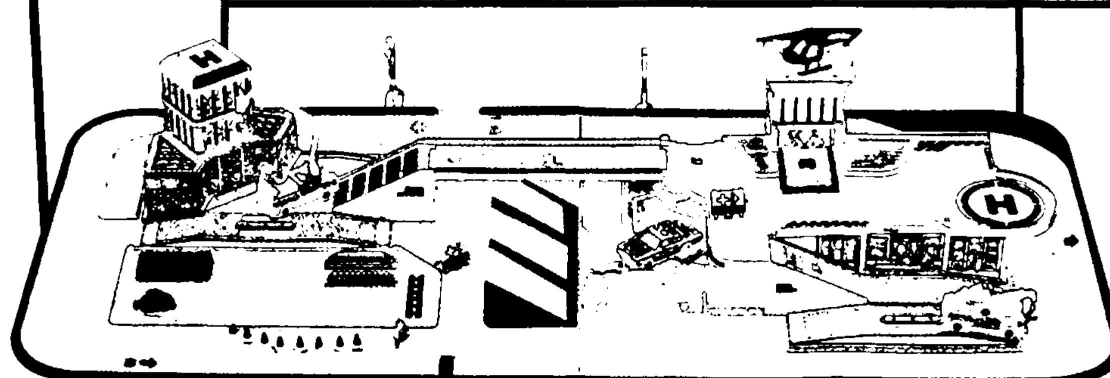
Fisher-Price
SUPER WERKBANK
Mit realistischen Arbeitsgeräuschen.
139⁹⁴

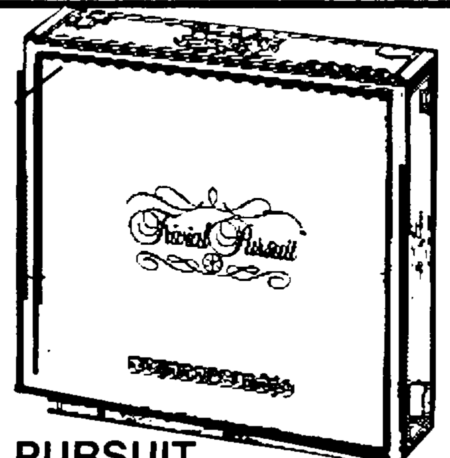
Hauck
APOLLO MINI
Verschiedene Dessins, je
89⁹⁴

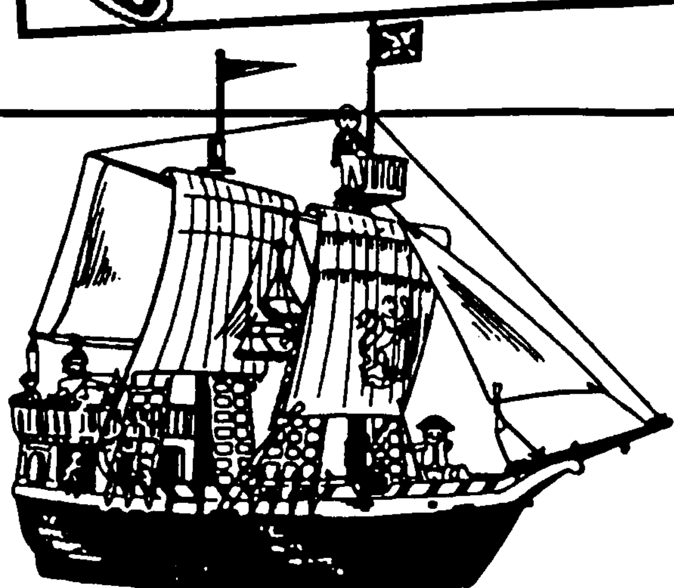
Märklin
HO ZUG-SET
Mit viel Zubehör.
149⁸⁷

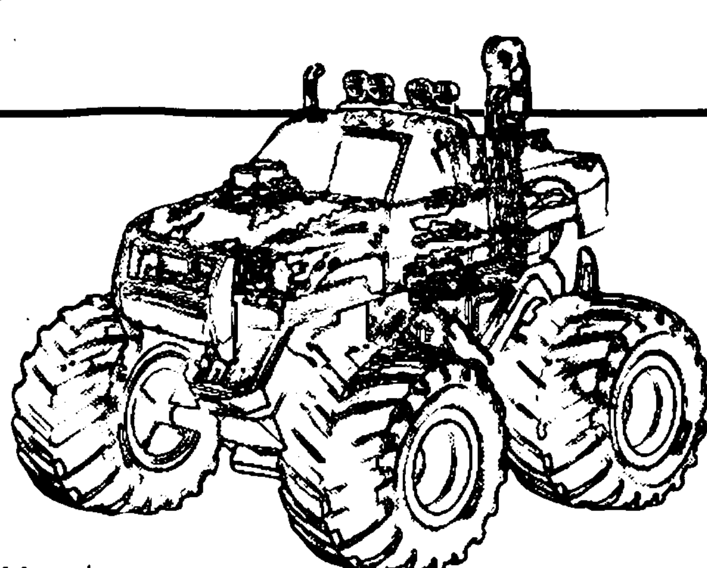
Matchbox
INTERCOM CITY
Mit realistischen Stimmen und Original-Geräuschen.
98⁹⁴

Parker
TRIVIAL PURSUIT GENUS I
Gesellschaftsspiel, ab 15 Jahre.
74⁴⁹

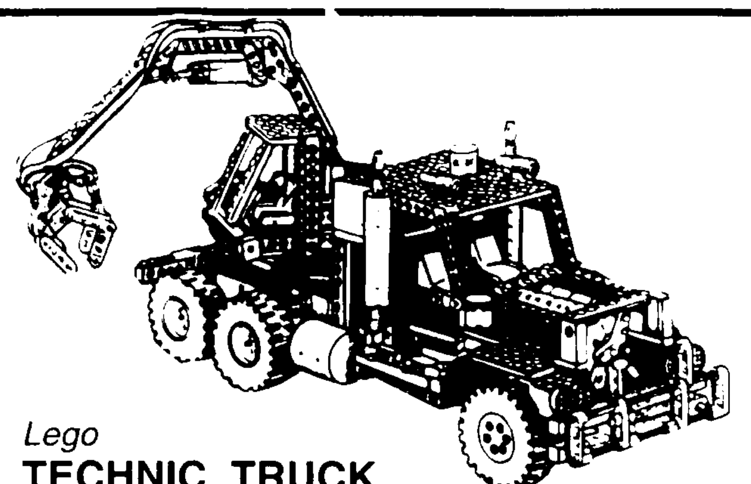
Playmobil
PIRATENSCHIFF
Mit viel Zubehör.
89⁸⁴

Mattel
BRUTUS
Monstertruck (ohne Batterien).
99⁹⁹

Hasbro
LISA LERNT LAUFEN
O. Batterien
89⁹⁴

Lego
TECHNIC TRUCK
Mit pneumatischer Steuerung des Drehkrans (ohne Batterien).
158⁹⁴

JEDEN TAG DAUER-NIEDRIGPREISE!

TOYS"R" US gibt es jetzt 31 mal in Deutschland!

• **Aachen-Würselen** Gewerbepark Kaninsberg • **Augsburg** Schwaben-Center • **Bochum** Im Ruhrpark-Center • **Bremen** Neuenlander Straße 117 • **Duisburg** Berliner Str. 90 • **Düsseldorf** Duisburger Str. 24 • **Essen** Gildehof-Center
• **Gundelfingen b. Freiburg** Gewerbestraße 23 • **Hagen** Weststraße 4 • **Hamburg-Eidelstedt** Hörgensweg 5 • **Hamburg-Harburg** Buxtehuder Str./Seeveplatz • **Hannover** Opelstr. 3-5 • **Heidelberg** Czernyring 10-12
• **Kaiserslautern** Merkurstraße 57 • **Kamen** Zollpost 8 • **Koblenz** Carl-Zeiss-Straße 4 • **Köln** Bergisch-Gladbacher-Str. 380 • **Leipzig** Saale-Park-Center • **Neuss** Holzheimer Weg 44 • **Nürnberg** Trierer Straße 173
• **Osnabrück/Wallenhorst** Borsigstraße 2 • **Paderborn** Pohlweg 110 • **Regensburg** KÖWE-Zentrum • **Röhrsdorf bei Chemnitz** Chemnitz-Park • **Saarbrücken** Reichstr. 1 • **Siegen** Hauptstr./Poststr.
• **St. Augustin** Huma-Einkaufs-Center • **Tönisvorst** Vorsterstr. 224 • **Ulm** Junginger Straße 15 • **Viernheim** Rhein-Neckar-Zentrum • **Wallau** Am Wandersmann 2-4

Öffnungszeiten:

Montag bis Freitag	9.00 bis 18.30 Uhr	* Samstag	8.00 bis 14.00 Uhr
*Paderborn	9.30 bis 18.30 Uhr	* Siegen + Viernheim	8.30 bis 14.00 Uhr
Donnerstag	9.00 bis 20.30 Uhr	* Essen + Regensburg	9.00 bis 14.00 Uhr
*Paderborn	9.30 bis 20.30 Uhr	* Langer Samstag	8.00 bis 18.00 Uhr
		* Siegen + Viernheim	8.30 bis 18.00 Uhr
		* Essen + Regensburg	9.00 bis 18.00 Uhr

Für Druckfehler keine Haftung.

... Tuinhout b.v. In de ... 18, Heerlen. 045-... bijna alles voor uw ... zorgen mogelijk.

...neerde TUIN-... palen, vlonder-... en damwand. Hout-... Jos Kuijpers, Holstr. ...graten. Tel. 04458-

... & Bovag erk. Ver-...school WISCHMANN ... Europaweg Zuid 340, ... Tel. 045-321721 ...744 voor alle rijbe-...en chauffeursdiplo-...theoriecertificaat voor ...weken op examen.

...STAANDE: heden ... dans- en contact-...met DJ Richard in ... Treebeek. Toegang ... 30 jaar, legitimatie ... Het bestuur.

...witte BRUIDSJAPON, ...maat 36/38, iets moois, ...gereinigd, nieuwprijs ... nu ƒ 750,-. Rönt-..., Hrl. 045-721008.

...ERKOPEN? Adver-... 045-719966.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Riet- en BIEZENSTOELEN, repareren ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 646919.

Bankstellen. Renovatie/herstoffering of nieuwe creaties in leder. "Edelvakman" EUROSALON NEW (baan naar Bree) Peer-België. 09-3211-634591 ook op zaterdag en zondag geopend. Dinsdag gesloten.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor Uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

Diepvries en KOELKAST-REPARATIE zonder voorrijkosten. Bel Geleen 046-745230, service 24 uur.

Uw oude gevel weer als nieuw, uitkappen, natstralen voegen, stomen, impregneren. Van LEIPSIG, tel. 045-259492. Autotel. 0949-1616202966.

DAKCENTRALE Limburg, gespecialiseerd en deskundig in alle dakwerkzaamheden. Speciale winterkorting. Tel. 045-465285.

Wonen Totaal

...ele Keuken Centrum Heerlen
Beersdalweg 95b, 6412 PE Heerlen
Tel. 045-729098
Nog enkele toonzaalkeukens te koop.

Massale magazijnverkoop van honderden ...ieuwe keukens en inbouw-...apparaten in onze keuken-magazijnen
...SITTARD OF ECHT

...showroomkeukens en inbouwapparaten welke in ...-keukensupers zijn vervangen en in Echt en Sittard worden verzameld en verkocht

...tot 60% KORTING

...ke dag nieuwe aanvoer. Elke dag superlage ...aanbiedingen in alle kleuren en afmetingen. Hier enkele voorbeelden

...oie witte houtstruktuur keuken
afm. 270 cm
Normale prijs ƒ 3.908,-
Nu ƒ 1.998,-

Mooie beige hoekkeuken
afm. 240 x 200 cm.
Normale prijs ƒ 11.563,-
nu ƒ 3.298,-

Tijdloze hout-kunststof hoekkeuken
afm. 160 x 280 cm.
Normale prijs ƒ 8.143,-
nu ƒ 2.998,-

...tna elektrische inbouw oven
type 332
Normale prijs ƒ 1.225,-
Nu ƒ 598,-

Horn
...ittard bergerweg 51-53
(Industrieterrein Bergerweg Tel: 046-511775)
Echt, Loperweg 8
Tel. 04754-86188

...ssiek BANKSTEL, ...en bijzettafeltjes, ... Tel. 045-443220 na ...

... 2e hands MEU-... keus, ook antiek ...straat 208, H'broek

Te k. 2-3 zits wit lederlook BANKSTEL, ƒ 250,-. Tel. 04499-4287, na 13.00 uur.

Te k. eiken slaapkamer COMMODE met marmeren blad en spiegel. Vr.pr. ƒ 350,-. Tel. 045-429186.

Zonnehemels
...bruiners voor perfecte bruining nu met 10 lampen ...bruiners, gasdrukveren en ventilator v.a. ƒ 945,-. ... met bezorgen en volledige garantie bij van ERP, ...str. 8 te Sittard (naast Göttgens) de zaak met superservice. Tel. 046-528575.

...ziekhuis Lyana presenteerd:
...de herfstbeurs HUIS EN SFEER '92 van 18 t/m ... nov. in het Mecc, Maastricht. Doorlopende ...raties van de nieuwste orgels, keyboards, digitale vleugels-piano's enz.
Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48 Stein. Tel. 046-333227.

Orgelliefhebbers opgelet!
Door inruil verkregen:
...orgel ƒ 450,-; Yamaha BK5 ƒ 550,-; Jen orgel ... Yamaha B35N ƒ 990,-; Viscount Fair Lady ... Yamaha B55N ƒ 1.350,-; Hammond 124 ƒ 1.350,-; ...0 ƒ 1.150,-; Viscount Fair Lady DL ƒ 750,-; Orla ... ƒ 760,-, (21 stuks in voorraad). ... orgels zijn ook te huur met recht van koop. Huurprijs per maand vanaf ƒ 40,-.
...ziekhuis Guus Arons B.V.
...straat 5-7-9, HEERLEN. Tel. 045-717155.

... met spoed ZAN-... bassist, drummer, ... coverband. Tel. ...

... Busch, Haver-... 7-9 Nieuwstad. Or-... zaterdag 21 no-... van 13.00 tot 16.00 ... MUZIEKDEMON-...E met medewerking ...toetsenist Michel ... en orla Orla mu-...instrumenten.

... in het Limburgs ... groot in RE-...! Bel: 045-719966.

...puter PROBLEMEN? ... uw computer niet wat u ... bel dan Viscofil. Tel. ...

... u ons voor 12 uur ...gens belt, staat uw ...COLO de volgende dag ... in het Limburgs Dagblad. ... 045-719966.

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 65,-. Nieuwe KTV's v.a. ƒ 298,-, betaling v.a. ƒ 25,- p.mnd. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

Goede kleuren TV's v.a. ƒ 125,- met gar. Grote sortering. Reeds 25 jr. TV occasion Centrum GEEL. Graafbroekerweg 25, Heerlen. Tel. 045-724760.

KLEUREN TV gevraagd, v.a. '87 en video VHS. Tel. 04498-12675.

Kleuren TV's 12-16 kan. v.a. ƒ 75,-, met afst.bed. v.a. ƒ 125,-, met teletekst v.a. ƒ 250,- o.a. Philips. Radio/TV FRANK BV, Bekstr. 33 Heerlerheide. 045-213432.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Huishoudelijke artikelen

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten
koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL
SITTARD EN MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer,
Elke dag superlage aanbiedingen
OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Sharp hifi stereo videorecorder
VCH 851, inclusief afstandsbediening, slow-motion en perfekt stilstaand beeld, 4 koppen, programmeerbaar
geen ƒ 1.899,- of ƒ 1.099,- maar
ƒ 698,-

Sendai hifi midi set
EM 560, versterker 2 x 30 Watt, compact disk, digitale tuner en dubbel cassettedeck
geen ƒ 898,- of ƒ 599,- maar
ƒ 299,-

Holland electro stofzuiger
HE 4200, 1000 Watt vermogen, metalen buizen, inclusief hulpstukken en oprolbaar snoer
geen ƒ 399,- of ƒ 248,- maar
ƒ 179,-

Bosch Koel/Vries Kombinatie
KGV 2600, automatische ontdooiing, drie sterren vriesvak met lades, ruime inhoud, 176 liter koelen en 57 liter vriezen
geen ƒ 1.299,- of ƒ 1.148,- maar
ƒ 999,-

WITTE HAL
Sittard
Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162
Maastricht
Schamerweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162
Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen.

IJSK., gasf., ƒ 95,-; wasautom. ƒ 175,-; diepvr ƒ 175,-; wasdr. ƒ 175,-. 045-725595

Nieuwe en gebruikte GAS-HAARDEN, gevelkachels en bijzetkachels. Donderdag koopavond. Egidius Meesters, Brusselsestraat 129B, Maastricht. Tel. 043-210540

Te koop ZIBRO petroleum KACHEL, model RCA-86 A, ƒ 400,-. Tel. 045-244963.

KACHELS, gashaarden, inzet inbouw. Gratis geplaatst. De Kachelsmid, de beste en goedkoopste, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1636.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Te k. gevr. ROMNEY-LOODSEN, Nissenhutten en units. Tel. 01891-18609 of 18368.

Gevraagd leer BANKSTEL, eethoek, barokmeubels, kamerkast, antiek, k.tv., enz. Tel. 045-725595.

Kunst en Antiek

Te koop: partij oude eiken PLANKEN vloer, volledig zuiver. Tel. 0932-89491684 b.g.g. 0932-89414529.

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-wonen en Ariadne vindt u bij INTERART antiek Simpelveld, Irmstraat 64. 045-443161 eigen restauratie en logerij. Ma. gesl./do. koopav.

Te koop puntgave eiken KAST met legplanken, hoog 2.35 mtr, breed 1.50 mtr., diep 0,60 mtr. 046-520102.

Te k. gevr. barok, antieke meubels en inboedels voor EXPORT U.S.A. van Riessen Antiek. Tel. 04406-16739 b.g.g. 04405-2367.

Te k. JUKEBOX, 50-er jaren Wurlitzer, bijz. mooi. Na 18 uur Tonnestr. 26, Oirsbeek.

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout voor nieuwe gebitsprothese en reparaties. Akerstr. Nrd. 328, H'broek. 045-228211.

Te koop K.T.V., merk Blaupunkt met afst. bediening en videorecorder, merk Betamax, tevens Engelse petroleum-hanglamp. Telefoon 046-226148.

SINT en PIET(EN) thuis. Bel 045-321514 of 317737.

Te koop FLIPPER-KAST genaamd "Ballie". Tel. 045-466890, na 19.00 uur.

Ondeugende Evelientje	06-95.30
Bel voor Sexkontakt:	06-96.02
Zoek je 'n vluggertje?	06-96.62
Huisvrouwtjes zoeken!	06-96.63
Snel SexKontakt:	06-96.64
Meisjes zoeken jongens	06-96.65
Direkt 'n meisje:	06-97.10

Bel nu snel!! - 37,5 cphm

Langzaam zakt de **naakte vrouw** door haar knieën, ze zit bovenop hem "Is dit nu een standje"? vraagt ze verlegen 06-340.340.30 - 50 cphm.

Bezweet stapt de vrouw onder de douche, plots wordt ze vastgepakt, de man drukt haar prille **naakte lijf** tegen zich aan. "Oh nee, niet doen" 06-340.340.20 -50 cphm.

06-9603
Er zijn genoeg meiden die ook het bed in willen 75 cpm

Vrouwtjes en meisjes zoeken voor straks sexkontakt, vraag naar hun telefoonnr. Bel nu 06-9661 - 75 cpm

Bel me privé Ik vertel je de pikante dingen over mezelf en geef je m'n adres en tel.nr. 069-789 100 cpm.

Direkt 'n meisje druk op de nul voor meer meisjes 06-320.322.05 - 37,5cphm.

Debbie 's Sexdating maak 'n afspraak met haar meisjes 06-350.222.23 - 75 cpm

****Gay Prive**** Ben je op zoek naar afspraakje met lekkere jongen Of voor 'n opwindend gesprek met een lekkere knul. 06-320.322.75 - 37,5 cphm

Prive-Kontakt Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn. 06-9570 - 50 cphm

De leukste meiden bellen de **Flirtbox** Bel nu 06-9501 - 37,5 cphm

Sexafspraakje met 'n meisje. Vraag haar telnr.Bel 06-9502-37,5cphm

Direkt 'n leuk meisje aan de lijn. Vraag haar telnr. voor een avondje uit. 37,5 cphm **06-9510**

Adressen prive Ze willen je verwennen, en ontvangen je privé of komen bij je langs ze geven zelf hun eigen adres en tel.nr. 06-96.80 - 100 cpm.

06-9511 Duik in bed met 'n hete meid vraag haar telnr. 37,5 cphm

06-320.320.06 Lesbische meisjes 18 jr. 50 cp½m

Meisjes willen sex-ervaring opdoen. 06-320.330.43 - 37,5 cphm

Meisjes willen bijverdienen **sexadressen** 06-320*330*80 - 37,5 cphm

Dames die zich vervelen **Sexkontakt** 06-320.326.68 - 50 cphm

Bi-Sex voor 2 direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen 06-320.330.87 - 37,5 cphm

Homo-jongens Hoor ze heet TEKEER gaan 06-320*330*88 - 75 cpm

Partnerruil direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil 06-320.330.91 - 37,5 cphm

Zoek je een lekkere knul? **Gay-Dating** 06-320.330.95 - 37,5 cphm

Direkt Snel Sexkontakt **Sex-kontakt** 06-320*320*32 -50 cphm

hete meisjes willen echt snel **Sexkontakt** 06-320*330*66 - 37,5 cphm

240 vrije meiden zoeken *****Sex***** Info: 06-9766 - 37,5 cphm

Nu direkt een afspraakje met 'n leuke meisje 50 cphm **06-320*322*33**

Direkt kletsen met een leuk meisje! 06-320*330*90 - 50 cphm

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters. **S.M. voor 2** 06-320.329.99 - 37,5 cphm

Homokontakt Zoek je 'n hete jongen? 06-320*330*18 - 37,5 cphm

Vrije meiden zoeken sexkontakt 06-320.320.55 - 37,5 cphm

400 Meisjes willen een afspraakje! 06-320.322.11 - 37,5 cphm

300 meiden zoeken een heet slippertje. 06-320*321*44 - 37,5 cphm

Leuke meiden zoeken z.s.m. een vriend 06-320.330.77 - 75 cpm.

Nymf Linda Geniet van 2 kant. 50 cp½m 06-320.320.14

!!! Grieks !!! Marcha v. achter 50 cp½m 06-9618

Sex voor Twee direkt kontakt met meiden, en hete huisvrouwtjes. 06-320.330.46 - 37,5 cphm

Direkt kletsen met leuke meisjes. 06-9757. Altijd succes - 50 cphm

06-320.320.07 Lesbi-love, 18 jr. 50 cp½m

Vrouwtjes geven hun privé-adres! Nu al 800 vrouwtjes vertellen wie ze zijn, wat ze bieden en geven dan hun tel.nummer! **06-340.310.10** 75cpm red ear productions

(Geheime) Privé tel.nummers! Meer dan 350 vrouwtjes geven hun (geheime) telefoonnummer! **06-96.45** 100cpm red ear productions

06.320.320.08 Sexy meisjes 50 cp½m

Extrémofoon! Extréme Livesex! Hou je van Extréme livesex? Hou je van Extréme meisjes? Hou je van Extréme (....)? **06-96.59** 100cpm red ear productions

Nu nog meer Meisjes Live! Vanaf nu heb je de kans om met meerdere lekkere Meisjes in Haarlem te worden doorgeschakeld! Probeer 't maar! **06-340.340.10** 100cpm red ear productions

De Live Versier **Sexcentrale** Mogen wij ons even aan je voorstellen? Joke, Angel, Lisa, Jenny, Beppy, Loesje, Joliet, Vanessa, Fatima, Amanda, Bo en Carol! Bel en kies maar uit wie je echt Live wil versieren! Wij wachten wel! 06-320.320.84 - 100 cpm. (Boven de 18 jaar)

De Live Versier **Sexcentrale** Mogen wij ons even aan je voorstellen? Joke, Angel, Lisa, Jenny, Beppy, Loesje, Joliet, Vanessa, Fatima, Amanda, Bo en Carol! Bel en kies maar uit wie je echt Live wil versieren! Wij wachten wel! 06-320.320.84 - 100 cpm. (Boven de 18 jaar)

Nieuw! De Live sex/belcentrale! Heel snel brengt de operator je live bij een meisje dat hunkert om (...) te worden. **06-340.340.25** 100cpm red ear productions

Prostituees geven hun adres! En (privé) telefoonnummer! 06-320.320.87 - 75 cpm. (Boven de 18 jaar).

Juffrouw. In het fietsenhok geeft ze sexles. 75 cpm. Hoe meer jongens hoe lekkerder! **06-95*09**

S&M LiveBox Er is dagelijks een bizzi op de Box. Durf je! 75 cpm. **06-96*26**

Rijpe dame live neem ik het lekkerste op. Spaans standje. We liggen zijwaarts, jij tegen m'n rug. 75 cpm. **06-320*320*38.**

Live-afspraken Ontmoet de vrouw of man van je dromen binnen enkele minuten 06-320.331.40 50 c.p.½ m.

De dienaar lijdt, de meesteres geniet. Ga op je knieën. S&M. 75cpm. **06-320*332*32**

Teeny. Klein, jong Engels **Stoeipoesje** ontvangt u direkt live en prive. 06-9707. 50 cphm

Non-stop-live De spannendste sex. 24u p/d. Strikt priveé! 06-320.330.36 75 cpm

Nee meneer, ik heb nog nooit een **Beurt gehad** zei de jonge vrouw heel bedeesd 06-96.70 (50 cphm)

Heerlijk genieten van een **Live-Sex** gesprek. De heetste meisjes 06-96.69 - 75 cpm.

Vrije vrouwen Willen gratis sexcontact. Bel voor telefoonnummer. 06-320.324.97 (100ct.p/m)

Jong vrouwtje Pas gescheiden, is op zoek naar mannen voor gratis sex Inf:06-320.324.94 100ct.p/m

06 Gay Café Oost Nederland 06-320.327.55 75 ct p.m.

Homosex voor 2 Draai eerst 06-320, en dan:
SM Limburg ... 325.18
Jack off privé ... 321.16
Darkroom ... 324.16
Gay pervers ... 329.16
Travestie ... 325.09
Transsexueel ... 321.36
Bi-sex ... 323.36
Jongens-sex ... 325.19
Studentensex ... 327.56
ƒ 1,- p.m. Pb. 75141 A'dam

Ema zonder geld in de bar... **Dan naakt** aan de afwas... 06-320.340.45 - 50 cphm.

Wim kijkt toe als Els met 2 heren **over de tafel** 06-320.323.85 - 50 cphm.

2 vreemden en dan... Ze bukt ervoor over de tafel. **Grieks** 06-320.329.25 - 50 cphm.

Wil je me naakt? Eva met het vriendje **van haar zus...** 06-320.329.23 - 50 cphm.

De badjas glijdt van haar blote huid. De jonge knul mag alles. 06-320.326.91 - 50 cphm.

Vrije vrouwtjes vertellen jou wat ze lekker vinden en geven dan hun privé telnr. voor 50 c.p.h.m.! **06-350.300.88**

Vrouwtjes die zich overdag vervelen zoeken SEXCONTACT!! Snel en discreet. 50cp½m! **06-340.320.25**

Dames die zich overdag vervelen zoeken **sexcontact!!** **06-350.340.77**50cp½m

Bij u in de buurt zijn er ook genoeg meiden die het bed in willen! Luister v. 50cp½m. **06-350.340.77**

Frans!Grieks!Russisch! Lekker erdi! 75cpm **06-320*320*59**

Lesbisch meisjes, Petraatje en Cieka in hun kamertje. De deur staat op een kier, geniet maar mee. 75 cpm. **06*96*08.**

Rijpe vrouwen willen met jou een live sexgesprek! Laat je doorverbinden! 100 cpm. **06*96*09.**

Zapp Sex! Je kunt met je draaischijf of druktoets heen en terugspoelen. Op je hoogtepunt kun je het lekkerste blijven herhalen 100 cpm 06*95*60

Lieve jonge loverboys. **Homo Live** 06-320.330.12. 75 ct. p.m.

GRIEKSE PORNO! Kies uit 3 meiden 18 jr. die gek zijn op 'n Grieks standje 75cpm. **06-320*320*62**

Lady Bizar! Meesteres! De kat met 9 staarten en HANDBOEIEN 75cpm. **06-320*324*68**

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

ALCOHOL EN VERKEER DAT KUN JE NIET MAKEN
VVN

!!Nieuw; Romina's escort en !!Angel en Boy!! samen
v.a. 11.00-02.00 u., weekend 18.00-06.00 u. 045-271920

Club 2000
!!!! JE MOET ER GEWEEST ZIJN !!!!
Alle dagen geopend vanaf 11.00 uur.
Rijksweg Noord 22, Geleen. Tel. 046-742315.

Privé Yvonne
Het BESTE en LANGST bestaande PRIVÉHUIS te KERKRADE!!! ZEER ZEKER bekend om de SERVICE, HYGIENE en DISCRETIE! Gezelligheid en drankje gratis!!! 8 meisjes verwennen U in sexy-lingerie!!! geop. ma-za 11-24 u, zo. 15-24 u. Tev. weekend trio aanb. 045-425100.

! Hot Girls !
Suzie is weer terug!!!!
"Escort Limburg" 7 dagen per week. Tel. 06-52980304.

!Spiksplinternieuw!
!!Privé!!
!Angel en Boy!
met 1000 en 1 mog.: zowel jongens/meisjes (vanaf 19 jaar)
Bel voor info: ☎ 046-757517
voor een escort bij u thuis of in hotel. Bel 045-271920.

Club Mirabelle/Club Nirwana
* het bekendste TOP-TEAM van pl.m. 10 jonge meiden, die de beste service willen verlenen !!!
* Geen verplichtingen, maar ongedwongen gezellig babbeltje maakt u ook tot graag geziene gast !!!
* BIJ ONS NIET GOED-GELD TERUG-GARANTIE !!!
* NIET DUUR !!! Gezien wat u geboden wordt !!!
* Wij scheppen op en MAKEN HET WAAR !!!
Drempelvrees? Bel dan onze ESCORT-SERVICE !!!
Deze staat reeds lang als nummer 1 bekend !!!
Club MIRABELLE, Burg. Franssenstr. 4, Kerkrade.
Club NIRWANA, Nieuwstr. 147, Kerkrade.
Bel gerust: 045-427120 of 045-463323.
Tot vanavond dan KARIN !!!

Sex-O-Theek Liberta
Uitgerust met sauna en whirlpool 10 à 15 int. dames. Grote bar, open sexruimte en privékamers met bubbelbad. Privéparking Visa en Eurocard welkom. Maaseikerweg 24, Susteren 300 m. v.af A2 richting Susteren, 3 km v.a. Maaseik. Tel. 04499-4346.

Escort Saskia
tel. 045-418606

SM-ANITA
met 2 super slavinnen
Nu ook privé mogelijk.
Dringend dames gevr.
Tel. 045-462720.

Vera
privé, tel. 04754-85818.

Love Escort
☎ 045-320905.
Dringend meisje gevr.

Gay Relax
045-223850, tev. privé.

Buro Mieke
Discrete bem. 046-748768.

☎ 046-749662
LYDIA
Where the best lady's are.
11-23 uur.

nieuw
Anja en Mandy bij Peggy. Privé en escort ma.-vr. 11-22.30 u., wo. tot 19 u. Tel. 046-374393. Video en totale mass. mog. Wo. - trio-dag - ƒ 125,-.

Privé Candy
met nwe. meisjes, trio massage 045-212816/ 211391

Escort All-In
045-326191
14.00 t/m 4.00 uur 's Nachts.

Club Levant
Voelt U ook de feestdagen in uw portemonnaie, bij Club Levant denken wij met u mee, speciale aanbieding tot de Kerst ½ uur ƒ 100,- 1 uur ƒ 125,-, dinsdag triodag ½ uur ƒ 125,-. Vrijdag sexy lingeriedag. Maastrichterstr. 156, Brunssum. Tel. 045-275199

SM huis Rachel
Topteam van mooie meesteressen en mooie slavinnen aanwezig. Geopend van 11.00-22.00 uur, 27 november open SM avond. Tel. 045-414338

Volslank sexy
vrouwtje ontvangt thuis. Tel. 043-473309

Café/bar
in den Hook,
Kerkplein 27 te Voerendaal. Geopend ma t/m zat. v.a. 20 uur. Tevens nog enkele nette bardames gevraagd. Tel. 045-223076.

Hotline escort
Tel. 04498-53403.
Tev. meisjes gevraagd.

Passion Privé
Diverse nieuwe meisjes. Div. nieuwe mogelijkheden. Open maandag t/m zaterdag vanaf 13.00 uur. Tel. 046-582540.

Angelique
Privé. Tel. 043-639410.

PRIVÉ NIEUW!
045-230086 meisje gevr. intern mogelijk.

ƒ 50,- all-in
Tevens assistente gevraagd Tel. 045-423608.

Olifant Geleen.
Geopend onder nieuwe leiding. Veel jonge sexy meisjes voor privé, open sex-films en massage ƒ 50,-. Iedere dinsdag en donderdag speciale triodag. (ook lesbisch) V.a. 02.00 uur. Rijksweg Zuid 105 Geleen. Tel. 046-756335.

Daniëlla
af 10 uur ook zat. en zond. 045-721759, meisje gevr.

Petit Fleur
met jonge, sexy meisjes, ma en do trio-dag, ƒ 125,- ½ uur all-in. Geopend van 11.00 tot 24.00 uur. 045-229091. Meisje welkom, intern mog.

Een heerlijke
ontsp. massage
voor dames en heren. Tel. 045-218158.

Romeo & Julia
Wilt u een hij of een zij of een leuk adres bel dan mij. Privé en escort 045-225335 tev. meisje gevr.

Buro Sittard
met leuke adressen 046-523203.

CONNIE
Weer terug! 045-714707.

NIEUW!
Grieks bij Brigitte en Nancy op dinsdag en donderdag. Tel. 045-254598.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de enveloppe het nummer uit de advertentie te vermelden.

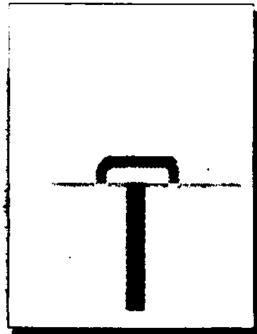
De nieuwe kalender 1993 is uit!

Limburgs Dagblad
JANUARI 1993

De handige, vertrouwde Limburgs Dagblad-kalender is er weer. Ook in 1993 weet u markten, kermissen, feestdagen en naamfeesten precies te vinden, terwijl de kalender bovendien de nodige ruimte biedt voor aantekeningen.
Verkrijgbaar bij alle kantoren van het Limburgs Dagblad en de meeste zaken waar u losse nummers kunt kopen.

De prijs ƒ 5,50

DE KRANT VAN LIMBURG
Limburgs Dagblad

Nieuw Globe Theater moet voor nog meer bezoekers zorgen

Londen in trek door lage pond

DOOR JOS FRUSCH

Londen doe je per boot, vind ik. Natuurlijk, je kunt tamelijk goedkoop vliegen op Heathrow, Gatwick en Luton, of binnenkort met de trein via de tunnel onder het Kanaal, maar voor het authentieke ik-ben-op-een-eiland-gevoel moet je de golfslag van de zee hebben getrotseerd. Op een veerboot bijvoorbeeld of een hovercraft, van Calais naar Dover, en op een schip van Hoek van Holland naar Harwich of van Vlissingen naar Sheerness.

Kies je voor deze laatste mogelijkheid, dan kom je terecht bij de Deense rederij Olau, die voor de dagelijkse overtocht twee schepen, of liever twee vijf-sterren-hotels-op-water, inzet: de Hollandia en de Britannia. 's Avonds vertrek je uit Vlissingen en 's morgens kom je uitgeslapen aan in Sheerness. Tenminste als je aan de verleidingen kunt weerstaan die deze boten ook 's nachts te bieden hebben: restaurants, danszaal, bioscoop, disco, bar en koffieshops, supermarkt, zwembad en sauna's.

Als je bed in de overigens zeer confortabele hutten onbeslapen blijft, is het prettig dat in Sheerness de bus naar Londen al staat te wachten. Die is bij de prijs van de diverse arrangementen inbegrepen, evenals treinvervoer van en naar Vlissingen en de kamer in het Tower Hotel langs de Theems, op steenworp afstand van de Tower met zijn kroonjuwelen, kanonnen en raven. Het is daar goed toeven en je bent op loopafstand van het metrostation dat je in no time naar Charing Cross en van daaruit hartje Londen brengt.

Betaalbaar

Winkelen, sightseeing en theaterbezoek. Dat zijn voor de gemiddelde Londen-bezoeker de belangrijkste motieven om een weekend (of langer) in de Britse hoofdstad door te brengen, zeker in de komende weken: kerst staat voor de deur en dan zijn de Londense winkelstraten bij uitstek - Bond Street, Regent Street, Burlington Arcade, Oxford Street – en hun doolhof van zijstraten en zetrakkingen gezelliger dan ooit. Sinds het met de economie in het Verenigd Koninkrijk een stuk slechter gaat en de pond sterling onder invloed daarvan een flinke duikeling heeft gemaakt, is Londen betaalbaar geworden. Dat geldt ook voor het theaterbezoek op West End, waar de liefhebber kan kiezen uit een enorm aanbod, vooral van musicals. Desondanks is het niet gemakkelijk een kaartje te bemachtigen. Niet alleen nieuwe produkties als Valentine's Day en Five Guys Named Moe, maar ook oldies als Cats, Les Misérables, The Phantom of the Opera en Starlight Express trekken dagelijks volle zalen. Bij de Olau-arrangementen is het mogelijk entreebewijzen te bestellen. Een must voor degene die er zeker van wil zijn de musical van zijn of haar keuze ook daadwerkelijk te kunnen bezoeken.

Globe Theatre

Londen trekt jaarlijks honderdduizenden bezoekers uit alle windstreken. Dat aantal zal komende jaren alleen nog maar toenemen, verwacht de B.T.A., het Britse toeristenbureau, omdat er binnenkort een gigantisch project gerealiseerd zal worden: de herbouw van het fameuze Globe Theater, eens de plaats waar de beroemde werken van Shakespeare, de grootste toneelschrijver aller tijden, hun première beleefden.

● *De Tower Bridge, hét Londen-symbool bij uitstek.*

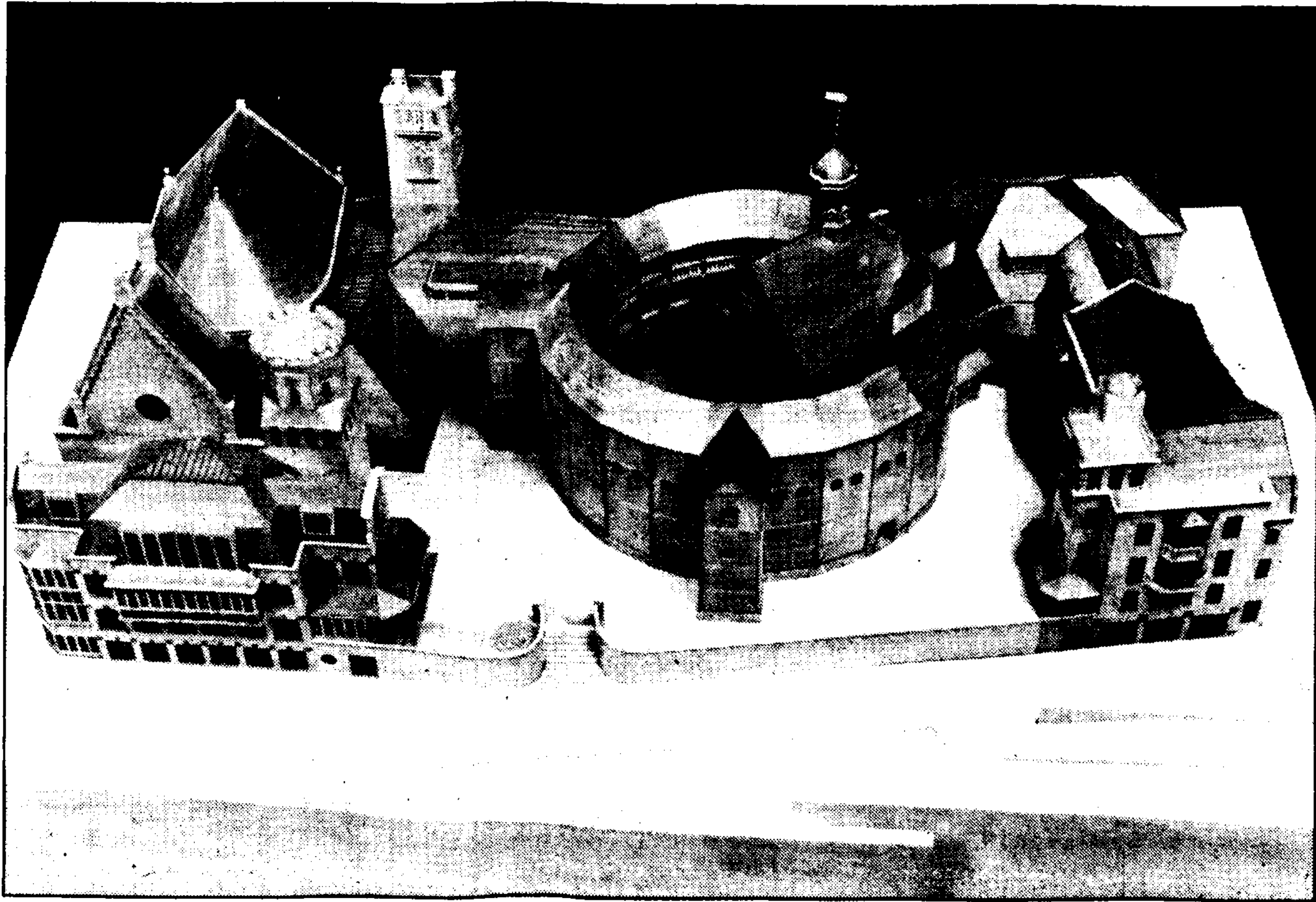
Vlak in de buurt van de plaats waar enkele jaren geleden de resten van het oude Globe Theater werden blootgelegd, zal binnen afzienbare tijd het Shakespeare Globe Centre verrijzen, met niet alleen een replica van het oorspronkelijk theater, maar ook met een museum, tentoonstellingsruimten, een bibliotheek, een audio-visueel archief, winkels, restaurants en appartementen. Hoe de plannen er precies uitzien, is te bekijken in het Shakespeare Globe Museum op Bankside langs de Theems, op loopafstand van de Towerbridge. Ook dit museum wordt gehuisvest in het ambitieuze complex, dat wereldwijd financieel wordt ondersteund. Wanneer die verhuizing precies plaatsvindt, daarover durven de Britten geen voorspellingen te doen.

Want de bouw van dit gigantische project vordert langzaam. Dat heeft alles te maken met de financiering van het plan, dat vele miljoenen ponden zal gaan kosten. Het werven van fondsen is grootscheeps aangepakt, het is een wereldwijde actie.

Tien jaar geleden werd door een speciaal in het leven geroepen stichting voor 125 jaar een stuk land gehuurd langs de Theems. Vervolgens werd de grond schoongemaakt en gedeeltelijk afgegraven tot zes meter diep. „Toen waren we vijf miljoen pond kwijt en hadden alleen een gat," vertelt pr-medewerker Michael Abbott van het museum met typisch Engelse humor. „Vervolgens hebben we weer twee jaar geld ingezameld om de complete fundering te kunnen betalen. Kosten 1,5 miljoen pond. We zijn nu met fase 3 begonnen."

Fase 3 is de bouw van het eigenlijke theater, dat op historisch verantwoorde wijze zal worden gereconstrueerd. „Dus met 20 zijden en niet met 24 zoals lang werd aangenomen," aldus Abbott. „De opgravingen hebben dat duidelijk gemaakt." Voor de bouw zal uitsluitend hout van de Engelse eik worden gebruikt. Inmiddels is het raamwerk voor twee zijkanten klaar. Daarvoor was hout van 18 eiken nodig. „In totaal gaat het hout drie miljoen pond kosten. Gelukkig wordt dat bedrag in zijn geheel gesponsord." Abbott hoopt dat het theater in 1994 op 23 april, Shakespeares geboortedag, zal worden geopend. Wanneer het hele complex klaar zal zijn, durft hij slecht bij benadering te voorspellen. „Over vijf tot acht jaar."

Dan heeft Londen een uniek centrum met internationale uitstraling, dat zal gaan dienen als educatief middelpunt voor studenten over de hele wereld die literatuur, talen of drama studeren. Maar ook gewone toeristen zijn welkom, laat Abbott weten.

● *Maquette van het nieuwe Globe Theatre, dat naar verwachting in 1994 zijn poorten opent.*

DONDERDAG 19 NOVEMBER
MAASTRICHT: Huis en Sfeer, interieurbeurs in het Mecc, donderdag en vrijdag van 13 tot 22 uur, zaterdag en zondag van 11 tot 18 uur.

VRIJDAG 20 NOVEMBER
MAASTRICHT: Carillonconcert vanuit de toren van het stadhuis van 11.30 tot 12.30 uur.

BRUNSSUM: Tentoonstelling kanarievereniging in zaal Unitas, Kerkstraat 366, vrijdag van 19.30 toto 22 uur, zaterdag van 13 tot 22 uur, zondag van 11 tot 18 uur.

ZATERDAG 21 NOVEMBER
MARGRATEN: Fossielen zoeken in mergelgroeve van 't Akersmit, 't Rooth-Bemelen, ingang St.-Antoniusbank van 9 tot 16 uur.

MAASTRICHT: Stadswandeling van 1,5 uur met gids. Start om 14 uur bij VVV-kantoor Maastricht.

HASSELT: Sjacherbeurs in Grenslandhallen van 12 tot 18 uur.

HASSELT: Kattententoonstelling in Grenslandhallen van 10 tot 18 uur. Ook zondag.

ZONDAG 22 NOVEMBER
HEERLEN: Herfstbazaar in de Vrije School, Ovidiusstraat 135, van 11 tot 16 uur.

VALKENBURG: Vlooienmarkt van 10 tot 18 uur in 'de Holle Eik' nabij de kerk in Houthem/St.-Gerlach.

SITTARD: Begeleide stadswandeling, start om 14 uur bij VVV-kantoor.

BOCHOLTZ: Wandeltocht 5-10-15 km. Start tussen 10 en 13 uur bij café Derwall, Past. Neujeanstraat 17.

HEERLEN: Postzegel- en muntenbeurs in HKB-gebouw van 13.30 tot 17 uur.

HASSELT: Wijnveiling vanaf 14 uur in het Cultureel Centrum, Kunstlaan 5.

HERZOGENRATH: Middagwandeling georganiseerd door INV-Brunssum. Vertrek om 14 uur bij grenskantoor Herzogenrath.

ELSLOO: Ochtenwandeling. Vertrek om 9 uur bij botanische tuin in kasteelpark.

BORN: IVN-middagwandeling, vertrek om 13.30 uur bij hotel Born.

GULPEN: IVN-middagwandeling, vertrek om 14 uur bij busstation.

MEERSSEN: Middagwandeling in de omgeving van de Kruisberg. Vertrek om 14 uur bij station.

DINSDAG 24 NOVEMBER
MAASTRICHT: Holiday on Ice in het Mecc tot en met 29 november.

Wij raden onze lezers aan er rekening mee te houden dat de in deze rubriek opgenomen evenementen zonder ons medeweten afgelast, verplaatst dan wel uitgesteld kunnen worden.

Ski-informatie

De ANWB geeft al sinds een jaar of vijf een magazine uit voor Nederlandse wintersporters. Goedkoop is het blad niet (15 gulden), maar er staat wel veel in. Dit keer vooral veel informatie over snowboarding, maar ook wordt er aandacht geschonken aan een groot aantal min of meer onbekende bestemmingen. Verder testrapporten van ski's, skischoenen, sneeuwkettingen en compact videocamera's. Het magazine is niet alleen te koop bij de ANWB kantoren, maar ook in de boekhandel.

Schaatsen in Oostenrijk

Vijf jaar geleden werd in Oostenrijk door Nederlanders voor het eerst echt geschaatst op de Weissensee. Nu dingen ook andere Oostenrijkse meren naar de gunst van Nederlandse schaatsers. Zoals die van het Salzkammergut. Vanaf Kerstmis zijn er banen geveegd op de Aussersee, de Grundlsee, de Toplitzsee en de Kammersee. Wie geen trek heeft zijn eigen schaatsen mee te nemen, kan ze ter plaatse huren. Wel dient er rekening mee te worden gehouden dat het om klassieke Friese doorlopers gaat. Info: Fremdenverkerkehrsverein Grundlsee, Bräuhof 97, 8893 Grundlsee, Oostenrijk, telefoon 09-43-6152-8666-03.

Teutoburger Wald

Het zijn natuurlijk geen Alpen, maar daarom hoeven skiërs het nog niet te mijden. In het tussen Osnabrück en Paderborn gelegen Teutoburger Wald liggen onder gunstige winteromstandigheden 21 loipen (de langste meet 13 kilometer) en zelfs kunnen er afdalingen worden gemaakt met hoogteverschillen van 200 tot 300 meter. Een aardig alternatief op momenten dat het in het even zuidelijker gelegen Sauerland te druk is geworden. Info: Fremdenverkehrsverband Teutoburger Wald, Postfach 343, 4930 Detmold, telefoon 09-49-5231-62538

Vikingexpositie

De Vikingen komen. Althans in het onlangs uitgebreide en gerestaureerde Nationalmuseet in Kopenhagen. Ze vormen het middelpunt van een op tweede kerstdag beginnende expositie over de periode van 800 tot 1200, toen Vikingen uitzwermden tot aan Amerika toe. Er zullen onder meer wapens, munten, sieraden, manuscripten en zelfs scheepswrakken te zien zijn. De tentoonstelling loopt tot 14 maart 1993. Info: Deens Verkeersbureau te Leiden, telefoon 071-211544

Fietsen in Californië

Le Champion is van oorsprong een toerfietsclub die zich heeft gespecialiseerd in fietstochten. De ritten door Indonesië hebben zich in korte tijd flinke faam verworven; met die door Californië zal het wel eens dezelfde kant op kunnen gaan. De eerste wordt volgend jaar georganiseerd en duurt drie weken. Er wordt op 26 april gestart in San Francisco en de finish is op 17 mei in dezelfde stad. De totale afstand die moet worden afgelegd is 1400 kilometer, de bagage wordt vervoerd. Tel.072-338136.

Deventer, oude statige stad met oosterse sfeer

DOOR CHRIS KRUISINGA

Vooraan in de rooms-katholieke Deventer Broederenkerk ligt een groot boek. Daar kun je in opschrijven waarvoor of voor wie je graag een gebed opgezonden wilt hebben. Voor een zieke dochter of voor vrede in Joegoslavië. Of dat iedereen in vrede moge leven, of voor iemand met een ernstige longaandoening. 'In het laatste stadium' staat erbij. Of voor het terugkomen van de in Groningen gestolen f 7500. Moderne devotie uit 1992 in de stad van de middeleeuwse geestelijke vernieuwer Geert Groote. Al past bij deze vorm van bidden wel de vraag of Groote ermee ingestemd zou hebben dat voor de gewenste voorbede een tientje gevraagd wordt. Want dat is het gesuggereerde tarief, daar in het Stiltecentrum van de Broederenkerk.

Deventer is kennelijk een stad van het geloof. Zeker van het geloof in anderen. Neem nou zo'n aardige meneer die de kaartjes voor het Speelgoed- en Blikmuseum verkoopt. Het tarief is slechts drie gulden, maar hij vraagt toch of de bezoeker beschikt over een Museumpas. Ja, dat wel, maar weer thuis laten liggen. „Nou, dan maak ik u toch gewoon 65-plusser? Kunt u er voor de halve prijs in."
Nu we het er toch over hebben: dat Speelgoedmuseum is de moeite waard, vooral voor degenen die veertig jaar of langer geleden geleerd hebben te spelen. Op de regenachtige vakantievrijdag dat wij er een bezoek brachten, hadden de opa's en de oma's er overduidelijk veel plezier.
Deventer is een van de oude Nederlandse steden, omstreeks het jaar 800 wordt al gesproken van 'in Daventre Portu', in de haven van Deventer. De stad heeft veel cultuur voor wie het wil zien. De kerken, de oude gevels, de binnenstad met de mooie winkels, de straten en straatjes waar mensen nog gepast slenteren en niet in de randstedelijke stormpas doorheen stampen.
Deventer had al vroeg veel drukkerijen. Van de 1800 boeken die voor het jaar 1500 in de Nederlanden gedrukt zijn, kwamen 500 van de Deventer persen. Het grote bedrijf Kluwer is een imposant overblijfsel uit de drukkertijd. Leuker zijn die aardige, prettig onoverzichtelijke nerinkjes in oude boeken die je vindt bij de imposante Lebuïnuskerk, maar ook elders in de stad.
Deventer was ooit een Hanzestad met levendige handel op vele delen van Europa. Zo werd uit Bergen in Noorwegen veel stokvis gehaald, wat leidde tot de scheldnaam 'stokvissen' voor de burgers van de stad aan de IJssel. Dat handelsaspect is verdwenen, het accent ligt nu meer op de industriële kant van het economische leven. Mede daardoor kan de komst verklaard worden van de duizenden Turken die inmiddels in Deventer wonen. Daardoor heeft de stad ook een wat oosters karakter gekregen, wat duidelijk merkbaar is op de vrijdagse en zaterdagse markten op de Brink.

Voor meer informatie: VVV, Brink 55, 7411 BV Deventer, telefoon 05700-16200. Openingsuren maandag tot en met vrijdag 9.00-17.00, zaterdag 10.00-16.00 uur.

Kwalificatiesysteem campings verandert

Kampeer- en bungalowterreinen zullen volgend jaar volgens een nieuw systeem worden gekwalificeerd. Volgens een bericht in Recreon, het vakblad voor de recreatieve ondernemers in Nederland, verdwijnt het oude systeem van sterren (voor sanitair) en vlaggen (voor recreatieve voorzieningen) omdat gebleken is dat de recreant de betekenis van de vlaggen niet kende. De Stichting Classificatie Kampeer- en Bungalowbedrijven zal in 1993 alleen nog sterren uitdelen. Campings kunnen er ten hoogste vijf krijgen.

In het nieuwe cassificatiesysteem gaat kwaliteit een veel belangrijker rol spelen dan voorheen. Per categorie zullen er minimum eisen worden gesteld waaraan het terrein dient te voldoen. Zo moet er een bepaalde verhouding zijn tussen het aantal douches en staanplaatsen en ook worden er punten toegekend voor de kwaliteit van de voorzieningen.

Behalve sanitaire en recreatieve voorzieningen, gaan zaken als onderhoud van het terrein en opstallen en grootte en plek (beschutting) van de standplaats eveneens een rol spelen.

Volgens Recreon lag het aanvankelijk in de bedoeling ook privacy in het systeem op te nemen, maar dit aspect bleek te moeilijk te meten.

Vara-liedjesprogramma lijkt steeds meer op speelfilm

'Kinderen voor Kinderen' verfrissend en spannend

DOOR JAN VAN STIPRIAAN

HILVERSUM – 'Kinderen voor Kinderen', aflevering dertien, is wat anders dan anders. Dat heeft twee oorzaken: allereerst komt dat door het getal 'dertien' en verder omdat regisseur Eric Blom er zulke uitgesproken ideeën op na houdt. 'Anders' wil in dit geval overigens niet zeggen slechter. Integendeel: de 'Kinderen voor Kinderen'-aflevering, vanavond om 19.15 uur op Nederland 3, is spannend, verfrissend en origineel.

Blom: „Ik kom uit de VPRO-hoek. Daar heb ik geleerd om te experimenteren met montages. Ik heb wel geprobeerd om de effecten zo secuur en helder mogelijk te maken. Want met speciale effecten moet je altijd oppassen.

Je moet zorgen dat je niet te ver gaat," zegt de regisseur die eerder clips maakte voor het VPRO-programma Onrust! Eric Blom heeft voor aflevering dertien gekozen voor snelheid en korte, in het oog springende sketches 'zodat kinderen steeds weer nieuwe dingen ontdekken, als ze de videoband opnieuw terugzien'.

Blom heeft 'Kinderen voor Kinderen' in een moderner jasje gestoken en veel meer op locatie gefilmd dan in vorige afleveringen gebeurde. „Kinderen van deze tijd komen verder dan alleen hun dorpje of het weiland. Ze houden zich ook steeds meer bezig met 'grote mensen'-zaken als het milieu en sterven."

Met (kleine) kinderen had Blom nog niet eerder gewerkt, maar zijn ervaring met 'Kinderen voor Kinderen' brengt bijna een ommekeer is 's mans denken. „Het was een openbaring voor me. Ik zou in de toekomst graag nog meer willen doen met kinderen."

● *'Kinderen voor Kinderen' met Erik van Muiswinkel (als meneer Kasper) en Sylvia Millecam (als juf Rosalie).* Foto: JAAP MEIJER

Toen in mei de eerste voorbereidingen startten, heeft Blom zich bijna onafgebroken op de 44 kinderen van het zangkoor gestort. Met begeleiden, ondersteunen, motiveren en bij alle repetities aanwezig zijn. Zijn ervaring is dat kinderen zelf met bruikbare suggesties aankomen. Die sloeg hij niet in de wind. Blom heeft sommige adviezen van de kinderen – van de 44 zijn er 14 nieuwkomers – in het programma verwerkt.

Eén van de eerste dingen die overigens opvallen is dat de liedjes verschoond zijn van de 'Gooise r', waar veel mensen zich aan ergerden. Naar het 'gladstrijken' van die 'r' is ook bewust toegewerkt, zeggen de makers.

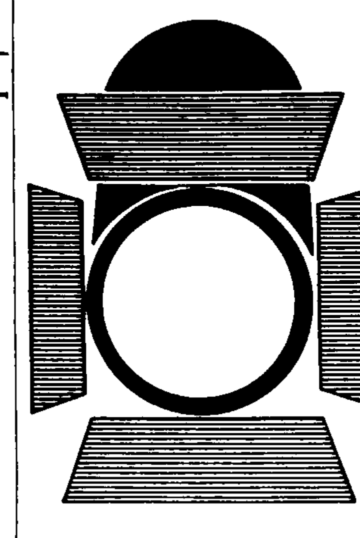
'Kinderen voor Kinderen' lijkt overigens steeds meer op een speelfilm, met in de hoofdrollen Sylvia Millecam (als juf Rosalie), Erik van Muiswinkel (als meneer Kasper) en Henk Westbroek die de conciërge speelt.

Evenals andere jaren heeft een grote groep Nederlandstalige tekstschrijvers en componisten zijn medewerking verleend. Bij 'Kinderen voor Kinderen' hoort overigens ook een cd. Voor het televisieprogramma is een selectie gemaakt van tien liedjes. Op de de cd staan veertien liedjes.

Bizar

Op vrijdag de dertiende overkomen invaljuf Rosalie onderweg naar school de meest bizarre dingen. Een merkwaardige soort dampende meeuwenpoep bedekt bij voorbeeld plotseling de vooruit van haar kleine rode auto en ze krijgt vervolgens autopech. Een passerende buschauffeur (Van Muiswinkel) biedt de helpende hand én een verliefde glimlach. Samen mèt de schoolklas beleven beiden spannende, griezelige avonturen, waarin de liedjes zijn geïntegreerd en waar het getal '13' als rode draad doorheen loopt.

De liedjes gaan weer over allerlei zaken. Bijvoorbeeld over verliefd zijn, een vrolijk lied over tante Jos en een verdrietig liedje over een vader die dood is. En over bijgeloof. Daarover bestaan natuurlijk verschillende meningen. De makers hebben dat duidelijk gemaakt met teksten in de liedjes als 'je bent niet goed bij je hoofd, als je die lariekoek gelooft' tegen de uitspraak 'er bestaat meer dan je kunt zien'.

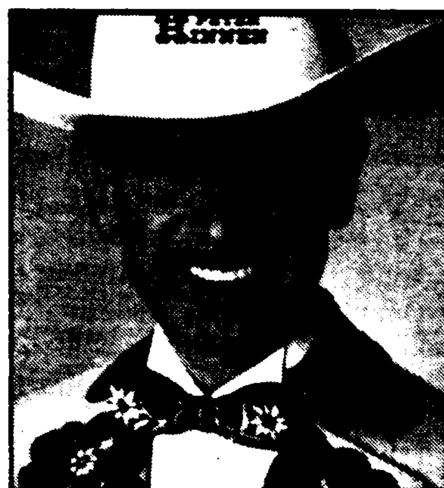

Artiestenploeg crème de la crème van de volksmuziek

'Alpenparade' nu ook naar Kerkrade

Van onze rtv-redactie

KERKRADE – Voor de eerste maal zal de 'Austria-Swiss Alpenparade' nu ook in Nederland worden vertoond. Deze in Oostenrijk en Zwitserland razend populaire 'hitparade van de volksmuziek' loopt vrijdag 4 december als theatervoorstelling van stapel in de Rodahal van Kerkrade. Liefhebbers van volksmuziek kunnen dan een avond lang genieten van hun favoriete groepen, formaties en artiesten uit Alpenlanden.

● *Peter Hinnen: één van de artiesten tijdens de 'Alpenparade'.*

Televisie

Het programma, dat naar Limburg wordt gehaald door John Wijntjes van Music Promotion International uit Kerkrade met medewerking van Victor Crutzen uit Landgraaf, wordt gepresenteerd door Michael Tala van de Oostenrijkse radio en televisie (ORF).

Het is de bedoeling dat in Kerkrade tv-opnamen worden gemaakt, die op een later tijdstip worden uitgezonden.

Artiesten

De Oostenrijkse televisie heeft inmiddels laten weten dat zij belangstelling heeft voor afleveringen van de 'Austria-Swiss Alpenparade', die in 1994 en in 1995 respectievelijk in Mureau (Steiermark) en Wenen worden gehouden.

De artiestenploeg, die op 4 december naar Kerkrade komt, behoort tot het crème de la crème van de volksmuziek: het Oberkärntner Sextett met Joze Burnik, Die Hetzendorfer met zangeres Sylvia, de groep Heimatlandecho, het Trio Alpin uit het Zillertal, het Kapfenburg Sextett, de Nussbacher Musikanten en Peter Hinnen, die als zanger bekend werd met nummers als 7000 Rinder en Auf meiner Ranch bin ich König.

Kaarten in voorverkoop (32,50 gulden) zijn onder andere verkrijgbaar aan de kassa van het Wijngrachttheater, bij Muziekland in Heerlen, Beek, Maastricht, Weert en bij John Wijntjes (ook voor programma-informatie), Heiveldstraat 74-74a, Kerkrade, telefoon 045-428277.

● *Leden van het ballet van Beylorussia in actie.*

Russische folklore in Kerkrade en Roermond

KERKRADE – Het Staatsballet van Beylorussia (Wit-Rusland) geeft vrijdag een avondvullende voorstelling in het Wijngrachttheater van Kerkrade. Ook zaterdagavond treedt het balletgezelschap in Limburg op en wel in De Oranjerie van Roermond.

Met melodieën, liedjes en dansen wil het gezelschap onder leiding van artistiek directeur Valentin Dudkevich een indruk geven van de rijke traditie en cultuur van de Witrussische folklore. Uitgedost met prachtige kostuums brengt het ballet ook diverse acrobatische dansen. In zijn ruim dertigjarig bestaan oogstte het ballet veel succes in onder andere Spanje, Frankrijk, Italië, India, Egypte en Sri Lanka.

Ikon onderzoekt kritiek op omstreden Jezusfilm

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – De Ikon houdt nog deze maand een enquête onder de mensen die bij de omroep bezwaren hebben ingediend tegen het uitzenden van de omstreden Jezusfilm The Last Temptation of Christ van regisseur Martin Scorsese. De Ikon wil op deze manier achterhalen waarom zij moeite hebben met de film.

De afgelopen weken zijn honderden boze brieven bij de omroep binnengekomen over het voornemen om de film uit te zenden. Daarnaast heeft volgens een woordvoerder van de Ikon een voorganger van een kerkelijke gemeente in Rotterdam aangekondigd 13.000 protestkaarten te verspreiden. Mensen worden opgeroepen om deze kaarten naar de Ikon te sturen.

Godslasterlijk

In 1988 ontstonden in Amerika en ook in Nederland grote protestacties toen de film in de bioscoop ging draaien. Volgens tegenstanders is de film, waarin Jezus de liefde bedrijft met Maria Magdalena, godslasterlijk. Zij vinden de visie op Jezus Christus kwetsend voor het christelijk geloof.

Het bestuur van de Nederlandse Hervormde Kerk en mediabisschop R. Ph. Bär hebben de Ikon inmiddels ook verzocht de film niet uit te zenden. De leiding van de grootste protestantse kerk van Nederland vindt dat met uitzending van de film 'aan de zaak van het Evangelie geen dienst wordt bewezen'.

De synode van de Gereformeerde Kerken heeft laten weten geen bezwaren tegen uitzending van de film te hebben. De synode noemde het een goede zaak dat de Ikon aandacht besteedt aan het beeld dat in films van Jezus wordt getekend. De Ikon heeft voor volgend jaar een groot project rond dat thema op stapel staan. De omstreden film is onderdeel van dat project. „We gaan zowel op radio als televisie verschillende programma's over het beeld van Jezus in de film uitzenden. Wellicht komt er ook een boek bij," aldus de Ikon-woordvoerder.

De heftige reacties op de film zijn voor de omroep geen reden om het hele project af te blazen. „Integendeel. Het wordt journalistiek gezien alleen maar interessanter om het onderwerp aan te pakken. Eind deze maand wordt een redactie geformeerd die het project vorm moet geven. Dan wordt ook pas beslist of de film wordt uitgezonden of niet."

Eind volgende week gaan volgens de woordvoerder de enquêteformulieren de deur uit. „We vragen ons af of de boosheid van de mensen enkel gericht is op deze film. Misschien hebben ze wel moeite met elke verfilming van het leven van Jezus. Mag het leven van Jezus wel beschreven worden in romans of op toneel gespeeld worden? Dat zijn interessante vragen," aldus de woordvoerder.

● *Het Gipsy Swing Quintet.*

Gipsy Swing Quintet komt naar Brunssum

BRUNSSUM – Voor een leuke afwisseling in de jazz zorgt zaterdag het Gipsy Swing Quintet. Op uitnodiging van de (Oude Stijl) jazzclub Zuid-Limburg brengt men in de avonduren in het casino van Brunssum onvervalste zigeunerswing.

Van 1980 tot 1986 speelden vier leden van het Gipsy Swing Quintet in het zigeunerorkest 'Tusci'. In 1987 werd mede door uitbreiding met een bassist het nu bestaande kwintet opgericht.

Het repertoire werd uitgebreid en vernieuwd en sindsdien wordt het Gipsy Swing Quintet overal in binnen- en buitenland enthousiast ontvangen. Veel nummers getuigen van Hongaarse, Russische en Griekse invloeden.

Het optreden van het Gipsy Swing Quintet begint om 20.30 uur.

Vara vanavond met eerste deel jubileumconcert cabaretier

Herman van Veen in duet met Lori Spee

Van onze rtv-redactie

GELEEN – Op geheel eigen wijze zingt Herman van Veen popclassics in het Nederlands, Frans, Duits en Engels. Zijn repertoire is ontroerend en verrassend. Begeleid door het symfonisch orkest Il Novecento uit Vlaanderen zingt Van Veen liedjes van Stevie Wonder tot Leonard Cohen.

De Vara zendt vanavond om 21.10 uur op Nederland 3 het eerste deel uit van een aantal jubileumconcerten die de cabaretier, ter ere van 25 jaar samenwerking met platenmaatschappij Polydor, medio september in Den Haag gaf.

You take my breath away heet het jubileumrepertoire van Herman van Veen, naar het liedje van de overleden Queen zanger Freddy Mercury. Zoals bijna altijd begint Van Veen met een Nederlands liedje: Suzanne. Ontroerend klinkt de tekst van Leonard Cohen uit zijn mond. Op ongeveer dezelfde manier zingt hij vervolgens zijn eigen favoriete lied: Voir un ami pleurer van Jacques Brel. Door de gevoeligheid in zijn stem valt het haast niet op dat Frans zeker niet zijn beste taal is.

Engels

Verrassend is het duet dat Van Veen met de in Geleen woonachtige Lori Spee zingt. De zangeres zou de cabaretier helpen met de Engelse taal. In de studio is toen het idee ontstaan om samen Hey, that's no way to say goodbye te zingen. Lori Spee neemt onverwacht een deel van de tekst voor haar rekening. Spee (krachtig en helder) en Van Veen (zacht en gevoelig) vullen elkaar prima aan.

Behalve liedjes van onder andere The Beatles en Stevie Wonder voert Herman van Veen enkele kleine acts op. Als het nummer Isn't she lovely gespeeld wordt, danst Van Veen als een jonge hond over het podium. Het liedje My way doet hem zelfs over de

● *De in Geleen woonachtige Amerikaanse Lori Spee zingt tijdens het jubileumconcert met Herman van Veen een duet.* Foto: KIPPA

van de show is hij weer rustig en gevoelig als hij met het liedje Dat tedere gevoel afscheid neemt.

Het buitenland heeft al interesse getoond in de jubileumshow van de Nederlandse cabaretier. Moskou nodigde hem uit om volgend jaar een kerstshow op te voeren in het Gorkitheater. Van Veen heeft wel trek in een trip naar Rusland, maar hij richt zich eerst op de Duitse toer waar hij nu mee bezig is.

Voortbestaan BRTN-magazine Panorama op de tocht

GENT – Bij de BRTN is onrust ontstaan omdat het actualiteitenmagazine Panorama en het zondagse politieke praatprogramma De Zevende Dag in de toekomst wellicht aanzienlijk minder financiële middelen toebedeeld zullen krijgen. Deze bezuiniging zou verband houden met de geplande opzet van een nieuwe actualiteitenrubriek, die op het tweede net van de BRTN, na 22.00 uur zal worden uitgezonden.

Uit een interne nota van BRTN-directeur-generaal Jan Ceuleers blijkt dat de ontwikkeling van een nieuwe actualiteitenrubriek zowel voor Panorama als De Zevende Dag gevolgen zal hebben. Bij de redacties van beide programma's is inmiddels onrust ontstaan.

Er wordt gevreesd dat directeur-generaal Jan Ceuleers en Kris Borms, hoofdredacteur van de BRTN-nieuwsdienst, alleen maar geld en middelen voor het 'newsnight-programma' willen vrijmaken en tevens hun greep willen vergroten op alle BRTN-nieuwsprogramma's.

UITSLAG TREKKING

GIROLOTERIJ

Prijzen op gironummer

f 100.000,-
3.705.603

f 75.000,-
2.854.149

f 50.000,-
758.327

f 25.000,-
211.506
1.984.436
4.543.601

f 10.000,-
135.965
448.895
1.032.969
2.322.304
2.355.846
2.795.728
2.959.910
3.199.518
4.267.973
4.948.527

f 5.000,-
147.205
258.250
700.120
1.355.679
1.638.494
2.041.301
2.326.153
5.067.049
5.685.340
5.833.937

f 2.500,-
212.911
494.598
1.714.337
1.719.416
1.727.466
1.821.467
2.387.259
3.586.087
4.479.700
4.851.488

Prijzen op eindcijfer(s)

f 1.000,-
5.001
7.801

f 200,-
428

f 100,-
999

f 60,-
78

f 10,-
5

Extra prijzen

Prijzen op gironummer

f 20.000,-
1.078.906

f 2.000,-
281.417
410.956
1.117.528
1.222.837
1.262.720
1.759.864
1.896.083
2.329.566
2.480.375
2.955.764
2.982.330
3.734.088
4.032.456
4.856.958
5.369.077

Extra prijzen op eindcijfer(s)

f 250,-
2.278

f 50,-
179

f 40,-
563

f 30,-
662

f 20,-
082

BANKLOTERIJ

Prijzen op bankrekeningnummer

f 100.000,-
37.01.28.540

f 75.000,-
17.41.36.765

f 50.000,-
58.10.20.340

f 25.000,-
92.80.58.204

f 10.000,-
12.93.94.254

f 5.000,-
15.29.40.987
32.62.06.949
33.57.18.671
37.03.54.729
37.59.55.925
43.27.00.366
46.16.63.759
47.03.69.787
88.75.79.752
89.71.29.024

f 2.500,-
10.25.92.640
10.69.91.639
14.23.94.726
14.98.00.010
15.33.30.600
17.04.89.973
21.06.03.399
35.91.60.891
68.94.08.692
88.12.48.924

De loterij is goedgekeurd door de Staatssecretaris van Justitie onder nummer: LO 700/088/207.71. De baten zijn bestemd voor de Stichting Algemene Loterij Nederland te 's-Gravenhage ten behoeve van maatschappelijk werk, volksgezondheid, cultuur en natuurbehoud. Prijzen boven f 1.000,- worden belast met 25% kansspelbelasting.

Prijzen op eindcijfer(s)

f 1.000,-
5.581

f 200,-
382

f 100,-
065

f 60,-
36

f 10,-
6

Extra prijzen

Prijzen op bankrekeningnummer

f 20.000,-
38.13.81.641

f 2.000,-
14.02.06.809
14.43.67.963
30.23.69.570
39.67.26.917
44.73.08.653
45.93.29.510
47.49.81.045
52.04.34.110
65.41.65.599
65.58.59.667
65.80.03.321
84.15.17.320
92.50.21.989
93.55.01.398
96.66.94.422

Extra prijzen op eindcijfer(s)

f 250,-
3.602

f 50,-
600

f 40,-
382

f 30,-
096

f 20
980

Uw eigen rekeningnummer is uw lotnummer. Het inleggeld, één tientje, wordt circa 2 weken voor de trekking automatisch afgeschreven. Op uw rekeningafschrift staat de datum van de TV-bekendmaking. Een gewonnen prijs wordt binnen 1 week automatisch bijgeschreven.

Ga maandelijks meespelen.

Wilt u ook uw geluk beproeven? Vul dan onderstaande coupon in. Ook bestaande deelnemers die op dit moment om de maand meespelen kunnen door het invullen van onderstaande coupon voortaan maandelijks gaan meespelen. U ontvangt een deelname-bevestiging met de eerste speeldatum.

Ik verleen hierbij, tot wederopzegging, MACHTIGING aan SUFA, Zomerhofstraat 64-68, Rotterdam om van onderstaande rekening(en) ten hoogste f 10,- per trekking af te schrijven.

GiroLoterij **BankLoterij**

naam

adres

postcode/plaats

handtekening

datum

POSTBANK

VIA DE BANK

Stuur de coupon in een ongefrankeerde envelop aan:
SUFA, Antwoordnummer 2020, 3000 VB Rotterdam.

TV-bekendmakingen

GiroLoterij	GiroLoterij/ BankLoterij	BankLoterij
6x per jaar (om-de-maand-deelnemers)	12x per jaar (maandelijkse deelnemers)	6x per jaar (om-de-maand-deelnemers)
	19 november	
10 december		
	15 januari	
19 februari		
	19 maart	

Nederland 1

ro/Ncrv/KRO/Ikon
.53 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
.00 **●● Journaal.**
.09 **(TT) AVRO Service Salon,** gevarieerd middagmagazine. Presentatie: Amanda Spoel en Simone Wiegel.
7.02 **(TT) Rondom tien,** thematisch praatprogramma o.l.v. Violet Falkenburg. Herh.
7.45 **Boggle,** woordspel. Presentatie: Dodi Apeldoorn.
.15 **Sesamstraat,** gevarieerd kindermagazine. Vandaag: Vissen.
.30 **(TT) Jeugdjournaal.**
.40 **(TT) Het Klokhuis,** informatief kindermagazine.
.00 **Cosbyshow,** Amerikaanse comedyserie.
Clair heeft een reünie van de universiteit. Cliff ondergaat ondertussen een schoonheidsbehandeling bij Madame Olivia.
.26 **Dinges,** spelprogramma waarin volwassenen raden wat kinderen bedoelen.
Vaste panelleden: Martiene van Os en Joris Lutz. Presentatie: Frank Masmeijer.
.00 **(●●+TT) Journaal.**
.27 **Matlock,** Amerikaanse misdaadserie. Afl.: De zwarte weduwe.
Matlock neemt opnieuw de verdediging op zich van Ken Wilson, die voor een tweede maal wordt beschuldigd van moord, en de eerste keer werd veroordeeld.
1.17 **Kenmerk,** actualiteitenrubriek.
1.47 **Bericht van de Wilde Ganzen.**
1.53 **Leidse Kade live,** levende popmuziek uit Nederland en Vlaanderen. Vandaag: The Scene.
.18 **Vesuvius:** Harde klappen, discussie over de drijfveren van geweldplegers. Wie durft 's avonds nog in zijn eentje over straat? Veel mensen zijn bang in elkaar geslagen te worden. Niet voor niets, want steeds meer nederlanders worden geconfronteerd met geweld. Presentatie: Cees Grimbergen.
23.09 **Het nieuwe fatsoen,** uiteenzetting door Jan Vis.
23.19-23.24 **●● Journaal.**

Nederland 2

EO/NOS
10.00 **(TT) Vrouw-zijn,** vrouwenmagazine.
10.50-11.15 **Wereld van verschil.** Bijbelstudie met Henk Binnendijk. Herh.
13.00-13.07 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
16.00 **●● Journaal.**
16.07 **De familie Robinson** (Swiss Family Robinson), tekenfilmserie.
16.36 **Ik ben Benjamin Ben.** Kinderserie.
17.05 **Skippy,** Australische jeugdserie. Afl.: Blaffende honden...
Skippy en Jerry hebben last van Buster, de hond van Lou's vriendin, die steeds agressiever wordt. In de buurt worden ook regelmatig vogels gedood.
17.28 **Weekendweerbericht.**
17.30 **Tijdsein,** actualiteitenrubriek.
18.00 **●● Journaal.**
18.19 **Ik weet het beter,** spelprogr.
18.48 **Hobby-tv,** vrijetijdsmagazine.
19.15 **Black Beauty,** Engelse jeugdserie. Afl.: De vlieger.
Manfred probeert zijn vliegtuig nu ook echt aan het vliegen te krijgen. Bij zijn eerste poging begint een geïnteresseerde vreemdelingzich merkwaardig te gedragen.
19.44 **Nederland zingt.** Koor- en samenzang vanuit Zoetermeer.
20.20 **De wereld van de spinnen.** Australische natuurdocumentaire. Veel mensen vinden spinnen maar griezelig en zijn zich niet bewust van de unieke wereld waarin deze insecten leven. Er bestaan vele soorten spinnen en slechts een paar zijn gevaarlijk voor de mens.
21.14 **Het ziekenhuis.** Documentaireserie over verschillende ziekenhuisafdelingen. Afl. 6: Anesthesiologie.
21.48 **(TT) Wereld van verschil,** bijbelstudieprogramma.
22.15 **Praise,** samenzang van en voor jongeren.
Met medewerking van de Ronduit Praiseband.
22.43 **Wat is er aan de hand?** Programma over kunst.
23.20 **Lied,** ter afsluiting.
23.25 **Ontdek de psychologie,** les 8.
23.55-24.00 **●● Journaal.**

Nederland 3

Vara/NOS
08.53-09.00 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**
09.30 **Youth wave radio,** afl. 3.
10.00 **Kaart-in-zicht,** afl. 3.
10.30 **Lief en leed,** afl. 3.
11.00 **(TT) Geef mij maar een boek,** afl. 3.
11.30-12.00 **Dopen:** een bron van verhalen.
17.30 **Schoolse zaken,** informatief onderwijsmagazine.
18.00 **●● Journaal.**
18.19 **George and Mildred,** comedyserie. Afl.: Wie niet waagt... Herh.
18.48 **(TT) Lingo,** woordspel.
19.15 **Kinderen voor Kinderen 13.** Tien liedjes gefilmd op locatie.
20.10 **Dieren- en andere praktijken** (Close to home), Engelse comedyserie. Afl.: Auto-deal.
Om voor Kate een auto te kunnen kopen als ze slaagt voor haar rij-examen doet James mee aan een radiospelletje.
20.40 **(TT) Bureau Kruislaan,** politieserie. Afl. 7: Requiem.
Een eerzame burger stuit tijdens het bouwen van een doorgeefluik naar de keuken op een levensgroot mysterie.
21.10 **Herman van Veen** in You take my breath away, concert rond Herman van Veen. Met medewerking van het Symfonisch Orkest Il Novecento o.l.v. Robert Groslot en vele vrienden.
22.00 **(●●+TT) Journaal.**
22.15 **Studio sport journaal.** Uitgebreide aandacht voor tennisbeelden van het ATP-toernooi in Frankfurt en van het Nederlandse Masterstoernooi in Amsterdam.
22.30 **Nova,** actualiteitenprogramma. Onder andere verslag van het 'verslavingsdebat' dat gisteren in de RAI in Amsterdam werd gehouden.
23.00 **Den Haag vandaag,** parlementaire rubriek.
23.19 **Impact:** Arkan, een Servische oorlogsmisdadiger, portret.
00.04 **Natuurmoment,** serie over Natuurmonumenten.
00.09-00.14 **Nieuws voor doven en slechthorenden.**

RTL4

07.00, 07.26 en 08.00 **Nieuws.**
07.05 en 07.35 **Cartoons.**
08.10 **The bold & the beautiful.**
08.30 **Nieuws.**
08.35 **Santa Barbara.** Soap. Herh.
09.00 **Nieuws.**
09.10 **Rad van fortuin.** Spel. Herh.
09.35 **Goede tijden slechte tijden.** Nederlandse dramaserie. Herh.
10.05 **As the world turns.** Serie.
10.50 **De zevende hemel, of De duivel in huis.** Herh.
11.40 **Unsolved mysteries.** Herh.
12.05 **RTL Radio studio live.** Open window television.
13.00 **Dierbare vrienden.** Herh.
13.30 **Ursul de Geer.** Talkshow. Herh.
14.20 **Carol & Company.** Afl.: The fabulous Bicker girls. Herh.
14.45 **The Oprah Winfrey show.** Amerikaanse talkshow. Herh.
15.30 **Santa Barbara.** Amer. soap rond families Capwell en Lockridge.
16.00 **Telekids.** Kinderprogramma.
16.30 **Prijzenslag.** Spelprogramma.
17.00 **5 uur show.** Gevarieerde magazine waarin o.a. aandacht voor de actualiteit, de showbiz en artiesten.
18.00 **Zes uur nieuws.**
18.20 **The bold & the beautiful.** Amerikaanse soap rond twee families.
18.45 **RTL-Club.**
19.00 **Rad van fortuin.** Spelprogr.
19.30 **Avondnieuws.**
19.50 **Het weer.** Door John Bernard.
20.00 **Goede tijden slechte tijden.** Nederlandse dramaserie.
20.30 **Ron's honeymoon quiz.** Drie bruidsparen proberen een aantal hindernissen te passeren op weg naar een super-de-luxe huwelijksreis.
22.00 **Showtime.**
22.35 **Barend en Van Dorp.** Spraakmakend en onthullend sportprogr.
23.40 **Geldwijzer.** Met o.a. de fiscale voordelen na afschaffing van de grenscontroles.
23.55 **Laatste nieuws.**
00.10 **Studs.** Amer. dating-show.
00.35 **The Oprah Winfrey Show.** Amerikaanse talkshow. Herh.
01.20 **La piscine.** Franse speelfilm uit 1969 met Alain Delon en Romy Schneider. Regie: Jacques Deray.
03.20 **Nachtprogramma.**

België/TV 1

14.30 **Schooltelevisie.** Met om:
14.30 **Wereldoriëntatie. Herh.**
15.00 **Nederlands:** Het interbellum.
15.30-17.00 **Shatter.** Engelse spionagefilm uit 1972 van Michael Carreras. In opdracht van een internationale organisatie doodt huurmoordenaar Shatter president M'Goya van Badawi in Zuid-Afrika. Als hij echter zijn geld wil innen, lijkt niemand ergens vanaf te weten.
17.20 **Duupje.** Afl.: Parkieten.
17.25 **Saartje en Sander.** Animatie.
17.40 **Prikballon.** Kindermagazine.
17.55 **Tik tak.** Animatieserie. Afl. 323.
18.00 **Journaal.**
18.10 **Mooi en meedogenloos**
18.35 **Top score.** Spelprogramma.
19.03 **Buren** (Neighbours), serie.
19.25 **Mededelingen** en overzicht.
19.30 **Journaal** en Sport.
20.00 **Schwarzwaldklinik.** Ziekenhuisserie. Afl. 51: Op leven en dood.
20.45 **Matlock.** Afl.: De drugagent.
21.30 **Panorama.**
22.30 **Vandaag** en Sport.
22.55 **ACV-Informatief.**
23.15 **Starten met je eigen zaak.** Afl. 2: Plannen voor je begint.
23.40-23.45 **Coda.** Fragment uit Symfonie nr. 25 in g KV 183 van Mozart.

België/TV 2

18.50 **Journaal.**
19.00 **TV TAM TAM.** Schooltelevisie.
19.30 **Het capitool** (Capitol), Amerikaanse soapserie.
19.53 **Kronieken.** Vandaag: Latem aan de Leie.
19.55 **Paleisconcert.** Nonetto, van Martinu en Septet opus 20 in Es, van Beethoven, uitgevoerd door het ensemble Philharmonietta Nova.
21.00 **American chronicles.** Documentaire serie over Amer. zeden en gewoonten. Afl. 11: Champions.
21.30 **Journaal en Sport.**
22.00 **Première film & video.** Filmmagazine.
22.30-24.00 **My beautiful Laundrette.** Engelse speelfilm uit 1985.

Duitsland 1

.00 **Morgenmagazin.** Ontbijttv.
.00 **Tagesschau.**
.03 **Das Buschkrankenhaus.**
.45 **●● Tele-Gym.** Fitness.
10.00 **Tagesschau.**
10.03 **ARD Ratgeber:** Heim und Garten. Herh.
10.35 **ZDF-info Verbraucher.** Vandaag o.a. een vorstvrije auto.
11.00 **Tagesschau.**
11.03 **Umschau.**
11.20 **(TT) Voetbal.** Interland Duitsland - Oostenrijk. Herh.
12.55 **Persoverzicht.**
13.00 **Tagesschau.**
13.05 **ARD-Mittagsmagazin.**
13.45 **Wirtschafts-Telegramm.**
14.00 **Tagesschau.**
14.02 **Eene meene mopel.** Magazine.
14.30 **Babar.** Kinderprogramma.
15.00 **Tagesschau.**
15.03 **Achtung Klappe!** Magazine.
15.30 **Vorsicht:** Wir heben ab.
16.00 **Tagesschau.**
16.03 **Talk täglich.** Praatprogramma.
16.30 **Die Campbells.** Serie.
17.00 **Punkt 5 - Länderreport.**
17.15 **Tagesschau.**
17.35 **Marienhof,** Afl.: Cordon blö...
18.30 **Hier und Heute,** actualiteiten.
18.45 **Blank Meier Jensen,** serie.
19.50 **Goldregen.**
20.00 **(TT) Tagesschau.**
20.15 **Katharina lebt.** Reportage over ouders die zich verzetten tegen de gevestigde medische orde in de zorg voor hun doodzieke kinderen.
20.59 **Tagesthemen-Telegramm.**
21.00 **(TT) Der 7. Sinn.** Verkeerstips.
21.03 **●● Geschichten aus der Heimat.** Drie verhalen met Walter Giller in de hoofdrol. 1. Augenblick der Wahrheit; 2. Rauchen gefährdet die Gesundheit; 3. Taxi mit Telefon.
22.00 **●● Das Phänomen Garth Brooks.** Portret.
22.30 **Tagesthemen.**
23.00 **●● José Carreras.** Samenvatting van de gala-voorstelling met de tenor José Carreras.
00.00 **Flamingo Road.** Amerikaanse serie. Afl.: Verdacht.
00.45 **Tagesschau.**
00.50 **●● On dangerous ground.** Amerikaanse speelfilm uit 1985.
02.25-02.30 **Z.E.N.** Augenblicke in der Wüste: Felsgravouren.

Duitsland 2

06.00-13.45 **Gezamenlijk programma ARD/ZDF. Zie Duitsland 1.**
13.45 **●● Auf Stippvisite bei Mitmenschen.** Slachtofferhulp bij catastrofes.
Reportage over hulp aan slachtoffers van rampen op de Filippijnen.
14.15 **●● Musik-Zeit.** Klassieke muziek van Bach.
Uitgevoerd door het Kammerkoret Camerate en het Domkirkens Kamerorkest uit Kopenhagen.
15.15 **Freddy Quinn:** Circusprogramma met Freddy Quinn en gasten.
16.00 **Heute.**
16.03 **ALF.** Komische serie.
Afl.: Ein Baby auf Probe.
16.25 **Logo.** Jeugdjournaal.
16.35 **Pfiff.** Sportprogramma voor de jeugd.
17.00 **Heute.**
17.10 **Sport Heute.**
17.15 **●● Länderjournal.**
17.50 **SOKO 5113.** Duitse politieserie. Afl.: Timmers Traum.
19.00 **Heute.**
19.20 **Die Pyramide.** Woordspel.
Panel: Monika Baumgartner, Ottfried Fischer en Margot Eskens.
20.15 **●● Die volkstümliche Hitparade im ZDF.** Presentatie van populairste Duitse volksmuziek.
21.15 **WISO.** Sociaal-economisch magazine.
21.45 **Heute-journal.**
22.15 **Das literarische Quartett.** Literair amusement.
23.30 **Frohes Fest.** Tv-film van George Tabori. Met medewerking van leden van zijn work-shopteam.
Een indiaan komt rond de kersttijd in Duitsland aan. Als amateurfilmer registreert hij de toestanden rond Kerstmis, een begrip dat hem volkomen vreemd is en waar hij ook na alles wat hij gezien heeft niets van begrijpt.
00.45 **Heute.**
00.50-01.35 **Ohara.** Serie. Afl.: Auf der Flucht.
Als de bankrover Eddie Silver vlak voor zijn vrijlating beschuldigd wordt van moord op een celgenoot, besluit hij te ontsnappen. Ohara, die Silver destijds arresteerde, gelooft niet in diens schuld en gaat op onderzoek uit.

Duitsland 3 West

08.55 Gymnastik im Alltag (II). **09.10** Schooltv. **09.40** Cursus Engels v. gevorderden. **10.10** Schooltv. **11.40** Teletekst. **11.50** Die Sklavin Isaura. Soapserie. **12.15** Mittwochs um 8. **13.45** Auslandsreporter. **14.15** West 3 aktuell. **14.20** FensterPlatz. **15.20** Westpol. **15.50** Sport im Westen aktuell. **15.55** West 3 aktuell. **16.00** Extrem. **16.30** Europa '92. Afl. 4: EG und Verbraucher. **17.00** Die automobile Gesellschaft. Afl. 1: Traum auf Rädern. **17.30** Cursus psychologie. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Schlupp vom grünen Stern. Afl. 2: Sommerfest. **18.30** Abenteuer überleben. Afl.: In den Rocky Mountains. **19.00** Aktuelle Stunde. Reg. magazine met sport en Raamprogr.'s van de regionale studio's. **20.00** Rear window. Amer. speelfilm uit 1954 van Alfred Hitchcock. **21.48** West 3 aktuell. **22.00** Linie K. **22.30** Capital City. Engelse serie. **23.20** Domenico Scarlatti in Sevilla. Documentaire. **00.15** Laatste nieuws. Aansl. Zur Nacht.

Duitsland 3 SWF

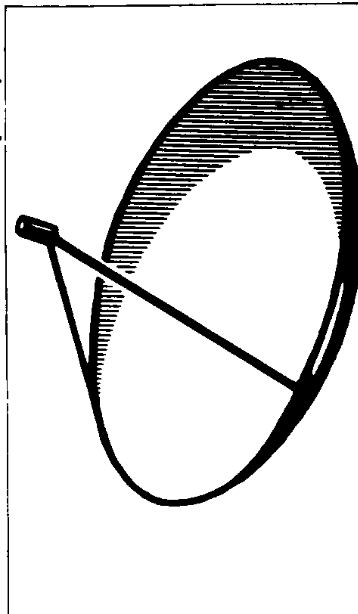
08.15 Medizin nach Noten. **08.30** Cursus psychologie. **09.00** Schooltv. **10.35** Non-Stop-Fernsehen. **14.05** Schooltv . **14.20** Rückblende: Vor 165 Jahren: Documentaire over de eerste armenschool in Berlijn. **14.35** Russisch bitte! **15.05** Hallo, wie geht's? **15.20** Mark(t) und Pfennig. **16.05** Fahr mal hin... Strassburg. Documentaireserie. **16.35** Toni und Veronika. Duitse serie. **17.00** Cursus psychologie. **17.30** Die Sendung mit der Maus. **17.58** Zoo-Olympics. **18.00** Ferdy. **18.26** Das Sandmännchen. **18.30** Das Südwest-Journal. **19.00** Hallo, wie geht's? **19.15** Die Sendung mit dem Stier. Magazine. Thema: over de gevolgen van de Europese eenwording voor de Duitse warenwetgeving. **20.00** (TT) Lindenstrasse. Serie. **20.30** Deutschhausplatz. Regionaal parlementair magazine. **21.00** Nieuws. **21.15** Sport unter der Lupe. **22.00** Kulturzeit et zetera. **22.55** Jetzt schlägt's Richling. Satire. **23.00** ■ Inherit the wind. Amer. speelfilm uit 1959. **01.00** Aktuell. **01.05** Non-Stop-Fernsehen.

SAT 1

05.30 Reg.-Report. **06.00** Ontbijttv met früh dran, sport. **08.30** Neighbours. Australische serie. **09.00** Nieuws. **09.05** Superboy. Amer. serie. **09.30** John Ross - Ein afrikanisches Abenteuer. **09.55** Willkommen, Mr. Chance (Being there), Amer. komedie. **12.00** Glücksrad. Spelprogr. Aansl.: Tip des Tages. **12.45** Tele Börse. Met Nieuws. **13.35** Unter der Sonne Kaliforniens (Knots landing), Amer. serie. Afl.: Das Alibi ist perfekt. **14.25** Neighbours, serie. Afl.: Der leibhaftige Satan. Aansl.: Nieuws. **15.00** Das Imperium - Die Colbys. Amer. serie. Afl.: Die grosse überraschung. **15.50** MacGyver. Amer. serie. Afl.: Die Coltons. **16.50** Sat 1 sport live. ATP-tennistoern. **18.00** Sat 1 sport live. vervolg. **19.00** Nieuws. Aansl.: Weerbericht. **19.15** Glücksrad. Spelprogramma. **20.00** Sat 1 sport live. ATP Worldcup-tennistoernooi in Frankfurt. **00.00** Electric Blue. Engelse erotische serie. **00.40** Programma-overzicht. **00.45** Teletext.

RTL Plus

06.00 **RTL aktuell.**
07.00 **Guten Morgen Deutschland.**
08.50 **Owen Marshall** (Owen Marshall, counselor at law).
Amerikaanse serie. Afl.: Ein Löwe ohne Krallen. (herh.).
09.45 **Reich und schön** (The bold and beautiful), Amerikaanse serie.
10.05 **Dr. med. Marcus Welby** (Marcus Welby M.D.), Amerikaanse serie. Afl.: Der letzte Tanz. (herh.).
11.00 **Viva.** Infotainment-liveshow.
11.30 **Familienduell.** Spelprogram.
12.00 **Punkt 12.** Middagmagazine.
12.30 **Jung und leidenschaftlich** (As the world turns), Amerikaanse soapserie.
13.20 **California Clan** (Santa Barbara), Amerikaanse serie.
14.15 **Die Springfield Story** (The guiding light), Amerikaanse serie.
15.00 **Tennis.** Masterstoernooi voor dames vanuit New York, samenvatting.
16.00 **Hans Meiser.** Thema: Dem Tod von der Schippe gesprungen.
17.00 **Riskant!** Spelprogramma met Hans-Jürgen Bäumler.
17.30 **Der Preis ist heiss.** Spelprogramma.
18.00 **Elf 99.** Magazine.
18.45 **RTL aktuell.**
19.15 **Explosiv - Das Magazin.** Magazine.
19.45 **Gute Zeiten, schlechte Zeiten.** Duitse serie. Afl.131.
20.15 **Ein Engel für Felix.** Serie. Afl.: Die Mörderfälle. Felix probeert met hulp van de commissaris Toni Gassner in de val te laten lopen.
21.15 **Notruf.** Reddingsacties. Presentatie: Hans Meiser.
22.15 **Wie bitte?!**
Amusementsprogramma. Presentatie: Geert Müller-Gerbes.
23.15 **Gottschalk.** Gevarieerde talkshow.
00.00 **Tennis.** Masterstoernooi voor dames. Live vanuit New York.
Commentaar: Gerd Szepanski en Eugen Kraus. Presentatie: Petra van Oyen.
03.30 **Hans Meiser.** Talkshow. (herh.).
04.30 **Explosiv - Das Magazin.** (herh.).
05.10 **Elf 99.** (herh.).

België/RTBF 1

12.05 Vacaturebank. **12.25** Jeunes docteurs (pour la vie). Serie. **13.00** Nieuws. **13.20** The lightship. Amer. speelfilm uit 1985. **14.45** Spéciale drogue: Stop ou encore? Discussie. **16.20** Nouba nouba. **17.10** Jeu des dictionnaires. **17.35** Booker. Amer. misdaadserie. **18.30** Ce soir. **18.55** Le bon numéro. **19.30** Journ. **20.05** Autant savoir. Vandaag: de gekte van videospelletjes. **20.35** The Punisher. Australisch/ Amer. politiefilm. Met Jeroen Krabbé e.a. **22.10** Coup de film. **22.20** Documentaire over 17-jarigen. **23.20** Laatste nieuws. **23.35** Intern. beursnieuws. **23.40-23.55** Politieke uitzending.

België/Télé 21

16.00 Musique: Portret van de pianiste Nathalie Loriers. **17.00** Documentaire over de kunst tijdens de regering van Maximiliaan I. **17.40** Nouba nouba. **18.30** Radio 21. **19.00** Les chrétiens dans la vie sociale. **19.30** Journ. **20.00** Intérieur nuit. **20.30** Musique: Werken van Boccherini, Haydn en Sjostakovitsj. **22.00** Journ. **22.35** ■ La fille de Hambourg. Franse speelfilm uit 1958. **00.00-00.20** Le jeu des dictionnaires.

TV 5

07.00 Ochtend/middagprogr. **18.30** Nieuws. **18.55** Clin d'oeil. **19.00** Spelprogr. **19.30** Belgisch nieuws. **20.00** Toeristisch magazine. **21.00** Nieuws. **21.30** Maatschappelijk magazine. **23.15** Nieuws. **23.45** Revue de presse. **00.00** Viva. **00.50** Entretiens. Vandaag: Emile Zola. **01.10-01.30** Embarquement porte no. 1.

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. **12.30** Nieuws. **13.55** TG 1 tre minuti di... **14.00** Prove e provini a scommettiamo che...? **14.30** Primissima. **14.45** Darby O'Gill il re dei folletti. Speelfilm. **16.25** Big! **17.55** Oggi al parlamento. **18.00** Nieuws. **18.10** Italia, Istruzioni per l'uso. **18.45** Ci siamo!?! **20.00** Nieuws. **20.40** Pippo Baudo presenta. **23.00** Nieuws. **23.15** Serate musicali di Milano. **00.00** Laatste nieuws. **00.30** Oggi al parlamento. **00.40** Mezzanotte e dintorni. **01.10** Madama Butterfly. Speelfilm. Aansl.: Nachtprogrammering.

BBC 1

07.00 Teletekst. **07.30** BBC Breakfast news. **10.05** Kilroy. **10.45** Ross King. **11.00** nws. **11.05** Playdays. **11.30** Gevarieerd magazine met o.a. romantiek, mode en tv-kijktips. Met om 12.00 en 13.00 nws. **13.15** Pebble mill. **13.55** Reg. nws. **14.00** nws. **14.30** Neighbours. Soapserie. **14.50** Going for gold. **15.15** The winds of Jarrah. Speelfilm uit 1983. **16.30** Hair conditioned. **16.40** Ready, Teddy, Go! **17.05** Star pets. **17.15** Get your own back. **17.30** Kevin and Co. **17.55** Newsround. **18.05** Blue Peter. **18.35** Neighbours. **19.00** nws. **19.30** Regionaal nwsmagazine. **20.00** Top of the pops. **20.30** EastEnders. Soapserie. **21.00** Living dangerously. Afl.: Jaws - The truth. **21.30** Sitting pretty. Serie. **22.00** nws. **22.30** Smith and Jones. Comedy en satire. **23.00** One foot in the grave. Comedyserie. **23.30** Question time. **00.30** Law and order. Serie. **03.15-03.45** BBC Select.

BBC 2

09.00 Breakfast news. **09.15** Westminster. **10.00** Schooltv. **13.50** Business matters. **14.20** Pigeon Street. **14.35** The family Ness. **14.40** Schooltv. **15.00** nws. **15.15** Advice shop. **16.00** nws. Aansl. Westminster live. **16.50** nws. **17.00** Catchword. **17.30** Behind the headlines. **18.00** Plunder. **18.30** Food and drink. **19.00** Tarzan and the Great river. Amer. speelfilm uit 1967. **20.30** Reg. progr.'s. **21.00** The essential history of Europe. **21.30** Top gear. Vandaag o.a. de Citroen ZX turbo diesel en Honda's Civic VEI. **22.00** Absolutely fabulous. Serie. **22.30** We have ways of making you think. **23.20** 10 x 10. Serie korte films van nieuwe regisseurs. Vandaag: documentaire van de regisseuse Susan Brand over drie vrouwen, werkzaam in een schoonheidssalon, en hun gesprekken over alles wat met mannen te maken heeft. **23.30** Newsnight. **00.15** The late show. Cultureel magazine. **00.55** Later with Jools Holland. Muziekspecial van The late show. **01.30** Behind the headlines. **04.00-05.00** BBC select.

Sportnet

08.00 Revs. **08.30** Global adventure sport. **09.00** Bundesliga basketbal. **11.00** Thai kickboksen. **12.00** Longitude. **12.30** Bowlen. **13.30** World snooker classics. **15.30** NBA Basketbal. **17.30** Paardesport. **18.30** Global adventure sport. **19.00** NHRA Dragracen. **19.30** Powerboat-races. **20.30** Faszination Motorsport. **21.30** Nederlands voetbal. **22.00** Top match. Voetbal uit Spanje, Portugal en Nederland. **23.00** Football Europa. **23.30** Autosport. **00.00-01.00** Bowlen. Dutch Masters vanuit A'dam.

Eurosport

09.00 Aerobics. **09.30** Atletiek. Super Marathon. **10.30** Squash. Eur. Open. **11.30** Aerobics. **12.00** Eurotop event. **14.00** Tennis. ATP-toern., finale. **17.00** Worldcup concours hippique. **18.00** Voetbal. WK kwalificatiewedstr. (herh.). **20.00** Eurofun. **20.30** Trans world sport. **21.30** Eurosport nieuws. **22.00** Voetbal. WK kwalificatiewedstr. N.-ierland-Denemarken en Zwitserland-Malta. **23.30-01.00** Tennis. ATP-toern., finale. Met Eurosport nieuws.

Super Channel

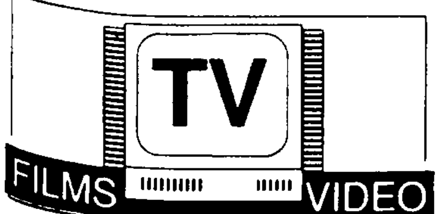
05.30 Victory with Morris Cerullo. **06.00** Super shop. **06.30** Business tonight. **07.00** Business daily. **07.10** Business weekly. **07.30** News watch. **08.00** ITN world news. **08.30** News watch. **09.00** Channel E. **09.30** Super shop. **11.00** Videofashion. **11.30** Business tonight. **12.00** Money and politics. **12.30** Business daily. **12.40** Business weekly. **13.00** Japan business today. **13.30** News watch. **14.00** Inside edition. **14.30** Serie noire. **15.00** The mix. **16.00** All mixed up! **17.00** On the air. Live. **18.30** Bonanza. Westernserie. **19.30** Serie noire. **20.00** Cult tv: I spy. Detectiveserie. **21.00** Inside edition. **21.30** Film Europe. **22.00** ITN world news. **22.30** Business daily. **22.40** Report. **22.48** US Market wrap. **23.00** The gun riders. Amer. western uit 1969. **00.45** News watch. **01.15** Film Europe. **01.45** The mix.

MTV

07.30 Unplugged with Mariah Carey. **08.00** In bed with Rebecca. **10.00** Paul King. **13.00** Simone. **16.00** Greatest hits. **17.00** The report. **17.15** At the movies. **17.30** News at night. **17.45** 3 From 1. **18.00** Dance with Simone. **18.30** Prime. **20.00** Dial MTV. **20.30** Most wanted. **21.30** Unplugged with Pearl Jam. **22.00** Greatest hits. **23.00** The report. **23.15** At the movies. **23.30** News at night. **23.45** 3 From 1. **00.00** Michael Jackson dangerous diaries. **01.00** Kristiane Backer. **03.00** Yo! Countdown. **04.00-07.30** Night videos.

CNN

24 Uur per dag nieuws, met om: **09.45** CNN Newsroom. **12.30** Business Morning. **13.30** Business day. **15.00** Larry King. **16.00** World day. **17.30** Crier and Co. **20.00** World business tonight. **21.00** The international hour. **23.00** World business tonight. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King. **05.00** Showbiz today.

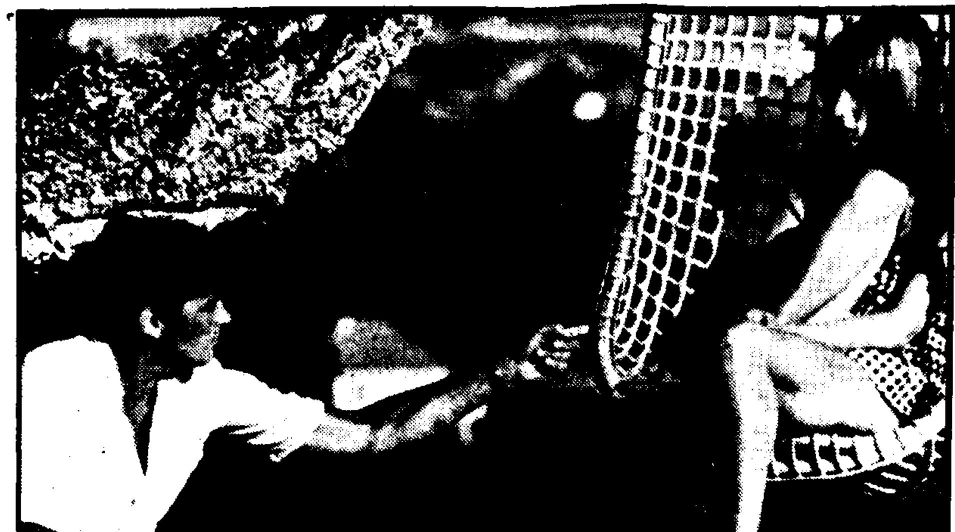

BBC 1
15.15. Winds of Jarrah (Australië, 1983). Engelse vrouw wordt gouvernante in Australië en neemt de zorg op zich over drie onhandelbare kinderen. Regie van Mark Egerton, met Susan Lyons, Terence Donavon.

België/TV 1
15.30. Shatter (Engeland, 1972). Routineuze misdaadfilm van Michael Careras over een huurmoordenaar die na het opknappen van een klus niet uitbetaald wordt. Met Stuart Whitman, Peter Cushing.

BBC 2
19.00 Tarzan and the great river (USA, 1967). Mike Henry als Tarzan, die het opneemt tegen Luipaardmensen. Regie van Robert Day.

Duitsland 3 West
20.00. Rear Window (USA, 1954). Briljante thriller van Alfred Hitchcock, met James Stewart, Grace Kelly. Fotograaf zit met een gebroken been in een rolstoel en bespioneert door een verrekijker zijn overburen. Hij meent getuige te zijn van een moord.

● *Alain Delon en Jane Birkin in Franse film 'La piscine'. (RTL 4 -01.20 uur).*

België/TV 2
22.30. My beautiful laundrette (Engeland, 1985). Doorbraakfilm van regisseur Stephen Frears. Kritisch portret over racisme in de Britse samenleving. Twee jongemannen, een Pakistani en een skinhead, openen een wasserette. Ze worden ook nog minnaars. Met Daniel Day Lewis, Saeed Jaffrey.

Duitsland 1
00.50. Choke Canyon (USA, 1986). Komische science-fiction van Chuck Ball, met Stephen Collins als cowboy die is afgestudeerd in natuurkunde. Hij neemt het op tegen milieuvervuilers. Ook met Janet Julian.

RTL4
01.20. La piscine (Frankrijk, 1969). Film markeerde het begin van de relatie tussen hoofdrolspelers Alain Delon en Romy Schneider. Stel krijgt tijdens vakantie in Saint Tropez bezoek van de ex-minnaar van de vrouw en diens stiefdochter. Dat loopt niet goed af. Ook met Maurice Ronet en Jane Birkin. Regie van Jacques Deray.

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, en 17.30 nieuws. 7.07 Tijdsein. 12.07 Echo magazine. 14.05 Dingen die gebeuren. 17.07 AVRO Radiojournaal. Elk heel uur en om 18.30 en 6.30 nieuws. 18.00 AVRO Radiojournaal (vervolg). 20.04 Meden en Perzen. 22.04 Tussen de oren. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04-7.00 VPRO's Nachtleven, met om 0.04 Street beats; 3.02 De geruistuin; 4.02 Grand disco classique; 5.02 Aan de bak.

Radio 2
7.04 Goedemorgen Nederland. 7.53 Woord onderweg. 8.04 NCRV's Hier en nu. 8.15 Goedemorgen Nederland. 9.04 Wie weet waar Willem Wever woont? 10.04 Muziek bij de koffie. 11.04 Plein publiek. 12.04 Ted's lunchpakket (13.04-13.15 NCRV's Hier en nu). 14.04 G'oud & nieuw. 15.04 Pas op de plaats. 16.04 Discogram. 16.47 Iets anders. 17.04 Alle mensen. 18.04 Ekkel horizontaal. 19.04 Poster. 20.04 Music all in. 21.04 Voor wie graag luisteren wil. 22.30 Coulissen. 23.04-24.00 Sesjun.

Radio 3
6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 11.04 Baas van de dag. 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. 15.04 Popsjop. 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 Avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Forza. 21.04 Villa 65. 0.04 TROS Nachtwacht. 2.02 Muziek in de nacht. 4.02-6.00 Pyjama-FM.

Radio 4
7.00, 8.00, 13.00 nieuws. 7.02 Ochtendstemming. 9.02 Muziek voor miljoenen. 11.00 Het ochtendconcert. Jeugd Ork. Nederland met viool. 13.04 Klassiek op verzoek. 14.00 Het middagconcert uit VARA's matinee archief. Radio Filh. Ork. 15.35 Mazzocchi en Froberger. 16.00 De Nederlanden: Rond de eeuwwisseling. 17.00 Zin in muziek. 18.00 en 20.00 nieuws. 18.04 KRO klassiek. 19.30 Het orgel. 20.00 Nws. 20.02 Avondconcert. Arditti Strijk Kwartet. 22.00 Laudate. 23.00-24.00 Deze eeuw.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 uur nieuws. 6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en Scheepvaartberichten. 7.05 1008 AM. 8.55 Waterstanden. 9.02 TROS Perspectief. 10.02 De duvel is oud. 11.02 Kleur bekennen. 12.02 Faros (12.30-12.50 Sprekend over identiteit en geschiedenis). 13.10 NOS-Bijlage. 14.02 Een leven lang. 15.02 Schuim en as. 17.10 Radio UIT. 17.50 CDA. 18.02 Achtergrondprogramma: 18.02 Nederlands; 18.20 Arabisch; 18.40 Turks. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Nieuws en actualiteiten in het Chinees. 21.00 Club Veronica trend. 22.00 Ontdek de psychologie. 22.30 Ontdek de psychologie. 23.00-24.00 Faros (23.30-23.50 Sprekend over identiteit en geschiedenis).

Omroep Limburg
7.03 Limburg Aktueel. 8.00 (Inter) nationale actualiteiten. 8.30 Limburg aktueel. 9.03 Tussen de bedrijven door. 11.03 Ruilbeurs. 12.03 Limburg actueel. 13.00 (Inter)nationaal nieuws. 13.30 Sport. 14.03 Licht Limburgs. 15.03 Horizon. 16.03 Festival. 17.03-18.00 Limburg Aktueel.

België/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal (6.30, 7.00 en 7.30 nws). 8.00 Nieuws 8.10 Bistro & Co. Muziek en culinaire geneugten. 10.00 Nieuws 10.03 Parkeerschijf met Rita Jaènen. 11.50 Het koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Roddelradio. 14.00 Hitbox. Met aardige cursiefjes van Wiet van Broekhoven. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Over Stuur, wekelijks automagazine. 20.00 Het Narrenschip. Menselijke emoties in het geschreven en gezongen woord. 22.00 Nieuws 22.05 Het Doosje. Met aandacht voor het Nederlandstalige lied, van de kleinkunst-boom maar ook van de laatste lichting. 23.30-6.00 Nachtradio.

België/BRF
Elk heel uur nieuws. 6.05 Radiofrühstück + Spiel Glückstreffer (6.15 Wort in den Tag; 6.45 Hörergrusslotterie; 7.15 Veranstaltungstips; 8.30 Presseschau). 9.10 Gut Aufgelegt. Tips und Themen am Vormittag. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.05 BRF-Aktuell (Aktuelles vom Tage). 18.40 Jazz a la BRF. 20.00-20.05 Nachrichten.

RTL4 Radio
Elk heel uur nieuws.
07.03 De start met Bart, Bart van Leeuwen. 09.03 RTL Megahits. 10.03 Koffiekringen, Jan de Hoop. 12.03 Goeiemiddag Nederland. Marc Jacobs. 14.03 Oorwarmers. Ron Bisschop. 17.03 Vrijheid-Blijheid, Jan van de Putte. 19.00 Seven o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 01.00 RTL Nightshift.

WDR 4
04.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie (nieuws om 7.00 en 8.00 uur). 8.55 Overpeinzing. 9.00 Nieuws. 9.05 Musikpavillon (10.00 nieuws). 12.00 Nieuws, Zur Sache. 12.07 Gut Aufgelegt (met om 13.00 Mitmenschen, 14.00 Nieuws, Stichwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert. 16.00 Nieuws. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um fünf. Aansluitend Musikexpress (18.00 en 19.00 nieuws; 19.30 Ohrenbär). 20.00 Nieuws. 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen (22.00 nieuws). 22.30-4.05 Nachtexpress.

Het grote verschi
Limousin stoofvlees

Kent u het verschil tussen gewoon stoofvlees en 't stoofvlees van Jan Linders? Bijna 1½ uur... Want zoveel sneller bent u klaar, als u met ons Limousin rundvlees een mooie stoofpot wilt maken. Dat grote verschil zit 'm in de kwaliteit: Hoe beter het vlees, hoe minder tijd u kwijt bent. En ons Limousin rundvlees (uit 't Franse dorpje Malonze) is echt van heel grote klasse. Het is zelfs zó mals, dat u voor 500 gram maar 90 minuten nodig heeft.

In onze winkel ligt een gratis receptenboekje voor u klaar. En nog mooier, ons eiwitrijke Limousin stoofvlees is nu in de aanbieding. Dus zet u de pan maar vast klaar...

Limousin magere stooflapjes per kilo ~~24.90~~ **18.90**

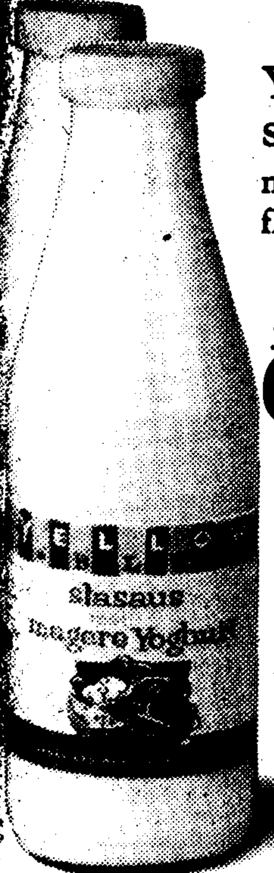
Botermalse lendebiefstuk per 500 gram ~~14.95~~ **13.95**

Kogelbiefstuk per 100 gram ~~3.80~~ **3.35**

is, dat u met ons veel sneller klaar bent.

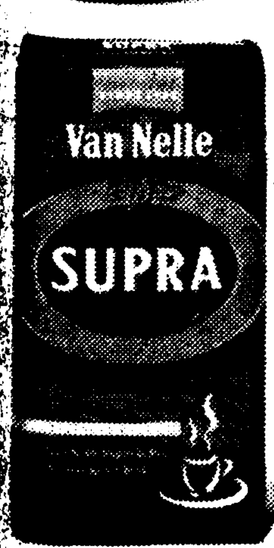
Iglo spinazie à la crème
deelblokjes,
pak à 450 gr ~~2.59~~ **1.95**

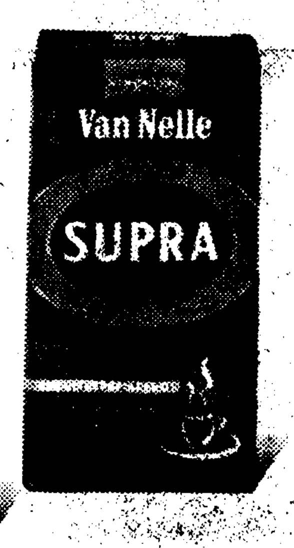

Yellow & Blue
slasaus
met magere yoghurt,
fles à ¾ liter 2.29

1 + 1
GRATIS!

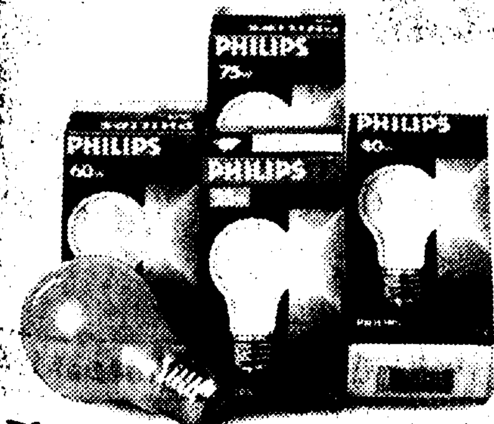
OP = OP!

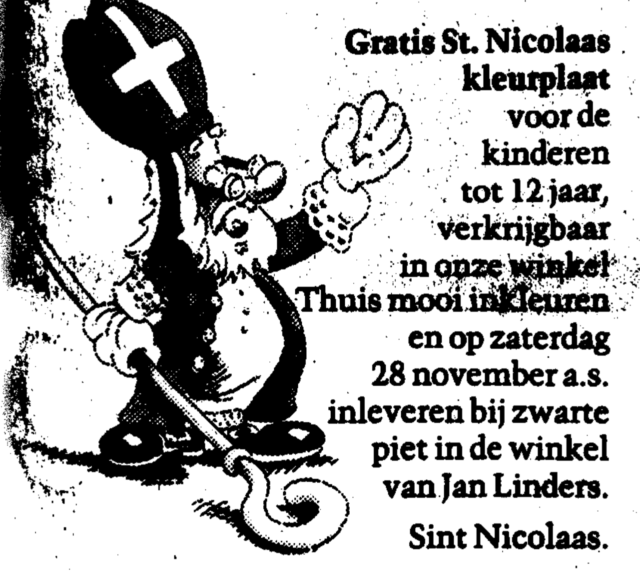

Supra
snelfilter koffie
pak à 250 gr ~~2.45~~ **2.15**

Verkade
chocoladeletter
melk of puur, 135 gr **2.99**

Philips
matte gloeilampen
25-40-60 of 75 watt,
normaal ~~1.25~~
Nu per stuk **1.00**

Gratis St. Nicolaas
kleurplaat
voor de
kinderen
tot 12 jaar,
verkrijgbaar
in onze winkel!
Thuis mooi inkleuren
en op zaterdag
28 november a.s.
inleveren bij zwarte
piet in de winkel
van Jan Linders.
Sint Nicolaas.

Gratis speculaas bij Chocomel!

Chocomel vol of Sporting
in literpak of literfles 2.59

Bij aankoop van 1 literpak of literfles
Chocomel een pak speculaaspoppen
à 200 gram t.w.v. 1.39 gratis!*

Gratis Chips bij Schuttersbier!

Schuttersbier
krat à 24 × 0,3 liter-
flessen ~~13.83~~ nu **12.83**
Nu bij aankoop van 1 krat Schutters-
bier een zak à 200 gr Perfekt Chips
naturel t.w.v. 1.39 gratis!*

Aviko Parijse
aardappeltjes
zak à 450 gr 1.59

2 + 1
GRATIS!

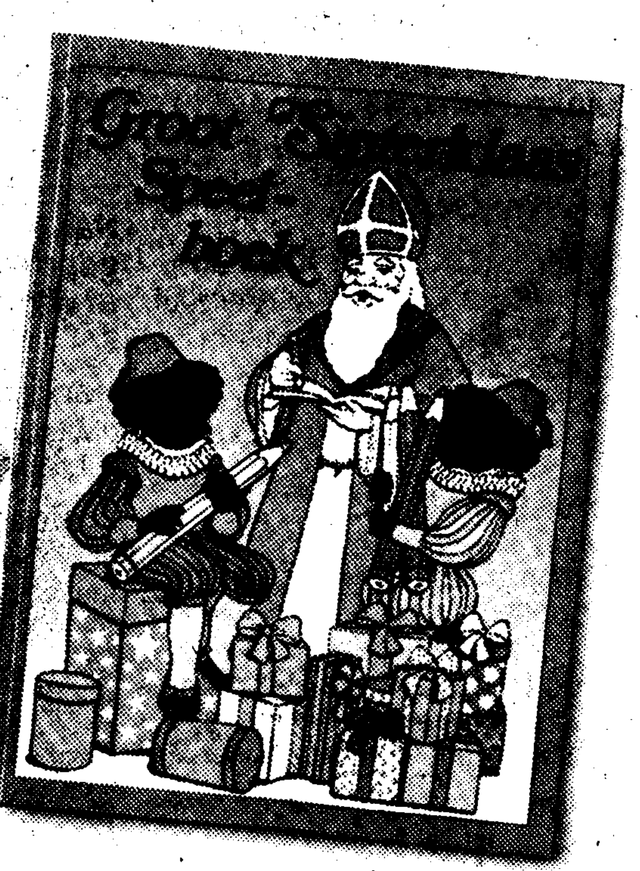

Bonduelle
Franse
sperziebonen
blik à 1 liter 1.99

2 + 1
GRATIS!

Gratis Sinterklaas-speelboek bij Omo!

Vernieuwde Omo Micro Plus
pak à 2 kilo ~~15.89~~ nu 12.99
Nu met Sinterklaasspeelboek van 40
pagina's: spelletjes, puzzels, kleur-
platen etc. t.w.v. 5.95 gratis!* OP = OP!

Perfekt appelmoes
extra kwaliteit,
grote pot à 700 gr nu **98**

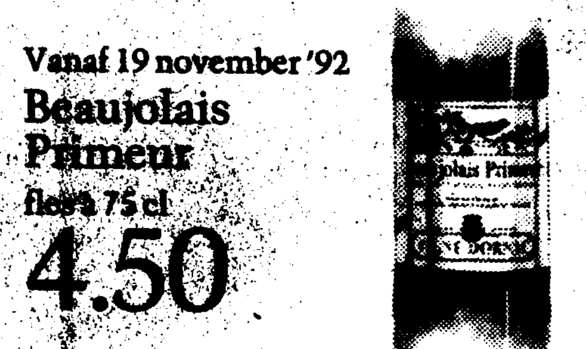

Lorado Griekse
perziken
literblik ~~1.59~~ **1.39**

Conimex
Ketjap Manis
fles à 250 ml ~~2.35~~ **1.95**

Vanaf 19 november '92
Beaujolais
Primeur
fles à 75 cl
4.50

Becel: nu voordeliger...
Becel Light
pondskuip = 500 gr ~~2.35~~ **2.18**
Becel dieetmargarine
kuip à 250 gr ~~1.39~~ **1.35**
Becel dieetmargarine
kuip à 500 gr ~~2.55~~ **2.49**
Becel Bak en Braad
pakje à 200 gr ~~1.18~~ **1.10**

Mona Yokidrink
in de smaken: naturel, framboos,
perzik, aardbei of banaan/aardbei.
Literpak 1.89
Nu 2 pakken voor **3.00**

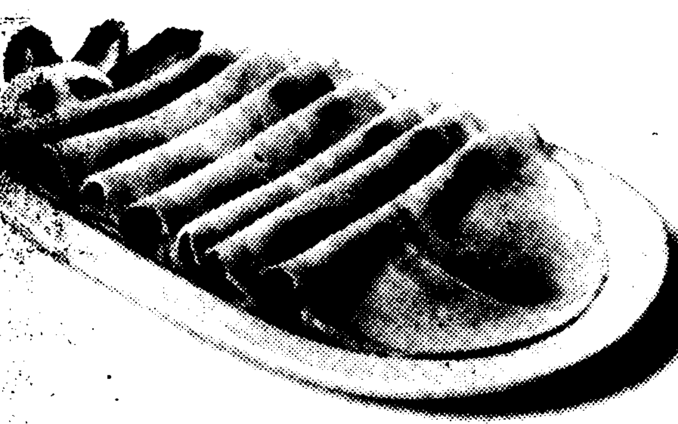

Slankie smeerkaas
naturel ~~1.15~~ met tuin-
kruiden of met ham,
kuipje à 100 gr ~~1.19~~ **1.00**

Paturain kruiden,
verpakt per 150 gr ~~4.25~~ **3.65**

Vrijdag 20- en zaterdag 21 november...
Zwitserse
roomvlaai
± 1100 gr ~~11.50~~ **9.50**
Grof volkorenbrood van Jan Linders
verpakt en gesneden **1.99**
Zachte grote puntbroodjes
verpakt per 6 stuks ~~1.59~~ **1.19**
Soma schinken-roggebrood
400 gr ~~1.50~~ of- Gelders
roggebrood 400 gr ~~1.39~~ **1.19**

Onze slagers-achterham
100 gr ~~2.79~~ **1.99**
Fijne salami, 100 gr ~~1.98~~ **1.79**
Duitse kalfsleverworst
aan het stuk, 200 gr ~~3.96~~ **2.95**

Slagers-
balkenbrij 500 gr **2.50**
Slagers loempia's
200 gr per stuk 1.95 Nu 2 voor **3.00**
Slagers-bakleverworst 500 gr **4.70**
Verse bami 1 kilo ~~9.40~~ **6.75**

MARKTBERICHTEN

Grote Franse bloemkool 'Prince de Bretagne'	1.95
Andijvie per kilo	1.50
Bami-pakket ± 500 gr	1.95
Stoofschotel ± 500 gr	1.95
Verse zuurkool uit 't vat, hygiënisch op schaal verpakt ± 600 gr	1.99
Elstar handappelen 1 kilo	1.00
Zoete sinaasappelen netje à 2 kilo	3.45

*Of de helft contant.

Akties zijn geldig van donderdag 19 t/m zaterdag 21 november 1992. Het nieuwe **"Boodschappen" Magazine** ligt voor u klaar bij de kassa.

jan linders

't Allerbeste voor 'n vriendelijke prijs

Arcen: Maasstraat 51 **Beek:** Markt 1 **Beek en Donk:** Heuvelplein 11 **Bergen:** Raadhuisstraat 17 **Blerick:** Alberickstraat 15 **Boxmeer:** Kloostertuin 44 **Brunssum:** Wilhelminastraat 1 **Cuijk:** Molenstraat 43 **Deurne:** Helmondseweg 65a **Geleen-Lindenheuvel:** Ringovenstraat 3 **Gennep:** Winkelcentrum 'De Duivenakker' **Grave:** Mgr. Borretweg 15 **Groesbeek:** Burg. Ottenhofstraat 1 **Grubbenvorst:** Kloosterstraat 14 **Heerlerheide:** Ganzeweide 70/Wannerstraat **Helden-Panningen:** Steenstraat 30 **Herkenbosch:** Stationsweg 7 **Herten:** Schoolstraat 11 **Horst:** Kloosterhof 3d **Ittervoort:** Begoniastraat 12 **Kerkrade:** Marktstraat 51 **Linne:** Maasbrachterweg 23 **Mill:** Oranjeboomstraat 1 **Nederweert:** Lambertushof 3 **Pey-Echt:** Chatelainplein 13 **Roermond:** O.L. Vrouweplein 1-7 **Roggel:** Dorpsstraat 11 **Sevenum:** Pastoor Vullinghsstraat 7 **Liessel:** Hoofdstraat 75 **Sittard:** Industriestraat 19 **Someren:** De Meer 21 **Stein:** Heerstraat Noord 144 **Susteren:** Willibrordusstraat 1 **Tegelen:** Kerkstraat 2 **Tienray:** Spoorstraat 18 **Velden:** Jan Verschurensingel 1 **Venlo:** Zuidsingel 18 **Venray:** Stationsweg 39 **Wanroy:** Dorpsstraat 25 **Weert:** Maaspoort 52-54 **Wijchen:** Touwslagersbaan 39.

Niet alles wat Sinterklaas meeneemt is taai-taai.

Kijk [illegible] wat hij dit jaar aan zijn staf heeft [illegible] Serranoham. Afkomstig van Torri[illegible] twee kleine dorpjes in de buurt [illegible].

Een ham is pas een Serranoham als-ie [illegible] is in zeezout en zo'n 8 maanden gedroogd en [illegible]. De naam "Serrano" komt overigens van "sierra" wat Spaans voor gebergte is.

En wist u eigenlijk dat in het droge Spanje de rauwe hammen niet gerookt [illegible] worden? Het grote voordeel hiervan is dat de pure smaak van de Serranoham behouden blijft. Je [illegible] als het ware het berglandschap [illegible].

[illegible] die een beetje heimwee naar [illegible] dus [illegible] ze deze week [illegible]

[illegible] doortje is het ook erg lekker. En u [illegible] er zelfs verrukkelijke voorgerechtjes mee maken.

[illegible] onze hammen. [illegible] maar [illegible] proberen.

Uit de [illegible]: Yorkham, 100 gram [illegible] 2.49

Katenham, 100 gram [illegible] 2.79

[illegible] 2.99

[illegible] 1.39 — 2.29 — 1.35 — 2.49 — 15.90 — 1.39 — 2.99 — 2.39 — 3.49 — 17.90 — 2.49 — 4.74 — 2.99

3 halen, 2 betalen. Perla Mild koffie, snel maling, 3x250 g 4.78

Duo Penotti [illegible] diverse smaken, pot 350 gram [illegible] 2.39

Avocado's, 500 gram 1.99

Broccoli, 500 gram 1.99

[illegible] 6.95 — 4.95 — 5.95 — 5.41 — 85 — 3.39 — 2.49 — 5.99 — 2.99

[illegible]lands grootste kruidenier blijft op de kleintjes letten.